

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

AGATHA CHRISTIE

Sessiz Tanık

Emily'nin başına gelenler için herkes yaramaz köpeği suçladı. Ama topa basarak merdivenlerden düşen Miss Emily bunun bir kaza olmadığına, akrabalarından birinin kendisini öldürmek istediğine inanıyordu.

17 Nisan'da Hercule Poirot'ya bir mektup yazarak şüphelerini dile getirdi. Her nedense mektup ünlü dedektifin eline 28 Haziran'da geçti... Ama bu arada iş isten geçmiş, Emily ölmüştü...

"Poirot'nun tüm gri hücrelerini kullandığı, en zekice planlanmış olaylardan biri."

Glasgow Herald

Agatha Christie

18.00

ISBN 978-975-21-1244-5

9 789752 112445

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

KİTABIN ORİJİNAL ADI

DUMB WITNESS

YAYIN HAKLARI

© AGATHA CHRISTIE
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ

KAPAK

GÜLHAN TAŞLI

BASKI

2. BASIM / KASIM 2010
AKDENİZ YAYINCILIK TİC. AŞ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ'YE AİTTİR.

ISBN 978 - 975 - 21 - 1244 - 5

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul

Tel: 0.212.446 38 88 pbx

Faks: 0.212.446 38 90

<http://www.altinkitaplar.com.tr>

info@altinkitaplar.com.tr

AGATHA CHRISTIE

Sessiz Tanık

TÜRKÇESİ
ÇİĞDEM ÖZTEKİN

*Sevgili Peter'e, dostların en sadığı ve
arkadaşların en değerlisine,
binde bir rastlanabilecek köpeğime...*

İçindekiler

Littlegreen Köşkü'nün Hanımı	11
Akrabalar	24
Kaza	33
Miss Arundell Mektup Yazıyor	43
Hercule Poirot Bir Mektup Alıyor	47
Littlegreen Köşkü'ne Gidiyoruz	56
George'ta Öğlen Yemeği	67
Littlegreen Köşkü'nün İçi	74
Köpeğin Topu Olayının İrdelenmesi	96
Miss Peabody'yi Ziyaret	108
Tripp Kardeşleri Ziyaret	121
Poirot Olayı Yorumluyor	131
Theresa Arundell	139
Charles Arundell	150
Miss Lawson	161
Bayan Tanios	179
Doktor Tanios	186
Bu İşin İçinde Bir Çapanoğlu Var	194
Avukat Purvis	203
Littlegreen Köşkü'ne İkinci Ziyaretimiz	216
Eczacı, Hemşire ve Doktor	227
Merdivendeki Kadın	241
Doktor Tanios'un Ziyareti	258
Theresa İnkâr Ediyor	268

Agatha Christie

Ben de Yalan Söylüyor ve Düşünüyorum	277
Bayan Tanios Konuşmaya Yanaşmıyor	287
Doktor Donaldson'ın Ziyareti	300
Bir Kurban Daha	306
Littlegreen Köşkü'ndeki Soruşturma	313
Son Söz	333

Littlegreen Köşkü'ndeki Olayla İlgisi Olanlar:

- Emily Arundell** : Littlegreen Köşkü'nün hanımı. Tahmin edilenden de zengindi. Akrabalık ilişkilerine fazlasıyla önem veriyordu. Başına gelenlerin bir kaza olmadığını düşünüyor, akrabalarına güvenmiyordu.
- Wilhelmina Lawson** : Emily Arundell'in yardımcısı, aptal, saf, fazlasıyla gereksiz konuşan, telaşlı, ruh çağırma seanslarına meraklı bir kadındı.
- Theresa Arundell** : Emily Arundell'in ağabeyinin kızı. Güzel ve iyi giyinmek, çılgın, lüks ve özgür bir yaşam istiyordu.
- Charles Arundell** : Theresa'nın erkek kardeşi. Yakışıklı ve çekici biriydi, ama herkes onun ahlaksız olduğunu düşünüyordu.
- Bella Tanios** : Emily Arundell'in kız kardeşinin kızı. Çocuklarına ve kocasına bağlı, kişisiz, can sıkıcı bir kadındı. Theresa'yı kıskanıyor ama aynı zamanda hayranlık da duyuyordu.
- Jacop Tanios** : Bella'nın kocası. Yunanlı doktor. Nazik ve neşeli biri olmasına rağmen

Agatha Christie

- yabancı olduğu için Emily Arundell tarafından pek sevilmiyordu.
- Rex Donaldson** : Theresa'nın nişanlısı. Doktor. Aşı tedavisi konusunda uzmanlaşmak istiyordu. Mesleğini her şeyin üzerinde tutuyordu.
- Caroline Peabody** : Emily Arundell'in eski dostlarından biriydi. Zeki, meraklı ve aynı zamanda konuşkan bir kadındı. Dostunun ölümünde bir bit yeniği olduğundan şüpheleniyordu.
- Julia ve Isabel Tripp** : Ruh çağırma şansları düzenleyen kız kardeşler. Medyum olduklarını ileri sürüyorlardı. Tanıyan herkes onların tuhaf olduğunu düşünüyordu.
- Bay Purvis** : Emily Arundell'in avukatı. Vasiyetnamenin değiştirilmemesi için elinden geleni yaptığını ileri sürüyordu.
- Doktor Grainger** : Emily Arundell'in yaşlı doktoru. Emily Arundell'in doğal nedenlerle öldüğünden emindi.
- Yüzbaşı Hastings** : Hercule Poirot'nun en yakın dostu ve yardımcısı. Yalandan ve Poirot'nun bildiklerini ona açıklamamasından nefret ediyordu.

ve

HERCULE POIROT Ünlü Belçikalı Dedektif

1

Littlegreen Köşkü'nün Hanımı

Miss Arundell 1 Mayıs'ta öldü. Hastalığı uzun sürmemesine rağmen bu olay on altı yaşından beri hayatını sürdürdüğü küçük taşra kasabası Market Basing'de yaşayanlar için sürpriz olmadı. Miss Arundell yetmişini geçmişti, beş kişilik bir ailenin yaşayan son ferdiydi. Üstelik sağlığının bozuk olduğu da yıllardır biliniyordu. Hatta daha bir buçuk yıl kadar önce ölümüne neden olan krizin bir benzerini yaşamıştı.

Her ne kadar Miss Arundell'in ölümü kimseyi şaşırtmadıysa da vasiyetnamesindeki koşullar çok farklı duygulara, şaşkınlığa, heyecana, derin bir kınamaya, öfkeye, umutsuzluğa, söylentilere ve çeşitli dedikodulara yol açtı. Haftalarca, hatta aylarca Market Basing'de başka bir şey konuşulmadı.

Herkes kendine göre bir şeyler söyleyip duruyordu.

"Kan sudan koyudur, izi kolay kolay silinmez," diyen kasabanın manavı Bay Jones'tan, "Görün bakın bu ölümün arkasından bir şeyler çıkacak," diye diye insanları *biktıran* postane memuru Bayan Lamphrey'e kadar herkesin bu konuda bir fikri vardı.

Agatha Christie

Vasiyetnamenin Miss Arundell'in ölümünden hemen önce, 21 Nisan'da düzenlenmiş olması da bu konudaki spekülasyonlara çok farklı, belki de haklı bir çeşni katıyordu. Üstelik bu tarihten hemen önce Emily Arundell'in yakın akrabaları Paskalya tatilini yaşlı kadının köşkünde geçirmişlerdi. Bu bile Market Basing'in tekdüze yaşamına biraz olsun farklı bir tat katabilecek en olmadık, en rezil varsayımların ileri sürülmesi için yeterliydi.

Bu olayla ilgili gerçekleri yakından bilebilecek yalnızca tek bir kişi vardı. Onun açıklamaları da öyle şüphe uyandırabilecek gibi değildi. Zaten pek bir açıklama yapmaya da yanaşmıyordu. Bu kişi Miss Arundell'in yardımcısı Miss Wilhelmina Lawson'du. Kadın bu konuda herkes kadar bilgisi olduğunu, hatta vasiyetname okundukunda kendisinin de çok şaşırdığını söylüyordu.

Tabii buna kimse inanmıyordu. Aslında Miss Lawson'un vasiyetname konusunda bilgisi olsa da, daha sonra kendisinin de ifade ettiği gibi vasiyetname ile ilgili gerçekleri bilen tek bir kişi olduğu kesindi: Bu da ölü kadının ta kendisiydi. Emily Arundell her zaman olduğu gibi bu konuda da ketum davranmayı yeğlemişti. Hatta avukatına bile bu davranışının nedenleri hakkında en ufak bir açıklama yapmamıştı. Kadın yalnızca isteklerini açıkça ortaya koymakla yetinmişti.

Bu suskunluk aslında bir anlamda Emily Arundell'in karakterini de ortaya koyuyordu. O her anlamda dönemini en iyi yansıtan kişilerden biriydi. Kendi kuşağının hem erdemlerini hem de zayıflıklarını kişiliğinde taşıyordu. Her ne kadar sıcakkanlı biri olsa da otoriter, hatta bazen küstah denecek kadar buyurucuydu. Sivri dilydi ama davranışları nazik ve sevecendi. Dışarıdan bakınca duyarlı görünse de kurnaz, içten pazarlıklıydı. Yanına girip ayrılan çok sayıdaki yardımcısına acımasızca emirler verir, onları ezer ama bir yandan da çok cömert davranırdı. Bu arada aile bağlarına, sorumluluklarına da çok önem verirdi.

Paskalya'dan hemen önceki cuma günü Emily Arundell, Little-green Köşkü'nün holünde durmuş Miss Lawson'a talimatlarını iletliyordu.

Emily Arundell'in, gençliğinde güzel bir kız olduğu belliydi. Bu yaşında bile diri vücudu, güçlü yapısıyla, çevik, asla yaşını göstermeyen hoş bir kadındı. Yüzünün hafif sarılığı ise inatla yağlı yemekler yemeyi sürdürmesinin sonuçta cezasız kalmayacağını bir işaretliydi.

"Evet, Minnie," dedi. "Onları nasıl yerleştirdin?"

"Şey, düşündüm de... umarım doğru yapmışımdır. Doktor ve Bayan Tanios'u meşe kaplı odaya, Theresa'yı mavi odaya ve Bay Charles'ı eski çocuk odasına..."

Miss Arundell kadının sözünü kesti.

"Theresa çocuk odasında kalsın, Charles'ı mavi odaya al."

"Ah, çok affedersiniz... Çocuk odasında rahat edemeyeceğini düşünmüştüm."

"Orası Theresa için daha uygun."

Miss Arundell'in gözünde kadınlar daima ikinci plandaydı. Erkekler ise her zaman birinci planda olurlardı. Miss Lawson hüznü bir havada mırıldandı.

"Ne yazık ki o sevimli küçükler gelmiyorlar."

Küçük çocukları seviyor ama onlarla başa çıkmayı pek başarmıyordu.

Miss Arundell, "Dört konuk yeterli," dedi. "Üstelik Bella çocuklarını çok şımartıyor, bir türlü sözünü geçiremiyor. Çocuklar sanki onun söylediklerini düşünmeye bile değer bulmuyorlar."

Minnie Lawson mırıldandı. "Bayan Tanios, çocukları için yaşayan bir anne."

Agatha Christie

Miss Arundell de ona hak vererek, “Bella iyi bir kadın,” dedi.

Miss Lawson iç çekti. “Bazen çok zorlanıyor olmalı... Pire gibi uzak bir yerde, yurtdışında yaşamak çok güç.”

“Kendi düşen ağlamaz.” Miss Arundell Victoria Dönemi terbiyesi almış birine yakışır şekilde son sözünü söyledikten sonra ekledi. “Birazdan hafta sonu için sipariş vermeye şehre ineceğim.”

“Ah, Miss Arundell, bırakın bunu ben yapayım. Yani şey...”

“Saçmalama! Benim gitmem daha doğru. Roger sertlikten anlıyor. Senin en zayıf yönün ne biliyor musun Minnie? Yeterince ısrarlı olamıyorsun. Bob... Bob! Bu köpek nerede?”

Dik, sert tüylü bir fino koşarak merdivenlerden aşağı indi ve sahibinin dibinde dolanmaya başladı. Bu arada heyecan ve sevinçle kısıp kısıp havlıyordu.

Evin hanımı ve köpeği bahçe kapısına doğru giden kısa patikada ilerlemeye başladılar. Miss Lawson ise ağzı hafifçe açık, aptalca bir hayranlıkla, kapıda durmuş onlara bakıyordu. O anda arkasından aksi bir ses duyuldu.

“Bana verdiğiniz yastık kılıfları eş değil, bunu biliyorsunuz değil mi?”

“Ne? Ah, çok affedersiniz, aptallık etmişim...”

Minnie Lawson yeniden ev işlerine döndü.

Emily Arundell ise Bob’la birlikte Market Basing’in anacaddesine doğru ilerliyordu. Sanki çarşıya çıkmamıştı da resmi geçit yapıyordu. Hemen önünden geçtiği her dükkânın sahibi onu karşılamak için heyecanla yerinden sıçırıyordu. O Littlegreen Köşkü’nün hanımı Miss Arundell’di. “En eski müşterilerden biri.” “Eski hanımefendilerin son örneklerinden biri.” Artık onun gibilere pek rastlanmıyordu.

“Günaydın bayan, onur verdiniz. Sizin için ne yapabilirim? Nasıl, yumuşak değil miydi? İnanın sizden bunu duyduğum için çok üzıldüm. Çok iyi bir antrikot olduğunu düşünüyordum... Evet, elbette Miss Arundell. Siz öyle diyorsanız öyledir. Hayır hayır, inanın size kötü bir şey vermeyi düşünemem bile. Evet, etinizle ben şahsen ilgileneceğim Miss Arundell.”

O sırada Bob ile kasabın köpeği Spot yavaş yavaş birbirlerinin etrafında dönmeye başlamışlardı. Ense tüyleri kabarmış, hafifçe homurdanıyorlardı. Spot cins bir köpek değildi. Ama müşterilerin köpekleriyle kavga etmemesi gerektiğini biliyordu. Yine de üstü kapalı bir biçimde de olsa izin verilse onları kıymaya çevirebileceğini bir şekilde hissettiriyordu.

Cesur bir köpek olan Bob da ona aynı şekilde, nazikçe karşılık veriyordu.

Emily Arundell sert bir ses tonuyla, “Bob!” dedi ve yürümeye devam etti.

O sabah manav dükkânı iki saygın hanımefendinin karşılaşmasına sahne oldu. Miss Arundell, görünüşüyle şişman, hantal ama aynen kendisi kadar vakur, seçkin, tanınmış bir hanımefendiyle karşılaştı.

“Günaydın Emily,” diyen Caroline Peabody sordu. “Senin gençlerin gelmesini mi bekliyorsun?”

“Evet, hepsi geliyor. Theresa, Charles ve Bella.”

“Demek Bella eve dönüyor. Kocas da geliyor mu?”

“Evet.”

Bu kısacık bir sözcüktü ama her iki kadın da bu sözcüğün altındaki derin anlamı çok iyi biliyorlardı.

Emily Arundell’in yeğeni Bella Biggs bir Yunan’la evlenmişti. Ve “seçkin, soylu insanlar” olarak tanınan Miss Arundell’in ailesin-

Agatha Christie

den birinin bir Yunan'la evlenmiş olması aslında kabul edilebilir bir durum değildi.

Miss Peabody dostunu rahatlatmak amacıyla (tabii ki bu gerçek açıkça dile getirilemezdi).

“Bella'nın kocası zeki biri,” dedi. “Üstelik nazik ve terbiyeli de.”

Miss Arundell, “Doğru, nazik,” diye onayladı.

İki kadın yolda birlikte yürürlerken konuşmaya devam ettiler. “Theresa'nın genç Donaldson'la nişanlanma konusu ne oldu?”

Miss Arundell omuz silkti.

“Bugünün gençleri çok kararsızlar. Korkarım bu çok uzun bir nişanlılık olacak, tabii ayrılmazlarsa. Çocuğun parası yok.”

Miss Peabody, “İyi de Theresa'nın kendi parası var,” dedi.

Miss Arundell birden sertleşti.

“Hiçbir erkek yalnızca karısının parasıyla yaşamayı kabul etmez.”

Miss Peabody hafifçe öksürerek kıkırdadı.

“Bence bugünlerde kimse buna aldırılmıyor. Emily, sen ve ben artık çok gerilerde kaldık. Aslına bakarsan ben Theresa'nın onda ne bulduğunu hiç anlayamıyorum, bu yapmacık tavırlı, içedönük genç adamda.”

“Sanırım o zeki, akıllı bir doktor.”

“O *tel gözlükler*... sonra o soğuk konuşma şekli. Gençliğimde onun gibilere züppe derdik.”

Miss Peabody anılarına, gençliğinin atılgan, gösterişli günlerine daldığı için kısa bir sessizlik oldu...

Neden sonra derin bir iç çekerek ekledi. “Charles'ı bana gönder-sene Emily... tabii gelmek isterse.”

“Tabii, olur. Söylerim.”

İki kadın bu sözlerin ardından ayrıldılar.

Birbirlerini neredeyse elli yıldır tanıyorlardı. Miss Peabody, Emily'nin babası General Arundell'in yaşamındaki önemli bazı üzücü hataları biliyordu. Thomas Arundell'in evliliğinin kız kardeşleri için ne büyük bir şok olduğunu da. Genç kuşağın da bu nedenle bazı sorunlar yaşadığını hissediyordu. Ama bu iki kadının arasında, bu konular hiç konuşulmamıştı. Her ikisi de aile sırlarının, aile onurunun, aile saygınlığının korunması gerekliliğine ve bu konularda ketum olmanın önemine inanıyorlardı.

Miss Arundell evine doğru ilerledi, Bob da sakın sakın hemen ayaklarının dibinde geliyordu. Emily Arundell ailenin genç kuşağından duyduğu hoşnutsuzluğu düşünüyor, bunları hiç kimseye asla açıklayamayacağını şimdiden kabul ediyordu.

Örneğin Theresa. Genç kız yirmi bir yaşında kendi servetine sahip olduğundan beri Miss Arundell onun üzerindeki tüm kontrolünü kaybetmişti. O günden sonra Theresa sosyete de tanınan bir tip olup çıkmıştı. Fotoğrafı sık sık magazin gazetelerinde çıkıyordu. Londra'da genç, neşeli, pervasız bir arkadaş grubu vardı, sonu karkolda biten tuhaf partiler düzenleyen bir grup. Bu Emily Arundell'in bir Arundell için asla kabul edemeyeceği bir durumdu. Aslında Theresa'nın yaşayış biçimini de hiç onaylamıyordu. Genç kızın nişanına gelince, Emily Arundell'in bu konudaki görüşleri biraz çelişkiliydi. Hem Doktor Donaldson gibi birini Arundell'lere yakıştıarmıyordu hem de Theresa'nın basit bir kasaba doktoruna uygun bir eş olamayacağını düşünüyordu.

İç çekerek Bella'yı düşündü. Aslında Bella'nın bir yanılsaması yoktu. İyi bir kadın, sadık bir eş, vefalı bir anneydi. Davranışları başkalarına örnek olabilecek kadar kusursuzdu. Yine de Bella'yı da tam anlamıyla onaylamıyordu. Bir yabancıyla evlenmişti –üstelik yalnızca bir yabancıyla da değil– bir Yunan'la. Miss Arundell'in önyar-

gılı düşüncelerinde Yunan olmak en az bir Arjantinli Türk olmak kadar kötüydü. Doktor Thomas'ın nazik davranışları, mesleğindeki başarısı da yaşlı kadının ona karşı önyargılarında bir değişiklik yaratmamıştır. Onun nezaketinden, iltifatlarından şüpheleniyordu. Bu nedenle de çiftin babalarına çok benzeyen iki çocuğunu sevmekte zorlanıyordu – üstelik çocuklar görünüşleriyle bile İngiliz'e benzerlerdi.

Ve sonra Charles...

Evet, Charles...

Gerçekleri görmezden gelmenin anlamı yoktu. Charles sevimli, cana yakın, hoş bir tip olmasına rağmen, onun da asla güvenilecek biri olmadığını farkındaydı...

Emily Arundell iç çekti. Birden kendini yorgun, yaşlı ve bezgin hissetti...

Önünde yaşayacak pek fazla zamanı olmadığını düşündü ve ister istemez aklına birkaç yıl önce hazırladığı vasiyetname geldi.

Sadık hizmetçilerine ve elbette yardım kuruluşlarına bir miktar para verildikten sonra, servetinin asıl büyük kısmı halen yaşayan bu üç akrabası arasında eşit olarak paylaştırılacaktı...

Miss Arundell doğru ve adil bir paylaşım yaptığından emindi. Ancak yine de kendi kendine, acaba Bella'ya düşen kısmı kocasının sahip çıkamayacağı şekilde bazı koşullara bağlamam daha doğru olur mu, diye soruyordu... Bunu Bay Purvis'e danışmalıydı.

Littlegreen Köşkü'nün bahçe kapısını açarak içeri girdi.

Charles ve Theresa Arundell araba ile geldiler. Tanios'lar ise trenle.

Köşke ilk varan iki kardeş oldu. Uzun boylu, yakışıklı bir genç olan Charles, kendisine özgü o alaycı tavrıyla, "Merhaba Emily hala, nasılsın?" dedi. "Çok iyi görünüyorsun, genç bir kız gibisin."

Ve halasına sarılıp öptü.

Ardından Theresa.

“Nasılsın Emily hala?”

Halası Theresa’nın hiç de iyi görünmediği kanısındaydı. Yoğun makyajına rağmen yüzü solgun, hatta bitkindi ve gözlerinin altlarında mor halkalar belirmişti.

Çaylarını salonda içtiler. Bella Tanios ters tarafa eğdiği son moda şapkasının kenarlarından dökülen buklelerinin arasından, kuzeni Theresa’yı merakla, ısrarlı bakışlarla süzüyordu. Aslında Theresa’nın giysilerini özümsemeye ve belleğine yerleştirmeye çalışıyordu. Zavallı Bella giyme düşkün olmasına rağmen bu konudaki zevksizliği inanılmazdı. Theresa ise pahalı ve özgün giysileri seçmeye çalışmasının yanında bir de çok güzel bir vücuda sahipti ve her giydiğini yakıştıırıyordu.

Bella, Pire’den İngiltere’ye döner dönmez heyecanla ucuz giysilerle ve basit kesimlerle Theresa’nın zarif giyimine öykünmeye çalışmıştı.

İriyari, sakallı, neşeli ve hoşsohbet bir insan olan Doktor Tani-os, Miss Arundell ile konuşuyordu. Ses tonu sıcak, tok ve dinleyen açısından istese de istemese de etkileyiciydi. Dolayısıyla Miss Arundell de istemeyerek de olsa etkilenmişti.

Miss Lawson kıpır kıpırdı. Oturuyor kalkıyor, servis yapıyor, çay masasının etrafında dönüp duruyordu. Son derece nazik bir genç olan Charles ona yardımcı olmaya çalıştı ama Miss Lawson her nedense bundan pek hoşlanmadığı gibi teşekkür bile etmeye yeltenmedi.

Çaydan sonra grup bahçede dolaşmaya çıkarken Charles, kız kardeşine, “Sanırım Miss Lawson benden pek hoşlanmıyor,” dedi. “Tuhaf değil mi?”

Agatha Christie

Theresa'nın yanıtı alaycıydı.

“Ne tuhaf, demek senin dayanılmaz çekiciliğine karşı duran biri de olabiliyormuş?”

Bahçede Miss Lawson'la Bayan Tanios yan yana yürüyor, Miss Lawson, ona çocukları soruyordu. Bella Tanios'un solgun yüzü canlanmış, Theresa'yı süzmeyi bırakmıştı. Konu çocukları olunca heyecan ve coşkuyla anlatıyordu. Mary teknedeki öyle *ilginç* bir şey söylemişti ki...

Minnie Lawson'un iyi bir dinleyici olduğunu düşünüyordu.

O sırada bahçeye ciddi ifadeli, sarı saçlı, tel gözlüklü bir genç adam daha geldi. Tedirgin görünüyordu. Miss Arundell onu nazikçe karşıladı.

Theresa hemen, “Merhaba Rex,” diyerek genç adamın koluna girdi ve birlikte uzaklaştılar.

Charles yüzünü buruşturdu. Ardından da eskiden beri iyi anlaşıldığı bahçıvanla sohbete gitti.

Miss Arundell eve döndüğünde Charles, Bob'la oynuyordu. Köpek, ağzında topuyla merdiven sahanlığında durmuş, hafif hafif kuyruğunu sallıyordu.

Charles, “Haydi oğlum,” dedi.

Bob kalçasının üstüne oturdu, topu burnuyla ağır ağır üst basamağın kenarına itti. Topun aşağı doğru kaymasıyla birlikte heyecanla doğruldu. Top basamaklara vura vura aşağı yuvarlandı. Charles topu yakalayıp köpeğe doğru fırlattı. Bob topu hemen ağzıyla yakaladı. Ve bu gösteri birkaç kez yinelendi.

Charles, “Bob bu oyundan pek hoşlanıyor,” diye mırıldandı.

Miss Arundell gülümsedi.

“Bu oyunu böyle saatlerce sürdürebilir.”

Sonra salona doğru ilerledi. Charles da onu izledi. Bob ise düş kırıklığı içinde havladı.

Pencereden dışarıya kısaca göz atan Charles, “Theresa’yla sevgilisine baksana,” dedi. “Çok tuhaf bir çift.”

“Ne dersin, sence Theresa bu konuda ciddi mi?”

Charles bu soruyu kendinden emin bir tavırla, “Theresa, Rex için çıldırıyor,” diye yanıtladı. “Tuhaf bir seçim, ama gerçek bu işte! Zevkler tartışılmaz. Bence bunun nedeni adamın Theresa’ya bakış şekli. Ona yaşayan, kanlı canlı bir kadın değil de bir denekmiş gibi özenle yaklaşıyor. Bu Theresa için değişik bir şey. Ne yazık ki, adam parasız. Theresa’nın ise pahalı zevkleri var.”

Miss Arundell kısaca, “Sanırım Theresa yaşama şeklini değiştirebilir,” dedi. “Tabii isterse. Ayrıca onun kendi geliri de var.”

“Şey! Ah, evet evet, tabii.” Charles, halasına suçluluk duygusuyla baktı.

O akşam herkes yemek için salonda toplandıkları sırada merdivenlerde büyük bir patırtı oldu. Bunu küfürler izledi. Ardından Charles içeri girdi. Yüzü kıpkırmızıydı.

“Çok affedersin Emily hala, geciktim. Senin köpek az daha beni merdivenlerden aşağı yuvarlıyordu, topu merdivenin başında bırakmış.”

Miss Lawson, telaşla köpeğe doğru eğilerek, “Ah, seni dikkatsiz Bobi,” dedi.

Bob, onu umursamaz bakışlarla süzdükten sonra başını yana çevirdi.

Miss Arundell, “Biliyorum,” dedi. “Bu çok tehlikeli. Minnie, sen o topu al ve bir yere sakla.” Miss Lawson dışarı koştu.

Yemek masasında en fazla Doktor Tanios konuştu. Pire’deki yaşamalarına ilişkin öyküler anlattı.

Yatmak için erkenden dağıldılar. Miss Lawson elinde kadife bir çanta, bir kitap ve örgüyle hanımına yatak odasına kadar eşlik ederken neşeyle sohbet ediyorlardı.

Agatha Christie

“Gerçekten de Doktor Tanios *çok* neşeli bir adam. Çok iyi bir eş. Ama yine de ben öyle bir yaşama dayanamazdım... Suyu ısıtan birileri olmalı... Sonra, keçi sütü... içmek aklımın ucundan bile geçmez, berbat bir tadı var.”

Miss Arundell lafı onun ağzına tıkadı. “Minnie saçmalamayı bırak. Ellen’e beni saat altı buçukta kaldırmasını söyledin mi?”

“Ah, evet Miss Arundell. Çay getirmemesini de söyledim ama bence bunu yapmamanız daha doğru olur. Southbridge’teki rahibi bilirsiniz, dinen bilge bir kişidir, bana açıkça oruç zorunluluğu olmadığını söyledi.”

Miss Arundell yeniden lafını kesti.

“Ben şimdiye dek hiç sabah ayininden önce bir şey yemedim ve bundan sonra da yemek gibi bir niyetim yok. *Sen* istediğini yapabilirsin.”

“Ah, hayır... ben öyle demek istemedim... şey yani... emin olun...”

Miss Lawson şaşırmış ve telaşlanmıştı.

Miss Arundell, “Bob’un tasmağını çıkar,” diye emretti.

Köle bu emri hemen yerine getirdi.

Hanımının gözüne girme çabasını sürdürüyordu.

“Güzel bir akşam bu. Hepsi burada oldukları için çok mutlu görünüyorlar.”

Miss Arundell, “Hıh,” diye homurdandı. “Hepsi bir şeyler ko-parmanın peşinde.”

“Ah, sevgili Miss Arundell.”

“Başka çok şey olabilirim ama asla aptal değilim, sevgili sadık Minnie. Şu anda tek merak ettiğim içlerinden hangisinin bu konuyu hepsinden önce açacağı.”

Miss Arundell’in bunu öğrenmek için pek fazla beklemesi gerekmedi. Ertesi sabah Miss Lawson’la birlikte kilisedeki ayinden

sonra, saat dokuzu biraz geçe köke döndüler. O sırada doktor ve Bayan Tanios yemek salonundaydı. Arundell’ler ise ortalarda görünmüyorlardı. Kahvaltıdan sonra Tanios’lar dışarı çıktı, Miss Arundell ise sofrada oturmaya devam ederek önündeki küçük defterdeki hesapları kontrol etti.

Charles içeri girdiğinde saatler onu gösteriyordu.

“Geç kaldığım için bağışla Emily hala. Ama Theresa’nın durumu benden de kötü. Daha uyanamadı bile.”

Miss Arundell, “On buçukta kahvaltı sofrası toplanacak,” dedi. “Son zamanlarda hizmetlileri adam yerine koymamanın moda olduğunu biliyorum ama *benim* evimde durum farklı.”

“Güzel. Zaten doğrusu da bu.”

Charles tabağına biraz *pate* aldıktan sonra yaşlı kadının yanına oturdu.

Gülümsemesi her zaman olduğu gibi çok çarpıcıydı. Öyle ki Emily Arundell de çok geçmeden yeğenine hoşgörüyü gülümsemeye başladı. Bundan cesaret alan Charles hemen konuya girdi.

“Bak Emily hala. Seni rahatsız ettiğim için üzgünüm ama b aşım fena halde belada. Acaba bana yardım edebilir misin? Yüz sterlin sorunumu çözebilir.”

Miss Arundell’in yüz ifadesi hiç de cesaret verici değildi. Acımasızlığı yüz ifadesinden anlaşılıyordu.

Düşündüklerini açıkça söylemekten asla kaçınmazdı. Bu kez de öyle yaptı.

O sırada holden hızla geçmekte olan Miss Lawson az kalsın yemek odasından çıkan Charles’la çarpışıyordu. Merakla genç adama baktı. Yemek odasına girdiği zaman Emily Arundell’i masanın başında kıpkırmızı bir yüzle dimdik oturur halde buldu.

2

Akrabalar

Charles merdivenleri çevik hareketlerle çıkıp, kız kardeşinin yatak odasının kapısını tıklattı. Theresa'nın hiç beklemeden, "Girin," diye seslenmesinin ardından içeri girdi.

Theresa yatakta oturmuş esniyordu.

Charles yatağın kenarına ilişti.

Beğeniyle, "Gerçekten çok hoş bir kızsın Theresa," diye mırıldandı.

Theresa sert sert sordu.

"Hayrola, ne oldu?"

Charles sırtıttı.

"Kendini zeki sanıyorsun, değil mi? Neyse, anlayacağın senden bir adım öndeyim canım! Sen bu işe girişmeden konuyu açmam gerektiğini düşündüm."

"Sonuç?"

Charles başarısızlığını belirtir şekilde ellerini iki yana açtı.

"Sonuç yok. Boşuna emek! Emily hala beni iyice bir azarladı. Sevgi dolu yakınlarının neden etrafına toplandıklarını bildiğini, bu konuda kendisini kimsenin kandıramayacağını açıkça ima etti. Ay-

rica sevgi dolu yakınlarının düş kırıklığına uğrayacağını, şu an için tek verebileceğinin sevgi olduğunu belirtti. Tabii onu bile ölçülü olmak koşuluyla.”

Theresa sıkılarak, “Biraz daha bekleyebilirdin,” dedi.

Charles yeniden gülümsedi.

“Senin ya da Tanios’un benden önce davranacağınızdan korktum. Theresa, tatlım, korkarım bu kez ihtiyardan gerçekten de hiçbir şey koparamayacağız. O kesinlikle aptal değil.”

“Zaten ben hiçbir zaman öyle olduğunu düşünmedim ki.”

“Bu arada Emily halayı biraz korkutmaya da çalıştım.”

Theresa sert bir tavırla, “Nasıl yani?” diye sordu.

“Kendini öldürtmek için elinden geleni yaptığını söyledim. Ne de olsa servetini öbür dünyaya götürmesi olanaksız! Neden birazını şimdiden dağıtmasın ki?”

“Charles, sen sersemin birisin!”

“Hayır, hiç de değilim. Hatta bir anlamda psikolog bile sayılabilirim. Bizim ihtiyara yaltaklanmanın hiçbir zaman yararı olmadı. Emily hala tam aksine ona karşı çıkılmasını, karşısında dik durulmasını yeğliyor. Üstelik benim söylediklerim de son derece akla yakın, saçmalamış filan değilim. Öldüğünde serveti nasıl olsa bize kalacak, önceden birazını verse ne olur ki? Aksi takdirde onu ortadan kaldırma isteği ortaya çıkabilir, hatta ağır bile basabilir.”

Theresa onu aşağılayarak, horgörüyle dudak kıvırdı.

“Bari sana hak verdi mi?”

“Emin değilim. Onaylamadı. Yalnızca alaycı bir tavırla bana verdiğim öğütten dolayı teşekkür etti ve kendini koruyacak güçte olduğunu söyledi. Bunun üzerine ben de, ‘Benden uyarması,’ dedim. Emily halanın yanıtı ise, ‘Bunu anımsayacağım,’ oldu.”

Theresa öfkeyle, “Charles, sen gerçekten çok aptalsın!” dedi.

Agatha Christie

“Lanet olsun! Ama Theresa, düşün ki ben de o sırada çok öfkelenmişim! İhtiyar zengin, hem de çok zengin! Bahse girerim Emily hala şimdiye kadar gelirinin onda birini bile harcamamıştır, zaten neye harcayacak ki? Oysa bir de bize baksana, genciz, yaşamın tadını çıkaracak yaştayız. Üstelik Emily hala sırf bize inat olsun diye görürsün yüz yaşına kadar yaşar... Bense şimdi yaşamak, yaşamın keyfini sürmek istiyorum... Sen de öyle...”

Theresa başıyla onayladı.

Kısık, boğuk bir sesle, “Ama onlar bunu anlamıyorlar...” dedi. “Yaşlı insanlar bunu anlamıyorlar... Anlayamazlar da... Onlar günümüzde *yaşamının* ne anlama geldiğini bile bilmiyorlar ki!”

İki kardeş birkaç dakika süreyle sessizce oturdular.

Sonra Charles ayağa kalktı.

“Neyse hayatım. Umarım benden daha başarılı olursun. Ama açıkçası bundan şüpheliyim.”

Theresa, “Benim umudum Rex’i ileri sürerek sonuca ulaşmak. Eğer onun yetenekli ve başarılı bir doktor olduğuna inandırabilir, ona bir şans verilmesi gerektiğine, pratisyen olarak bir kenarda paslanmasının doğru olmayacağına Emily’yi ikna edebilirsem... Ah Charles, şu anda birkaç bin sterlinin yaşamımızı nasıl değiştirebileceğini bir bilsen!”

“Umarım başarısın. Ama hiç sanmıyorum. Zamanında hovar-daca yaşayarak çok para harcadın. Şey, Theresa, ne dersin şu ahmak Bella ya da şu ne idüğü belirsiz Tanios bir şeyler koparabilir mi?”

“Paranın Bella’nın pek işine yarayacağını sanmıyorum. Pek rü-küş. Haline baksana, yama torbası gibi, üstelik zevkleri de son derece banal.”

Terreddütle, “Evet bu doğru ama,” diyen Charles ekledi. “Sanırım o arsız çocuklarının okulları, ön dişlerine takılacak teller, müzik

dersleri falan filan için onun da paraya ihtiyacı var. Zaten asıl sorun Bella değil Tanios. Onun paranın kokusunu kilometrelerce öteden aldığından eminim. Bu konuda Yunanlılara güvenebilirsin. Adamın Bella'nın parasının büyük kısmını çarçur ettiğini biliyor muydun? Riskli yatırımlar yapmış ve tamamını kaybetmiş.”

“İhtiyar Emily'den bir şeyler alabilir mi dersin?”

Charles öfkeyle, “Ben varken hayır, onu engelleyeceğim,” diye homurdandı.

Sonra odadan çıkıp aşağıya indi. Bob holdeydi. Dostça bir havada kuyruğunu sallayarak Charles'a yaklaştı. Köpekler Charles'ı severlerdi. Bob salona doğru koştu. Durup durup başını arkaya çevirerek Charles'a bakıyordu.

Charles ağır ağır köpeğin peşinden giderken, “Ne var, ne oldu?” diye mırıldandı.

Bob koşarak salona girdi ve küçük çalışma masasının önüne oturdu. Umut ve heyecanla kuyruğunu sallıyordu.

Charles ona yaklaştı.

“Ne oldu, ne istiyorsun?”

Bob kuyruğunu daha şiddetli sallamaya başladı. Başını çevirip, uzun uzun çekmecelere baktıktan sonra tiz bir sesle havladı.

“Çekmecede olan bir şeyi mi istiyorsun?”

Charles en üst çekmeceyi açtı. Birden kaşları havaya kalktı.

“Vay canına...”

Çekmecenin bir köşesinde bir para destesi vardı. Charles desteyi alıp parayı saydı. Sonra da için için sırtıarak desteden ayırdığı birer sterlinlik üç banknotla iki şilini cebine soktu. Paranın geri kalan kısmını ise özenle onları bulduğu köşeye yerleştirdi.

“Bak işte bu çok güzel bir fikirdi Bob,” dedi. “Böylece Charles amcan hiç değilse masraflarını karşılamış olacak. Biraz nakit her zaman işe yarar.”

Agatha Christie

Charles çekmeceyi geri kapatırken Bob sitemle havladı. Genç adam özür diledi.

“Bağışla beni dostum.”

Diğer çekmeceyi de açtı. Bob’un topu o çekmecenin içindeydi. Genç adam topu ordan aldı.

“Hah, işte. Haydi, eğlenmene bak.”

Bob topu kaptığı gibi koşarak odadan çıktı. Çok geçmeden merdivenlerden topun basamaklardan düşerken çıkardığı pat pat pat sesleri duyuldu.

Charles bahçeye çıktı. Leylak kokulu, güzel, güneşli bir sabahı.

Miss Arundell, Bay Tanios’la birlikteydi. Adam İngiliz eğitiminin üstünlüklerinden, gerçekten iyi bir eğitimin gerekliliğinden ve kendi çocukları için bu lüksü sağlamasının olanaksız olmasına ne kadar üzüldüğünden söz ediyordu.

Charles alaycı bir tavırla gülümsedikten sonra kayıtsız bir havada konuşmaya katıldı ve sözü ustalıkla başka konuya kaydırıverdi.

Emily Arundell ona dostça bir ifadeyle gülümsedi. Charles bir an taktığının halasını eğlendirdiğini ve yaşlı kadının açıkça belli etmeden kendisini cesaretlendirdiğini düşündü.

Birden keyfi yerine geldi. Belki de oradan ayrılmadan önce...

Ama Charles tam anlamıyla iflah olmaz bir oportünistti.

O akşamüzeri Doktor Donaldson arabasıyla gelerek o yörenin görülmeye değer yerlerinden biri olan Worthem Manastırı’na götürmek üzere Theresa’yı aldı. İki genç manastırın dışında otomobilden inerek koruda dolaştılar. Rex Donaldson, Theresa’ya uzun uzun teorilerinden ve yaptığı son deneylerden bahsetti. Theresa bunların çok azını anlıyordu ama yine de sabırla dinledi. Bu arada kendi kendine, Rex ne kadar zeki ve ne kadar hoş bir insan, diye düşünüyordu.

Nişanlısı birden susarak, tereddütle, “Korkarım bütün bunlar sana çok anlamsız geliyor, öyle değil mi Theresa?” dedi.

“Hiç de değil sevgilim, aksine çok heyecan verici,” diyen Theresa konuşmaya devam etti. “Devam et. Enfekte olmuş tavşanın kanını alıyor ve?...” Ara verdi ve birden içini çekerek, “İşin senin için çok önemli, değil mi tatlım?” diye sordu.

Doktor Donaldson, “Elbette,” dedi.

Aslında bu Theresa’ya hiç de doğal görünmüyordu. Arkadaşlarından yalnızca birkaçı çalışıyor, üstelik çalışanlar da zorlanıyor, sürekli yakınıyorlardı.

Genç kız daha önce de bir iki kez yaptığı gibi, nasıl oldu da Rex’e âşık oldum, diye düşündü. Olacak şey miydi bu? İnsanın başına neden böyle gülünç, şaşırtıcı, çılgınca şeyler geliyordu ki? Yanıt-sız, boşuna bir soru! Başına gelmişti işte. Gerçek buydu.

Theresa kaşlarını çattı, kendini düşündü. Grubu şen şakrak ve dünyayı hiçe sayan insanlardan kuruluydu. Elbette ki yaşamda aşk bir gereklilikti, peki ama bu kadar ciddiye almak doğru muydu? Se-ver ve sonra bırakır giderdin.

Ama şimdi, Rex Donaldson’a karşı duyguları bambaşkaydı, çok daha derin duygulardı bunlar. İçgüdüleri ona Rex’ten vazgeçmesinin mümkün olmadığını söylüyordu... Ona açık ve net bir biçimde ihtiyacı vardı.

Rex’in her şeyinden hoşlanıyordu, ona hayrandı. Sakinliğine, tarafsızlığına, farklılığına. Kendi karmaşık iç dünyasına göre o kadar farklıydı ki, yaşama bilimsel bir zekânın net, mantıklı soğukkanlılığıyla yaklaşabiliyordu. Theresa bu genç adamın alçakgönüllü ama bilgici görünümünün altında gizlenen bir güç, sert bir mizaç olduğunu düşündü. Yine de bu yalnızca önseziden başka bir şey değildi.

Agatha Christie

Rex Harrison bir dâhiydi, mesleğinin yaşamında her şeyden önce gelmesi kaçınılmazdı ama kendisinin de onun yaşamında önemli bir yeri olduğu kesindi – belki de çok önemli bir yer. Bu durum sanki onu Theresa için daha çekici hale getiriyordu. Bencil, eğlence düşkününü yaşamında belki de ilk kez ikinci planda kalmayı kabulleniyor ve bu düşünce ona tuhaf bir şekilde heyecan veriyordu. Rex için her şeyi yapabilirdi. Her şeyi!

Somurtarak, sıkıntıyla, “Kahrolası para, ne büyük bir sorun,” diye mırıldandı. “Emily hala ölmüş olsaydı, seninle hemen evlenirdik. Sonra da Londra’ya yerleştirdik, deney tüpleri ve kobaylarla dolu bir laboratuvarın olurdu. Sen de kabakulaklı çocuklar ve karaciğeri bozuk ihtiyar kadınlarla uğraşmak zorunda kalmazdın.”

Donaldson, “Halanın daha uzun yıllar yaşamaması için hiçbir neden yok,” dedi. “Tabii sağlığına özen gösterirse.”

Theresa üzgün ve bezgin bir havada mırıldandı.

“Bunu biliyorum...”

Köşkte, eski moda meşe eşyalarla döşenmiş odada Doktor Tanios karısıyla konuşuyordu. “Sanırım ben gerekli olan tabanı oluşturdum. Şimdi sıra sende tatlım.”

Doktor Tanios o sırada bakır bir ibrikten üzerinde gül desenleri olan porselen leğene su boşaltmaktaydı.

Bella Tanios ise tuvalet masasının önünde oturmuş, saçını Theresa gibi taramış olmasına rağmen neden Theresa gibi hoş görünmediğini düşünüyordu.

Kocasına kısa bir sessizliğin ardından yanıt verdi. “Ben... ben Emily haladan para isteyebileceğimi sanmıyorum.”

“Parayı kendin için istemeyeceksin ki Bella, çocukların geleceği için yapacaksın bunu. Ne yazık ki, yatırımlarımızda başarılı olamadık, şans bizden yana değildi.”

O sırada Bay Tanios'un arkası dönüktü. Karısının onu ters bakışlarla süzdüğünü fark etmedi.

Bella inatçı, hatta ısrarcı bir havada, "Ne olursa olsun, böyle bir şeyi yapabileceğimi sanmıyorum," dedi. "Emily hala biraz aksi, zor bir kadındır. Cömert davranabilir, ama ondan bir şey istenmesinden hoşlanmaz."

Ellerini kuruyan Doktor Tanios lavabonun başından ayrılarak karısına yaklaştı.

"Bella, ne oldu sana, neyin var anlayamıyorum? Sen bu kadar inatçı bir insan değildin. Ayrıca böyle düşünüyorsan buraya niçin geldik?"

"Ben asla buraya para istemeye gelmedim..."

"Çocukların iyi bir eğitim görmeleri için tek umudumuzun halanın desteği olduğunu sen de kabul etmiştin."

Bella Tanios yanıt vermedi. Sıkıntı içinde kıpırdandı.

Yüzünde, aptal kadınların zeki kocalarının pahalıya mal olsa da sonuçta öğrendikleri o çocuksu inat vardı.

Bella sonunda, "Belki bunu halam kendiliğinden önerir," dedi.

"Bu olabilir, ama ben bir umut ışığı göremedim."

Bella, "Keşke çocukları da yanımızda getirseydik," dedi. "Emily hala hiç şüphesiz Mary'yi çok severdi. Edward ise o kadar zeki ki."

Tanios alaycı bir havada, "Halanın çocuklardan pek hoşlandığını sanmıyorum," dedi. "Belki de çocukların burada olmaması çok daha iyi."

"Ama Jacob!"

"Evet, evet tatlım. Ne hissettiğini biliyorum. Ama bu evde kalmış, ihtiyar İngiliz kızlar, of of, bunlarda insanlık ne arar! Mary'miz ve Edward'ımız için elimizden geleni yapmak istiyoruz, değil mi? Bize bu konuda biraz yardımcı olmak Miss Arundell için hiç de zor olmamalı."

Agatha Christie

Bayan Tanios döndü. Yanakları kızarmıştı.

“Jacob lütfen, lütfen bu kez bundan vazgeçelim. Bu hiç akıllıca bir şey olmayacak. Bence istememek çok çok daha iyi.”

Tanios, ona sokularak tam arkasında durdu. Kollarını kadının omuzlarına doladı. Bella bir an ürperdi, sonra hareketsiz kaldı. Adepta donup kalmıştı.

“Bella tatlım, ne olursa olsun,” diyen kocasının sesi sevgi doluydu. “Senden istediğimi yapacağından eminim... her zaman yaparsın. Bildiğin gibi sonunda daima istediğimi yerine getirirsin. Evet, sanırım bu kez de istediğimi yapacaksın...”

3

Kaza

Salı akşamüzeri Miss Arundell, evin bahçeye açılan kapısının eşiğinde durmuş Bob'la oynuyordu. Köpeğin topunu bahçe yolunun sonuna doğru atıyor, köpek de onun peşinden koşuyordu.

Miss Emily Arundell seslendi. “Son bir kez daha Bob. İyi bir hamleydi.”

Top yeniden yerde yuvarlandı ve Bob da olanca hızıyla peşinden koştu.

Ardından Miss Arundell eğilerek Bob'un ayağının dibine bıraktığı topu aldı ve dönüp içeri girdi. Bob da onu izledi. Yaşlı kadın yan kapıyı kapattıktan sonra doğruca salona gitti. Topu çekmeceye koydu. Bob hâlâ ayağının dibinde dolaşıyordu.

Emily Arundell şöminenin rafındaki saate bir göz attı. Altı buçuk olmuştu.

“Akşam yemeğinden önce biraz dinlenmem gerekiyor Bob.”

Yatak odasına çıkmak için merdivenlere yöneldi. Tabii Bob da peşinden. Miss Arundell kreton örtülü kanepeye uzanarak iç çekti. Bob tam ayağının ucunda yatıyordu. Günlerden salı olması ve konuklarının ertesi gün gidecek olmaları onu mutlu ediyordu. O hafta

sonunun ona hiçbir yararı olmamıştı. Yeni bir şey öğrenmesini sağlamadığı gibi üstüne üstlük bilip de unutmak istediklerini unutmamasını engellemişti.

Emily Arundell kendi kendine, “Sanırım artık yaşılanıyorum...” dedi. Ve sonra birden dehşete kapılarak mırıldandı. “Ben ihtiyarım...”

Yarım saat öylece gözleri kapalı yattı. Daha sonra yaşlıca bir kadın olan orta hizmetçisi Ellen sıcak su getirdi. Emily Arundell kalkarak akşam yemeği için hazırlandı.

O akşam yemeğe Doktor Donaldson da katılacaktı. Emily Arundell bu fırsattan yararlanarak genç adamı daha yakından incelemek istiyordu. Hâlâ egzotik Theresa’nın bu soğuk ve çokbilmiş genç adamla evlenmek istediğine inanamıyordu. Aslına bakılırsa bu soğuk ve kendini beğenmiş genç adamın Theresa’yla evlenmek istemesi de bir o kadar tuhaftı ya.

Akşam ilerledikçe Emily Arundell’in Doktor Donaldson’ı daha yakından tanıma hayalleri de suya düştü. Bunda başarılı olamadığını düşünüyordu. Genç adam nazik, terbiyeli ve son derece resmiydi; bir o kadar da sıkıcı. İçinden Miss Peabody’nin bu konudaki düşüncelerine katıldığını düşündü: “*Bizim gençliğimizde gençler çok daha terbiyeliydi.*”

Doktor Donaldson fazla kalmadı. Saat onda gitmek üzere kalktı. O evden ayrıldıktan sonra Miss Arundell de yatmak istediğini söyledi. Yaşlı kadın merdivenlerden yukarı çıkarken genç akrabaları da onu izlediler. Her nedense o gece hepsi biraz keyifsiz görünüyordu. Miss Lawson ortalığı toparlamak için aşağıda kaldı. Bob’un dışarı çıkması için ona kapıyı açtı. Şöminedeki korları külle örttü, kapağını çekti. Yangın çıkma olasılığına karşı şöminenin önündeki halıyı katlayıp kenara çekti.

Beş dakika sonra soluk soluğa hanımının odasının kapısından içeri girdi.

“Sanırım her şeyi getirdim,” derken yünü, kadife iş torbasını ve kütüphaneden alınmış bir kitabı masaya bıraktı. “Bu kitabı beğeneceğinizi düşünüyorum. Kütüphaneci kız verdiğiniz listedeki kitaplardan hiçbirinin olmadığını söyledi, ama bu getirdiğimi beğeneceğinizden emin olduğunu da belirtti.”

Emily Arundell, “O kız aptalın teki,” dedi. “Kitaplar hakkında hiç bilgisi yok.”

“Ah... çok affedersiniz. Belki benim...”

“Saçmalama. Suç sende değil.” Emily Arundell yumuşak bir sesle ekledi. “Bu akşamüzeri eğlendiğini umarım.”

Miss Lawson’un gözleri parladı. Heyecanlanmış, adeta gençleşmişti. “Ah, evet, çok teşekkür ederim. Bana izin verdiğiniz için çok teşekkürler. Çok iyisiniz. Gerçekten ilginç anlar yaşadım. Ruh çağırıldık ve gerçekten de tahtaya çok ilginç şeyler yazıldı. Bir sürü mesaj geldi... Tabii bu masa başında ruh çağırma seansı yapmakla aynı şey değil... Julia Tripp bu konuda oldukça başarılıydı. Aramızdan ‘ayrılmış olanlardan’ çok mesaj geldi. Bu insana kendini öylesine minnettar hissettiriyor ki, hâlâ onlarla bağlantıda olmak...”

Miss Arundell hafifçe gülümsedi. “Rahip bu sözlerini duymasa iyi olur.”

“Ama sevgili Miss Arundell, ben gerçekten de bunda hiçbir kötülük *olmadığına* inanıyorum. Keşke sevgili Bay Lonsdale de bu konuyu incelese. İnsanın hiç araştırıp *incelemediği* bir konuyu peşinen reddetmesi bana dar görüşlülük gibi geliyor. Hem Julia hem de Isabel Tripp gerçekten ruhlarla ilişki kurabiliyorlar, onlar *medyum*.”

Miss Arundell mırıldandı.

“Fazlasıyla, zaten kendileri de ruh gibi.”

Miss Arundell, Julia ve Isabel Tripp’ten hoşlanmıyordu. Onların elbiselerini biçimsiz, sadece sebze ve meyveden oluşan vejetar-

yen yemeklerini anlamsız, tavırlarını yapmacık buluyordu. Kökleri, gelenekleri olmayan, iyi eğitim almamış kimselerdi. Ama yine de iki kardeşin içtenlikleri onu bir ölçüde eğlendiriyordu. Ayrıca Tripp'lerle arkadaşlığın zavallı Minnie'nin hoşuna gittiğini biliyordu ve o da bu zevkin ona çok görülemeyeceği kadar iyi kalpli bir insandı.

Zavallı Minnie! Miss Arundell, yardımcısına aşağılamayla karışık bir sevgiyle baktı. Orta yaşlı, saf, birçok yardımcısı olmuştu. Hepsi ona yardımcı olmak için gelmişlerdi ve hepsi de aynıydı, seven, mızımız, telaşlı, itaatkâr ve de kesinlikle akılsız.

Zavallı Minnie bu akşam çok heyecanlı, diye düşündü. Gözleri parlıyor. Gerçekten de Miss Lawson dalgın dalgın odada dolaşüyor, ne yaptığının farkında bile olmadan ona buna dokunuyordu. Gözleri ışıltılıydı.

Neden sonra çekinerek, “Şey... keşke siz de orada olsaydınız...” diye kekeledi. “Sizin bütün bunlara pek inanmadığının farkındayım Miss Arundell. Ama bu gece bir mesaj geldi E. A. diye birine. Harfler *çok belirgindi*. Haber yıllar önce ölmüş olan bir adamdan geliyordu, çok yakışıklı bir subaydan. Isabel bunu açıkça görebildi. Herhalde adam babanız General Arundell'di. Mesajı da bir o kadar güzeldi. Sevgi doluydu, rahatlatıcıydı, sabırla her şeyin elde edilebileceği gibi bir şeyler diyordu.”

Miss Arundell, “Babam böyle duygusallıklardan pek hoşlanmazdı,” dedi.

“Ah, sevdiklerimiz diğer tarafta çok değişiyorlar. Orada yalnızca sevgi ve anlayış var. Sonra ruh çağırma tahtasında *anahtarla* ilgili bir şeyler belirdi. Bu bana Boule komodinin anahtarıymış gibi geldi. Acaba olabilir mi?”

“Boule komodinin anahtarı mı?”

Miss Arundell'in sesi sert ve meraklıydı.

“Evet, bana öyle geldi. Dolabın içinde önemli kâğıtlar olabileceğini düşündüm. Ya da öyle bir şeyler. Bu tip bir şeyle daha önce de karşılaşmıştım, ruhlar kadının birine belirli bir eşyadan bahsedip içinin aranmasını istemişler ve gerçekten araştırıldığında o eşyanın içine gizlenmiş bir *vasiyetname* bulmuşlar.”

“Boule komodininde vasiyetname yok,” diyen Miss Arundell ardından da hemen ekledi. “Haydi git yat Minnie. Yorgunsun. Ben de öyle. Yakın bir zamanda Tripp’leri buraya davet ederiz.”

“Ah, işte bu *çok hoş* olur! İyi geceler efendim. Başka bir şey istemediğinizden emin misiniz? Bunca insanın burada olmasının sizi çok yormadığını umarım. Ellen’e yarın sabah salonu *iyice* havalandırmasını, perdeleri silkelemesini söyleyeceğim. Sigara kokusu her şeye siniyor. Onların salonda sigara içmelerine izin vermeniz çok büyük bir hoşgörü.”

Emily Arundell, “Modern yaşam bazı toleranslar gerektiriyor,” dedi. “İyi geceler Minnie.”

Miss Lawson odadan çıkarken Emily Arundell bu ruh çağırma olayının Minnie açısından iyi olup olmadığını düşünüyordu. Anlatırken gözleri neredeyse yuvalarından fırlıyordu. Üstelik çok da huzursuz ve heyecanlı görünüyordu.

Emily Arundell yatağına girerken kendi kendine, şu Boule komodin konusu çok tuhaf, diye düşündü. Uzun yıllar önce yaşanan bir olayı anımsayarak acı acı gülümsedi. Anahtar babasının ölümünden sonra bulunmuş ve komodin açıldığında dışarıya, bir sürü boş konyak şişesi yuvarlanmıştı. Böylesine önemsiz küçük bir olayı Minnie’nin de Isabel ve Julia Tripp’in de bilmeleri olanaksız, diye düşündü. İnsan ister istemez bu ruh çağırma olayının doğru bir yanı olup olmadığını merak ediyordu...

Dört sütunlu karyolasında yatan Emily Arundell uyuyamıyordu. Son zamanlarda uyumakta çok güçlük çekiyordu. Doktor

Grainger'in uyku ilacı yazma önerisini de geri çevirmişti. Uyku ilacı zayıf insanlara göre bir şeydi. Parmaklarının sızlamasına, dişlerinin ağrmasına ya da uykusuz geçirilen bir geceye dayanamayan kimse-
lere göre.

Böyle gecelerde sıklıkla yatağından kalkar, sessizce evde dolaşır, bir kitap alır, bir biblo ya da süslemeyi eller, vazodaki çiçekleri yeniden düzenler ya da birkaç mektup yazardı. Gece yarısı dolaştığı zamanlar evin her zamanki gibi canlı olduğu hissine kapılırdı. Aslında bu pek de hoş değildi. Sanki onunla birlikte hayaletler de dolaşıyordu, kız kardeşleri Arabella'nın, Matilda'nın ve Agnes'in, o kadın sahiplenmeden önceki haliyle, en sevgili dostu olan erkek kardeşi Thomas'ın hayaletleri! Hatta kızlarına bağırarak, çatan, tipik bir despot baba olmasına rağmen yine de Hint ayaklanmasındaki deneyimleri ve dünyayı tanımasıyla onlar için bir gurur kaynağı olan General Charles Laverton Arundell'in hayaleti bile. Sevimli tavırlarına rağmen içki konusunda kızlarına genellikle kaçamak yanıtlar vermesi, sıklıkla kendini "pek de iyi" hissetmediği günler olması ne fark ederdi ki?

Birden aklına yeğenin nişanlısı geldi. Miss Arundell düşündü. *Onun* içki içtiğini hiç sanmıyorum. Kendisine *erkek* diyor, üstüne bir de bu gece yalnızca Barley soda içti. *Barley soda!* Bir de ben, onun için babamın özel kavını açmışken.

Charles şarabın hakkını vermeyi bilmişti. Ah, keşke Charles bir de güvenilir biri olsaydı! Eğer bilseydi ki onunla...

Birden düşünceleri farklı bir noktaya kaydı... O hafta sonunu düşündü...

Her şey belirsiz, endişe vericiydi...

Bu düşünceleri kafasından atmaya çalıştı.

Bunları düşünmenin bir yararı yoktu.

Dirseğinin üzerinde doğrularak gece boyunca yanan küçük gece lambasının ışığında saate baktı.

Saat bir olmuştu, ama zerre kadar uykusu yoktu...

Yataktan kalkarak terliklerini, kalın sabahlığını giydi. Aşağıya inecek ve ertesi sabah ödemek üzere o haftanın giderlerini gözden geçirecekti.

Bir gölge gibi koridorda ilerledi. Koridorda bütün gece boyunca yalnızca bir tek zayıf elektrik ampulü yanıyordu.

Emily Arundell merdivenin başına geldi. Bir elini tırabzana doğru uzattı. Sonra da hiç olmayacak bir şekilde sendeledi. Dengesini kaybetti, toparlanmaya çalıştı. Başaramadı ve merdivenlerden aşağıya yuvarlandı.

Düşerken çıkardığı gürültü ve çığlıkları herkesi uyandırdı. Kapılar açıldı, ışıklar yandı.

Miss Lawson telaşla merdivenin başındaki odasından dışarı fırladı. Endişe ve panik içinde bağırarak merdivenlerden aşağı koştu. Onu diğerleri izledi. Şık ropdöşambırı içinde uzun uzun esneyen Charles. Koyu renk ipek sabahlığıyla Theresa. Saçlarının dalgasını korumak için kafasına bir sürü toka takmış olan lacivert kimonosuyla Bella.

Şaşırmış ve sersemlemiş olan Emily Arundell yere yığılmış yatıyordu. Omzu ve ayak bileği ağrıyor, bütün vücudu sızlıyordu. Başına dikilenlerin hepsinin farkındaydı; aptal Minnie Lawson ağlıyor, elleriyle beceriksizce bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Theresa'nın kara gözlerinden şaşkınlığı okunabiliyordu. Bella ağzı bir karış açık, bir şeyler bekler gibi etrafına bakınıyordu. Bir yerlerden Charles'ın sesi duyuluyordu –çok uzaklardan geliyormuş gibiydi bu ses– yeğeni sanki uzakta bir yerlerde konuşuyordu.

“Şu lanet köpeğin topu! Herhalde Bob topu burada bıraktı, halam da üstüne basıp dengesini kaybetti. Bakın! İşte top şurada!”

Sonra Emily Arundell birinin otoriter bir havada diğerlerini yana iterek yanı başına diz çöktüğünü fark etti. Bu kişi ellerini üstünde gezdiriyordu, ama kesinlikle el yordamıyla değil; bilinçli bir hareketti bu.

Birden rahatladı. Her şey hallolacaktı.

Doktor Tanios kararlı, ikna edici bir ses tonuyla, “Hayır, sorun yok,” diyordu. “Kırık yok... Tabii çok sarsılmış ve kasları ezilmiş. Ve tabii çok kötü bir travma geçirdiği de kesin. Ama şanslı varmış. Yoksa çok daha kötü olabilirdi.”

Sonra diğerlerinin de yardımıyla yaşlı kadını yerden kaldırarak odasına kadar taşıdı.

Doktor Tanios odaya varınca ilk iş Miss Arundell’in nabzını kontrol etmek oldu. Sonra da hâlâ ağlayarak, ne yapacağını bilmez halde ayakaltında dolaşan Minnie’yi konyak getirmesi ve su kaynatması için aşığı yolladı.

Şaşırmış, akli karışmış, fena halde sarsılmış ve acıyla kıvranan Emily Arundell o anda Doktor Tanios’a karşı büyük bir minnet duydu. Ve de kendini yetkin ellere teslim etmiş olmanın rahatlığını. Tanios bir doktor olarak kendini güvende hissettiriyordu.

Ama yine de anlayamadığı, onu rahatsız eden, ne olduğunu bilemediği, kestiremediği bir şey vardı. Ama şimdi bunu düşünecek durumda değildi. Ona verilen ilacı içecek ve uykuya dalacaktı.

Ama bir terslik vardı... biri...

Her neyse, düşünmeyecekti bunu... Omzu sancıyordu. Verilen ilacı içti.

Doktor Tanios’un rahatlatıcı, güven verici bir sesle, “İyileşecek,” dediğini duydu ve sonra gözlerini kapadı.

Emily Arundell uyandığında kulağına çok bilindik bir ses geldi... herif, boğuk bir havlama.

Bir anda tüm uykusu dağılıverdi.

Bob... Yaramaz Bob! Ön kapının dışında havlıyordu, bütün geceyi dışarıda geçirmiş olmanın utancı içinde, alacağı cezaya hazır, usul usul ama umutla...

Miss Arundell kulak kesildi. Ah, evet doğrudu. Minnie Bob'u içeri almak için aşağıya iniyordu. Ön kapının açılırken çıkardığı gıcirtıyı duydu. Sonra birtakım mırıltılar. Minnie boş yere köpeğe sitem ediyordu. "Ah seni yaramaz köpek. Seni arsız köpek, ah Bobi ah!" Sonra kilerin kapısının açıldığını duydu. Bob'un yatağı kiler masasının altındaydı.

O anda Emily kaza sırasında bilinçaltında hissettiği huzursuzluğun nedenini, zihninde arayıp da anlamlandıramadığı şeyin ne olduğunu anladı. Bu Bob'du! Bütün o hengâme –düşüşü, evdekilerin telaşla başına üşüşmeleri– ve gürültüye Bob'un kilerdeki yerinden havlamalarla katılması gerekirdi.

Evet, demek bilinçaltında onu rahatsız eden şey buydu. Şimdi durum anlaşılıyordu. Bob o gece dolaşması için bahçeye çıkarılıp bırakıldıktan sonra hiç utanmadan ve bilinçli olarak başını alıp sefahate gitmişti. Zaman zaman böyle erdemsizce davranışları olurdu ama her defasında kendini bir şekilde bağışlatmayı bilirdi.

Neyse, diye düşündü Emily, her şey açıkça ortada! Ama acaba gerçekten öyle miydi? Hâlâ onu endişelendiren, kafasının bir tarafını tırmalayan bir şey daha vardı. Kaza! Geçirdiği kazayla ilgili bir şeydi bu.

Ah, evet, biri... Charles, onun Bob'un merdiven sahanlığında bıraktığı topuna basıp düştüğünü söylemişti...

Top gerçekten de oradaydı. Charles eline alıp göstermişti de...

Agatha Christie

Emily Arundell'in başı ve omzu sızlıyordu. Berelenmiş vücudu acı içindeydi.

Ama tüm ıstırabına rağmen bilinci açık ve berraktı. Şokun etkisini henüz atmıştı üzerinden. Hafızası da yerindeydi.

Bir gün önce olanları akşam saat altıdan başlayarak zihninde canlandırmaya çalıştı... Her aşamayı adım adım izledi... Ta ki merdiven sahanlığına gelip aşağıya inmeye hazırlandığı ana kadar...

Ve birden dehşet ve korkuyla irkildi...

Herhalde... evet, evet, kesinlikle yanılıyor olmalıydı... Böyle bir olayın ardından insanın aklına çeşit çeşit olasılıkların gelmesi doğaldı. Ciddiyetle –içtenlikle– ayağının altında Bob'un topunu anımsamaya çalıştı...

Ama böyle bir şeyi anımsayamıyordu.

Onun yerine...

Kendi kendine, "Sinirlerim bozulmuş olmalı," diye mırıldandı. "Gülünç hayallere kapılıyorum."

Ne var ki duyarlı ve mantıklı Victorian kafası bunu bir an bile kabullenemedi. Victoria Devri terbiyesinde aptalca iyimserliğe yer yoktu. Aldıkları eğitim gereği her şeye en kötü yönüyle bakmaya alışıkta.

Emily Arundell de en kötüye inanıyordu...

4

Miss Arundell Mektup Yazıyor

Günlerden cumaydı.

Miss Arundell'in akrabaları gitmişlerdi.

Başlangıçta da planladıkları gibi çarşamba günü oradan ayrılmışlardı. Her biri ayrı ayrı orada kalmayı önermiş ve hepsi ayrı ayrı reddedilmişti. Miss Arundell onlara “sessizlik, yine sessizlik” istediğini açıklamıştı.

Akrabalarının gidişinden sonraki iki gün boyunca Emily Arundell ciddi bir şekilde düşündü. Hatta düşüncelerine öylesine dalmıştı ki birçok kez yardımcısı Minnie Lawson'un kendisine söylediklerini bile duymadı. Ona boş gözlerle bakıp, kısaca söylediklerini baştan almasını emretti.

Miss Lawson ise bunu, “Şoktan dolayı böyle davranıyor zavallı-cık,” diye yorumladı. Hatta kasvetli yaşamlarının felaketlerden kaynaklanan hüüzünle bile olsa aydınlandığını düşünen insanların ruh haliyle ekledi. “Korkarım bir daha hiç eskisi gibi olamayacak.”

Diğer yandan Doktor Grainger, ona iyi niyetle moral veriyordu.

Emily Arundell'in hafta sonuna kalmadan yeniden aşığı ine-bileceğini, kemiklerinde kırık bile olmamasının çok büyük bir şans olduğunu, tüm hastaları Miss Arundell gibi sağlıklı olsa çoktan ta-belasını indirmiş olacağını söylüyordu.

Miss Emily Arundell ise ona Doktor Grainger ile dostluklarının eskiye dayandığını, kendisini kandırmamasını söylüyordu. Ona karşı koysa bile, ikisi de karşılıklı olarak birbirlerinin varlığından zevk aldıklarını biliyorlardı.

Doktor gittikten sonra, yaşlı kadın yeniden yatağına uzana-rak, kaşlarını çatı. Asık bir suratla dalgın dalgın düşünüyor, Miss Lawson'un gereksiz iyi niyetine ve telaşına anlam vermeye çalışı-yordu.

“Zavallı küçük Bobicik,” diyen Miss Lawson eğilip, sahibinin yatağının ayakucundaki halıda yatan Bob'un sırtını okşadı. “Zavallı sahibinin başına bütün bunların gelmesine neden olduğunu bilse za-vallılık kim bilir nasıl üzüldü?”

Miss Arundell sinirlendi.

“Aptallaşma Minnie. İngiliz hukuk yasalarına olan inancına ne oldu? Bu ülkede her kim olursa olsun, aksi kanıtlanmadığı sürece herkesin suçsuz sayıldığını bilmiyor musun?”

“Evet, biz biliyoruz, ama onun...”

“Henüz hiçbir şey bildiğimiz yok! Mızımızlanmayı bırak Allah aşkına Minnie. Şöyleydi, böyleydi, uzatma artık. Hasta odasında nasıl davranılacağına ilişkin en ufak bir fikrin yok mu? Haydi git Ellen'i çağır bana.”

Miss Lawson mahzun mahzun istenileni yapmak için odadan çıktı. Emily Arundell, kadının arkasından bakarken, onu incittiğini hissetti. Halbuki üzüntü içindeki Minnie elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyordu.

Kaşları yeniden çatıldı.

Mutsuzdu, belirgin bir şekilde mutsuzdu. Genel anlamda yaşlılıktan kaynaklanan hareketsizlikten, çaresizlikten nefret ediyordu. Ancak bu özel durumda onu asıl rahatsız eden şey karar verememektir.

Kendi melekelerine, hafızasına güvenemiyordu. Ne yazık ki açılabilceğı biri yoktu.

Yaklaşık yarım saat kadar sonra Miss Lawson ayaklarının ucuna basa basa elinde et suyu dolu bir kâseyle odaya girdi. Emily Arundell'in gözleri kapalı yattığını görünce ister istemez bir an durakladı. Ve o anda Miss Arundell'in birden kararlı ve güçlü bir tonda söylediğı iki sözcükle birlikte heyecandan neredeyse elindeki kâseyi yere düşürüyordu.

Emily Arundell, "Mary Fox," dedi.

Miss Lawson telaşla sordu.

"Boks mu efendim? Boks mu dediniz?"

"Giderek ağır işitiyorsun Minnie. Benim bokstan filan söz ettiğim yok. 'Mary Fox,' dedim. Hani şu geçen yıl Cheltenham'da tanıştığım kadın. Exeter'deki katedralin rahiplerinden birinin kız kardeşıydı. O kâseyi bana ver. Bak, et suyunu yine alttaki tabağı dökmüşsün. Odama girerken de ayaklarının ucuna basma. Bunun insanı ne kadar sinirlendirdiğini bilemezsin. Haydi, şimdi aşağıya in ve bana Londra telefon rehberini getir."

"İsterseniz sizin için telefon numarasını bulayım. Ya da adresi."

"Eğer bunu yapmanı isteseydim söylerdim. Sana dediğimi yap yeter. Rehberi buraya getir. Yazı takımımı da yatağın yanına koy."

Miss Lawson denilenleri yaptı.

İstenen her şeyi yaptıktan sonra odadan çıkarken Emily Arundell birden hiç beklenmedik bir şekilde, "Sen iyi, sadık bir insansın

Minnie,” dedi. “Benim bağırp çağırma aldırma. Aslında içim iyi, bağırmamda hiçbir kötü niyet yok. Sense çok sabırlı ve bana karşı da çok iyisin.”

Miss Lawson odadan çıkarken yüzü pespembeydi, dudaklarının arasından anlaşılmaz bir şeyler mırıldanıyordu.

Miss Arundell yatağında doğrulup oturdu ve mektup yazdı. Ağır ağır, özenle, dikkatle, sayısız defalar ara verip düşünerek ve birçok sözcüğün altını çizerek. Satırı karaladı, sonra yeniden başlayarak yazdı, ne de olsa ona okulda kâğıt ziyan etmemek öğretilmişti. Sonunda, rahatlamış ve kendinden memnun bir tavırla, derin bir nefes alarak mektubu imzaladı. Katlayıp zarfa koydu. Üzerine bir isim yazdı. Sonra yeni bir kâğıt aldı. Ama bu kez önce bir taslak hazırladı. Tekrar okuyup gerekli değişiklikleri ve düzeltmeleri yaptıktan sonra temize çekti. Yazdıklarını birkaç kez dikkatlice okudu. Sonra isteklerini açıkça belirtmiş olduğuna karar vererek bu kâğıdı da bir zarfa koydu. Üzerine avukatı William Purvis’in adresini yazdı: Esq., Messrs Purvis, Purvis, Charlesworth ve Purvis, Solicitors, Harchester.

Sonra yeniden ilk zarfı eline aldı. Bu zarf Mösyö Hercule Poirot’ya gidecekti. Telefon rehberini açtı. Aradığı adresi buldu ve zarfın üzerine ekledi.

O sırada kapıya vuruldu.

Miss Arundell aceleyle adresini henüz tamamlamış olduğu mektubu, yani Hercule Poirot’ya yazdığı mektubu, sümenin arasına sakladı.

Minnie’yi meraklandırmaya hiç niyeti yoktu. Minnie zaten fazlasıyla meraklıydı.

“Girin,” diye seslenirken başını yastığa koydu ve rahat bir nefes aldı.

Duruma ilişkin gerekli adımları atmıştı.

5

Hercule Poirot Bir Mektup Alıyor

Yukarıda anlattığım olayları elbette ki ancak çok sonra öğrendim. Aile bireylerini uzun uzun sorguya çektikten sonra olayları doğru bir şekilde, bütün ayrıntılarıyla toparlayabildiğimi sanıyorum.

Poirot'yla ben bu olaya ancak Miss Arundell'in mektubunu aldıktan sonra karıştık.

O günü çok iyi anımsıyorum. Haziranın sonlarına doğru sıcak, boğucu bir sabahtı.

Poirot sabah postasını hep aynı şekilde, merasimle açardı. Her zarfı alır, dikkatle inceler, sonra zarfı mektup açacağıyla özenle keserdi. İçindekini dikkatlice okuduktan sonra da bunu sıcak çikolata demliğinin arkasındaki dört kâğıt yığınının birine koyardı. (Poirot kahvaltıda hep sıcak çikolata içerdi, iğrenç bir alışkanlık.) Ve bütün bunları da bir robot gibi yapardı.

Dolayısıyla bu düzendeki en ufak bir değişiklik bile hemen insanın dikkatini çekirdi.

O sırada ben pencerenin önünde oturmuş, gelip geçen arabaları seyrediyordum. Arjantin'den yeni dönmüştüm. Yeniden Londra'ya

Agatha Christie

özgü o keşmekeşin içinde olmak benim için gerçekten heyecan verici bir durumdu.

Başımı çevirerek gülümsedim.

“Poirot dostum, ben, alçakgönüllü Watson, sana davranışlarından çıkardığım sonucu açıklamak isterim.”

“Bu beni çok mutlu eder dostum. Nedir bu sonuç?”

Kendinden memnun bir tavırla duran Poirot’a, “Bu sabah seni çok ilgilendiren *bir mektup* aldın,” dedim.

“Sen Watson değil, Sherlock Holmes olmalısın! Kesinlikle haklısın.”

Güldüm. “Bak artık *seni iyi tanıyorum* Poirot! Bir mektubu iki kez okudun mu, bu, yazılanların özellikle ilginçliğini yansıttığı anlamına gelir.”

“Bu konudaki kararı sen ver Hastings.”

Dostum gülümseyerek sözünü ettiği mektubu uzattı.

Mektubu merakla inceledim, ama aynı anda yüzümü buruşturdum. Hevesim kaçmıştı. Mektup eski stilde, karmaşık, küçük harflerle ve elyazısıyla yazılmıştı, üstelik iki sayfası da karalanmıştı.

“Bunu okumam şart mı Poirot?” diye yakındım.

“Hayır şart değil. Kesinlikle hayır.”

“Bana mektupta ne yazdığını anlatamaz mısın?”

“Senin karar vermeni yeğlerim. Ama sıkılacaksan kendini zorlama.”

“Hayır, hayır,” diye haykırdım. “Ne olduğunu anlamak istiyorum.”

Arkadaşım alaycı bir tavırla, “Bunu anlayacağını sanmıyorum,” dedi. “Aslında mektup fazla bir şey anlatmıyor.”

Poirot’nun durumu abarttığını düşündüm ve yeniden mektubu çözümlemeye koyuldum.

Sessiz Tanık

“Mösyö Hercule Poirot,

Sayın Bayım,

Uzun bir tereddüt ve kararsızlığın ardından, (Bu iki sözcüğün altı çizilmişti ve mektup devam ediyordu.) bütün cesaretimi toplayarak tamamen kişisel bir konuda yardım edebileceğiniz umuduyla (‘Kişisel konu’ sözcüklerinin altı üç defa çizilmişti.) size yazmaya karar verdim. Adınızı biliyorum. Sizden bana Exeter’den Miss Fox bahsetmişti. Gerçi kendisi sizi şahsen tanımıyordu ama eniştesinin kız kardeşinin (çok üzgünüm ama kendisinin adını bilmiyorum, unuttum) önemli sorunlarda sizin ağzı sıkılığınız ve nezaketinizi çok övdüğünü hatırlıyordu. (‘Çok övdüğü’ sözcüklerinin altı bir defa çizilmişti.) Elbette o hanımın adına yürüttüğünüz araştırmanın kapsamını sormadım. (Kapsam sözcüğü çizilmişti.) Ama Miss Fox’un sözlerinden bunun gizli kalması gereken ve acı veren (Bu son altı sözcük de kalınca çizilmişti.) bir durum olduğunu çıkardım.”

Bu karmaşık, arapsaçından farksız yazıyı okuma çabasından vazgeçtim.

“Poirot buna devam etmem şart mı? Kadın asıl konuya gelmiyor mu?”

“Sabırlı ol dostum, devam et.”

“Sabır,” diye homurdandım. “Şu yazıya bak. Arapsaçından farksız. Sanki bir örümcek mürekkep hokkasına düşmüş, sonra da kâğıdın üzerinde dolaşmış! Çok iyi anımsıyorum, Mary halamın yazısı da böyleydi.”

Bir kez daha mektubu okumaya giriştim.

Agatha Christie

“Şu an içinde bulunduğum açmazda sizin benim adıma gerekli araştırmaları yapabileceğinizi düşünüyorum. Sizin de anlayacağınız gibi bu konunun son derece gizli kalması gerekiyor. Ayrıca benim yanılmış olmam olasılığı da var. Durumun böyle olmasını nasıl istediğimi ve bunun için nasıl dua ettiğimi bilemezsiniz. (Dua sözcüğünün altı iki defa çizilmişti.) Aslında kesinlikle yanılıyor olabilirim. İnsan bazen doğal yoldan kolayca açıklanabilen bazı olaylara gereğinden fazla önem verebiliyor.”

Şaşkınlık içinde, “Acaba bir sayfa mı atladım?” diye mırıldandım.

Poirot kıkırdadı. “Hayır hayır.”

“Ama bundan hiçbir anlam çıkmıyor ki. Kadın neden söz ediyor?”

“Devam et.”

“Sizin de anladiğiniz gibi bu konu çok... hayır, bunları geçmeliyim. Dönüp dolaşıp aynı noktaya geliyorum. Konu şu. İçinde bulunduğum durumda, sizin de anlayacağınız gibi benim koşullarımda birinin Market Basing'de birine danışması olanaksız. (Mektubun antedine bir göz attım. Littlegreen Köşkü – Market Basing – Berks.) Ama bir yandan da şunu anlamalısınız ki Mösyö Poirot, çok endişeliyim. ('Endişeliyim' sözcüğünün altı da çizilmişti.) Son günlerde birçok kez gereksiz kuruntularla (Kuruntu sözcüğünün altı üç kez çizilmişti.) yaşamımı berbat ettiğim düşüncesiyle kendi kendime kızdım, ama her defasında aklım daha da fazla karıştı. Belki önemsiz bir şeyin üzerinde fazla duruyorum (Önemsizin altı da iki

Sessiz Tanık

defa çizilmişti.) ama endişem geçmiyor. Bu konuda kafamın kesinlikle rahatlaması gerekiyor. Bu konu bende sabit bir fikir halini aldığı için sağlığıma da etkiliyor, tabii hiç kimseye bir şey söyleyemiyor olmak da durumumu daha da güçleştiriyor. ('Hiç kimseye bir şey söyleyemediğim için' sözcüklerinin altına kalın bir çizgi çekilmişti.) Siz bilge bir kişi olarak bütün bunların yalnızca bir kuruntu, hayal ürünü olduğuna karar verebilirsiniz. Bütün bunların çok masum bir açıklaması olabilir. (Masumun da altı çizilmişti.) Yine de, her ne kadar önemsiz görünse de, köpeğin topunun neden olduğu kazadan beri şüphe ve endişelerim giderek artıyor. Bu nedenle sizin bu konudaki görüşünüzü almak istiyorum. Böylece bir türlü üstümden atamadığım bu ağır yükten kurtulmuş olurum. Bana ücretinizi ve bu konuda neler yapmam gerektiğini bildirirseniz çok sevineceğim.

Size yeniden burada hiç kimsenin durumu bilmediğini belirtmek isterim. Biliyorum, belki bu önemsiz ve sıradan bir durum, ama sağlığım iyi değil. Sinirlerimin de eskisi gibi sağlam olduğu söylenemez. (Sinirlerim sözcüğünün altı da üç kez çizilmişti.) Böylesine endişelenmenin sağlığım için iyi olmadığının bilincindeyim. Ama bu olayı düşündükçe haklı olduğumdan ve yanılmış olamayacağımdan da bir o kadar emin oluyorum. Tabii hiç kimseye bir şey söylemeyi düşünmüyorum. (Bu son sözcüklerin altı da çizilmişti.)

Sizden en kısa zamanda yanıt alabileceğimi umuyorum.

Saygılarımla,
Emily Arundell."

Agatha Christie

Mektubu çevirerek her sayfayı tek tek inceledim. Sonra da, “Poirot,” dedim. “Bu ne anlama geliyor?”

Arkadaşım omzunu silkti.

“Ne olabilir?”

Kâğıtlara parmak uçlarımla sabırsızca vurdum.

“Ne kadın! Bu Bayan ya da Miss Arundell neden?...”

“Miss olmalı. Bu bir ihtiyar kız mektubu.”

“Evet,” dedim. “Gerçekten de ihtiyar kız mektubu bu. Neden ne istediğini açıkça belirtmemiş?”

Poirot içini çekti.

“Düşüncelerinde de belirli bir sıra ve düzen yok Hastings. *Yöntem ve düzen* olmayınca Hastings...”

Telaşla onun sözünü kestim.

“Kesinlikle öyle. Kadında küçük gri hücreler hemen hemen hiç yok gibi...”

“Ben öyle olduğunu söyleyemem.”

“Ben söylerim! Böyle bir mektup yazmanın *anlamı* ne?”

Poirot samimiyetle açıkladı.

“Çok az... Bu doğru.”

“Bir hiç için yazılmış upuzun bir mektup,” diye ekledim. “Herhalde yağ tulumu köpeğini bir şey sinirlendirdi. Köpeği dediysem bu astımlı bir buldok ya da şımarık bir pekinez olmalı.” Merakla dostuma baktım. “Ama sen yine de bu mektubu iki kez okudun. Seni hiç anlayamıyorum Poirot.”

Poirot gülümsedi.

“Herhalde sen olsan mektubu doğruca çöp sepetine atardın. Öyle değil mi Hastings?”

“Korkarım öyle.” Mektuba bakarak kaşlarımı çattım. “Sanırım yine her zamanki kalın kafalılığım tuttu. Ama gerçekten de bu mektupta ilgi çekici bir şey *göremiyorum*.”

“Ama çok ilgi çekecek bir nokta var. Hemen dikkatimi çeken bir şey.”

“Dur,” diye bağırdım. “Açıklama. Bakalım ben bulabilecek miyim?”

Belki bu yaptığım çocukluktu ama mektubu yeniden dikkatlice inceledim. Sonra da başımı salladım.

“Hayır, bir şey göremedim. Bu yaşlı kadıncağzı fazlasıyla endişeli, bu açık. Ama yaşlılarda sıklıkla rastlanan bir durum bu. Belki de ortada hiçbir şey yoktur. Tabii önemsiz bir şeyler olabilir de, ama ben bununla ilgili de bir şey göremedim. Tabii içgüdülerin sana...”

Poirot itiraz edercesine elini kaldırdı.

“İçgüdü! Bu sözcüğe ne kadar kızdığımı bilirsin. ‘İçimden bir ses bana diyor ki.’ Kastettiğin bu değil mi? Hayır, ben *mantığa* inanırım. Küçük gri hücrelerimi kullanırım. Bu mektupta senin kesinlikle atladığın çok ilgi çekici bir nokta var Hastings.”

Sıkılgan bir tavırla, “Öyle olsun,” diye mırıldandım. “Bedelini ödemeye hazırım.”

“Bedelini ödemek mi? Neyin?”

“Açıklamanın. Nerede aptallık ettiğimi söyleyerek benimle eğlenmene izin vereceğim.”

“Aptallık değil Hastings. Yalnızca dikkatsizlik.”

“Peki, söyle o zaman. O ilgi çekici nokta neymiş? Sanırım ‘köpeğin topunun neden olduğu kaza’ gibi aslında hiç ilginç olmayan bir noktanın gerçekte ilginç olduğunu belirteceksin.”

Poirot bu çıkışımı anlamazdan gelerek sakin sakin, “İlgil çekici olan mektubun tarihi,” dedi.

“Tarihi mi?” Mektuba yeniden baktım. Yukarıya, sol köşeye.

“17 Nisan” yazıyordu.

Ağır ağır, “Evet,” diye mırıldandım. Bu tuhaf. 17 Nisan.”

“Ve bugün 28 Haziran. Çok garip değil mi? İki ay öncesinin tarihi.”

Şaşkınlıkla başımı salladım.

“Bu hiçbir şey ifade etmiyor da olabilir. Belki kadın bir hata yaptı. Haziran yerine nisan yazdı.”

“Öyle bile olsa on bir gün önce yazılmış olur, çok tuhaf. Ama bence büyük olasılıkla yanılıyorsun. Mürekkebin rengine baksana. Bu mektup on bir gün önce değil, çok daha önce yazılmış olmalı. Hayır, doğru tarihin 17 Nisan olduğu kesin. Peki ama bu mektup neden zamanında gönderilmedi?”

Omuz silktim.

“Bunun yanıtı kolay. İhtiyar fikir değiştirdi.”

“Peki öyleyse neden bu mektubu yırtıp atmadı? Neden iki ay sakladı ve sonunda postaya verdi?”

Bu soruları yanıtlamanın çok daha güç olduğunu kabul etmek zorundaydım. Gerçekten de tatminkâr bir yanıt bulmakta zorlanıyordum. Yalnızca başımı sallamakla yetinip sustum.

Poirot da başını salladı.

“Gördüğün gibi, bu önemli bir nokta. Evet, kesinlikle ilginç bir durum.”

Poirot yazı masasına giderek bir dolmakalem aldı.

“Mektuba cevap mı vereceksin?” diye sordum.

“*Oui, mon ami.*”

Odaya Poirot’nun dolmakaleminin yazarken çıkardığı ses dışında derin bir sessizlik hâkimdi. Sıcak, boğucu bir sabahtı. Pencereden içeriye toz ve zift kokusu doluyordu.

Poirot elinde yazmayı bitirdiği mektupla ayağa kalktı. Bir çekmeceyi açıp küçük, kare bir kutu çıkardı. Kutunun içinden aldığı pulu küçük bir süngerle ıslattı.

Ancak tam pulu zarfa yapıştıracağı anda duraksadı. Başını şiddetle sallayarak, “Hayır!” diye bağırdı. “Bu yaptığım yanlış.” Mektubu yırtarak çöp sepetine attı.

“Bunu böyle çözemeyiz. Haydi dostum *gidiyoruz*.”

“Yani Market Basing’e mi gideceğiz?”

“Kesinlikle. Neden gitmeyelim? Bugün Londra çok boğucu. Biraz serin kır havası almak iyi olmaz mı?”

“Böyle söyleyince benim de aklım yattı,” dedim. “Arabayla mı *gidiyoruz*?”

Daha yeni ikinci el bir Austin almıştım.

“Çok iyi olur. Arabayla gezmek için güzel bir gün. Atkıya bile ihtiyaç yok. İnce bir pardösü, ipek bir fular...”

İtiraz ettim.

“Aziz dostum. Kuzey Kutbu’na gitmiyoruz.”

Poirot sözcüklerin üzerine basa basa, “Soğuk almamaya çalışmak gerekir,” dedi.

“Böyle bir günde mi?”

Poirot itirazlarıma aldırmayarak taba rengi bir pardösü giydi. Boynuna beyaz ipek bir fular sardı! Islak pulu kuruması için ters çevirip özenle kurutma kâğıdının üzerine koydu. Ve birlikte odadan çıktık.

6

Littlegreen Köşkü'ne Gidiyoruz

Poirot pardösü ve fularla kendini nasıl hissediyordu bilmem ama ben daha Londra'dan çıkmadan kavrulduğumu hissetmeye başlamıştım. Sıcak bir yaz gününde üstü açık bir arabayla trafikte olmak serin ve rahatlatıcı olmaktan çok uzaktı.

Neyse, sonuçta Londra'dan çıkıp bir süre batıya giden geniş karayolunda ilerleyince benim de keyfim yerine geldi.

Yolculuğumuz bir buçuk saat kadar sürdü. Küçük Market Basing kasabasına vardığımızda saatler on ikiyi gösteriyordu. Karayolundan ve yoğun trafikten yalnızca üç mil uzaklaşmış olmak eskinin dingin, asil ve huzurlu taşra ortamını andıran bir kasabaya ulaşmamıza yetmişti. Kasabanın geniş anacaddesi ve büyük çarşı meydanı sanki insana, "Ben eskiden hatırı sayılır, önemli bir yerdim. Şimdi de biraz akli ve ruhu, aynı zamanda duyarlılığı olan bir kimse hâlâ öyle olduğumu anlar. Bırakın gelişen modern dünya yeni çizdiği yolda ilerlesin; ben güzellik ve dayanışmanın el ele ilerlediği günleri sürdürmek için inşa edildim," der gibiydi.

Büyük alanın ortasında çok az sayıda arabanın bulunduğu büyük bir park yeri vardı. Austin'i oraya bıraktım. Poirot üzerindeki fazlalıkları çıkardı. Posbıyığının düzgün, uçlarının simetrik olup olmadığını kontrol etti. Ve böylece araştırma için hazırıldı.

Soruşturmaya başladığımızda aldığımız ilk yanıt her nedense beklediğimizden farklıydı:

"Affedersiniz, buraların yabancısıyız!"

Ne yani, Market Basing'de bizim dışımızda yabancı olamaz mıydı? Yine de şaşırmıştık.

Bu arada Poirot'nun da benim de (ama özellikle Poirot'nun) dikkat çektiğimizin farkındaydım. Geleneklerine bağlı küçük İngiliz kasabasının uzun yıllara yayılan tarihinde yabancılar hep göze batan tipler olmuşlardır. Sonunda iriyarı, patlak gözlü bir adam, bizi tepeden tırnağa süzdükten sonra, "Littlegreen Köşkü mü?" dedi. "High Street'ten doğru yukarı çıkın, hemen yolun kenarında göreceksiniz. Solda. Bahçe kapısında isim yok ama bankadan sonraki en büyük bina o." Ve ekledi. "Hemen göreceksiniz, yanılmanız olanaksız."

Yolda ilerlediğimiz sürece de bizi gözleriyle izledi.

"Tanrım," diye yakındım. "Bu kasabada çok fazla dikkat çektiğimi hissediyorum. Sana gelince Poirot, gerçekten fazlasıyla egzotik görünüyorsun."

"Yani sence adam benim yabancı olduğumu anladı mı?"

"Anlamak da ne kelime? Tipin adeta ben yabancıyım diye haykırıyor."

Poirot düşünceli bir tavırla, "Oysa giysilerimi bir İngiliz terzi hazırlıyor," dedi.

"Giysi her şey değil ki," dedim. "Dikkati çeken bir kişiliğin olduğu inkâr edilemez Poirot. Sık sık bunun nasıl olup da meslek yaşamını engellemediğini düşünmüşümdür."

Poirot iç geçirdi.

“Çünkü senin kafanda dedektif deyince takma sakal takıp sü-tunların arkasına gizlenen bir adam imajı var. Takma sakalın moda-sı çoktan geçti artık! Saklanıp şüpheli izlemek ise ancak acemilerin yapacağı şey. Hercule Poirot’nun ise dostum, yalnızca koltuğunda oturup düşünmesi yeterli.”

“İşte bu da bu çok sıcak günde, bu çok sıcak sokakta neden yü-rüdüğümüzü açıklıyor.”

“Zeki bir yanıt Hastings. Bu kez beni yendiğini kabul ediyο-rum.”

Littlegreen Köşkü’nü kolaylıkla bulduk. Ama orada bizi büyük bir sürpriz bekliyordu:

Bir emlakçı tabelası!

Tabelaya bakakalmışken birden bir havlama sesi dikkatimi çekti.

Yolun köşkün bulunduğu tarafında çalılıklar seyrek ve köpek kolaylıkla görülüyordu. Uzun ve kabarık tüylü bir terierdi bu, çelim-siz bir hali vardı. Bacaklarını iki yana ayırmış, sanki bir bekçi köpe-ği olarak performansından duyduğu zevkle neşe içinde havlıyordu.

Nasıl, iyi bir bekçi köpeğiyim değil mi, der gibiydi. “Aslında bana aldırmayın. Bu yalnızca keyiften, laf olsun diye. Tabii görevim de. İnsanlara burada bir köpek olduğunu hissettiriyorum. Ölesiye sı-kıcı bir sabah. Yapacak bir şey çıkmış olması bir nimet. Bize mi geldiniz? Umarım öyledir. Çok tatsız bir gün. Biraz ilgi çok hoşuma gidecek.”

“Merhaba dostum,” diyerek elimi uzattım.

Başını parmaklığın arasından uzatarak şüpheyle elimi kokladı. Sonra kuyruğunu yavaşça sallayarak havladı.

“Tabii tam olarak tanıştırılmadık ama bununla yetinmeliyim. Bana nasıl davranılacağını bildiğinizi görüyorum.”

“Aferin sana tatlı şey,” dedim.

Köpek, “Hav! Hav!” diye dostça bir neşeyle havladı.

Bu konuşmayı yarıda keserek arkadaşşıma döndüm.

“Evet Poirot?”

Arkadaşımanın yüzünde tuhaf, anlayamadığım bir ifade vardı. Sanırım bastırmaya çalıştığı bir heyecandı bu.

“Köpeğin topunun neden olduğu kaza,” diye mırıldandı. “Neyse, hiç olmazsa köpek var.”

Yeni dostumuz, “Hav...” diye fikrini açıkladı. Sonra da oturup uzun uzun esnedi ve umutla bize baktı.

“Şimdi ne yapacağız?” diye sordum.

Köpek de aynı soruyu sorar gibiydi.

“*Parbleu*. Tabii ki gidip şu emlakçı Gabler ve Stretcher’i göreceğiz.”

“Evet, sanırım yapmamız gereken bu.”

Arkamızı dönüp yürümeye başladık. Köpek dostumuz arkamızdan hayal kırıklığıyla havlıyordu.

Gabler ve Stretcher’in bürosu pazar alanındaaydı. Loş ofise girdiğimizde lenfleri şişkin, gözleri fersiz, genç bir kız tarafından karşılandık.

Poirot nazikçe, “Günaydın,” dedi.

Genç kız o sırada telefonla konuşuyordu. Eliyle oradaki bir sandalyeyi işaret etti. Poirot oturdu. Ben de başka bir sandalye çekerek yanına oturdum.

“Hiçbir şey söyleyemem, bundan eminim,” diyordu kız telefon alıhizesine. “Hayır, fiyatın ne kadar olduğunu bilmiyorum. Pardon?”

Agatha Christie

Su tesisatı mı, sanırım var, ama emin olamam... Çok üzgünüm, tabii eminim efendim... Hayır kendisi dışarıda... Hayır, söyleyemem... Evet, tabii ki sorarım... Evet... 8135 mi? Korkarım tam anlayamadım. Ah... 8935... 39... Oh, 5135... Evet, sizi aramasını söylerim... Altıdan sonra... Ah pardon, altıdan önce... Çok teşekkür ederim.”

Telefonu kapadı. Bloknota 5319 yazdı. Sonra, soran gözlerle ama yine de ilgisiz bir tavırla bakışlarını Poirot’ya çevirdi.

Poirot, kibar ve kararlı bir havada konuya girdi. “Şehrin dışında, satılık bir ev gözüme ilişti. Sanırım adı Littlegreen Köşkü’ydü.”

“Pardon?”

Poirot yavaş yavaş, sözcükleri vurgulaya vurgulaya yineledi. “Kiralık ya da satılık köşk. Littlegreen Köşkü.”

Kız dalgın dalgın, “Ah, Littlegreen Köşkü,” diye mırıldandı. “*Littlegreen* Köşkü demiştiniz, değil mi?”

“Evet öyle dedim.”

Kız anımsamaya çalışırmışçasına bir hava takınarak zihnini zorladı.

“Littlegreen Köşkü. Ah, sanırım Bay Gabler biliyordur.”

“Bay Gabler’la görüşebilir miyim?”

Kız anlaşılmaz, belli belirsiz bir mutlulukla, “Kendisi dışarı çıktı,” dedi. Bu partiyi ben kazandım, bana puan yazın, der gibi bir hali vardı.

“Ne zaman döneceğini biliyor musunuz?”

“Kesin bir şey söyleyemem.”

Poirot, “Bakın, bu yörede bir ev arıyorum,” diye açıkladı.

Kız kayıtsızca mırıldandı. “Ah, evet...”

“Sanırım Littlegreen Köşkü tam aradığım yer. Bana köşk hakkında bilgi verir misiniz?”

“Bilgi mi?” Kız şaşırmış gibiydi. “Littlegreen Köşkü hakkında mı?”

Kız istemeye istemeye bir çekmeceyi açarak karmakarışık olmuş bir tomar kâğıt çıkardı.

Sonra da, “John,” diye seslendi.

Köşede oturan ince uzun bir genç başını kaldırdı.

“Buyurun bayan?”

“Bizde belge var mı? Neresi demiştiniz?”

Poirot üzerine basa basa, “Littlegreen Köşkü,” dedi.

Karşıdaki duvarı işaret ettim.

“Oraya köşkle ilgili bir ilan bile asmışsınız.”

Kız soğuk bir tavırla beni süzdü. Bire karşı iki, bu haksızlık, diye düşünüyor olmalıydı. Hemen yedek güçlerden yardım aldı.

“Littlegreen Köşkü hakkında bir şey bilmiyorsun değil mi John?”

“Hayır bayan. Dosyada bilgi olmalı.”

Kız, “Çok üzgünüm,” dedi ama hiç de öyle görünmüyordu. “Orasıyla ilgili belgeleri göndermiş olmalıyız.”

“*C’est dommage.*”

“Pardon?”

“Çok yazık.”

“Hemel End yöresinde iki yatak odası, bir salonu olan güzel bir villa var.” İsteksizce, patronuna karşı olan sorumluluğunu her şeye rağmen yerine getirmeye çalışan bir insan havasında konuşuyordu.

“Hayır, teşekkür ederim.”

“Bitişğinde küçük bir serası da var. İsterseniz size o konuda bilgi verebilirim.”

“Hayır, teşekkür ederim. Littlegreen Köşkü için ne kadar kira istediğinizi soracaktım.”

Agatha Christie

Kız sanki bir puan daha alma hevesiyle köşk hakkında hiçbir bilgisi olmadığı iddiasından vazgeçmişti. “Orası kiralık değil,” dedi. “Doğrudan satılık.”

“Oradaki tabelada ‘kiralık ya da satılık’ yazıyordu.”

“O konuda bir şey söyleyemem ama köşk satılık.”

Savaşın tam bu noktasında kapı açılarak kır saçlı, orta yaşlı bir adam telaşla içeri daldı. Adam bizi sert ama parıldayan gözlerle süzdü. Tek kaşı soru sorarmış gibi kalktı.

Genç bayan hemen, “İşte Bay Gabler da geldi,” dedi.

Adam büronun kapısını abartılı hareketlerle açtı.

“Buraya buyurun beyler.”

Bizi içeri soktu. Eliyle oturmamızı işaret etti. Sonra kendisi de karşımıza, düzenli yazı masasının başına geçti.

“Evet, şimdi si zin için ne yapabilirim?”

Poirot yeniden kararlılıkla açıklamaya başladı.

“Littlegreen Köşkü konusunda bilgi almak...”

Devam edemedi. Çünkü Bay Gabler konuşmasına fırsat vermeden atıldı.

“Ah, Littlegreen Köşkü! Muhteşem bir yer! Gerçek bir kelepir! Henüz satışa çıkarıldı. Açıkçası bu fiyata böyle bir köşk kolay kolay ele geçmez, çok ender rastlıyoruz. Zevkler değişiyor. İnsanlar kutu gibi evlerden bıktılar. Sağlam, oturaklı yapılar istiyorlar. Zevkle oturacakları, kullanışlı, kaliteli evler. Littlegreen güzel bir mülk, kişilikli, zevkli, Gregoryen stilde. Tam insanların günümüzde aradıkları gibi bir yer orası. Bildiğiniz gibi artık eski tip köşkler çok revaçta, bilmem ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Ah, evet. Littlegreen Köşkü’nün elimizde pek fazla duracağını sanmıyorum. Kapacaklar orayı. Daha geçen cumartesi parlamentodan biri gelip köşke baktı.

Evi o kadar beğendi ki bu hafta sonu yine gelecek. Sonra bir borsacı da köşkün peşinde. Artık herkes sakinlik arıyor, taşraya çıkınca anayollardan uzak, sakın köşelerde yaşamak istiyor. Littlegreen Köşkü de böyle. Bütün bunların ötesinde orası gerçek anlamda klas bir yer, gerçek kalite ve cazibeyi sunuyoruz. Şunu kabul edin beyler, eskiler ev yapmasını çok iyi biliyorlarmış. Evet yine söylüyorum, Little-green Köşkü kısa zaman içinde satılacaktır.” Bay Gabler soluk almak için durakladı.

Poirot hemen sordu.

“Orası son yıllarda sık sık el değiştirdi mi?”

“Aksine, elli yıldan uzun bir süredir tek bir aileye ait. Arundell’lere. Bu kasabada çok saygı gören bir aileydi. İyi terbiye almış, saygın, geleneklerine bağlı hanımefendiler.”

Birden yerinden fırladı. Kapıyı açarak seslendi.

“Littlegreen Köşkü’yle ilgili bilgiler Miss Jenkins! Çabuk olun!” Masasına döndü.

Poirot, “Londra’dan yaklaşık bu uzaklıkta bir ev arıyorum,” dedi. “Kırların arasında ama öyle dünyayla ilişkisini kesmiş bir yerde değil. Beni anlıyorsunuz değil mi?”

“Kesinlikle, kesinlikle. Çok ıssız yerler olmamalı. Hizmetkârlar öyle yerlerden hoşlanmıyorlar. Oysa burada, bu köşte, hem kırların sessizliğini yaşayacaksınız hem de şehre yakın olduğundan taşranın dezavantajlarını yaşamayacaksınız.”

Miss Jenkins sessizce odaya girdi. Daktiloda yazılmış bir kâğıdı patronunun önüne bıraktı ve patronunun bir baş hareketiyle yine sessizce dışarı çıktı.

Bay Gabler hızla önüne bırakılan kâğıda göz gezdirdi.

“Evet beyler. Döneminin özelliklerini yansıtan gerçek bir malikâne: dört salon, sekiz yatak ve giyinme odası, çalışma odaları,

Agatha Christie

kiler, büyük mutfak, müstemilat, ahırlar... Şehrin su tesisatına bağlı, bahçeli, bakımı kolay ve ucuz. Toplam üç dönüm. İki yazlık kamariye filan falan. Fiyatı iki bin sekiz yüz elli sterlin. Anlaşılabilir.”

“Evi gezmem mümkün mü?”

“Tabii ki.” Bay Gabler yine abartılı bir hareketle evin gezilebilmesi için izin kâğıdı yazmaya başladı. “Adınız ve adresiniz.”

Poirot adını “Parotti” diye verince biraz şaşırdım.

Bay Gabler ekledi.

“Listemizde ilginizi çekebilecek bir iki ev daha var.”

Poirot, adamın bu evleri de kâğıda eklemesini istedi.

Sonra da, “Littlegreen Köşkü’nü istediğimiz zaman gezebiliriz, değil mi?” diye sordu.

“Ah, tabii beyefendi, elbette. Hizmetçiler evde. Ama işi sağlama almak için sanırım köşke telefon etmem daha doğru olacak. Hemen mi gideceksiniz? Yoksa öğle yemeğinden sonra görmeyi mi yeğlediniz?”

“Herhalde öğle yemeğinden sonra daha iyi olur.”

“Tabii tabii. Köşke telefon edip sizi saat ikide beklemelerini söyleyeceğim. Uygun olur muydu?”

“Teşekkür ederim. Evin sahibi kim dediniz... Miss Arundell mi?”

“Lawson. Miss Lawson. Köşkün şimdiki sahibinin adı bu. Miss Arundell ne yazık ki, çok kısa bir süre önce öldü. Köşk de bu yüzden satışa çıkarıldı zaten. Emin olun kapılacak! Bundan hiç şüphemiz olmasın. Büyük bir fırsat. Kelepir! Aramızda kalsın ama eğer köşke talip olacaksanız hiç zaman kaybetmeyin. Daha önce de söylediğim gibi, iki kişi daha o köşkün peşinde. Herhangi birinden hemen şu anda bir teklif gelse inanın hiç şaşırmam. Çünkü ikisi de diğerinin köşkün peşinde olduğunu biliyor. Rekabetin insanı harekete geçirdiği kesin. Hah hah! Düş kırıklığına uğramanızı istemem.”

“Miss Lawson’un köşkü satmayı çok istediği anlaşıyor.”

Bay Gabler bir sır verecekmiş gibi sesini alçalttı.

“Evet haklısınız. Köşk, onun isteyebileceğinden çok büyük, orta yaşlı, yalnız bir hanım için gerçekten çok büyük bir ev orası. Orayı satın Londra’da ev almak istiyor. Haklı da, onu anlayabiliyorum. İşte zaten köşkün böylesine gülünç denilecek kadar ucuz bir fiyata satışa çıkmasının nedeni de bu.”

“Yani öneri almaya da açık öyle mi?”

“Öyle düşünüyor. Bu yüzden hemen bir teklifte bulunarak harekete geçmenizi önerdim. Benden duymuş olmayın ama verilen rakama yakın bir fiyata kolayca sahip olabilirsiniz, bundan emin olun. Açıkçası gülünç bir fiyat bu. Bugünlerde böyle bir ev yaptırmaya kalksanız en az altı bin sterline çıkar. Tabii köşkün arazisini ve yol üstünde olması gibi durumları dikkate bile almıyorum bu rakamı verirken. Yoksa bu rakam artabilir.”

“Miss Arundell birdenbire mi öldü?”

“Hayır, pek de öyle denmez. Yaşlılık. Yetmişini aşmıştı. Ayrıca bir süreden beri hastaydı. Ailesinin yaşayan son ferdiydi. Belki Arundell ailesini duymuşsunuzdur?”

“Bu isimde bir iki kişi tanıdım. Bu taraflarda akrabaları olduğundan bahsediyorlardı. Herhalde aynı aileydi.”

“Herhalde. Dört kız kardeştiler. İçlerinden biri bir hayli geç evlendi. Diğerleri ise hiç evlenmediler ve köşkte yaşadılar. Gerçek anlamda birer hanımefendilerdi. Miss Emily ailenin sonuncusuydu. Kasabalılar ona çok saygı duyarlardı.”

Öne doğru bir adım atarak iznini Poirot’ya uzattı.

“Yeniden buraya uğrar ve bana ev hakkındaki düşüncelerinizi belirtirsiniz değil mi? Tabii köşkün biraz elden geçmesi, modernleş-

Agatha Christie

tirilmesi gerekebilir. Bu olağan. Ben hep, ‘Bir iki banyonun ne önemi var? Kolayca yaptırılabilir,’ derim.”

Oradan ayrıldık. Bürodan çıkarken son duyduğumuz Miss Jenkins’in anlamsız sesi oldu. “Bayan Samuels aradı efendim. Aramanızı bekliyor. Holland 5391.”

Anımsayabildiğim kadarıyla bu ne Miss Jenkins’in not defteri-ne karaladığı ne de telefonda sonunda zorlukla ulaştığı numaraydı.

Nedense Miss Jenkins’in Littlegreen Köşkü’yle ilgili bilgileri bulmak zorunda kalmasının intikamını almaya çalıştığını hissettim.

7

George'ta Öğlen Yemeği

Pazar alanına çıktığımızda Poirot'ya, Bay Gabler'ın mesleğinin hakkını verdiğini belirttim. Yanıtı sinsice gülümsemek oldu.

“Senden haber alamayınca hayal kırıklığı yaşayacak,” diye ekledim. “Şimdiden evi sana sattığını düşündüğünden eminim.”

“Öyle de, korkarım bunda yanılıyor.”

“Ne dersin, Londra'ya dönmeden önce burada yemek yememiz daha doğru olmaz mı?” diye sordum. “Ya da istersen yolda bir yerlerde de yiyebiliriz.”

“Sevgili Hastings Market Basing'den o kadar çabucak ayrılmak niyetinde değilim. Buraya geliş nedenimiz hakkında hâlâ bir ilerleme kaydedemedik ki.”

Hayretten kalakaldım.

“İyi de... sevgili dostum... olan olmuş. O yaşlı hanım ölmüş.”

“Doğru.”

Sesindeki ifade ona dikkatlice bakmama neden oldu. O abuk sabuk mektubun merakını uyandırdığı anlaşılıyordu. Tuhaf birtakım fikirlere saplanmış olduğu belliydi.

Agatha Christie

Yavaşça, “Poirot, kadın öldüğüne göre, artık araştırmanın ne yararı olabilir ki?” diye sordum. “Artık sana bir şey anlatamaz. Sorun her neyse geçti gitti.”

“Bu gibi konularda ne kadar rahat ve kolay karar verebiliyorsun! Şunu belirtmeliyim ki Hercule Poirot son sözünü söylemeden hiçbir sorun halledilmiş sayılmaz.”

Poirot’yla tartışmanın yararsız olduğunu çoktan öğrenmiştim. Yine de tedbirsizce sözlerime devam ettim.

“Ama kadın öldüğüne göre...”

“Haklısın Hastings, doğru, çok doğru! Haklısın... Bu en önemli noktayı ne anlama geldiğinin farkına varmadan sürekli yineleyip duruyorsun. Aptallık bu! Bunun önemini anlayamıyor musun? Miss Arundell ölmüş.”

“Ama Poirot, ölmesi çok doğal ve sıradan bir olay. Bunda tuhaf ya da şüpheli bir durum yok. Gabler da bunu belirtti.”

“Gabler Littlegreen Köşkü’nün iki bin sekiz yüz elli sterline kaçırılmayacak bir fırsat olduğunu da söyledi. Bu palavraya da inanıyor musun?”

“Hayır hayır. Gabler’ın evi satmak için elinden geleni yaptığının farkındayım. Herhalde köşkün baştan aşağı yenilenmesi gerekiyor. Ben onun da müşterisinin de bundan çok daha az bir parayı kabul etmeye hazır olduklarından eminim. Sokağa bakan büyük Gregoryen stildeki bir evi satmak hiç kolay olmasa gerek.”

Poirot, “*Eh bien*, öyleyse,” dedi. “Durmadan sanki asla yalan söyleyemeyecek, sözüne tapılması gereken bir peygambermiş gibi, ‘Gabler şöyle dedi, böyle dedi,’ diye yineleyip durma.”

Bu tartışma daha sürerdi ama tam itiraz edeceğim sırada George Hanı’nın kapısına ulaştık. Poirot sertçe, “Hişşşt,” diyerek beni susturdu.

Doğruca hanın lokantasına gittik. Burası pencereleri aralık duran, yemek kokan, küçük ama hoş bir yerdi. Yaşlı bir garson hemen yanımıza geldi, ağırkanlı, kesik kesik soluyan bir adamdı. Zaten lokantanın tek müşterisi de bizdik. Leziz bir kuzu pırzolası, haşlanmış kuşkonmaz ve fırında közlenmiş patates ısmarladık. Servis oldukça lezzetsiz haşlama sebze ve hardalla yapıldı. İtalyan peyniri ve çöreğin ardından da garson, kahve adı altında iki fincan çamur gibi bir su getirdi.

Poirot tam o anda evi gezme izinlerini çıkararak garsondan adresler konusunda yardım istedi.

Garson, “Evet efendim,” dedi. “Bunların birçoğunun yerini biliyorum. Hemel Down beş kilometre kadar ileride. Much, Benham Yolu üzerinde. Naylor Çiftliği ise bir buçuk kilometre ötede. King’s Head’den sonra oraya giden direkt bir yol var. Bisset Konağı? Doğrusu orayı hiç duymadım. Littlegreen Köşkü ise hemen yakınımızda. Bir iki dakikalık yürüyüş mesafesinde.”

“Ah, köşkü dışarıdan gördüğümü sanıyorum. Sanırım bunların arasında bana en uygunu o. Köşkün fazla tamire ihtiyacı yok değil mi? İyi durumda mı?”

“Evet efendim, çok iyi durumda orası; çatısı, akarları, tesisat, hepsi sağlam. Tabii köşk eski stilde. Hiçbir şekilde modernleştirilmedi. Bahçesi tablo gibi. Miss Arundell bahçesiyle gurur duyardı.”

“Köşk sanırım Miss Lawson diye birine aitmiş?”

“Evet doğru efendim. Miss Lawson, Miss Emily Arundell’in yardımcısıydı. Hanımefendi öldüğünde her şeyini ona bıraktı... evini ve tüm servetini.”

“Sahi mi? Demek Miss Arundell’in mirasını bırakacağı başka yakınları yoktu.”

Agatha Christie

“Şey, pek öyle sayılmaz efendim. Miss Arundell’in yeğenleri var. Ama Miss Lawson hep onun yanındaydı. Ve tabii Miss Arundell çok yaşlıydı, neyse, işte öyle...”

“Sanırım Miss Arundell’in köşkünden başka pek fazla bir şeyi yoktu.”

Doğrudan yöneltilmiş bir sorunun doğru yanıt sağlamakta kesinlikle başarısız olduğuna, yanlış bir varsayımın ise yalanlama bazında doğruyu ortaya çıkardığına birçok kez tanık olmuştumdur.

“Aksine efendim, aksine. Kesinlikle öyle değil. Yaşlı hanımın ölümünden sonra ortaya çıkan serveti herkesi şaşırttı. Vasiyetname ve kalan para, tüm olanlar, bütün bunlar gazeteye bile yansdı. Miss Arundell’in uzun yıllardan beri gelirine uygun lüks bir yaşam sürmediği anlaşılıyordu. Üç ya da dört yüz bin sterlin civarında bir miras bıraktı.”

Poirot, “Beni şaşırtıyorsunuz!” diye bağırdı. “Peri masalı gibi bir şey bu, yoksul yardımcı birden çok zengin oluyor! Bu Miss Lawson genç mi bari? Eline geçen bu servetin keyfini sürebilecek mi?”

“Şey, hayır efendim. Kendisi orta yaşlı biri.”

Garsonun sesinde öylesine artistik bir tonlama vardı ki, bu kadına, yani eski yardımcıya Market Basing’de pek sempati duyulmadığı anlaşılıyordu.

Poirot düşünceli bir halde, “Hiç şüphesiz yeğenleri büyük hayal kırıklığı yaşamıştır,” dedi.

“Evet efendim. Bunun onlar için bir şok olduğundan eminim. Hiç beklenmedik bir şeydi. Bizim burada Market Basing’de bir söz vardır. Kendinden ve kendi kanından canından olanlardan esirgediğin malı sonuçta kurtlar kapar. Tabii herkes kendi malını istediği gibi kullanır. Kimseye haksızsın denemez.”

“Miss Arundell uzun yıllardır burada yaşıyor değil mi?”

“Evet efendim. Miss Arundell ve kız kardeşleri ve tabii onlardan önce de müteveffa babaları General Arundell. Tabii ben onu anımsamıyorum. Ama sanırım çok ilginç biriymiş. Hint isyanında bulunmuş.”

“Generalin birkaç kızı mı varmış?”

“Ben kızların üçünü hatırlıyorum. Sanırım evli dördüncü bir kızı daha varmış. Miss Matilda, Miss Agnes ve Miss Emily. Önce Miss Matilda öldü. Sonra Miss Agnes. Ve sonunda Miss Emily.”

“Yakın bir tarihte mi öldü?”

“Mayısın başında, nisanın sonlarına doğru da olabilir.”

“Uzun süreden beri hasta mıydı?”

“Arada sırada yatakta yatacak kadar ağırlaşıyordu. Sağlığı bozuktur. Bir yıl önce sarılık yüzünden az kalsın ölüyordu. Hastalığının ardından bir süre limon gibi sapsarı bir yüzle dolaştı durdu. Evet, yaşamının son beş yılında sağlığı oldukça bozuktur.”

“Herhalde burada iyi doktorlar vardır?”

“Şey, tabii, Doktor Grainger var. Kırk yıla yakın bir zamandan beri burada, kasabadakilerin çoğu ona gider. Biraz aksi ve huysuzdur, tuhafıkları vardır ama gerçekten iyi doktordur. Ondan daha iyisi olamaz. Doktor Grainger’in genç bir ortağı da var. Doktor Donaldson. Şu günümüz doktorlarından. Bazıları onu tercih ediyor. Sonra Doktor Harding. Ama hatalı olduğunu söyleyemem.”

“Sanırım Miss Arundell’in doktoru Grainger’di?”

“Oh, evet. Miss Arundell’i birçok kez kritik durumdayken kurtardı. Doktor Grainger, istesenez de istemesenez de sizi zorla yaşatan doktorlardandır.”

Poirot başını salladı.

“İnsan bir yere yerleşmeden önce orası konusunda yeterince bilgi sahibi almalı. İyi bir doktor olması çok önemli.”

Agatha Christie

“Çok haklısınız efendim.”

Poirot hesabı istedi. Garsona bol bahşış bırakmayı da ihmal etmedi.

“Teşekkür ederim efendim. Çok teşekkür ederim. Umarım bu-
raya yerleşirsiniz.”

Poirot hiç çekinmeden yalan söyledi.

“Ben de öyle.”

George Hanı’ndan çıktık.

Sokakta, “Bu kadarı yeterli mi, tatmin oldun mu dostum?” diye sordum.

“Hayır... Hiç yeterli değil dostum.”

Düşünmediğim bir tarafa yöneldi.

“Şimdi nereye gidiyorsun Poirot?”

“Kiliseye dostum. Çok ilginç olabilir. Pirinç eşyalar, ikonalar, eski heykeller.”

Şüpheyle başımı salladım.

Poirot kilisenin içine şöyle bir göz attı. Kilisenin rehberinde Er-
ken Dönem’de yapılmış olduğu yazıyorduydu da daha sonra Victoria
Dönemi vandalizminin etkisiyle öylesine bir restorasyon geçirmişti
ki geriye ilgi çekecek çok az şey kalmıştı.

Poirot daha sonra da sözde amaçsızca kilisenin yanındaki me-
zarlıkta dolaşmaya başladı. Arada sırada mezar taşlarını okuyor, be-
lirli ailelerdeki ölüm sayılarına ilişkin yorum yapıyor, zaman zaman
kendine ilginç gelen bir isim okuyunca bağırıyordu.

Sonunda bir mezarın önünde durduğunda aslına bakılırsa hiç
şaşırmadım. Başlangıçtan beri amacının bu olduğunu anlamıştım.

Yazısı hafiften silinmiş, etkileyici mermer taşında şunlar yazı-
lıydı.

Sessiz Tanık

JOHN LAVERTON ARUNDELL
ANISINA İTHAFEN
24. HİNT ALAYI KUMANDANI
MAYIS 1888'DE VEFAT ETTİ.
YAŞ 69

MATILDA ANN ARUNDELL
10 MART 1912'DE VEFAT ETTİ.

AGNES GEORGINA MARY ARUNDELL
KASIM 1921'DE VEFAT ETTİ.

Ve nihayet, henüz yeni yazılmış bir mezar taşı

EMILY HARRIET LAVERTON ARUNDELL
1 MAYIS 1936'DA VEFAT ETTİ.

Poirot bir süre taşı inceledi. Sonra da usulca Miss Arundell'in ölüm tarihini tekrarladı

“1 Mayıs... 1 Mayıs... Ve ben onun mektubunu bugün aldım, 28 Haziran'da. Anlıyorsun değil mi Hastings, bu durumun aydınlatılması gerekiyor.”

Anlıyordum.

Daha doğrusu Poirot'nun bu olayı aydınlatmak niyetinde olduğunun farkındaydım.

8

Littlegreen Köşkü'nün İçi

Mezarlıktan çıkınca Poirot hızla Littlegreen Köşkü'ne doğru ilerledi. Onun köşkü satın almak isteyen adam rolüne devam edeceğini anlıyordum. İzin kâğıtlarını özellikle görünecek şekilde eline yerleştirmiş olan Poirot en üste Littlegreen Köşkü'yle ilgili olanı koymuştu. Elinde izin kâğıtları bahçe kapısını açarak içeri girdik ve ön kapıya giden yolda ilerledik.

Dostumuz köpek görünürlerde yoktu ama içeriden bir yerlerden havlamaları geliyordu. Onun mutfak bölümünde olduğunu tahmin ettim.

Holde yaklaşan birinin ayak sesleri duyuldu. Kapı, elli altmış yaşları arasında, temiz yüzlü bir kadın tarafından açıldı. Kadının günümüzde artık pek rastlanmayan, eskinin sadık hizmetçilerinden olduğu anlaşılıyordu.

Poirot belgeyi uzattı.

“Ah, evet efendim. Emlakçı telefon etti. Şöyle buyurun.”

Köşkün önüne ilk geldiğimizde kapalı olan tüm panjurlar bu kez bu ziyarete hazırlık olarak açılmıştı. Her şeyin tertemiz, derli

topluluğunu fark ettim. Rehberimizin, işinin ehli bir kadın olduğu anlaşıyordu.

“Burası kahvaltı odası efendim.”

Dikkatlice ve beğeniyle etrafıma bakındım. Burası, yüksek pencereleri caddeneye bakan bir odaydı. Kaliteli, masif, eski dönemden kalma mobilyalarla döşenmişti. Mobilyalar genelde Victoria Dönemi'ndendi ama bunların arasında Chippendale bir kütüphane ve Hepplewhite sandalyeler özellikle dikkat çekiyordu.

Poirot ile çok sayıda ev gezen insanlar gibi davranıyorduk. Duruyor, sessizce izliyor, tedirgin bakışlarla inceliyor ve zaman zaman da, “Çok güzel”, “Çok hoş bir oda”, “Kahvaltı odası demiştiniz, değil mi?” gibi sözcükler mırıldanıyorduk.

Hizmetçi bizi holden geçirerek karşı taraftaki bir odaya aldı. Burası çok daha büyüktü.

“Yemek odası, efendim!”

Oda tamamen Victoria stilinde döşenmişti. Ortada büyük maun bir yemek masası, yan tarafta üzerinde oyma meyve kümeleri bulunan masif maun bir büfe vardı. Deri yemek sandalyeleri de takımla uyum içindeydi. Duvarlarda aile bireylerinin portreleri asılıydı.

Köpek uzakta bir yerlerde hâlâ havlıyordu. Birden köpeğin havlama sesleri yaklaştı. Terierin giderek artan sesi hızla holden geçerek yemek odasının kapısına kadar geldiğini gösteriyordu.

Evimize kim geldi? Onu lime lime edeceğim, anlamına gelen bir köpek mırıltısıydı bu.

Telaşla etrafı koklayarak kapının eşiğinde durdu.

Hizmetçi hemen, “Ah, Bob, seni yaramaz köpek,” dedi. “Ona aldırma efendim. Aslında uysal bir hayvandır, kimseye zarar vermez.”

Agatha Christie

Bu arada gelen konukların biz olduğumuzu anlayan Bob tavırlarını tamamen değiştirmişti. İçeri daldı ve hemen kendi anlayışında tanışma törenine başladı. Paçalarını koklayıp sürünürken, sizi yeniden gördüğüme sevindim, der gibiydi. Gürültü yaptığım için beni bağışlayın. Ama benim de görevimi yapmam gerek. İçeri giren biri olduğunu haber vermem gerekiyor, anlıyorsunuz değil mi? Aslında buradaki yaşamım çok sıkıcı, ziyaretçi gelmesine gerçekten çok sevinirim. Acaba sizin de köpeğiniz var mı?

Eğilerek başını okşadım.

Sonra kadına dönerek, “Güzel bir hayvan,” dedim. “Ama tüylerinin biraz kırpılması lazım.”

“Evet efendim. Tüyleri aslında yılda üç defa kırpılır.”

“Yaşlı mı?”

“Ah, hayır efendim. Bob henüz altı yaşında. Ama bazen daha yavru bir köpekmiş gibi davranır. Aşçının terliğini kapıp onunla oynar. Aslında çok da uysal. Havlamasını duyan onun ne kadar sakın bir köpek olduğuna pek inanmıyor. Tek dayanamayıp saldırdığı kişi postacı. Aslında postacı da ondan çok korkuyor.”

Bob şimdi de Poirot’nun pantolonunun paçalarını kokluyor, onu tanımaya çalışıyordu. Onun hakkında tüm öğrendiklerini (hımm, kötü bir insana benzemiyor ama köpeği olan biri de değil) uzun uzun burun çekerek belirttikten sonra yeniden yanıma geldi. Başını yana eğerek beklenti içinde beni süzmeye başladı.

Rehberimiz, “Köpekler neden hep postacılara saldırır ki, hiç bilemiyorum,” diye ekledi.

Poirot, “Bu çok açık, nedeni yalnızca akıl yürütmesi,” diye atıldı. “Köpekler zekidir, olayları inceler, kendi bakış açılarına göre sonuçlar çıkarırlar. Ayırım yapmayı iyi bilirler. Onların gözünde eve iki tip insan gelir, ya eve girmesine izin verilir ya da kapıdan geri

çevrilir. Köpek bunu kolayca öğrenir. *Eh bien*, bu durumda onun gözünde içeri girmek için en sık çaba harcayan, günde bazen birkaç kez kapıyı çalan ama her defasında içeri alınmayıp kapıdan geri çevrilen kimdir? Postacı. Dolayısıyla postacının ev sahibi tarafından istenmeyen bir konuk olduğunu düşünür. Her defasında geri çevrilmekte, ama dönüp dönüp aynı şeyi, yani eve girmeyi denemektedir. Tabii ki köpek de buna uygun görevini yapar, bu istenmeyen insanı evden püskürtmeyi, hatta gereğinde ısırma görev bilir. Çok mantıklı bir davranış.”

Bob sanki kulak kabartmış onu dinliyor ve haklısın dercesine başını sallıyordu.

Poirot gülümseyerek Bob’a baktı.

“Onun çok zeki bir köpek olduğu anlaşılıyor.”

“Evet efendim. İnsandan farksızdır Bob.”

Hizmetçi başka bir kapıyı açtı.

“Burası da salon efendim.”

İnsana geçmişî anımsatan bir havası vardı. Eşyalara kaplanmış güllü kumaşın iplikleri solmuş, kumaşı zamanla yıpranmıştı. Duvarlarda fotoğraf ve suluboya resimler asılıydı. Oldukça fazla sayıda dini figürleri temsil eden porselen tabak ve biblo vardı. Kanaviçe işlemeli yastıklar, şık gümüş çerçevelere yerleştirilmiş fotoğraflar etrafa serpiştirilmişti. Çok sayıda kakmalı kutu ve şekerlik dikkat çekiyordu. Bütün bunların arasında bana en ilginç gelen cam tabanlı iki zarif peçetelik oldu. Birinde çıkırık başında bir kadın, diğesinde ise kucağındaki kediye seven bir kadın figürü vardı.

Geçmişin sakin, huzurlu bir gününde etrafımın zarif “bay ve bayanlarla” çevrelendiğini hissettim bir an. Burası belki de evin “huzur köşesi”ydi.” Burada bayanlar oturur, elişilerini yapardı. Sigara içilse bile bunu ancak evin seçkin beyi yapar ve ardından bu perdeler silkelenip oda nasıl havalandırılırdı kim bilir.

Agatha Christie

Birden dikkatim Bob'a yöneldi. Hayvan iki çekmeceli, zarif bir komodinin yanı başında nöbet beklercesine oturuyordu. Onu fark ettiğimi görünce hafifçe havladı. Bir bana bakıyordu, bir komodine.

"Ne istiyor?" diye sordum.

Onunla ilgilenmem anlaşılan hizmetçiyi de memnun etmişti.

"Topunu efendim. Top daima komodinin çekmecesinde dururdu. İşte bu yüzden oraya oturmuş sizden topunu istiyor." Sesi değişti. Sesini incelterek yapmacık ama yüksek bir tonlamayla Bob'a, "Artık topun orada değil ki oğlum," dedi. "Topun mutfakta Bob'cuğum."

Bob sabırsızlık içinde Poirot'ya baktı.

Bu kadın aptal, der gibiydi. "Sen akıllı bir adama benziyorsun. Topun bir yeri olur, bu çekmece de onlardan biri. Burada daima bir top bulunur. Onun için şimdi de burada bir top olmalı. Bu mantıklı değil mi?"

"Top artık orada değilmiş oğlum," dedim.

Köpek, bana şüpheyle baktı.

Sonra da biz odadan çıkarken ağır ağır, isteksizce bizi izledi. Hizmetçi bize aynı katta birkaç yer daha gösterdi; bunların arasında bir merdiven altı dolabı ve küçük bir kiler vardı.

"Hanımefendi çiçekleri burada vazolara yerleştirirdi efendim."

Poirot sordu.

"Uzun zamandan beri mi burada çalışıyorsunuz?"

"Yirmi iki yıldan beri efendim."

"Şimdi de evle yalnız mı ilgileniyorsunuz?"

"Evet efendim. Ben ve aşçı."

"O da mı uzun süreden beri Miss Arundell'in yanında çalışıyordu?"

"Dört yıldan beri. Eski aşçımız vefat etti."

"Diyelim ki bu köşkü satın almaya karar verdim... Siz yine burada kalır mısınız?"

Kadın hafifçe kızardı.

“Çok nazıksınız efendim, ama ben artık emekli olmak niyetindeyim. Anlayacağınız Miss Arundell, bana bir miktar para bıraktı, ağabeyimin yanına gitmeyi düşünüyorum. Burada kalmamın tek amacı ev satılınca kadar Miss Lawson’a yardımcı olmak... her şeye göz kulak olmak.”

Poirot başını salladı.

Birden o sessizlikte bir gürültü duyuldu.

“Pat... pat... pat.” Tekdüze, giderek artan bir sestti. Yukarıdan geliyor gibiydi. Ses giderek yaklaşıyordu.

“Bu Bob efendim.” Hizmetçi gülüyordu. “Topunu bulmuş, merdivenin yukarisından aşağıya atıyor. Bu oyuna bayılıyor.”

Merdivenin aşağısına geldiğimiz sırada küçük siyah bir top son basamağa çarptı. Topu yakalayarak yukarı baktım. Bob en üst basamakta yatıyordu. Pençelerini açmış, yavaş yavaş kuyruğunu sallıyordu. Topu köpeğe attım. Ağzıyla yakaladı. Hafifçe dişledi. Sonra pençelerinin arasına koyarak burnuyla düzeltti ve hafifçe itti. Top yeniden basamaklara çarpa çarpa aşağı indi. Bob topu izlerken heyecanla kuyruğunu sallamaya devam ediyordu.

“Saatlerce böyle durabilir efendim. En sevdiği oyun bu, bayılıyor buna. Gün boyunca bıkip usanmadan oynayabilir. Haydi Bob, yeter artık. Bu beylerin seninle oynamaktan başka yapacak işleri var.”

Köpek dostça ilişkiler kurmak için kusursuz bir organizatördür. Bob da kısa sürede kadının daha samimi davranmasını sağlamıştı. Merdivenlerden yukarı yatak odalarının bulunduğu kata çıktığımız sırada rehberimiz coşkuyla Bob’un ne kadar akıllı ve anlayışlı bir köpek olduğunu örnekleriyle anlatıyordu. Bu arada top merdivenin altında kalmıştı.

Agatha Christie

Yanından geçtiğimiz sırada Bob hayal kırıklığı dolu bakışlarla bizi süzdü ve ağır ağır vakur bir havada topunu almak için aşağıya indi. Sağa döndüğümüzde onun ağzında topla merdivenlerden çıktığını gördüm; anlayışsız insanlar tarafından egzersiz yapmaya zorlanmış, çok yaşlı insanları anımsatır şekilde yürüyordu.

Yatak odalarını dolaştığımız sırada Poirot, kadının ağzından laf almaya çalıştı.

“Sanırım burada yaşayan dört Miss Arundell varmış.”

“Başlangıçta öyleymiş efendim, yani ben köşke gelmeden önce. Burada çalışmaya başladığımda yalnızca Miss Agnes’le Miss Emily vardı. Zaten Miss Agnes de hemen ardından öldü. Kız kardeşlerin en küçüğü oydu. Onun ablasından önce ölmesi gerçekten şaşırtıcıydı.”

“Herhalde sağlığı ablası kadar iyi değildi.”

“Hayır efendim, işin asıl tuhaf yanı da bu. Benim hanımımın, yani Miss Emily’nin bünyesi daha zayıftı. Yaşamı boyunca hep doktorlara gidip geldi. Miss Agnes ise her zaman güçlü ve sağlandı. Ama o Miss Emily’den önce öldü. Çocukluğundan beri zayıf bünyeli olan Miss Emily ise en sona kaldı. Bazen çok tuhaf şeyler oluyor.”

“Evet, bu gibi şaşırtıcı durumlar o kadar çok olabiliyor ki.”

Poirot hemen kendi hasta amcasına ilişkin tamamen uydurma (bundan emindim) bir öykü anlatmaya başladı. Sizi sıkmamak için bunu burada yinelemeyeceğim ama bu yaptığının etkili olduğu kesin. Ölüm ve bunun gibi konulardan söz edilmesi insanoğlunun daha fazla konuşmasını sağlar. Böylece Poirot daha yirmi dakika öncesinde şüphyle karşılanacak soruları rahatlıkla sorabilir duruma gelmişti.

“Miss Arundell’in hastalığı uzun sürdü mü? İstirabı fazla mıydı?”

“Hayır efendim. Pek çekmedi denebilir. Zaten rahatsızdı, uzunca bir süredir iyi sayılmazdı, sorunları vardı, yani iki kış öncesinden

beri. Sarılık olmuştu, o sırada durumu çok ağırdı. Yüzü sapsarıydı. Gözlerinin akları da öyle...”

“Ah, bilirim...” (Yine aynı şekilde, bu kez de Poirot’nun sözde tepeden tırnağa sararan kuzininin öyküsü...)

“Haklısınız, aynen dediğiniz gibi efendim. Zavallı Miss Arundell o sırada, yani ilk krizde gerçekten çok hastaydı. Yediğini çıkarıyordu. Bana sorarsanız, Doktor Grainger onun bu hastalığı atlatamayabileceğini bile düşünmeye başlamıştı. Ama Miss Arundell’e nasıl davranacağını çok iyi bilirdi, otoriter, hatta biraz zorbaca. ‘Ne o? Demek arkası üstü yatıp mezar taşını ısmarlamaya karar verdin?’ filan gibi şeyler söylendi. Miss Arundell de o zaman, ‘Hayır,’ diye yanıt verirdi. ‘Sonuna kadar savaşmak niyetindeyim.’ Doktor buna çok memnun olur. ‘Hah, işte böyle! Benim de senden beklediğim bu,’ derdi. O sırada bir hemşire tutmuştuk. Her şeyin bittiğine inanıyordu; hatta hanımımın durumunu umutsuz gördüğü için doktora, ‘Nasıl olsa iyileşme umudu yok artık, yemeğe bu kadar zorlamanın ne anlamı var?’ bile demişti. Ama Doktor Grainger bu söze içerleyerek hemşireyi azarladı. ‘Saçmalama, böyle bir kadını yaşam mücadelesinde yalnız bırakamayız. Onun için endişelenme. Onun iyi beslenmesini sağlamalısın, her gün et suyu, balıkyağı içirmelisin,’ demişti. Hatta bir kaşık brendi içmesine bile izin vermişti. Sonunda iyileştiğinde söylediği bir şey var ki ömrümce unutmayacağım. ‘Sen henüz çok gençsin kızım,’ diye takılırdı hemşireye. “‘Genç olmanın ne demek, nasıl bir güç olduğunun farkında değilsin. Gencecik insanlar yaşama gücünü kaybettikleri, yaşama arkalarını döndükleri için ölüp gidiyorlar. Eğer çevrende yetmişin üstünde sağlıklı biri varsa inan ki o büyük bir savaşçıdır, yaşama isteği olan ve bunu sürdürebilen biri.’ Bu doğru efendim, her zaman yaşlı insanların ne kadar muhteşem olduklarını söyler, canlılıklarından, halen yeteneklerini, bilinçlerini

koruyor olmalarından hayranlıkla söz ederiz. Doktorsa böylece bir çırpıda onların *neden* böyle uzun yaşadıklarını ve yaşlandıklarını ifade etti.”

“Sizin bu söyledikleriniz gerçekten çok önemli, çok bilgece. Peki ya Miss Arundell? Canlı mıydı? Yaşama dört elle sarılmış mıydı?”

“Oh, evet efendim. Sağlığı o kadar iyi sayılmazdı ama beyni pırıl pırıldı. Daha önce de söylediğim gibi azmiyle o hastalığı yendi, hemşire bile şaşırdı. Ruhu gençti, her zaman kendinden emin bir havası vardı, aynen genç bir bayan gibi yakaları kolları kolalı giysiler giyer, çay ve yemek saatlerine özen gösterirdi. Bundan hiç vazgeçmedi.”

“Bu hastalığı atlattmış olması gerçekten büyük bir başarı.”

“Evet efendim, gerçekten. Tabii başlangıçta yediklerine çok dikkat etmesi gerekiyordu. Tamamen haşlama ya da buğulama yiyecekler, yağlı yemekler, kızartmalar yasaktı. Yumurta da öyle. Tabii bu Miss Arundell için çok sıkıcıydı.”

“Önemli olan iyileşmiş olması.”

“Evet, efendim. Tabii zaman zaman sorunları oluyordu. Ben bunları hafif krizler olarak nitelendiriyorum. Gerçi hastalığını atlattıktan sonra yemeklerine pek o kadar dikkat de etmiyordu ama açıkçası son krize kadar bütün bu rahatsızlıklar o kadar da önemli değildi.”

“Son kriz de iki yıl önceki hastalığına mı benziyordu?”

“Evet efendim. Hemen hemen aynıydı. O berbat sarılık. Yüzü yine sapsarıydı. Berbat durumdaydı, ne yese çıkarıyordu. Korkarım hastalığı tekrarlamıştı, ama suç yine zavallı hanımcıgımdaydı. Yememesi gereken birçok şeyi yiyordu. Kriz geçirdiği gece de akşam yemeğinde körili et yedi. Bildiğiniz gibi bu baharatlı ve biraz yağlı bir yemek.”

“Demek Miss Arundell birden hastalandı?”

“Öyle gibi görünüyordu efendim. Ama Doktor Grainger hastalığın daha önceden sinsice başlamış olduğunu söyledi. Hava serindi, sık sık bozuyordu. Doktor, Miss Arundell’in soğuk aldığı ve yağlı yiyeceklere yüklendiği için hastalandığını belirtti.”

“Hiç şüphesiz Miss Arundell’in yardımcısı... Miss Lawson onun yardımcısıydı değil mi? Evet, Miss Lawson Miss Arundell’in fazla yağlı yemekler yemesine engel olabilirdi değil mi?”

“Ah hayır, hiç sanmıyorum ki Miss Lawson pek fazla bir şey söyleyebilsin. Miss Arundell kimseden emir alacak bir insan değildi.”

“Daha önceki hastalığı sırasında da Miss Lawson burada mıydı?”

“Hayır Miss Lawson daha sonra geldi. Bir yıl kadar önce.”

“Herhalde Miss Arundell’in ondan önce de yardımcıları oldu?”

“Ah, bir sürü efendim.”

Poirot gülümsedi.

“Miss Arundell’in yardımcıları hizmetçiler kadar sadık değilermiş anlaşılan ki o kadar uzun kalamamışlar.”

Kadın kızardı.

“Anlayacağınız durum başkaydı efendim. Miss Arundell pek gezmeye gitmezdi. Tabii bu ve başka nedenlerle de.” Duraksadı.

Poirot onu bir an için süzdü.

“Ben yaşlı hanımların nasıl olduklarını az buçuk tahmin edebiliyorum. Sürekli yenilik peşindedirler. Yanlarına aldıkları yardımcılarıyla içli dışlı olur, sonra da sıkılırlar.”

“Ah, evet, ne kadar zekisiniz efendim. Tam olarak dediğiniz gibi. Yeni bir yardımcı geldiği zaman, Miss Arundell onunla yakından ilgilenirdi; onun yaşamını, çocukluğunu, bulunduğu yerleri, bazı konulardaki fikirlerini öğrenirdi. Ve sonra onun hakkında her şeyi öğrendiğine inandığında da ondan sıkılırdı. Evet, sıkılmak bu konuda doğru sözcük.”

Agatha Christie

“Kesinlikle. Bu arada aramızda kalsın ama bu yardımcı olarak çalışan hanımlar da çoğunlukla ilgi çekecek, insanı eğlendirecek tipler değillerdir.”

“Gerçekten de öyle efendim. Çoğu zayıf, ruhsuz insanlar. Bazısı da bayağı aptal oluyor. Nasıl diyeyim Miss Arundell çok geçmeden onlardan sıkılırdı. O zaman bir değişiklik yapar ve yeni bir yardımcı alırdı.”

“Ama sanırım Miss Lawson’dan hoşlanmıştı, ona çok bağlıydı?”

“Ah, hiç sanmıyorum efendim.”

“Miss Lawson ilginç bir hanım değil miydi?”

“Bence değildi efendim. Sıradan bir insandı.”

“Ondan hoşlanmıyordunuz galiba?”

Kadın hafifçe omuz silkti.

“Hoşlanacak ya da hoşlanmayacak bir durum yoktu. Fazla telaşlıydı. Tam bir ihtiyar kız. Sürekli ruhlardan filan bahsedip dururdu.”

“*Ruhlardan mı?*” Poirot birdenbire canlanmıştı.

“Evet efendim, ruhlardan. Karanlık odada yuvarlak bir masanın başında otururlardı. Sözde ölümler gelip onlarla konuşuyormuş. Bence kesinlikle dinsizlik bu, sanki aramızdan ayrılanların ruhlarının hak ettikleri yere gidip, o yerleri bırakıp buraya gelmeyeceklerini bilmezmişiz gibi.”

“Demek Miss Lawson ruhlara, metafiziğe meraklıydı? Miss Arundell de bunlara inanır mıydı?”

“Miss Lawson inanmış olmasını isterdi,” dedi. Sesinde düşmanlıkla karışık bir hoşnutluk vardı.

Poirot ısrar etti.

“Ama Miss Arundell inanmıyordu değil mi?”

Kadın burun kıvırdı.

“Hanımım akli başında bir insandı. Tabii bütün bunların onu *eğlendirmediyini* iddia edecek değilim. ‘İnanmak isterdim,’ derdi. Ama çoğu zaman da Miss Lawson’a, zavalıcık, nasıl bütün bunlara inanacak kadar aptal olabiliyorsun, der gibi bakardı.”

“Anlıyorum. Ruh çağırmaya filan inanmıyordu. Ama bu onu eğlendiriyordu.”

“Evet, bu doğru efendim. Hatta bazen hanımımın sırf muziplik olsun diye o masayı ittiğini filan bile düşünürdüm. Diğerleri ölesiye ciddi otururken.”

“Diğerleri?”

“Miss Lawson ve Tripp kardeşler.”

“Demek Miss Lawson ruh çağırmaya içtenlikle inanıyordu?”

“Ölesiye, tüm kalbiyle!”

“Tabii Miss Arundell, Miss Lawson’dan çok hoşlanıyordu.”

Poirot bunu ikinci kez yineliyordu. Ve aldığı yanıt da yine aynıydı.

“Pek sanmıyorum efendim.”

Poirot, “Ama öyle olması gerekir,” diye ısrar etti. “Bütün mal varlığını ona bıraktığına göre. Miss Arundell tüm mirasını Miss Lawson’a bırakmadı mı?”

Kadının tavrı hemen değişti. İnsancıl yönü kayboldu. Yine o terbiyeli ve resmi hizmetçi tavrını takınmıştı. Diklenerek ifadesiz bir ses tonuyla, “Hanımımın mirasını kime nasıl bıraktığı beni asla ilgilendirmez,” dedi. Bu soruyu laubalilik saydığı anlaşılıyordu.

Poirot’nun işi berbat ettiğini düşündüm. Tam kadını yumuşatmışken bir sözcükle avantajını kaybetmişti. Ama yine de akıllılık ederek bu durumu düzeltmek için bir girişimde bulunmadı. Yatak

Agatha Christie

odalarının genişliğine ve sayısına ilişkin genel bir iki yorumun ardından merdivenin sahanlığına doğru ilerledi.

Bob görünürlerde yoktu. Tam merdivenin başına geldiğim sırada tökezleyip neredeyse düşüyordum. Sendeleyerek merdivenin tırabzanına tutundum ve toparlandım. Aşağıya doğru bakınca fark etmeden Bob'un sahanlıkta bıraktığı topunun üzerine basmış olduğumu anladım.

Hizmetçi hemen özür diledi.

"Affedersiniz efendim. Bob'un suçu. Topunu burada bırakıyor. Halı da koyu renk olduğu için fark edilmiyor. Günün birinde birinin ölümüne neden olacak. Zavallı hanımım da bu top yüzünden çok kötü şekilde düşmüştü. Ölümüne bile sebep olabilirdi bu kaza."

Poirot birden basamakta kalakaldı.

"Kaza mı dediniz?"

"Evet efendim. Bob her zaman yaptığı gibi topunu yine burada bırakmıştı. Hanımım odasından çıktı. Topa basarak merdivenlerden aşağı yuvarlandı. Ölebilirdi."

"Ağır yaralandı mı?"

"Hayır. O kadar kötü değildi. Doktor Grainger, Miss Arundell'in çok şanslı olduğunu söyledi. Kafasını çarpmamıştı. Kasları biraz zedelendi o kadar. Morluklar ve berelenmeler, tabii büyük de bir şok. Bir hafta yatakta kalmak zorunda kaldı zavallıcık. Ama neyse ki, durumu ciddi değildi."

"Çok önce mi oldu bu kaza?"

"Hayır. Ölümünden bir iki hafta önce."

Poirot düşürdüğü bir şeyi almak için eğildi.

"Pardon, dolmakalemim... hah, işte şurada..."

Yeniden doğruldu.

"Demek Bob biraz dikkatsiz."

Kadın hoşgörüle, “Ah,” dedi. “Zavallıcık nereden bilsin ki? Gerçi Bob insan gibidir ama ondan her şeyi bilmesini beklemek de biraz fazla, değil mi? Bakın, hanımım uykusuzluk çekmişti. Çoğu zaman yatağından kalkar, aşağıya iner, evde dolaşırdı.”

“Sık sık yapar mıydı bunu?”

“Hemen hemen her gece. Bu arada Miss Lawson ya da başka birinin ayağının altında dolaşmasını da istemezdi.”

Poirot yeniden salona girdi.

“Çok güzel bir oda bu. Acaba şu bölmeye kütüphanem sığar mı? Ne dersin Hastings?”

Çok şaşırmıştım. Çekinerek, bunu söylemenin zor olduğunu belirttim.

“Evet, ölçüler çok yanıltıcı olabilir. Lütfen, benim küçük cetveli al. Şuranın genişliğini ölç. Ben de not alayım.”

Poirot’nun bana uzattığı cetveli alıp istediği ölçüleri aldım. Verdiğim sayıları dikkatle bir zarfın arkasına yazdı.

Ben onun neden sayıları karakterine uygun şekilde not defterine yazmayıp, böylesine savruk ve kişiliğine ters düşen bir yöntem izlediğini düşünürken zarfı bana uzattı ve sordu. “Tamam değil mi? Şunları bir kontrol ediver.”

Zarfın üstünde sayı yoktu. Poirot şunları yazmıştı:

“Yeniden yukarıya çıktığımızda birden bir randevun olduğunu anımsamış gibi davran ve hizmetçiye buradan telefon edip edemeyeceğini sor. Kadının da seninle birlikte aşağıya inmesini sağla ve mümkün olduğunca aşağıda tut.”

Zarfı cebime sokarken, “Tamam doğru,” dedim. “Bence iki kitaplık da buraya sığacaktır.”

“Ama yine de emin olmalıyız. Bu arada zahmet olmazsa, yenisinden büyük yatak odasına bakabilir miyim? Oradaki duvarın genişliğinden pek emin değilim.”

“Tabii efendim. Hiç sorun değil.”

Yeniden yukarı çıktık. Poirot duvarın bir bölümünü ölçtü ve yüksek sesle yatağın, gardiobun ve yazı masasının olası yerleşim yerleri konusunda yorum yapmaya başladı. Ben de tam o sırada saatime bakarak, biraz da abartılı bir şekilde irkilerek bağırdım.

“Aman Tanrım! Saatin üç olduğundan haberin var mı? Anderson ne diyecek? Hemen ona telefon etmeliyim.” Kadına döndüm. “Telefon var mıydı, acaba telefonunuzu kullanabilir miyim?”

“Elbette efendim. Telefon holdeki küçük odada. Size göstereyim.”

Kadın da benimle birlikte telaşla aşağıya indi. Telefonun yerini gösterdi. Sonra rehberden numara bulmak için yardımını istedim. O da geri çevirmedi. Sonuçta hemen yakındaki Harchester kasabasında Bay Anderson adında birine telefon etmek zorunda kaldım. Neyse ki, adam evde değildi. Mesaj bırakarak, önemli olmadığını, daha sonra yeniden arayacağımı belirttim.

Dışarı çıktığımızda Poirot aşağıya inmiş, holde bekliyordu. Gözlerindeki yeşil pırıltıyı hemen fark ettim. Heyecanlandığı belliydi ama nedenini anlayamadım.

Poirot, hizmetçiye, “Merdivenin tepesinden aşağıya kadar yuvarlanmak hanımınız için büyük şok olmalı,” dedi. “Sonrasında Bob ve topu konusunda endişelendi mi?”

“Bunu söylemeniz çok tuhaf efendim. Bu konu onu çok endişelendirdi. Ölürlen bile hezeyan içinde sayıklıyor, Bob’dan, onun topundan ve bu resimde bir açıklık olduğundan söz ediyordu.”

Poirot düşünceli bir tavırla mırıldandı.

“Açık bir resim mi?”

“Tabii anlamsız bir sözdü bu efendim. Hanımım sayıklıyordu.”

“Bir dakika, salona bir kez daha bakmam gerekiyor.”

Poirot odada dolaşmaya başladı. Bibloları inceliyordu. Üzerinde bir resim olan çini bir vazo dikkatini çekmiş gibiydi. Pek özgün bir parça değildi. Victoria Devri'ne özgü mizahın tipik bir örneğiydi, kaba hatlarıyla bir buldok kapalı bir sokak kapısının önünde üzgün üzgün oturuyordu. Resmin altına ise, “*Bütün gece dışarıda, anahtarı da yok,*” yazılıydı.

Burjuva zevkleri olduğuna ve bunun asla değişmeyeceğine inandığım Poirot hayran hayran resme dalmış gitmişti.

“*Bütün gece dışarıda, anahtarı da yok,*” diye mırıldandı. “Ne ilginç! Acaba bizim Bob için de aynı şey doğru olabilir mi? O da bazı geceleri dışarıda geçiriyor mu?”

“Çok ender efendim. Çok çok ender. Bob çok uslu bir köpektir.”

“Öyle olduğundan eminim. Ama bazen en iyi köpekler bile...”

“Ah evet, bu çok doğru efendim. Bir iki kez sabaha karşı dörtte geldi. Kapının önünde oturup, içeriye alınincaya kadar havladı durdu.”

“Onu içeri kim alırdı? Miss Lawson mu?”

“Sesini kim duyarsa o, efendim. Son defasında Bob'u içeri alan Miss Lawson olmuştu. Hanımımın kaza geçirdiği geceydi. Bob eve sabaha karşı beşte geldi. Miss Lawson köpek gürültü etmesin diye hemen aşağıya inip onu içeri aldı. Hanımın uyanmasından korkuyordu. Ayrıca Miss Arundell'in endişelenebileceği korkusuyla ona o akşam Bob'un ortada olmadığından bahsetmememizi istedi.”

“Anlıyorum. Demek Miss Arundell'e bundan bahsetmemenin daha doğru olacağını düşündü öyle mi?”

“Öyle olduğunu söyledi. ‘Hiç şüphesiz geri dönecek. Her zaman öyle yapar. Şimdi söylersek Miss Arundell endişelenip, dönmeyeceğini düşünebilir,’ dedi. Biz de söylemedik.”

Agatha Christie

“Bob, Miss Lawson’dan hoşlanır mıydı?”

“Şey... onu pek önemsemezdi, bilmem anlatabildim mi? Köpekler bazen böyle yaparlar. Aslında Miss Lawson, onu sever, ona çok iyi davranırdı. Bob’a, ‘Güzel köpek, iyi köpek, cici köpek,’ derdi, ama Bob ona tepeden bakar, umursamaz, söylediklerini de pek yapmazdı.”

Poirot başıyla onayladı.

“Anlıyorum.” Sonra birden beni şaşırtan bir şey yaptı.

Cebinden bir mektup çıkardı, o sabah gelen mektuptu bu.

“Ellen,” dedi. “Bu konuda bir şey biliyor musunuz?”

Kadının yüzü birden dikkati çekecek bir şekilde değişti.

Ağzı bir karış açıldı ve Poirot’yu gülünç denecek bir şaşkınlıkla süzmeye başladı.

“Tanrım!” diye haykırdı. “Bunu asla düşünemezdim!”

Sözleri anlamsız sayılabilirdi ama ne demek istediği kesinlikle anlaşılıyordu.

Neden sonra kendini toplayarak, “Hanımımın bu mektubu yazdığı kişi siz misiniz?” diye sordu.

“Evet. Benim. Ben Hercule Poirot’yum.”

Herkes gibi Ellen de buraya vardığımızda Poirot’nun kendisine uzattığı evi gezme iznindeki isme bakmamıştı. Kadın ağır ağır başını salladı.

“Doğru. İsim buydu,” dedi. “Hercules Poirot.” Poirot’nun önadına bir s eklediği gibi soyadındaki t’yi de açıkça okumuştı.

Sonra yine bağırarak, “Tanrım!” dedi. “Aşçı bu işe çok şaşıracak!”

Poirot hemen, “Sanırım bu durumda doğruca mutfağa gidip hep birlikte bu konuyu konuşmamız daha doğru olacak,” dedi.

“Şey, sizce sakıncası yoksa tabii.”

Ellen'in şaşkın bir hali vardı, bu olanlara inanamıyor, ne yapması gerektiğini bilemiyor gibiydi. Böylesine bir ikilem onun için yeniydi. Ama Poirot'nun kararlı davranışları ve kendinden emin tavrı onu rahatlattı ve doğruca mutfağa gittik.

Ellen hemen ocaktaki çaydanlığı almakta olan şişman, yuvarlak yüzlü, sakın kadına durumu açıkladı.

"İnanılır gibi değil Annie. Hanımın o mektubu yazdığı bey bu. Biliyorsun. Hani şu sümenin içinde bulduğum mektubu."

Poirot, "Benim bu konuda hiçbir bilgim olmadığını unutmayın lütfen," dedi. "Belki bana mektubun neden bu kadar geç postaya verildiğini açıklayabilirsiniz?"

"Doğrusunu isterseniz efendim, ben ne yapacağımı bilemedim. İkimiz de bilemedik. Öyle değil mi Annie?"

Aşçı onayladı.

"Gerçekten de öyle."

"Anlayacağınız efendim, hanımın ölümünden sonra Miss Lawson onun eşyalarını ayırdı. Bir bölümü atıldı. Bir bölümü de dağıtıldı. Bunların içinde çok güzel bir sümen de vardı. Kenarlarında müge resimleri olan bir sümen. Hanımım yatakta yazı yazdığı zaman hep bunu kullanırdı. Neyse, ne diyordum? Şey, Miss Lawson, onu istemiyordu, daha başka şeylerle birlikte sümeni de bana verdi. Ben de hepsini bir çekmeceye koydum ve düne kadar bir daha çıkarmadım. Dün kullanmaya hazır olması için içindeki kurutma kâğıdını değiştirmeye karar verdim. Sümenin içinde, alt tarafta cebe benzer bir bölme vardı. Elimi içine soktum. Bir de baktım orada bir zarf var. Üzerinde hanımımın yazısı olan bir zarf.

Neyse, biraz önce de dediğim gibi o an ne yapacağımı bilemedim. Hanımımın yazısını kesinlikle tanımıştım. Herhalde mektubu yazıp o cep gibi yere koymuş, sonra da postaya vermeyi unutmuştu.

Zavalıcılık çok unuttuk. Bir defasında da bankaya hisse senetlerinin temettü kuponlarını vermeyi unutmuştu. Kimse nerede olduğunu da bilemiyordu. En sonunda onları masasının çekmecelerinden birinde bulduk.”

“Dağınık bir kadın mıydı?”

“Ah, hayır efendim. Tersine. Düzenli biriydi. Sorun da buydu zaten. Her şeyi ortada bıraksaydı çok daha iyi olacaktı. Toplayıp kaldırdığı şeyleri nereye koyduğunu unuturdu.”

Poirot gülümsedi.

“Örneğin Bob’un topu gibi şeyleri mi?”

Tam o anda akıllı köpek de bahçeden koşarak içeri girmiş, yine dostça bir tavır içinde bizi izlemeye başlamıştı.

“Evet, aynen öyle efendim. Bob’un oyunu biter bitmez hanımım topunu kaldırırdı. Ama bu konuda bir sorun olmazdı, çünkü topun belirli bir yeri vardı. Size gösterdiğim o çekmece.”

“Anlıyorum, neyse sözünüzü kestim. Mektubu sümenin içinde bulunduğunuzu anlatıyordunuz.”

“Evet efendim. Öyle oldu. Annie’ye ne yapmam gerektiğini sordum. Ateşe atıp yakmak istemiyordum, tabii zarfı açıp okumam da uygun olmazdı. Aynı şekilde Annie’nin de okuması doğru değildi. Annie ile biraz tartıştıktan sonra bu mektubun Miss Lawson’u da ilgilendirmeyeceği sonucuna vardık. Annie’yle bir süre bunu ne yapacağımızı konuştuk. Sonuçta zarfın üzerine bir pul yapıştırarak dışarıdaki posta kutusuna atmaya karar verdik.”

Poirot hafifçe bana doğru döndü.

“Voila!” diye mırıldandı.

Kendimi tutamayarak alaycı bir ses tonuyla, “Bazen bazı şeylerin açıklaması ne kadar basit olabiliyor,” dedim.

Poirot'nun keyfinin kaçtığını hemen fark ettim ve keşke böyle hemen bilgiçlik taslamasaydım, diye düşündüm.

Poirot yeniden Ellen'e döndü.

"Arkadaşımın da dediği gibi, bazen olayların açıklaması çok basit olabiliyor! Açıkçası üzerinde iki ay öncesinin tarihi bulunan bir mektup almak beni çok şaşırttı."

"Evet, doğru, sanırım öyledir efendim. Bunu düşünemedik."

"Ayrıca..." Poirot hafifçe öksürdü. "Şu an bir ikilem içindeyim. Tam olarak ne yapacağımı kestiremiyorum. Bu mektupta, sizin de görebileceğiniz gibi Miss Arundell benden bir konuyu araştırmamı istediğini yazıyor. Tamamen özel bir konuyu." Dostum çok önemli bir şey açıklayacakmışçasına yeniden boğazını temizledi. "Ancak ne var ki Miss Arundell ölmüş. Dolayısıyla ben de şimdi ne yapmam gerektiğini bilemiyorum. Acaba Miss Arundell bu koşullarda bana verdiği görevi yerine getirmemi ister miydi? Yoksa istemez miydi? Zor bir durum bu. Çok zor."

İki kadın da arkadaşına saygıyla bakıyorlardı.

"Sanırım en doğrusu Miss Arundell'in avukatıyla konuşmak olacak. Kendisinin avukatı vardı değil mi?"

Ellen hemen yanıt verdi.

"Ah, evet efendim. Harchester'de. Bay Purvis."

"Miss Arundell'le ilgili her şeyi biliyordu değil mi?"

"Öyle olduğunu sanıyorum efendim. Ben bildim bileli hanımımın tüm işleriyle Bay Purvis ilgilenirdi. Miss Arundell o kazadan sonra da yine onu çağırmıştı."

"Yani merdivenden düştükten sonra mı?"

"Evet efendim."

"Evet... şimdi... bana bu kazanın tam olarak ne zaman olduğunu söyleyebilir misiniz?"

Agatha Christie

Aşçı kadın söze karıştı.

“Paskalya’dan bir gün sonra efendim. Çok iyi anımsıyorum. Köşkte konuklar olduğu için o günü izinli olmama rağmen köşkte geçirmek zorunda kalmıştım. Onun yerine çarşamba günü izinliydim.”

Poirot hemen not defterini çıkardı.

“Tamam! Tamam! Bu yıl Paskalya ayın on üçüne denk gelmiş. Öyleyse Miss Arundell o kazayı ayın on dördünde geçirdi. Bu mektubu da bana kazadan üç gün sonra yazmış. Daha önce gönderilmemiş olması çok yazık. Ancak yine de geç olmayabilir....” Sözlerine bir an ara verdi. “Yanılmıyorsam... bana vermek istediği görev sözünü ettiğiniz o konuklardan biriyle ilgiliydi.”

Poirot boşa atıp doluyu vurmuştu. Ellen’in yüzünde bir zekâ kıvılcımı belirdi. Hemen kendisini anlamlı anlamlı süzen aşçıya döndü.

Ellen, “Bu Bay Charles olmalı,” diye mırıldandı.

Poirot, “Bana köşkte o sırada kimlerin bulunduğunu söylerse-
niz,” dedi.

“Doktor Tanios ve karısı, yani Miss Bella, Miss Theresa ve Bay Charles.”

“Bunların hepsi de Miss Arundell’in yeğenleri mi?”

“Evet öyle efendim. Tabii Doktor Tanios’la hanımın doğrudan bir kan bağı yok. Aslında yabancı o, sanırım Yunan ya da öyle bir şey. Doktor Tanios Miss Bella’yla evli, yani Miss Arundell’in ablasının kızıyla. Bay Charles’la Miss Theresa ise kardeş.”

“Ah, evet, anlıyorum. Bir aile toplantısı. Peki, konuklar buradan ne zaman ayrıldılar?”

“Çarşamba sabahı efendim. Doktor Tanios’la Miss Bella, Miss Arundell’in sağlığından endişelendikleri için ertesi hafta sonu yenden geldiler.”

“Ya Bay Charles’la Miss Theresa?”

“Onlar da bir sonraki hafta sonunu burada geçirdiler. Miss Arundell’in ölümünden hemen önceki hafta sonunu.”

Poirot’nun merakının doyumsuzluğunu hissedebiliyordum. Kafasındaki birtakım sorular cevabını bulmuştu. Ve bence artık ne kadar çabuk geri çekilse o kadar iyi olacaktı.

Dostum da benimle aynı şeyleri hissediyor olmalıydı ki, “*Eh bien,*” dedi. “Verdiğiniz bilgiler çok işime yarayacak. Sanırım avukatla görüşmem gerekiyor. Adının Bay Purvis olduğunu söylemişsiniz, değil mi? Yardımlarınız için tekrar teşekkür ederim.”

Eğilerek Bob’un başını okşadı.

“*Brave chien, va!* Sen cesur bir köpeksin. Hanımını da çok seviyormuşsun.”

Bob bu övgüye dostlukla karşılık verdi ve oyun oynayacağı umuduyla gidip kocaman bir kömür parçası getirdi. Ama bu yüzden azarlandı ve kömür de ağzından alındı. Bob yardım ister gibi bana baktı.

Sanki, bu kadınlar, diyordu, bol yemek veriyorlar ama spordan hiç anlamıyorlar.

9

Köpeğin Topu Olayının İrdelenmesi

Littlegreen Köşkü'nün bahçe kapısı arkamızdan kapanırken, “Evet Poirot,” dedim. “Sanırım artık tatmin olmuşsundur.”

“Evet dostum. Tatmin oldum.”

“Tanrıya şükürler olsun! Gizem çözüldü! Zengin Yaşlı Kadın ve Kötü Ruhlu Yardımcı söylencesi boş çıktı. Geciken mektup ve köpeğin topu meselesi ortaya çıktı. Her şey tatmin edici bir şekilde çözümlendi.”

Poirot kuru kuru öksürerek boğazını temizledi.

“Senin yerinde olsam *tatminkâr* sözcüğünü kullanmazdım Hastings.”

“Bir dakika önce sen de aynı şeyi söyledin.”

“Hayır. Ben konunun *tatminkâr* bir çözüme ulaştığını söylemedim. Yalnızca kişisel olarak tatmin olduğumu, merakımın giderildiğini söyledim. Artık kaza olayı çözüme kavuştu.”

“Konu son derece açık ve basit.”

“Senin düşündüğün kadar değil.” Poirot birkaç kez başını salladı sonra sözlerini sürdürdü. “Anlayacağın senin bilmediğin ufak bir şeyi öğrendim.”

Merak ve şüpheyle, “Neymiş o?” diye sordum.

“Artık merdivenin üst basamağındaki süpürgeliğe bir çivi çakıldığını biliyorum.”

Arkadaşıma baktım. Yüzü çok ciddiye.

Bir iki dakika düşündükten sonra, “Peki ama,” dedim. “Süpürgeliğe çivi çakılmasının ne sakıncası var?”

“Asıl önemli olan soru şu Hastings, süpürgeliğe neden çivi çakılır?”

“Nereden bileyim? Ev işleriyle ilgili bir şey olmalı. Önemli mi?”

“Tabii önemli. Bir merdivenin üst basamağındaki süpürgeliğe çivi çakılmasını gerektirecek ne olabilir ki? Ayrıca çivinin gözükmemesi için tahta iyice cilalanmıştı.”

“Ne demek istiyorsun Poirot? Nedenini *biliyor* musun?”

“Tahmin edebiliyorum. Merdivenin başına, yerden otuz santim kadar yükseğe sağlam bir ip ya da tel germek istiyorsan, süpürgeliğe çivi çakarsın.”

“Poirot!” diye haykırdım. “Nereye varmak istiyorsun?”

“*Monşer*, ‘*köpeğin topunun neden olduğu kazanın*’ ne anlama geldiğini anlatmaya çalışıyorum. Senin için olayı irdelememi ister misin?”

“Anlat.”

“*Eh bien*. Dinle bak. Biri Bob’un topunu merdivenin üst sahanlığında bırakmayı alışkanlık haline getirdiğini fark etti. Tehlikeli bir şeydi bu, bir kazaya yol açabilirdi.” Poirot bir an durdu. Sonra tamamen farklı bir ses tonuyla konuşmayı sürdürdü. “Hastings, birini öldürmek isteseydin ne yapardın?”

“Ben... şey... bilmem ki... Sanırım öncelikle cinayetle bağlantım olduğunun anlaşılmamasını sağlayacak sahte bir kanıt ayarlamaya çalışırdım.”

“Emin ol bu hem çok güç hem de çok tehlikeli bir şeydir. Bu durumda sen kesinlikle soğukkanlı ve ihtiyatlı bir katil olamazsın. Ortadan kaldırmak istediğin biri varsa bu işi halletmenin en iyi yolunun olaya kaza süsü vermek olduğu hiç aklına gelmedi mi? Kaza her zaman olabilir. Ve de Hastings bazen *kaza olması da sağlanabilir.*”

Poirot bir an sustu, sonra ekledi. “Sanırım köpeğin topunu rasgele merdivenin yukarısında bırakması katile fikir verdi. Miss Arundell’in geceleri odasından çıkıp evde dolaşma alışkanlığı vardı, gözleri de artık o kadar iyi değildi. Topa takılarak merdivenden aşağı yuvarlanması olmayacak şey değildi. Ama dikkatli bir katil hiçbir şeyi şansa bırakmaz. Merdivenin yukarısına geriyecek bir *ipe* bu işi çok daha kolay hallederdi. Kadın ipe takıldığı anda hemen baş aşağı yuvarlanırdı. Tabii ki evdekiler koşarak oraya geldikleri zaman da kazanın nedenini açıkça görürlerdi. Yani Bob’un topunu!”

“Ne korkunç!” diye bağırdım.

Poirot ciddiyetle, “Evet, gerçekten korkunç,” dedi. “Ama plan başarıya ulaşamadı. Miss Arundell’in boynu kırılabilirdi ama bu da gerçekleşmedi, kadın kazayı birkaç küçük sıyrıkla atlattı. Tabii ki bu adını bilmediğimiz katil için büyük bir düş kırıklığı olmuştur. Miss Arundell zeki bir ihtiyardı. Herkes ona topa takılıp düştüğünü söylüyordu. Kanıt olarak top da orada bulunmuştu. Ne var ki kazayı anımsayan Miss Arundell buna başka bir şeyin neden olduğunu hissediyordu. Topa *takılmamıştı*. Anımsadığı başka bir şey daha vardı. *O gece daha sonra sabaha karşı beşte Bob’un eve alınmak için sokak kapısının önünde havladığını duymuştu.*

Tabii benimki bir akıl yürütme ama yanıldığımı sanmıyorum. *Miss Arundell o akşam daha erken bir saatte Bob’un topunu kendi*

eliyle çekmeceye kaldırmıştı. Köpek daha sonra sokağa saliverilmiş ama eve dönmemişti. Bu durumda topu merdivenin yukarısına bırakan Bob olamazdı.”

İtiraz ettim.

“Bütün bunlar yalnızca bir varsayım.”

Poirot, “Pek öyle sayılmaz dostum,” dedi. “Miss Arundell’in sayıklarken söylediği sözcükler de buna işaret ediyor. Bob’un topundan ve ‘açık bir resimden’ söz etmiş. Bunların ne anlama geldiğinin farkındasın, değil mi?”

“Hiçbir şey anlamıyorum.”

“Tuhaf. Dilbilginin iyi olduğunu sanırdım. Kadın açık bir resimden söz etmiş. Resim açık değil çarpık olur, açık olan kapıdır.”

“Ya da yamuk...”

“Ya da dediğin gibi yamuk. Dolayısıyla Ellen’in duyduğu sözcükleri anlamlandırmakta yanıldığını hemen anladım. Söz edilen resmin çarpıklığı değildi, kadın çanakdaki kapı resminden söz ediyordu. Salonda porselen bir çanak var. Üzerindeki köpek resmi daha önce de dikkatimi çekmişti. Miss Arundell’in sayıklarken söylediği sözcükleri duyunca gidip o resme daha yakından baktım. Çanağa *hütün geceyi sokakta geçiren bir köpek* resmedilmişti. Havale geçirirken sayıklayan kadının ne düşündüğünü fark ediyorsun, değil mi? Bob da aynen o çanakdaki köpek gibiydi, bütün geceyi sokakta geçirmişti. Dolayısıyla *topunu merdivenin başına bırakmış olamazdı.”*

İstemeyerek hayranlıkla bağırdım.

“Sen bir şeytansın Poirot! Ölesiye zeki bir şeytan. Bütün bunları nasıl düşünebildiğini hiç anlayamıyorum.”

“Bunlar benim ‘düşüncelerim’ değil. Gerçek ortada, herkesin görebileceği şekilde yalnızca doğru bakmak yeterli. *Eh bien*, artık

durumu anlıyorsun değil mi? Kazadan sonra yatağında yatmakta olan Miss Arundell durumdan şüphelendi. Bu şüphesinin gülünç ve hayali olabileceğini düşünüyordu ama bundan kurtulamıyordu. ‘*Köpeğin topunun neden olduğu kazadan beri huzursuzluğum giderek artıyor.*’ Ve işte, böylece bana o mektubu yazdı. Ama ne yazık ki, mektup elime ancak iki ay sonra geçebildi. Söyle, kadının mektubunda yazdıklarıyla olaylar tam bir uyum içinde değil mi?”

“Evet,” diye onayladım. “Öyle.”

Poirot açıklamayı sürdürdü.

“Dikkat edilmesi gereken bir nokta daha var. Miss Lawson, Bob’un bütün gece dışarıda dolaştığını, Miss Arundell’in kulağına gitmesini istememiş.”

“Yani sen Miss Lawson’un...”

“Bence bu da üzerinde durulması gereken önemli bir nokta.”

Bir iki dakika kadar bu konuyu düşündüm.

Sonunda iç çekerek, “Şey,” dedim. “Bütün bunlar çok ilginç, ustaca bir kurgu. Önünde şapka çıkarıyorum. Bilmecenin parçalarını ustalıklarla yerlerine yerleştirdin. Ama ne yazık ki ihtiyar kadın ölmüş.”

“Evet. Gerçekten çok yazık. Kadın, bana birinin onu öldürmeye çalıştığını yazdı. Yazdıklarından bu anlam çıkıyordu. Ve çok kısa bir süre sonra da gerçekten öldü.”

“Evet,” dedim. “Kadının doğal bir şekilde ölmesi senin açından ne büyük bir düş kırıklığı değil mi? Haydi, itiraf et.”

Poirot omuz silkti.

Alaycı bir tavırla, “Belki de kadını zehirlediklerini düşünüyor-sun?” diye ekledim.

Poirot bir anlamda üzüntüyle başını salladı.

“Nedense bana Miss Arundell’in ölümü normalmiş gibi geliyor.”

“İşte o yüzden de,” dedim. “Kuyruğumuzu bacaklarımızın arasına sıkıştırıp Londra’ya döneceğiz.”

“Affedersin ama dostum Londra’ya *dönecek filan* değiliz.”

“Sen ne demek istiyorsun Poirot?” diye bağırdım.

“Taziya tavşanı gösterirsen Londra’ya döner mi? Hayır. Tavşanın yuvasını araştırır.”

“Bu da ne demek şimdi?”

“Tazı tavşanı avlar. Poirot da katilleri. Burada bir katil var. Belki başarıya erişememiş bir katil. Evet, belki başarıya ulaşamamış ama sonuçta yine de bir katil o. Ve ben dostum, onu yuvasına kadar izleyeceğim.”

Birden dönüp bahçe kapısından içeri girdi.

“Nereye gidiyorsun Poirot dostum?”

“Tavşanın yuvasına dostum. Burası son hastalığı sırasında Miss Arundell’e bakan Doktor Grainger’in evi.”

Doktor Grainger altmışın üzerinde bir adamdı. Yüz hatları ince kemikliydi, kalın kaşlı, zeki bakışlıydı. Sivri bir çenesi vardı. Dikkatle bir beni süzdü, bir Poirot’yu.

Sonra birden, “Evet?” dedi. “Sizin için ne yapabilirim?”

Poirot abartılı bir tavırla konuşmaya başladı.

“Sizi böyle habersiz rahatsız ettiğim için çok özür dilerim Doktor Grainger. Sizi mesleğinizle ilgili olarak ziyaret etmediğimi öncelikle belirtmek isterim.”

Doktor Grainger soğuk bir tavırla, “Bunu duyduğuma sevindim,” dedi. “Sağlıklı görünüyorsunuz.”

Agatha Christie

Poirot sözlerini sürdürdü.

“Bu ziyaretimin amacını şöyle açıklayabilirim. Gerçek şu ki ben General Arundell’in yaşamıyla ilgili bir kitap yazıyorum. Sanırım general ölmeden önce bir süre ‘Market Basing’de yaşamış.”

Doktor şaşırmış görünüyordu.

“Evet, General Arundell ölünceye kadar burada yaşadı. Littlegreen Köşkü’nde, hemen yolun yukarısındaki köşk. Oraya gittiniz mi?”

Poirot başıyla onayladı.

Doktor konuşmaya devam etti. “Tabii General Arundell’in orada yaşadığı dönemde ben yoktum. Ben Market Basing’e onun ölümünden çok sonra yerleştim.”

“Ama onun müteveffa kızı Miss Arundell’i tanıyordunuz değil mi?”

“Evet. Emily Arundell’i çok iyi tanırdım.”

“Miss Arundell’in çok yakın bir tarihte ölmüş olduğunu duymanın beni çok üzdüğünü belirtmek isterim.”

“Nisan sonunda.”

“Evet, bunu öğrendim. Miss Arundell’in bana babası hakkında çok özel bilgiler vereceğini, onunla ilgili anılarını anlatacağını umuyordum.”

“Anlıyorum, kesinlikle anlıyorum sizi. Peki ama ben bu konuda size nasıl yardımcı olabilirim?”

Poirot sordu.

“General Arundell’in yaşayan başka kızı ya da oğlu yok değil mi?”

“Hayır. Hepsi öldü.”

“Generalin kaç çocuğu vardı?”

“Beş. Dört kız, bir erkek.”

“Peki ya sonraki nesil?”

“Charles Arundell ve kız kardeşi Theresa. Onlarla görüşebilirsiniz. Ama size bir yararı olacağını pek sanmıyorum, günümüz gençleri atalarıyla pek ilgilenmiyorlar. Sonra Bayan Tanios var. Ama ondan da pek bir şey öğrenebileceğinizi sanmıyorum.”

“Aileyle ilgili kâğıtlar, belgeler de olamaz mı?”

“Olabilir tabii. Ama bundan biraz şüpheliyim. Miss Emily’nin ölümünden sonra birçok şey ayıklandı ve yakıldı bunu biliyorum.”

Poirot üzüntüyle inledi.

Doktor Grainger merakla baktı.

“Müteveffa General Arundell’le neden bu kadar ilgileniyorsunuz? Aslında öyle pek önemli biri de değilmiş.”

“Böyle demeyin doktor.” Poirot’nun gözlerinde fanatiklere özgü o delice pırıltı vardı. “Sanırım bilirsiniz, tarihi yazan adı bile duyulmamış büyük adamlardır, derler. Son zamanlarda ortaya çıkarılan bazı belgeler Hint isyanının tamamen başka bir bakış açısıyla ele alınmasını sağladı. Gizli tarih bu. Ve bu gizli tarihte John Arundell’in çok önemli bir rolü var. Çok ilgi çekici bir durum bu, olağanüstü! Şu sıralar bu konunun üzerinde önemle duruluyor. Hindistan –bu konudaki İngiliz politikası– günümüzün en önemli sorunlarından biri bu!”

Doktor, “Hımm...” diye mırıldandı. “İhtiyar General Arundell’in Hint isyanı konusunda konuşmaya çok meraklı olduğunu duymuştum. Hatta bu konuda insanın içini bayılttığı bile söylenirdi.”

“Bunu size kim söyledi?”

Agatha Christie

“Miss Peabody. Sahi yolunuzun üstünde, ona uğrayabilirsiniz. Market Basing’in en eskilerindendir, Arundell’leri çok yakından tanırdı. Ayrıca kadının en büyük tutkusu da konuşmak. Miss Peabody bir neden olmasa bile görülmesi gereken biri, ilginç bir kişilik.”

“Teşekkür ederim. İşte bu harika bir fikir. Acaba bana genç Bay Arundell’in, yani General Arundell’in torununun adresini de verebilir misiniz?”

“Charles’in adresini mi? Elbette verebilirim. Ama o kimseye saygısı olmayan genç bir şeytan. Ailesinin geçmişinin de onun için hiçbir anlamı olduğunu sanmıyorum.”

“Çok mu genç?”

Doktorun gözlerinde ilginç, muzip bir pırıltı belirdi.

“Benim gibi dinozorlara göre çok genç. Otuz iki, otuz üç yaşlarında. Ailesinin başını derde sokmak, sürekli sorun yaratmak için doğanlardan o. Charles hoş, çekici bir tip, ama hepsi o. Adam olması için dünyanın dört tarafına gönderdiler ama yine de akıllanmadı.”

Poirot mırıldandı.

“Herhalde halası onu çok seviyordu? Genelde öyle olur.”

“Hım... Bilemiyorum. Emily Arundell aptal biri değildi. Bildiğim kadarıyla Charles halasından asla para sızdırmayı başaramadı. İhtiyar biraz çetincevizdi. Ama onu çok severdim, çok da sayardım. Her anlamda gerçek bir savaşıydı.”

“Ölümü ani mi oldu?”

“Evet, bir anlamda öyle. Gerçi yıllardan beri sağlığı bozuktu, ama birkaç kez ölümün eşiğinden dönmeyi başarmıştı.”

“Kulağıma çalınan bir söylentide, ne olur size dedikoduları iletmişim için beni bağışlayın...” Poirot çaresiz kalmışçasına ellerini iki

yana açtı. “...Miss Arundell’in ailesiyle kavga ettiğinden söz ediliyor.”

Doktor Grainger ağır ağır, “Tam anlamıyla *kavga* etmiş sayılmaz,” dedi. “Hayır. Bildiğim kadarıyla, açıkça kavga etmemişlerdi.”

“Özür dilerim. Benimki de boşboğazlık.”

“Hayır, hayır. Ne de olsa herkesçe bilinen bir şey bu.”

“Duyduğuma göre Miss Arundell servetini ailesine bırakmamış.”

“Evet. Her şeyi ürkek bir tavşan gibi ortalarda dolaşan yardımcısına bıraktı. Tuhaf bir durum bu. Doğrusu ben buna hâlâ bir anlam veremiyorum. Miss Arundell’den böyle bir şey beklemezdim.”

Poirot düşünceli bir şekilde, “Ah, evet,” diye mırıldandı. “Bu gibi durumları anlamak zor değil. Yaşlı bir bayan, sağlığı bozuk, zayıf ve kırılgan. Bu tipler kendilerine bakan yardımcılara çok bağlanır. Kişiliği güçlü, akıllı bir yardımcı onun üstünde büyük üstünlük sağlayabilir.”

Üstünlük sözcüğünün etkisi azgın boğaya gösterilmiş kırmızı bayraktan farksızdı.

Doktor Grainger homurdanarak atıldı.

“Üstünlük mü? Üstünlük mü? Öyle bir durum yoktu! Emily Arundell, köpeğine bile daha iyi davranıyordu. O kuşağın genel özelliğidir bu. Aslına bakarsanız yaşamlarını bakıcılıkla kazanmaya çalışan kadınların çoğu aptaldır. Zaten biraz kafaları olsa, başka bir işte çalışıp daha fazla para kazanırlardı. Emily Arundell’in aptallara hiç tahammülü yoktu. Yanında çalışan zavallıları bir yıla kalmadan canlarından bezdirirdi. Üstünlük? Hayır, bu söz konusu bile olmazdı.”

Poirot bu tehlikeli konudan hemen uzaklaştı.

Agatha Christie

“Belki bu Miss... şey... Lawson’da eski aile mektupları ya da belgeler vardır.”

Grainger, “Olabilir,” dedi. “İhtiyar kızların evlerinin bir köşesinde daima bir şeyler ortaya çıkar. Miss Lawson’un evin yarısını bile elden geçirebildiğini sanmıyorum.”

Poirot ayağa kalktı.

“Çok teşekkür ederim Doktor Grainger. Çok nazıksınız, bize karşı çok iyisiniz.”

Doktor, “Teşekkür edecek bir şey yok,” dedi. “Yardımcı olamadığım için üzgünüm. Bence Miss Peabody sizin için büyük şans. Bir buçuk kilometre kadar ötede Morton Köşkü’nde oturuyor.”

Poirot, doktorun masasındaki büyük bir gül demetini kokluyordu. “Nefis...” diye mırıldandı.

“Sanırım öyledir. Ne yazık ki ben onların kokusunu alamıyorum. Yıllar önce geçirdiğim ağır bir gripten dolayı koku alma duyum kaybettim. Bir doktor için ne korkunç bir itiraf değil mi, kendine bile yararı olmayan bir doktor! Çok iç karartıcı bir durum bu. Eskisi gibi sigaranın zevkini bile çıkaramıyorum.”

“Evet, kötü bir durum. Bu arada, bana genç Arundell’in adresini verecektiniz?”

“Evet, bu adresi bulabilirim.” Bizi hole çıkararak seslendi. “Donaldson.” Sonra da açıkladı.

“Kendisi ortağım, birlikte çalışıyoruz. Adresin onda olması lazım. Charles’ın kız kardeşi Theresa’yla nişanlı da.” Yeniden seslendi. “Donaldson!”

Evin arka tarafındaki odadan genç bir adam çıktı. Orta boylu, solgun tenli, silik bir tipti. Davranışları titiz ve ölçülüydü. Doktor Grainger’le taban tabana zıt bir tipti.

Sessiz Tanık

Yaşlı doktor, ona ne istediğini açıkladı.

Doktor Donaldson uçuk mavi, hafif patlak gözleriyle bizi dikkatle süzdü. Sonra ifadesiz, soğuk bir sesle konuşmaya başladı.

“Charles’ın nerede olduğunu tam olarak bilmiyorum. Ama size Miss Theresa Arundell’in adresini verebilirim. Hiç şüphesiz kendisi ağabeyi Charles’la nasıl bağlantı kurabileceğinizi biliyordur.”

Poirot bunun çok iyi olacağını söyledi.

Doktor Donaldson adresi not defterinden kopardığı bir kâğıda yazarak Poirot’ya uzattı. Poirot teşekkür etti ve her iki doktorla da vedalaştıktan sonra oradan ayrıldık. Kapıdan çıkarken Doktor Donaldson’ın holde hareketsiz durmuş, arkamızdan şaşkın bir yüzle bizi süzdüğünün farkındaydım.

10

Miss Peabody'yi Ziyaret

Oradan uzaklaşırken, “Bu kadar abartılı yalanlar söylemene gerek var mı Poirot?” diye sordum.

Arkadaşım omuz silkti.

“Eğer bir yalan söylemek gerekiyorsa, ki bu arada senin yalan söyleyebilecek biri olmadığının da farkındayım, bunun beni hiç rahatsız etmediğini...”

Söze karıştım.

“Bunun farkındayım.”

“Ne diyordum? Eğer yalan söylemek gerekiyorsa, bunun ustaca söylenmiş, romantik, inandırıcı sanatsal bir yalan olması gerekir.”

“Yani sence bu inandırıcı, bir yalan mıydı? Doktor Donaldson’ın sana inandığını mı sanıyorsun?”

Poirot düşünceli bir tavırla itiraf etti.

“O genç adamın biraz şüpheli bir karakteri var!”

“Bana bizden şüphelendi gibi geldi.”

“Bence bunun için hiçbir neden yok. Her gün birtakım embesiller başka embesillerin yaşamöykülerini yazmaya kalkışıyor. Senin deyişinle sorun yok.”

Güldüm.

“Kendini ilk kez *embesil* yerine koyduğunu görüyorum.”

Poirot ifadesiz bir tavırla, “Ben de herkes kadar rol yapabildiğimi sanıyorum,” dedi. “Küçük öykümü beğenmediğin için üzgünüm. Oysa benim hoşuma gitti.”

Konuyu değiştirdim.

“Peki, şimdi ne yapacağız?”

“Basit. Arabana binerek Morton Köşkü’ne gideceğiz.”

Morton Köşkü Victoria Devri’nden kalma, büyük ve çirkin bir binaydı. Yaşlı, sarsak bir uşak bizi şüpheyle karşıladı ve sonra da randevumuz olup olmadığını sordu.

Poirot, “Lütfen Miss Peabody’ye bizi Doktor Grainger’in yolladığını söyleyin,” dedi.

Birkaç dakika beklettikten sonra kapı açılarak kısa boylu, şişman bir kadın yalpalayarak odaya girdi. Seyrek ak saçları özenle ortadan ayrılmıştı. Yer yer tüyleri dökülmüş siyah kadife bir elbise giymişti. Boynundaki şık dantel yaka büyük, akik taşlı bir broşla tutturulmuştu.

Salonda ilerlerken gözlerini kısmış bizi süzüyordu. İlk sözleri şaşırtıcıydı.

“Bir şey mi satıyorsunuz?”

Poirot, “Hayır madam,” dedi.

“Emin misiniz?”

“Kesinlikle.”

“Elektrik süpürgesi?”

“Hayır.”

“Çorap?”

“Hayır.”

“Halı?”

Agatha Christie

“Hayır.”

“Peki o zaman,” diyen Miss Peabody oradaki bir koltuğa çöktü. “Neyse, umarım bu doğrudur. Öyleyse oturun.”

Denileni yaptık.

Miss Peabody özür diler gibi bir tavırla, “Sorduğum için kusuruma bakmayın,” dedi. “Dikkatli olmak gerekiyor. Kapıya kimler geliyor bilemezsiniz. Hizmetçiler de bu konuda iyi değil. Kimin ne olduğunu anlayamıyorlar. Ama hatalı olduklarını düşünmüyorum. Gelenlerin giysileri, isimleri ve konuşma şekilleri yanıltıcı olabiliyor. Nasıl ayırt etsinler ki? Bay Scot Edgerton, Yüzbaşı d’Arcy Fitzherbert. Yakışıklı, eli yüzü düzgün tipler. Siz daha ne olduğunu anlamadan bakıyorsunuz, burnunuza bir krema makinesini sokuyorlar.”

Poirot dürüstçe, “Emin olun madam,” dedi. “Bizde öyle bir şey yok.”

Miss Peabody, “Peki o zaman,” dedi. “Siz bunu benden daha iyi bilirsiniz.”

Poirot hemen öyküsünü anlatmaya başladı. Miss Peabody hiçbir yorum yapmadan onu sonuna kadar dinledi. Yalnızca bir iki kez küçük gözlerini kırıştırdı.

Sonunda, “Demek kitap yazacaksınız?” diye mırıldandı.

“Evet.”

“İngilizce mi?”

“Kesinlikle, İngilizce.”

“Ama siz yabancısınız. Öyle değil mi? Haydi açıklayın. Yabancımanız değil mi?”

“Bu doğru.”

Miss Peabody gözlerini bana dikti.

“Sanırım siz de onun sekreterisiniz?”

Şaşkınlık içinde, “Şey... evet,” dedim.

“İngilizceyi doğru dürüst kullanabiliyor musunuz bari?”

“Kullanabildiğimi umuyorum.”

“Hımm... Hangi okuldan mezun oldunuz?”

“Eton’dan.”

“O halde kullanabildiğinizi sanmıyorum!”

Miss Peabody dikkatini tekrar Poirot’ya yöneltirken ben o eski ve saygıdeğer eğitim merkezine yapılan bu haksız saldırıya yanıt vermemek için kendimi zor tuttum.

“Demek General Arundell’in hayatını yazacaksınız?”

“Evet. Onu tanıyordunuz değil mi?”

“Evet. John Arundell’i tanırdım. Çok içerdı.”

Kısa bir sessizliğin ardından Miss Peabody dalgın dalgın konuşmaya devam etti.

“Hint isyanı ha? Bence bu biraz ölü atı kamçılama benziyor. Ama tabii sizin bileceğiniz bir iş.”

“Bildiğiniz gibi madam, bu konularda da modaya uyuluyor. Şu sıralar Hindistan modası var.”

“Öyle denebilir. Bir şekilde hep eskiye dönülüyor. Elbiselerin kollarını görüyorsunuz.”

Suskunluğumuzu sürdürdük.

Miss Peabody açıkladı.

“Geniş, uzun, çan kollar bana her zaman çok çirkin görünmüştür. Yalnızca din adamlarına yakışıyor.” Başını çevirerek gözlerini Poirot’ya dikti. “Evet, şimdi öğrenmek istediğiniz nedir?”

Poirot ellerini iki yana açtı.

“Her şey! Ailenin tarihçesi. Evdeki yaşamları. Dedikodular.”

Miss Peabody, “Size, Hindistan hakkında bir şey anlatamam,” dedi. “Açıkçası adamı dinlemezdim. Bu ihtiyarlar ve yaşamöyküleri çok sıkıcı oluyor. John Arundell zeki bir insan sayılmaz, ama gene-

ralliliği konusunda bir şey söyleyemem. Zaten orduda ilerlemek için fazla zeki olman gerekmiyormuş. Kumandanının karısına iltifat et, üstlerine saygılı davran ilerlersin, babam hep böyle derdi.”

Bu görüşü saygıyla karşılamaya çalışan Poirot yorum yapmadan birkaç dakika bekledikten sonra asıl konuya girdi ve sordu.

“Arundell ailesini yakından tanırdınız, değil mi?”

Miss Peabody, “Hepsini iyi tanırdım,” dedi. “En-büyükleri Matilda’ydı. Sivilceli bir kızdı. Kilise okulunda pazar dersleri verirdi. Rahiplerden birine âşıktı. Sonra Emily. Çok iyi ata binerdi. Babası içkiyi fazla kaçırdığı zaman onunla yalnızca Emily başa çıkabilirdi. Köşkten araba dolusu boş şişe çıkardı. Gece karanlıkta şişeleri bahçeye gömerlerdi. Sonra kim geliyordu? Arabella mı, Thomas mı? Sanırım Thomas. Ben hep Thomas’a acıdım. Bir erkek, dört kadın. Böyle bir şey erkeği aptala çevirir. Hoş, Thomas da tam bir hanım evladydı. Kimse onun evlenebileceğini düşünmüyordu. Evlendiğinde herkes çok şaşırıldı.”

Miss Peabody şen, Victoria Dönemi’ne yakışır şuh bir kahkaha attı.

Miss Peabody’nin çok eğlendiği anlaşılıyordu. Dinleyici olarak bizi unutmış, geçmişe dönmüştü.

“Sonra Arabella. Yassı suratlı, çirkin, sıradan bir kızdı. Ama ailenin en çirkini olmasına rağmen iyi bir evlilik yapmıştı. Cambridge’ten bir profesörle evlendi. Adam bir hayli yaşlıydı. En az altmışındaydı sanırım. Buraya modern kimyanın mucizeleri üzerine bir dizi konferans vermeye gelmişti. O konferanslardan birine ben de katıldım. Anımsıyorum da bir şeyler geveleyip durdu. Sakalı vardı. Dediklerini pek duyamadım bile. O sırada Arabella tam arkasında durmuş sorular soruyordu. Arabella da o sırada bebek değildi tabii, kırkına gelmişti. Neyse, ikisi de çoktan öldü. Ama mutlu bir evlilik-

leri oldu. Aslında çirkin bir kadınla evlenmenin de avantajları vardır. En kötüyü başlangıçta yaşarsın ve kolay kolay kapris de yapamazsın. Sonra Agnes. En küçükleri ve de en güzelleri oydu. Hep Agnes'in çok delişmen olduğunu düşünürdük. Hatta hoppa olduğunu. Ne tuhaf. İçlerinden yalnızca Agnes'in evleneceğini düşünürdük, ama evlenemedi işte. Savaştan kısa bir süre sonra da öldü."

Poirot, "Bay Thomas'ın beklenmedik bir evlilik yaptığını söylediniz," diye mırıldandı.

Miss Peabody yine şen şakrak bir kahkaha attı.

"Beklenmedik? Hem de nasıl! Bir skandaldı bu. Thomas'tan böyle bir şeyi hiç beklemezsiniz; kardeşlerine bağlı, sessiz, çekingen, içine kapanık bir adamdı." Bir an sustu. "1890'ların sonlarında büyük heyecan uyandıran bir olay olmuştu. Bilmem anımsar mısınız? Bayan Varley? Kadının kocasını arsenikle zehirlediğinden şüpheleniliyordu. Güzel bir kadındı. Olay gazetelerin manşetlerine taşındı. Sonunda Bayan Varley beraat etti. Neyse, Thomas Arundell o sıralar bu olayı takıntı haline getirdi. Tüm gazeteleri alıyor, davayı merakla izliyordu. Bayan Varley'in fotoğraflarını kesiyordu. Ve inanmazsınız ama dava sona erer ermez Londra'ya gitti ve Bayan Varley'e evlenme teklif etti. Thomas! O sessiz, evden dışarı çıkmayan Thomas yaptı bunu. Erkekleri anlamak olanaksız değil mi? Her zaman bir şeylerden kaçma eğilimindeler."

"Sonra ne oldu?"

"Ah, ne olacak? Evlendiler."

"Herhalde bu evlilik kız kardeşleri için büyük bir şok oldu."

"Olmaz mı? Kadını aralarına almaya yanaşmadılar. Doğrusu bundan dolayı onları kınayamam. Thomas çok kırıldı. Karısını alarak Manş adalarından birine yerleşti, ondan sonra da kimse ondan haber alamadı. Hiç bilemiyorum, kadın acaba ilk kocasını gerçekten

zehirlemiş miydi? Ama Thomas'ı zehirlemedi. Thomas, karısının ölümünün ardından üç yıl daha yaşadı. İki çocukları oldu, biri kız, biri erkek. Güzel, hoş gençler. Güzelliklerini annelerinden almışlar."

"Sanırım iki kardeş buraya, halalarının yanına sık sık ziyarete gelirlerdi?"

"Ebeveynleri ölünceye kadar hayır. O sırada okuyorlardı ve neredeyse yetişkin gençler olmuşlardı. Sonra tatillerde buraya gelmeye başladılar. O sırada Emily de yapayalnızdı. Yeryüzünde Bella Biggs'ten başka yakını yoktu."

"Biggs?"

"Arabella'nın kızı. Bella sevimsiz bir kızdı. Theresa'dan birkaç yaş büyüktü. Zaten çok aptalca da davrandı. Üniversitede okuyan bir yabancıyla evlendi. Yunan bir doktorla. Adam çirkin, bakışları ürkütücü; ama hoş, nazik bir tarafı olduğunu da itiraf etmeliyim. Zaten zavallı Bella'yla evlenmek isteyen başka biri olduğunu da hiç sanmıyorum. Tüm yaşamını babasına yardım ederek, annesinin yünlerini sararak geçirmişti. Bu yabancı adam egzotikti ve Bella'ya çekici geldi."

"Onları mutlu bir evlilik mi acaba?"

Miss Peabody burun kıvrıdı.

"Hiçbir evlilik hakkında dışarıdan kesin bir şey söylenemez. Mutlu görünüyorlar. İki çocukları var. Sanırım Pire'de oturuyorlar."

"Ama şu sıralar İngiltere'deler değil mi?"

"Evet. Martta geldiler. Sanırım çok yakında dönecekler."

"Miss Emily yeğenini sever miydi?"

"Bella'yı mı? Ah, evet... elbette. Ama iç karartıcı, biraz aptal bir kadın Bella. Akıllı fikri çocuklarında, ailesinde."

"Miss Emily, Bayan Bella'nın kocasından hoşlanır mıydı?"

Miss Peabody kıkırdadı.

“Bella’nın bir yabancıyla evlenmesini *onaylamıyordu*. Ama sanırım adamdan hoşlanıyordu. Doktor akıllı bir insan. Bana sorarsanız Emily’yi kurnazca etkilemeyi de başarıyordu. Adam para kokusu almıştı.”

Poirot öksürdü.

“Miss Emily sanırım zengin bir kadınmış,” diye mırıldandı.

Miss Peabody koltuğuna iyice yerleşti.

“Evet, zaten bütün bu tantananın nedeni de bu. Kimse Emily’nin bu kadar zengin olduğunu bilmiyordu. General Arundell’dan geriye oldukça mütevazı denilebilecek bir servet kalmış ve bu oğluya kızları arasında eşit olarak paylaştırılmıştı. Bu parayla bazı iyi yatırımlar yaptılar. Elllerinde Mortauld’un orijinal hisseleri bile vardı. Thomas ve Arabella evlendiklerinde kendi paylarına düşeni alıp gittiler. Üç kardeş ise burada hisselerden gelen gelirle yaşamlarını sürdürdüler. Onların gelirlerinin onda birini bile harcadıklarını sanmıyorum, paranın kalan kısmı yine yatırıma gidiyordu. Matilda öldüğünde onun payı Emily ile Agnes arasında paylaştırıldı. Agnes öldüğündeyse tüm serveti Emily’ye kaldı. Emily gelirine göre gideri çok az olan bir kadındı. Sonuçta çok zengin bir kadın olarak öldü ve tüm bu serveti de Lawson denilen kadına kaldı.”

Miss Peabody bu son sözleri adeta bir zafer havasında söylemişti.

“Bu sizi şaşırttı mı Miss Peabody?”

“İşin doğrusu şaşırttı. Emily her zaman öldükten sonra servetinin yeğenleri arasında paylaştırılacağını söylerdi. Zaten ilk vasiyetnamesinde de bu açık açık belirtilmişti. Hizmetçilere bir miktar para verilecek, geri kalanı ise Charles, Theresa ve Bella arasında eşit olarak paylaştırılacaktı. Ama Emily’nin ölümünden sonra yeni bir vasiyetname ortaya çıktı. Buna göre servetinin tamamını zavallı Miss Lawson’a bırakıyordu. Tabii kıyamet koptu.”

Agatha Christie

“Miss Arundell bu vasiyetnameyi ölümünden hemen önce mi hazırladı?”

Miss Peabody, Poirot’yu keskin bakışlarla süzdü.

“Yoksa Lawson’un Emily’ye uygunsuz şekilde etki yaptığını mı düşünüyorsunuz? Bence zavallı Lawson’un ne bunu yapacak akli ne de cesareti vardı. Doğrusunu isterseniz vasiyetname açıldığında o da herkes kadar şaşırılmıştı... ya da şaşırdığını iddia etti.”

Kadının bu sözleri karşısında Poirot hafifçe tebessüm etti.

Miss Peabody, “Vasiyetname Emily’nin ölümünden on gün önce yapılmıştı,” diye ekledi. “Avukat bunun yasal olduğunu söyledi. Şey... belki gerçekten öyledir.”

“Yani...” Poirot öne doğru eğildi.

Miss Peabody, “Bence bu işin içinde bir iş var,” dedi.

“Sizce ne olabilir?”

“Doğrusu bu konuda hiçbir fikrim yok. Nasıl bir iş döndüğünü nereden bilebilirim ki? Avukat değilim ki! Ama bu işte bir iş var. Bu sözümü unutmayın.”

Poirot ağır ağır, “Vasiyetnameye itiraz davası açılacak mı?” diye sordu.

“Theresa’nın bir avukata danıştığını sanıyorum. Ama bunun ona hiçbir yararı olmayacak. Avukatlar insana on defadan dokuzunda hep aynı şeyi tavsiye ederler. ‘İtiraz etme!’ Zamanında beş avukat birden bana eyleme geçmememi söylemişti. Ben ne yaptım. Hiçbirini takmadım. Üstelik davamı da kazandım. Beni tanık kürsüsüne aldılar ve Londra’dan akıllı, genç, züppe bir avukat beni çelişkiye düşürmeye çalıştı. Ama başaramadı. ‘Bu kürkü tam olarak teşhis etmeniz olanaksız Miss Peabody,’ dedi. ‘Üzerinde kürkünün etiketi yok.’ ‘Olabilir,’ dedim. ‘Astarında örülmüş bir yer var. Günümüzde

eğer biri çıkıp da kumaşı böylesine ustalıkla örebilirse, ben şemsiye-mi bile yemeye hazırım,' dediğimde adam ne diyeceğini bilemedi."

Miss Peabody içtenlikle kıkırdadı.

Poirot ihtiyatla, "Sanırım..." dedi. "...şey... herhalde... Arundell ailesinin bireyleriyle Miss Lawson'un arası iyice açıldı?"

"Ne bekliyordunuz? İnsanoğlunu bilirsiniz. Zaten her ölümden sonra mutlaka bir sorun çıkar. Ölü'nün vücudu daha soğumadan mirasçılar birbirlerinin gözlerini oymaya başlarlar."

Poirot iç çekti.

"Çok doğru."

Miss Peabody hoşgörülle, "İnsanoğlu böyledir işte," dedi.

Poirot konuyu değiştirdi.

"Miss Arundell'in ruh çağırma seanslarına katıldığı doğru mu?"

Miss Peabody zekâ fışkıran muzip bakışlarla onu süzdü.

"Eğer John Arundell'in ruhunun gelip, Emily'ye parasını Miss Lawson'a bırakmasını emrettiğini ve onun da bunu yerine getirdiğini düşünüyorsanız, bunda kesinlikle yanılıyorsunuz. Emily asla o kadar aptal biri değildi. Bana sorarsanız ruh çağırma olayı onu pasyans açmak ya da kâğıt oynamaktan biraz daha fazla eğlendiriyordu hepsi o. Tripp kardeşleri gördünüz mü?"

"Hayır."

"Görseydiniz, bu işin ne kadar gülünç olduğunu anlardınız. Sinir bozucu yaratıklar! Sürekli insana ölmüş akrabalarının birinden haber getirdiklerini ileri sürerler. Üstelik ölenlere taban tabana zıt haberler. Buna inanıyorlar da. Minnie Lawson da öyle. Neyse, sanırım bu da geceleri eğlenerek geçirmenin bir yolu."

Poirot başka bir şey denedi.

“Genç Charles Arundell’i de tanıyorsunuz değil mi? Nasıl bir insandır?”

“İyi biri değil. Ama sevimli ve cana yakın bir gençtir. Her zaman parasızdır, hep borç içindedir, dünyanın neresine giderse gitsin buraya meteliksiz döner. Kadınları nasıl etkileyeceğini de iyi bilir.” Miss Peabody kıkırdadı. “Onun gibi insanı ilk bakışta yanıltan çok insan tanıdım. Doğrusu Thomas’ın böyle bir oğlunun olacağı hiç aklıma gelmezdi. Thomas örümcek kafalı, sıkıcı, ağırbaşlı bir adamdı. Çok da dürüsttü. Neyse, sanırım ailenin bir tarafının kanı bozuk. Aslında keratayı severim. Ama bu onun bir iki kuruş için büyükannesini rahatlıkla öldürecek bir tip olduğu gerçeğini değiştirmez. Ahlaki normları olmayan biri o. İlginç ama bazı insanlar doğuştan ahlaksız oluyorlar.”

“Ya kız kardeşi?”

“Theresa mı?” Miss Peabody başını salladı ve ağır ağır fikrini açıkladı. “Bilmiyorum. Değişik bir tip o. Her gün rastlanan kızlardan değil. Egzotik bir yaratık. Kasabadaki o hanım evladı doktorla nişanlı. Onunla tanıştınız değil mi?”

“Doktor Donaldson’la mı?”

“Evet. Mesleki açıdan çok yetenekli olduğunu söylüyorlar. Ama sosyal yönüyle tam aksi. Genç kız olsaydım ona bakmazdım bile. Neyse, sanırım Theresa ne istediğini biliyordur. Yeterince deneyimi olduğundan eminim.”

“Sanırım Doktor Donaldson, Miss Emily’nin doktoru değildi.”

“Doktor Grainger tatile çıktığı zamanlarda Emily’ye bakardı.”

“Ama son hastalığı sırasında bakmadı sanırım.”

“Öyle olduğunu düşünüyorum.”

Poirot gülümsedi.

“Sanırım onun doktorluğunu pek onaylamıyorsunuz?”

“Öyle bir şey söylemedim. Aslında yanılıyorsunuz. Kendine göre zeki ve dikkatli, ama *bana uygun* değil. Eskiden bir çocuk çok fazla yeşil elma yiyip mide fesadı geçirdiğinde doktor bunun mide fesadı olduğunu söyler, evine gönderir, size ecza dolabından birkaç hap verir ve sorun halledilirdi. Şimdi ise size çocukta asidoz başlangıcı olduğunu söylüyorlar, katı bir diyetin yanında aynı ilacı veriyorlar. Fark sizin gidip ilacı eczaneden satın almanız ve maliyetin üç katına çıkmış olması. Donaldson işte bu modern gruptan. Aslında genç annelerin çoğu da onu tercih ediyorlar. Sözleri onlara daha hoş geliyor. Şahsen ben bu genç adamın daha uzun süre burada kalıp kızamık ve mide sorunlarıyla uğraşacağını sanmıyorum. Onun gözü Londra’da. Donaldson hırslı bir genç. İhtisas yapmak istiyor.”

“Hangi alanda?”

“Serum therapeutics, diyorlar, tabii eğer yanlış telaffuz etmediysem. İnsana daha hastalanmadan, hastalanması olasılığına karşı, üstelik ne durumda olduğuna hiç bakmadan aşı denen o hipodermik iğnelerin yapılmasını aklım almıyor. Bana sorarsanız asla yaptırمام.”

“Doktor Donaldson’ın üzerinde çalıştığı belirli bir hastalık var mı?”

“Bunu bana sormayın. Ben yalnızca pratisyenlikle yetinmek istemediğini biliyorum hepsi o. Londra’ya gitmek istiyor. Ama bunun için para lazım. Donaldson ise meteliksiz, beş parası yok.”

“Gerçek yeteneklerin çoğu kez parasızlık yüzünden geliştirilememesi gerçekten çok yazık. Üstelik gelirlerinin dörtte birini bile harcayamayan insanlar varken.”

Miss Peabody hemen, “Emily Arundell de öyleydi,” dedi. “Vasiyetnamesi okunduğunda bu birçokları için büyük sürpriz oldu. Parasını kime bıraktığını değil, servetinin büyüklüğünü kastediyorum.”

Agatha Christie

“Ne dersiniz, Miss Emily’nin böylesine büyük bir serveti olması ailesini şaşırttı mı?”

Miss Peabody sinsice bir neşeyle gözlerini kıstı.

“Hem evet hem hayır. Ama sanırım içlerinden biri durumu hissetmişti.”

“Hangisi?”

“Charles tabii. Kendince hesap yapmıştı. Charles hiç de aptal değildir.”

“Ama o da ahlaksız değil mi?”

Miss Peabody öfkeyle, “Ama hiç olmazsa ukala bir hanım evladı değil,” diye bağırdı.

Bir an için sustuktan sonra sordu. “Onunla görüştünüz mü?”

“Niyetim var,” diyen Poirot ağır ağır ekledi. “Bence onda bü-yükbabasıyla ilgili bazı belgeler olabilir.”

“Varsa bile onlarla şöminesini tutuşturmuştur. Bu gençlerin atalarına hiç saygıları yok.”

Poirot anlamlı bir şekilde, “Yine de her yolu denemek gerek,” dedi.

Miss Peabody alaycı bir tavırla, “Öyle denebilir,” diye belirtti. Bunu söylerken mavi gözlerinde bir an için beliren muzip pırıltı Poirot’nun hoşuna gitmemiş olmalıydı. Ayağa kalktı.

“Artık daha fazla zamanınızı almayalım madam. Bize vakit ayırdığınız ve anlattıklarınız için çok teşekkür ederiz.”

Miss Peabody, “Ben yalnızca elimden geleni yaptım,” dedi. “Sanırım Hint isyanından bir hayli uzaklaştık değil mi?”

İkimizin de elini sıktı.

“Kitap çıktığı zaman bana haber verin,” diye ekledi. “Sanırım *benim için ilginç* olacak.”

Odadan çıkarken son duyduğumuz yaşlı kadının neşeli boğuk kıkırtısı oldu.

11

Tripp Kardeşleri Ziyaret

Arabaya binerken Poirot, “Şimdi ne yapalım?” diye sordu.

Deneyimlerime dayanarak bu kez şehre dönmeyi önermedim. Eğer Poirot bu boşuna çabadan hoşlanıyorsa, ne diye karşı çıkacaktım ki?

Çay içmeyi önerdim.

“Çay mı Hastings? Bu nasıl bir fikir! Saate baksana.”

“Baktım. Beş buçuk olmuş. Çay saati geçmiş bile.”

Poirot iç çekti.

“Ah siz İngilizlerin şu beş çayları! Hayır *mon ami* çay yok. Geçen gün okuduğum görgü kurallarına ilişkin bir kitapta kimsenin evine saat altıdan sonra gitmemek gerektiği yazıyordu. Aksi, görgü kurallarına uygun düşmezmiş. Bu durumda amacımızı gerçekleştirmek için önümüzde yalnızca yarım saatimiz var.”

“Bugün ne kadar sosyal bir insansın Poirot. Peki, şimdi kimi ziyaret ediyoruz?”

“Les demoiselles Tripp.”

“Şimdi de ruh çağırma konusunda kitap mı yazıyorsun? Yoksa hâlâ General Arundell öyküsünü sürdürme niyetinde misin?”

Agatha Christie

“Öylesi daha doğru olur dostum. Ama şimdi öncelikle bu kadınların nerede olduğunu öğrenmeliyiz.”

Köy sakinleri bu konuda bize yardımcı olmaya hazırды. İçtenlikle evin yerini tarif ettiler ama saptığımız birçok dar yol bizi bir hayli güç duruma düşürdü. Sonuçta ulaştığımız Tripp kardeşlerin evi gerçekten de resimlerdeki kulübeleri aratmayacak kadar şiirsel ama bir o kadar eski, güzel ve haraptı. Her an yıkılabirmiş gibi duruyordu.

Kapıyı on üç, on dört yaşlarında bir çocuk açtı. Beklenmedik ziyaretimiz onu şaşırtmış olsa da yana çekilip duvara yaslandı. Dar kapıdan zorlanarak da olsa içeri girdik. Girdiğimiz meşe kirişlerle kaplı holde, dışarının görünmediği, içeriyi aydınlatmaktan uzak küçük pencereler ve büyük bir şömine vardı. Mobilyalar son derece sade ve eski meşedendi. Odada tahta kaplar içinde çok miktarda meyve ve tahta çerçeveli fotoğraflar vardı. Birçoğunda aynı iki kişinin değişik pozları dikkat çekiyordu. Genellikle ellerinde çiçek demetleri tutuyor oluyorlardı ve büyük tüylü şapkalar giymişlerdi.

Bizi içeri alan çocuk ortadan kayboldu. Mırıldanarak bir şeyler söylüyor ama sesi net olarak duyuluyordu.

“İki beyefendi sizi görmek istiyorlar efendim.”

Neşeli kadın sesleri ve hemen ardından bir kapı gıcirtısı duyuldu ve kumaş hışırtılarıyla birlikte merdivenlerde bir kadın belirdi. Kadın doğruca bize yöneldi.

Julia Tripp ellisine yakındı. Kahverengi saçlarını Madonna tarzı ortadan ayırmıştı. Gözleri kahverengiydi ve hafif çıkıktı. Üzerinde karnaval giysisini andıran, demode dal desenli muslin bir elbise vardı.

Poirot öne doğru bir adım atarak, her zamanki abartılı tavırlarıyla konuşmaya başladı. “Sizi rahatsız ettiğimiz için çok özür

dilerim matmazel, ama inanın çok zor bir durumdayız. Buraya bir hanımefendiyi görmeye geldim, ama kendisi Market Basing'den ayrılmış. Bana sizin bize onun adresini verebileceğiniz söylendi.”

“Öyle mi? Peki kim bu bayan?”

“Miss Lawson.”

“Ah, Minnie Lawson mu? Elbette. Kendisi bizim en yakın dostlarımızdan biri. Lütfen oturun Bay... şey...”

“Parotti... bu da arkadaşım Yüzbaşı Hastings.”

Tanışma töreninin ardından Miss Tripp belirgin bir telaş ve titizlikle bizi ısrarla misafir odasındaki en rahat koltuklara oturtmaya çalıştı.

“Lütfen oturun... buraya... hayır... lütfen buraya... şahsen ben hep *dik arkalı* koltukları yeğlerim. Orada rahat olduğunuzdan emin misiniz?” Sonra da, “Şevgili Minnie Lawson...” diye mırıldandı. “Ah, işte kardeşim de geldi.”

Hışırta ve gıcırta arasında odaya giren ikinci bayan da kareli yeşil basmadan, ancak on altı yaşında bir kıza yakışacak bir elbise giymişti.

Julia Tripp hemen, “Kız kardeşim Isabel...” dedi. “Bay... şey... Parrot... ve... şey... Yüzbaşı Hawkins. Isabel tatlım, bu beyler Minnie Lawson’un dostlarıymış.”

Isabel Tripp, Julia gibi balıketi değildi. Hatta onun için sıska bile denilebilirdi. Gür sarı saçları bukle bukleyleydi. Şımarık genç bir kız havasındaydı, fotoğrafların büyük bölümünde elinde çiçeklerle poz veren kişi olduğu hemen anlaşılıyordu. Ellerini kenetleyerek çocuksu bir coşkuyla, “Ah, ne hoş,” diye bağırırdı. “Şevgili Minnie! Onu son zamanlarda gördünüz mü?”

Poirot, “Birkaç yıldır görmedim,” dedi. “Sanki birbirimizi kaybettik gibi bir şey. Seyahate çıkmıştım. Buraya döndüğümde eski

dostumun büyük bir servete konduğunu duydum ve hem çok şaşır-
dım hem de çok sevindim!”

“Evet gerçekten. Minnie bunu hak etmişti. O kadar iyi bir insan
ki, mütevazı ve çok dürüst.”

Isabel bağırdı. “Julia!”

“Evet Isabel?”

“Ne ilginç bir şey bu. Dün gece ruh çağırırken tahtada *P* harfi-
nin nasıl ısrarla belirdiğini anımsıyorsun değil mi? Deniz ötesinden
gelen bir konuk. Ve *P* harfi.”

Julia başını salladı.

“Aynen öyle.”

İki kadın da Poirot’ya sevinçle karışık bir hayretle baktılar.

Miss Julia yavaşça, “Ruh çağırma tahtası asla yalan söylemez,”
dedi. “Metafizikle ilgileniyor musunuz Bay Parrot?”

“Bu konuda fazla bir deneyimim yok matmazel. Ama Doğu’da
bulunmuş biri olarak ben de anlaşılamayan ve mantıkla açıklanama-
yan olaylar olduğunu biliyorum.”

Julia haykırdı.

“Doğru... Çok doğru.”

Isabel mırıldandı.

“Doğu, mistisizm ve doğüstü olayların vatanı.”

Bildiğim kadarıyla Poirot’nun Doğu’ya yaptığı yolculuk Suriye
ve Irak’la sınırlıydı ve birkaç hafta sürmüştü. Onun bu konuşmala-
rını duyan biri onun ömrünü cangıllarda, pazarlarda, Hint fakirleri,
dervişler ve mahatmalar arasında geçirmiş sanırdı.

Bu arada anladığım kadarıyla Tripp kardeşler aynı zamanda ve-
jetaryen, teosofist, İngiliz Yahudisi, Hristiyan âlimi, ispritizmacı ve
tutkulu amatör fotoğrafçılardı.

Julia içini çekerek, “Bazen bana Market Basing yaşanacak bir yer değilmiş gibi geliyor. Burada hiç güzellik yok, *ruh yok!* İnsanda ruh olmalı değil mi, sizce de öyle değil mi Bay Hastings?”

Utanmıştım.

“Şey... evet tabii.”

Isabel de içini çekti.

“*Vizyon olmayan yerde insanlar yok olur,*” dedi ve ekledi. “Ruh meselelerini rahiple konuşmaya çalıştım, ama o *dar görüşlü* biri. “Bay Parrot ne dersiniz, sizce de körü körüne inanç *kısıtlayıcı* değil midir?”

Kız kardeşi atıldı. “Aslında her şey o kadar basit ki, yaşam sevgi ve zevkten ibaret, bunu çok iyi biliyoruz.”

Poirot, “Gerçekten öyle, aynen dediğiniz gibi,” dedi. Ama ne yazık ki, her zaman anlaşmazlıklar olup kavgalar çıkıyor, özellikle de para söz konusuysa.”

Julia iç geçirdi.

“Para iğrenç bir şey.”

Poirot, “Sanırım müteveffa Miss Arundell’e de bu inancınızı açıklamışsınız?” dedi.

İki kardeş birbirlerine baktılar.

Isabel, “Acaba,” dedi.

Julia kesik kesik nefes alarak, “Bundan hiçbir zaman emin olmadık,” dedi. “Aslında önce inanmış gibi oturur ama sonra tuhaf, aşığılایıcı, kaba bir şeyler söylerdi.”

Julia, “Ah ama sen o son olayı anımsıyorsun,” diye atıldı. “Gerçekten çok ilginçti. Poirot’ya döndü. “Sevgili Miss Arundell’in hastalandığı akşamdı. Yemekten sonra kız kardeşimle birlikte oraya gittik ve dördümüz birlikte bir seans yaptık. Ruh çağırdık, yalnız-

ca dördümüz. Biliyor musunuz ne gördük? Üçümüz de gördük onu. Miss Arundell'in başının etrafında çok belirgin bir hale oluştu."

"Yani nasıl? İnanmıyorum."

"Evet. Işıktan bir hale, aynen azizlerinki gibi bir şeydi bu." Julia, kız kardeşine döndü. "Böyle tanımlanabilir değil mi Isabel?"

"Evet, aynen öyle. Parıltılı bir sis sanki döne döne, yavaş yavaş Miss Arundell'in başını sardı. Işıltılı bir hale. Bu bir işaretti. Bunu şimdi daha iyi anlıyoruz, Miss Arundell'in öte dünyaya geçmek üzere olduğunun işareti."

Poirot bu açıklama onu çok etkilemiş gibi bir sesle, "Çok ilginç," dedi. "Oda karanlıktı değil mi?"

"Ah, evet. Karanlıkta her zaman daha iyi sonuçlar alıyoruz. Hatta hava sıcak olduğu için şömine de yanmıyordu."

Isabel, "Çok ilginç bir ruh bizimle konuştu," diye bağırdı. "İsmi Fatima'ydı. Bize Haçlı Seferleri sırasında öldüğünü söyledi. Ve bize muhteşem bir mesaj ilettili."

"Ne söyledi?"

"Açık açık bir şey söylemedi tabii. Mesajını masaya vurarak ilettili. Sevgi. Umut. Yaşam. Muhteşem sözlerdi bunlar."

"Miss Arundell seans sırasında mı hastalandı?"

"Hayır. Hemen sonra. Sandviç ve porto şarabı getirilmişti. Sevgili Miss Arundell kendini iyi hissetmediğini, hiçbir şey yiyemeyeceğini söyledi. Hastalığının başlangıcıydı bu. Tanrıya şükürler olsun ki zavallı fazla çekmedi."

Isabel ekledi. "Ondan dört gün sonra öldü."

Julia da heyecanla ekledi. "Kendisinden haberler almaya başladık bile. Çok mutlu olduğunu, etrafının güzelliklerle sarıldığını, bütün yakınlarının sevgi ve huzur içinde yaşadıklarını umduğunu bildirdi."

Poirot hafifçe öksürdü.

“Korkarım... şey... durum hiç de öyle değil.”

“Miss Emily’nin akrabaları zavallı Minnie’ye çok çirkin ve acımasız davrandılar.” Isabel’in yüzü öfkesinden kızarmıştı.

Julia da ekledi. “Zavallı Minnie aslında o yeryüzünün en saf, parayla pulla ilgisi olmayan insanlarından.”

“İnsanlar onun için en acımasız, en *adi* şeyleri söylediler, hatta Minnie’nin paranın kendisine kalması için dalavere çevirdiğini bile söylediler.”

“Oysa bu duruma en çok Minnie şaşırdı...”

“Avukat vasiyetnameyi okuduğunda kulaklarına inanamamış.”

“Bunu bize kendisi anlattı. Bana, ‘Julia,’ dedi. ‘Hayatım, öyle şaşırdım ki, kulaklarıma inanamadım. Avukat aynen şöyle dedi: Hizmetkârlara bir miktar para verildikten sonra Littlegreen Köşkü ve mirasın geri kalan kısmı Wilhelmina Lawson’a kalacaktır.’ Minnie’cik öyle şaşırmış ki, konuşamamış bile. Neden sonra kendini toplayarak mirasın ne kadar olduğunu sormuş, Miss Emily’nin yalnızca birkaç bin sterlini olduğunu sanıyormuş. Avukat Purvis tüm büyük adamlar gibi lafı ağzında geveleyip homurdandıktan sonra mirasın yaklaşık üç yüz yetmiş beş bin sterlin dolaylarında olduğunu açıklamış. Minnie bunu duyduğunda neredeyse bayılıyormuş.”

Isabel de söze karıştı.

“Hiçbir *fikri* yoktu. Böyle bir şeyin olabileceğini düşünemezdi bile.”

“Demek size böyle söyledi?”

“Evet. Birkaç kez yineledi. Zaten Arundell ailesinin ona karşı bu şekilde davranmasını haksız ve kötü kılan da bu; ona soğuk davranıyor, şüphleyle yaklaşıyorlar! Neden ki? Sonuçta burası özgür bir ülke...”

Agatha Christie

Poirot, “Bazı İngilizler bu konuda yanılgıya düşebiliyorlar,” diye mırıldandı.

“Bence insan parasını istediği birine bırakabilmeli! Bence Miss Arundell çok *akıllıca* davrandı. Kendi akrabalarına *güvenemediği* belliydi. Ve tabii bunun için birtakım nedenleri de vardı.”

Poirot ilgiyle öne doğru eğildi.

“Ah? Sahi mi?”

Bu yakın ilgi Isabel’i cesaretlendirmişti.

“Evet, gerçekten öyle. Miss Emily’nin yeğeni Charles Arundell ahlaksızın teki. Bunu herkes biliyor! Sanırım yabancı bir ülkenin polisi de onu arıyormuş. Hiç makbul bir insan değil. Karakteri bozuk. Kız kardeşine gelince, aslında onunla hiç *konuşmuş* değilim. Ama çok tuhaf bir tip. Fazlasıyla modern, aşırı makyaj yapıyor. Açıkçası dudaklarını gördüğüm zaman midem bulanıyor. Sanki *kan* içmiş gibi. Bence o uyuşturucu da kullanıyor, bazen davranışları çok *tuhaf*. Bu arada çok hoş bir insan olan Doktor Donaldson’la nişanlı ama bana bazen adam kızdan tiksiniyormuş gibi geliyor. Tabii kız çok çekici bir tip. Yine de sonuçta Doktor Donaldson’ın aklının başına geleceğini, taşrada, kırlar arasında yaşamaktan hoşlanan iyi bir İngiliz kızıyla evleneceğini umuyorum.”

“Ya diğer akrabalar?”

“Yine aynı şey. Onlar da pek hoş gidecek kimseler değiller. Bayan Tanios’un aleyhinde bir şey söyleyemem. Aslında iyi bir kadın ama çok aptal ve tamamen kocasının kontrolünde. Adam *Yunan*, düşünebiliyor musunuz bunu? Bir İngiliz kızının bir Yunan’la evlenmesini? Korkunç bir şey değil mi? Bu bile onun kişiliğindeki eksikliği göstermeye yeterli. Tabii Bayan Tanios çok iyi bir anne. Ama çocuklar çok sevimsiz zavallılar...”

“Demek siz Miss Lawson’un Miss Arundell’in servetine arabalarından daha çok layık olduğunu düşünüyorsunuz?”

Julia sakın sakın, “Minnie Lawson kesinlikle çok iyi bir kadın,” dedi. “Çok saftır, gözü toktur. *Açgözlü* değildir. Onun daha önce bu kadar çok paraya sahip olmayı *aklından bile geçirmediğinden* eminim.”

“Ama yine de mirası reddetmeye kalkışmadı değil mi?”

Isabel irkildi.

“Ah evet, ama insan *bunu* da yapamaz ki.”

Poirot gülümsedi.

“Evet, öyle ama...”

Julia atıldı.

“Bakın Bay Parrot, Minnie bu paraya ona emanet edilmiş bir şey gözüyle bakıyor, kutsal bir emanet...”

Isabel de ekledi.

“Aslında Bayan Tanios ya da Tanios’ların çocukları için bir şeyler yapmaya da hazır. Ama kadının *kocasının* parayı ele geçirmesini istemiyor.”

“Hatta Theresa’ya bir miktar para vermeyi düşündüğünü de söyledi.”

“Bence bu çok cömert bir düşünce, özellikle de kızın ona karşı nasıl kötü davrandığını, ona tepeden baktığını düşününce...”

“Gerçekten de Bay Poirot, Minnie dünyanın en cömert insanıdır. Ama zaten onu siz de tanıyorsunuz!”

Poirot, “Evet,” dedi. “Tanıyorum. Ama adresini halen öğrenebilmiş değilim.”

“Ah, affedersiniz! Ne kadar aptalım. Size yazayım mı?”

“Ben yazabilirim.”

Arkadaşım ünlü not defterini çıkardı.

Agatha Christie

“Clanroyden Apartmanları, 17 Numara, W. 2. Whiteleys yakınında. Ona sevgilerimizi iletebilir misiniz? Son zamanlarda ondan hiç haber alamadık.”

Poirot ayağa kalktı. Ben de onu izledim.

“İkinize de çok teşekkür ederim,” diyen Poirot gülümsedi. “Bana dostumun adresini verdiğiniz için de çok teşekkür ederim.”

Isabel birden yüksek bir ses tonuyla, “Köşktekiler size adresi neden vermediler ki!” diye bağırdı. “Ellen’in işi olmalı bu. Hizmetçiler, çok kıskanç ve *dar görüşlü* oluyorlar. Zaten çoğu zaman Minnie’ye kaba davranırlardı.”

Julia kibar ve soylu bir kadın tavırlarıyla elimizi sıktı.

“Ziyaretinizden çok keyif aldık. Acaba?”

Kız kardeşine soran gözlerle kısa bir an baktı.

“Acaba bize?” Isabel hafifçe kızardı. “Acaba biraz daha kalıp, bizimle akşam yemeği yer miydiniz? Basit bir şeyler... taze rendelenmiş sebze, esmer ekmek, tereyağı ve meyve.”

“Çok nazıksınız. Zevkle kalırdık. Ama maalesef, arkadaşımın Londra’ya dönmemiz gerekiyor.”

Yeniden el sıkıştık

Miss Lawson’a iletilecek mesajları aldık ve nihayet evden ayrıldık.

12

Poirot Olayı Yorumluyor

“Tanrıya şükür,” dedim coşkulu bir şekilde. “Bu cadılardan kurtulduk. Ne korkunç kadınlardı.”

“*Pour nous, un bon bifteck*, kızarmış patates ve bir şişe kaliteli şarap. Acaba orada ne içebilirdim?”

“Şey, herhalde su,” diye yanıtladım omuz silkerek. “Ya da alkolsüz bir meşrubat, ancak o kadar. Bahse girerim orada bahçedeki tuvalet dışında banyo ya da sıhhi tesisat bile yoktu.”

Poirot düşünceliydi.

“Özellikle de kadınların böylesine konforsuz bir yaşamı nasıl kabullenebildiklerini hiç anlamıyorum. Kadınların en zor şartlarda bile en iyiyi yaratma yetenekleri varken bunu kabullenmelerinin nedeni parasızlık olamaz.”

Son dönemeci de alıp Market Basing’in anacaddesine çıktığımızda şakacı bir tavırla sordum. “Şoförünüz yeni talimatınızı bekliyor. Şimdi nereye gidiyoruz? Yoksa George’a dönüp, astımlı garsonla yeniden mi konuşacağız?”

“Sanırım bunu duymak seni mutlu edecektir Hastings, Market Basing’deki işimiz bitti.”

“Muhteşem.”

“Şu an için. Ama döneceğim.”

“Hâlâ o başarısız katilin peşinde misin?”

“Kesinlikle.”

“Dinlediğimiz bunca saçmalıktan, laf kalabalığından bir şey çıkarabildin mi bari?”

Poirot kendinden emin, bilgiç bir havada yanıt verdi.

“Üzerinde durulması gereken birkaç nokta var. Olaydaki kişiler giderek daha belirginleşiyor. Bu bazı yönlerden eski dönemlerdeki romantik öyküleri anımsatıyor. Bir zamanlar ezilen, hımbıl yardımcı birden sınıf atlıyor, zengin oluyor ve bonkör bir lady rolüne soyunuyor.”

“Böyle bir sürprizin kendilerini yasal vâris olarak görenler için çok onur kırıcı olduğunu ve onları çok incittiğini düşünüyorum.”

“Aynen söyledğin gibi Hastings. Evet, bu çok doğru.”

Birkaç dakika hiç konuşmadan yol aldık. Bu arada Market Basing’i geçmiş, anayola çıkmıştık. Kendi kendime hafifçe, “Little Man, You’ve had a Busy Day” adlı şarkıyı mırıldanıyordum.

Neden sonra, “Poirot, söyle bana eğleniyor musun?” diye sordum.

Poirot soğuk bir tavırla, “Eğleniyor musun derken neyi kastettiğini çok iyi biliyorum Hastings,” dedi.

“Şey, bana kendini tatilde hissediyormuşsun gibi geldi de.”

“Yani ciddi olmadığımı mı düşünüyorsun?”

“Yo hayır, yeterince ciddi olduğun kesin. Yalnızca bana bu olaydan zevk alıyormuşsun gibi geldi de. Sanki bununla uğraşmakla kendi kendini tatmin ediyorsun. Yani demek istediğim, bu gerçek bir uğraş değil.”

“*Au contraire*, kesinlikle gerçek.”

“Belki kendimi yanlış ifade ettim. Demek istediğim, eğer yaşlı kadına *yardımcı* olabilmek ya da onu yeni bir saldırıdan korumak gibi bir durum söz konusu olsaydı bunun bir anlamı olabilirdi. Ama şu durumda kadın ölmüş olduğuna göre, onun için endişelenmen gerekmiyor.”

“Öyleyse *mon ami*, kimse bir cinayeti soruşturmasın.”

“Hayır, hayır, hayır. Bu tamamen başka bir şey. Yani, öyle olsa bir ceset olur... Ah, lanet olsun!”

“Kızma dostum. Seni anlıyorum. İncelenmesi gereken şüpheli bir ölümle normal bir ölüm arasındaki ayrımı kastettiğinin farkındayım. Ya Miss Arundell uzun süren hastalığı nedeniyle değil de yaşadığı ani korku ve şiddet nedeniyle ölseydi, o zaman da gerçeği ortaya çıkarma çabalarım karşısında böyle kayıtsız kalacak mıydın?”

“Tabii ki hayır.”

“Ne olursa olsun, biri Miss Arundell’i öldürmeye çalışmış.”

“Evet, ama *başarılı* olamamış. Önemli olan da bu.”

“Miss Arundell’i öldürmeye kalkışanın *kim* olduğunu merak etmiyor musun?”

“Şey, evet, bir bakıma ediyorum.”

Poirot düşünceli düşünceli mırıldandı.

“Çok dar bir çerçevede hareket ediyoruz, şüpheliler listesi çok kısa. O ip...”

Sözünü kestim. “Süpürgelikteki çiviye görünce oraya bağlanmış olduğunu düşündüğün ip mi? O çivi yıllar önce oraya çakılmış da olabilir”

“Hayır. Cila çok tazeydi.”

“Bence bunun başka açıklaması olabilir.”

“Örneğin? Bir tek mantıklı açıklama yap. Bekliyorum.”

Agatha Christie

O anda aklıma hiçbir şey gelmedi. Poirot sessizliğimi açıklamalarını sürdürmek için fırsat bildi.

“Evet, çok dar bir çerçeve. Bu ip ancak herkes yattıktan sonra oraya, merdivenlerin başına gerilmiş olabilir. Bu yüzden sanırım yalnızca *evin sakinlerini incelememiz* yeterli olacak. Bu da suçlunun yedi kişiden biri olduğunu gösteriyor. Doktor Tanios. Bayan Tanios. Theresa Arundell. Charles Arundell. Miss Lawson. Ellen. Aşçı.”

“Uşak ve hizmetçileri bunun dışında tutmak gerekmez mi?”

“Onlar da vasiyetnameden pay aldılar monşer. Ayrıca başka nedenler de olabilir, bir kavga, yolsuzluk, hiçbir zaman *emin* olunamaz.”

“Bana pek olası gibi görünmüyor.”

“Olasılığın küçük olduğunu kabul ediyorum. Ama yine de tüm olasılıkları göz önünde bulundurmak gerek.”

“Bu durumda söz konusu olan yedi değil sekiz kişi.”

“Neden?”

Kendimi arkadaşım karşısında bir puan almış gibi hissediyordum.

“*Miss Arundell*’in kendisini de hesaba katmalısın. Evde bulunanlardan başka biri için merdivenin başına o ipi geren kadının kendisi olmadığını nereden biliyorsun?”

“Bu söylediğin bir *bêtise* dostum. Eğer tuzağı hazırlayan Miss Arundell’in kendisi olsaydı, emin ol kendi kurduğu tuzağa düşmeyecek kadar dikkatli olurdu. Unutma ki merdivenlerden aşağı yuvarlanan o.”

Pes ederek geri çekildim.

Poirot düşünceli bir havada konuşmayı sürdürdü.

“Süreç son derece açık; düşüş, bana yazılan mektup, avukatın ziyareti... tam olarak da bu nokta şüpheli. Miss Arundell, bana yaz-

dığı mektubu bilinçli olarak mı geciktirip postaya vermedi, yoksa postaya da verildiğini mi varsaydı?”

“Bunu tam olarak bilemeyiz,” dedim. “Hayır. Yalnızca *tahmin* yürütebiliriz. Bence postaya verildiğini düşündü. Yanıt almadığı için de şaşırmış olmalı...”

O sırada düşüncelerimde çok farklı bir noktadaydım.

“Tripp’lerin ruh çağırma seansına ilişkin o saçma sapan sözleri hakkında ne düşünüyorsun?” diye sordum. Sence Miss Arundell’in bu seanslarla dalga geçmesine rağmen, bu *seanslardan* birinde ona vasiyetnamesini değiştirmesi ve tüm servetini Lawson denilen kadına bırakması empoze edilmiş olabilir mi?”

Poirot şüpheyle başını salladı.

“Bu Miss Arundell’in karakterine ilişkin edindiğim genel izlenime pek uymuyor.”

“Tripp’ler Miss Lawson’un vasiyetname okunduğunda şaşırıp kaldığını söylediler,” dedim.

Poirot düşünceliydi.

“Evet, onlara öyle olduğunu söylemiş.”

“Yani sen buna inanmıyor musun?”

“*Mon ami*. Benim ne kadar kuşkucu bir karakterim olduğunu biliyorsun. Ben kanıtla desteklenmediği ya da doğrulanmadığı süreçte hiç kimsenin hiçbir dediğine inanmam.”

Sıcakkanlı, sevecen bir tavırla, “Bu doğru, ihtiyar dostum!” dedim. “Ne kadar iyi ve güvenilir bir karakter.”

“O demiş. Bu demiş. Şu demiş. Pöh! Bunun anlamı ne ki. Kesinlikle hiç! Tamamen gerçek olabilir. Ama bir o kadar da yanlış olabilir. Ben yalnızca olgulardan hareket ederim.”

“Peki, bu durumda gerçekler ne?”

Agatha Christie

“Miss Arundell düşmüş. Bunu hiç kimse tartışmıyor. Bu bir kaza değildi, özel olarak ayarlanmıştı.”

“Bunun kanıtıysa Hercule Poirot’nun öyle olduğunu söylemesi, değil mi?”

“Tam olarak değil. Çivi de bunun kanıtı. Sonra Miss Arundell’in bana yazdığı mektup. Köpeğin o gece dışarıda kalmış olması. Miss Arundell’in çanak, resim ve Bob’un topuna ilişkin olarak söyledikleri. Tüm bunlar gerçek olgular.”

“Peki bir sonraki gerçek lütfen?”

“Bir sonraki gerçek ise her zaman sorduğumuz şeyin yanıtı. Miss Arundell’in ölümünün kime yararı oldu? Yanıt, Miss Lawson’a.”

“Kötü niyetli yardımcı! Diğer yandan, evdeki diğer kişiler de bu ölümün kendilerine yararı olabileceğini düşünmekteydiler. Özellikle de kaza sırasında, eğer kadın o sırada ölseydi yarar sağlayan *onlar* olacaktı.”

“Bu kesinlikle doğru Hastings. Bu yüzden de hepsi aynı derecede yalan söylüyor olabilirler. Yalnızca bu noktada da Miss Lawson’un köpeğin dışarıda olduğunu Miss Arundell’in öğrenmesini engellemeye çalıştığını da dikkate almak gerekiyor.”

“Sence bu şüpheli bir durum mu?”

“Tam olarak değil. Pek fazla önemsemiyorum. Yaşlı kadının huzuru için böyle düşünmesi tamamen doğal olabilir. Bence de bu mantıklı olabilir.”

Poirot’yu yan bakışlarla süzdüm. Kafası karışmışa benziyordu.

“Miss Peabody vasiyetnamede bir ‘dalavere’ olduğunu ima etti,” dedim. “Sence ne demek istemiş olabilir?”

“Ben bunun onun şekillendiremediği bulanık şüphelerini ifade şekli olduğunu düşünüyorum.”

Dalgın dalgın, “Sanırım dayatma olasılığını ihmal edebiliriz,” dedim. “Ayrıca Miss Arundell ruh çağırma gibi saçmalıklara inanmayacak kadar mantıklı bir kadın gibi görünüyor.”

“Ruhlarla görüşmenin saçmalık olduğunu nereden çıkarıyorsun Hastings?”

Onu şaşkınlıkla süzdüm.

“Poirot dostum, o acayip kadınlar...”

Gülümsedi.

“Evet dostum; Tripp kardeşler hakkındaki düşüncelerinde seninle tamamen hemfikirim. Ancak Tripp kardeşlerin Hıristiyan âlimi, vejetaryen, teosofist Yahudi ve ruhlarla ilgileniyor olmaları bu konuların peşinen reddedilmesi anlamına gelmez. Aynen aptal bir kadının ahlaksız bir satıcıdan satın aldığı şarabı getirip, sana bir sürü saçmalık anlatmasının egiptolojiyi tamamıyla göz ardı etmeyi gerektirmediği gibi.”

“Yani Poirot, sen spiritüalizme inanıyor musun?”

“Bu konuda açık görüşlüyüm. Şimdiye kadar hiç bu konuların üzerine ciddi olarak eğilmiş değilim ama birçok ciddi bilimadamının ve eğitim görevlisinin açıklama getirilemeyen fenomenler olduğunu kabul ettiklerini düşününce Miss Tripp’in söylediklerini peşinen safdillik olarak almak gerekmediği kanısındayım.”

“O zaman Miss Arundell’in başının üstündeki haleye de inanıyorsun?”

Poirot elini kaldırdı.

“Ben genel konuşuyordum, yalnızca senin tamamıyla gerekçesiz önyargılarını ortadan kaldırmak için. Miss Tripp ve kardeşi için kafamda bir görüş belirдикten sonra dikkatle her söylediklerini inceledim. Kadınlar aptal sevgili dostum, çok aptallar, spiritüalizmden, politikadan, insan ilişkilerinden, Budist öğretisinin ilkelerinden de bahsetseler, ortaya çıkan tek gerçek onların aptal oldukları.”

“Yine de tüm söylediklerini dikkatlice dinledin?”

“Bugünkü görevim buydu... dinlemek. Miss Arundell’in geçirdiği kaza sırasında köşkte olan o yedi kişiyle ilgili her şeyi dinlemek, aslında özellikle beşinin. Artık bu beş kişi hakkında insanların neler düşündüklerini biliyoruz. Örneğin Miss Lawson. Tripp kardeşlere göre Miss Lawson, Miss Arundell’e sadık, asla bencil olmayan, paradan anlamayan, kesinlikle iyi huylu, kusursuz bir kişilik. Miss Peabody’ye göre ise o saf, bön ve aptal, cinayet işlemek için ne cesareti ne de gerekli zekâsı var. Doktor Grainger’e göre ise Miss Lawson ezik, işini kaybetme korkusu içinde, onun deyiimiyle ‘ürkek bir tavşan gibi’ etrafta dolaşan biri. Garson ondan ‘kadıncağız’ diye söz etti. Hizmetçi Ellen ise Bob’un Miss Lawson’u önemsemediğini açıkladı. Gördüğün gibi herkes kadına değişik bir açıdan bakıyordu. Diğerleri için de durum aynı. Charles Arundell’in ahlaksız olduğunda herkes hemfikir, ama ondan bahsetme şekilleri tamamen farklı. Doktor Grainger genç adamdan hoşgörülle, “şeytana pabucunu ters giydirebilecek bir tip” olarak bahsetti. Miss Peabody onun iki kuruş için büyükannesini öldürebilecek bir tip olduğunu, ama yine de onun gibi bir “haytayı” ruhsuz bir “hanım evladına” yeğleyeceğini açıkladı. Tripp’ler, Charles’ın yalnızca cinayet işleyebilecek bir tip olduğuna değinmekle kalmayıp, daha önce de böyle bir suç ya da fazlasını işlemiş olabileceğini ima ettiler. Bütün bu görüşler çok ilginç ve yararlı. İzleyeceğimiz yolu gösteriyor.”

“Neymiş o yol?”

“Bu kişileri bir de bizim görmemiz gerektiğini dostum.”

13

Theresa Arundell

Ertesi sabah Poirot'yla birlikte doğruca Doktor Donaldson'ın verdiği adrese gittik.

Poirot'nun önce avukatı ziyaret edeceğini, Bay Purvis'le görüşmenin iyi olacağını düşünüyordum ama Poirot bu görüşü şiddetle reddetti. "Gerçekten olmaz dostum. Ona ne diyebiliriz ki, bilgi toplamamızı hangi gerekçeye dayandıracağız?"

"Senin için gerekçe sorun mu Poirot. Eski yalanlardan biri yeterli olur öyle değil mi?"

"Tam aksine dostum, senin ifadenle 'eski bir yalan' işe yaramaz. Bir avukata karşı hayır. Onun karşısında, nasıl diyeyim, kulağına karsuyu kaçmamasını, pirenlenmemesini sağlamak zorundayız."

"Peki o zaman. *Bu riske* girmeyiz."

Dolayısıyla daha önce de söylediğim gibi doğruca Theresa Arundell'in oturduğu daireye gittik.

Söz konusu dairenin bulunduğu apartman bloku Chelsea'deydi ve daire doğrudan nehre bakıyordu. Gösterişli, pahalı eşyalarla mo-

dern ancak yalın bir şekilde dekore edilmişti, parlak krom detaylar, geometrik desenli kalın, tüylü halılar hemen dikkat çekiyordu.

Birkaç dakika kadar bekletildik. Daha sonra odaya giren genç kız bizi meraklı bakışlarla süzdü.

Theresa Arundell yirmi sekiz, yirmi dokuz yaşlarında görünüyordu. İnce uzun bir kızdı. Siyah beyaz bir portreyi andırıyordu. Saçları kuzguni siyah, fazlasıyla makyajlı yüzü neredeyse beyaz denilecek kadar soluktu. Tuhaf bir şekilde alınmış kaşları yüzüyle komik bir ironi oluşturunuyordu. Beyaz yüzündeki tek renk parlak kırmızı dudaklarıydı. Kayıtsız görünmesine rağmen onda birçok insandan çok daha fazla, en az iki kat daha fazla gizli bir enerji olduğunu sezdim. Sıkıştırılmış bir yay gibiydi.

Soğuk bir tavırla bir beni süzdü bir arkadaşımı.

Yalandan yorulan (ya da ben öyle düşünüyordum) Poirot'nun uşakla gönderdiği kendi kartvizitini parmaklarının arasında çevirip duruyordu. Neden sonra Belçikalı dostuma dönerek, "Sanırım Mösyö Poirot sizsiniz," dedi.

Poirot en kibar tavırlarıyla eğildi.

"Emrinizdeyim matmazel. Bana değerli zamanınızdan birkaç dakika ayırmanızı rica edecektim."

Theresa belli belirsiz Poirot'nun tavırlarına öykünerek, "Bundan mutluluk duyarım mösyö," diye mırıldandı. "Lütfen oturun."

Poirot yavaşça alçak, dört köşe, geniş bir koltuğa oturdu. Bense hasır-krom bir koltuk seçtim. Theresa tam şöminenin önündeki alçak bir pufa yerleşti. Bize sigara ikram etti. Bizler reddederken kendisi bir tane yaktı.

Poirot, "Sanırım adımı duymuşsunuzdur matmazel!" diyerek başladı.

Theresa başını salladı.

“Scotland Yard’ın küçük dostu. Bu doğru değil mi?”

Sanırım bu tanım Poirot’nun pek hoşuna gitmemişti. Ciddi ve kibirli bir ifadeyle, “Ben çözümü zor cinayet olaylarıyla ilgilenirim,” dedi.

“Ne heyecan verici!” diyen Theresa’nın sesinden sıkılmış olduğu anlaşılıyordu. “Maalesef imza defterimi nereye koyduğumu anımsamıyorum.”

Poirot bu alaycı sözlere aldırmadan ekledi. “Burada bulunmanın nedeni, dün halanızdan bir mektup almış olmam.”

Kızın büyük, badem rengi gözleri hafifçe açıldı. Havaya büyük bir duman bulutu üfledi.

“Halamdan mı Mösyö Poirot?”

“Öyle olduğunu söylemiştim matmazel.”

Kız mırıldandı.

“Keyfinizi kaçırmak istemem ama Mösyö Poirot, artık öyle biri yok. Üzgünüm. Halalarımın hepsi öldü. Sonuncusunu da iki ay önce kaybettik.”

“Miss Emily Arundell’i mi?”

“Evet, Miss Emily Arundell! Sanırım siz ölülerden mektup almıyorsunuz değil mi Mösyö Poirot?”

“Bazen alıyorum matmazel.”

“Ne korkunç!”

Theresa’nın konuşması değişmiş, sesindeki sıkıntı kaybolmuştu. Artık merak hâkimdi bu sese. Sanki diken üstündeydi.

“Peki, halam size ne yazmış Mösyö Poirot?”

“Bunu size şu anda açıklayamam matmazel. Çünkü bu... şey... anladığınız gibi... biraz nazik bir mesele...”

Agatha Christie

Kısa bir sessizlik oldu. Theresa sigarasını tttryordu.

Daha sonra alaycı bir havada, “Ne gizemli bir olay,” diye mırıldandı. “Peki ama benimle ne ilgisi var?”

“Bazı sorularımı cevaplandıracağınızı umuyordum.”

“Sorular mı? Hangi konuda?”

“Aileniz.”

Yeniden gözleri büyüdü.

“Çok ilginç. Sanırım bana bir açıklama yapacaksınız.”

“Kesinlikle. Bu arada bana kardeşiniz Charles Arundell’in adresini verebilir misiniz?”

Theresa’nın gözleri kısıldı. Biraz önceki enerjisi kaybolmuştu. Yine kendi kabuğuna çekilmiş gibi görünüyordu.

“Korkarım bu olanaksız. Charles’la pek fazla mektuplaşmayız. Onun İngiltere’den ayrıldığını sanıyorum.”

“Anlıyorum...”

Poirot kısa bir süre susup düşündü.

“Bütün öğrenmek istediğiniz bu muydu?”

“Hayır, soracak başka sorularım da var. Birincisi; halanızın mirasını yardımcısına bırakması sizi memnun etti mi? Sonra Doktor Donaldson’la ne kadar zamandır nişanlısınız?”

“Biraz fazla meraklı değil misiniz?”

“*Eh bien?*”

“*Eh bien*, biz yabancılar böyleyiz! Her iki sorunuzun yanıtı da tek, bunlar sizi hiç ilgilendirmiyor Mösyö Poirot. *Ca ne vous regarde pas, Mösyö Hercule Poirot.*”

Arkadaşım kızı bir iki dakika kadar dikkatle süzdü. Sonra da en ufak bir hayal kırıklığı belirtisi göstermeden ayağa kalktı.

“Demek öyle matmazel. Neyse, bu benim için sürpriz değil. İzininizle Fransızca aksanınızı tebrik etmek isterim. Size iyi sabahlar. Haydi gel Hastings.”

Tam kapıya ulaştığımız anda kız birden konuşmaya başladı. Yerinden kalkmadı ama söylediği iki sözcük kamçı gibi şakladı. “Geri dönün!”

Poirot ağır ağır denileni yaptı. Yeniden aynı yere oturdu ve merakla kızı süzmeye başladı.

Kız, “Aptal rolü yapmaktan vazgeçelim,” dedi. “Belki benim işime yararsınız Mösyö Hercule Poirot.”

“Memnuniyetle matmazel. Benden ne yapmamı istiyorsunuz?”

Kız sigara dumanları arasından yavaş ve sakın, “Bana vasiyetnameyi nasıl geçersiz hale getirebileceğimi gösterin,” dedi.

“Hiç kuşkusuz avukatınız...”

“Ah, evet, avukat, doğru avukatı tanısaydım belki. Oysa benim tanıdığım bütün avukatlar dürüst, saygıdeğer insanlar. Tek söyleyebildikleri vasiyetnamenin yasal olduğu, iptal girişiminin boşa masraf olacağı, yarar sağlamayacağı.”

“Ama siz onlara inanmıyorsunuz öyle mi?”

“Ben her şeyin bir yolu olduğuna inanıyorum. Eğer ahlak kurallarına pek fazla aldırmazsanız ve para vermeye de hazırsanız. Evet, ben *para vermeye hazırım*.”

“Yani siz benim para karşılığında yasaları, ahlak kurallarını hiçe sayacağımı sanıyorsunuz öyle mi?”

“Bu, insanların çok büyük bir kısmı için geçerli bir durum. Neden siz farklı olarsınız? Tabii herkes başlangıçta ısrarla dürüst olduğunu söyler.”

Agatha Christie

“Aynen öyle. Bu da oyunun bir parçasıdır değil mi? Diyelim ki, ahlak kurallarını hiçe saymaya hazırım. Bu konuda ne yapabilirim?”

“Bilemiyorum. Ama siz zeki bir insansınız. Bunu herkes biliyor. Bir şeyler düşünebilirsiniz.”

“Ne gibi?”

Theresa omuz silkti.

“Orası size kalmış. Vasiyetnameyi çalın ve yerine sahtesini koyun... Lawson denilen kadını kaçırıp korkutun, Emily halaya bunu yapması için baskı yaptığını açıklasın. Ortaya Emily halanın ölüm döşeginde yaptığı yeni bir vasiyetname çıkarın.”

“Hayal gücünüz nefesimi kesiyor matmazel.”

“Evet, yanıtınız? Size karşı dürüst davrandım. Eğer teklifimi doğrudan geri çevirecekseniz kapı orada.”

Poirot, “Doğrudan reddetmek gibi bir niyetim yok,” dedi.

Theresa Arundell gülerek bana baktı.

“Arkadaşınız şokta Mösyö Poirot. Dışarı çıkıp biraz hava alsın.”

Poirot belirgin bir öfkeyle bana baktı.

“Hastings çok rica ederim, kendini topla. Arkadaşım adına özür dilerim matmazel. Sizin de anladığınız gibi kendisi dürüst bir insandır. Ayrıca bana çok sadıktır. Ona güvenebilirsiniz. Bu arada şunu belirtmem gerekiyor...” Dikkatle Theresa’ya bakıyordu. “Yapacağımız şey ne olursa olsun yasalar çerçevesinde olacak.”

Theresa kaşlarını kaldırdı.

Poirot düşünceli bir tavırla ekledi. “Yasalar çok esnektir, birçok boşlukları vardır.”

“Anlıyorum.” Kız hafifçe tebessüm etti. “Peki, öyleyse anlaştık. Ganimetten ne kadar hisse istiyorsunuz? Tabii ganimet elimize geçerse.”

“Tabii bu konuda anlaşabiliriz. Şöyle oldukça dolgun bir ücret bana yeter.”

“Anlaştık.”

Poirot öne doğru eğildi.

“Bakın matmazel, ben ilgilendiğim olayların yüzde doksan dokuzunda yasaların çizdiği hudutlar içinde hareket ederim. Yüzüncüye gelince durum biraz farklıdır. Birincisi, bu çok daha kârlıdır. Ama bunun tamamen gizlilik içinde yürütülmesi gerekir, anlıyorsunuz değil mi? Kimsenin ama hiç kimsenin bilmemesi gerekir. Onuruma, ünüme zarar gelmemeli. Dikkatli olmak zorundayım.”

Theresa başıyla onayladı.

“Ayrıca olayla ilgili tüm gerçekleri öğrenmeliyim. Her şeyi. Çünkü ancak gerçeği öğrenince, ne gibi yalanlar uydurmak gerektiğini de anlarsınız.”

“Evet, çok mantıklı.”

“Evet. Şimdi, bu son vasiyetname ne zaman yapılmış?”

“21 Nisan’da.”

“Ya daha önceki?”

“Emily hala o vasiyetnameyi beş yıl önce hazırlatmıştı.”

“Koşulları...”

“Ellen ve eski aşçıya biraz para verildikten sonra servetinin geri kalanı kız kardeşi Arabella’nın çocuklarıyla ağabeyi Thomas’ın çocukları arasında pay edilecekti.”

“Peki, bu para için vasi tayin edilmiş miydi?”

“Hayır, doğrudan bize kalacaktı.”

“Evet, şimdi dikkatli olun, herkes vasiyetnamenin şartlarını biliyor muydu?”

“Ahevet, Charles’la ben biliyorduk. Bella da öyle. Bu sır değildi, Emily hala vasiyetnamesinin şartlarını gizlemeye gerek görmemişti. Hatta ondan borç istediğimiz zaman, ‘Ben ölünce nasıl olsa bütün param size kalaçak. Bununla yetinip, mutlu olun,’ derdi.”

“Peki ya hastalık ya da acil bir ihtiyaç olsa yine de borç vermeyi reddeder miydi?”

Theresa, “Hayır, öyle bir şey yapacağını sanmam,” dedi.

“Sanırım hepinizin geçinecek kadar parası olduğuna da inanıyordu.”

“Evet, öyle düşünüyordu.”

“Ama gerçek farklıydı değil mi?”

Theresa konuşmadan önce bir iki dakika kadar bekledi. Yanıt verdiğinde ise sesi hüzünlüydü.

“Babam, Charles’la bana otuzar bin sterlin bıraktı. Bu para iyi bir işe yatırılırdı, yılda bin iki yüz sterlin getirirdi. Vergiler filan dışında. Bu geçinmek için yeterli bir miktar. Ama ben...” Sesi değişmişti. Dikleşerek başını arkaya attı. Onda hissettiğim müthiş canlılık daha da belirgin bir hal almıştı. “Ama benim yaşamdan beklentim çok daha fazla. En iyisini istiyorum. Her şeyin en iyisini, en güzelini istiyorum; en iyi yiyecekler, en güzel elbiseler benim olmalı! Yaşamak ve yaşamın zevkini çıkarmak istiyorum! Akdeniz kıyılarına gidip sıcak yaz güneşinde yatmalıyım. Kumar masasına önümde deste deste parayla oturmalıyım. Vahşi, çılgın, lüks partiler vermeliyim! Bu pis dünyada keyif adına ne varsa hepsini istiyorum. Hem de ilerde değil, şimdi istiyorum!”

Sesi inanılmayacak kadar sıcak, canlandırıcı, etkileyiciydi. İnsanı adeta sarhoş ediyordu.

Poirot dikkatle onu süzüyordu.

“Ve sanırım kendi paranızı harcadınız!”

“Evet Hercule, harcadım.”

“Otuz bin sterlinden ne kadar kaldı?”

Birden güldü.

“İki yüz yirmi bir sterlin, on dört pensi. Tamamı bu. Gördüğünüz gibi küçük adam, size ancak alacağınız sonuca göre ücret ödeyebilirim. Sonuç alamazsanız para da alamazsınız.”

Poirot kayıtsız bir tavırla, “Bu durumda biz de sonuca ulaşırız,” dedi.

“Küçük bir büyük adamsınız Hercule. Sizinle anlaşmaktan mutluyum!”

Poirot ciddiyle sözlerine devam etti. “Bilmem gereken birkaç şey daha var. Örneğin uyuşturucu kullanıyor musunuz?”

“Hayır, asla.”

“İçki?”

“Bir hayli. Ama sevdiğimden değil. Grubumdakiler çok içiyor. Ben de onlara uymak zorunda kalıyorum. Ama istesem içkiyi yarın bırakırım.”

“Bu çok iyi.”

Güldü.

“Sarhoş olup da sizi eleverecek değilim Hercule.”

Poirot devam etti.

“Aşk maceraları?”

“Geçmişte bir hayli.”

“Ya şimdi?”

“Yalnızca *Rex*.”

“Yani Doktor Donaldson mı?”

“Evet.”

“Ama o sizin düşlediğiniz yaşama çok uzak biri.”

“Evet öyle.”

“Yine de ona âşıksınız. Acaba neden?”

“Ah, neden mi? Juliet, Romeo’ya neden âşık oldu?”

“Ah, aslında Shakespeare’e göre, Juliet’in gördüğü ilk erkek Romeo’ydu.”

Theresa ağır ağır, “Benim ilk gördüğüm erkek Rex değildi,” dedi. “Kesinlikle değil.” Sesini alçaltarak ekledi. “Ama yaşamımdaki son erkek o olacak. Bunu biliyorum.”

“Ve o yoksul bir erkek, matmazel.”

Theresa başını evet anlamında salladı.

“Tabii onun da paraya ihtiyacı var değil mi?”

“Hem de çok Hercule. Ama benimle aynı nedenlerden değil. Lüks, güzellik ya da heyecan peşinde değil. Her gün aynı elbiseyi, delininceye kadar giyebilir. Her gün öğle yemeğinde yağları donmuş bir et parçasını mutlulukla yiyebilir. Çatlak bir teneke küvette yıkatabilir. Rex’in parası olsaydı bunu deney tüplerine ve laboratuvarı için gereken şeylere harcardı. Çok hırslı o. Mesleği Rex için her şeyden önemli. Hatta benden bile.”

“Doktor Donaldson Miss Arundell’in mirasının size kalacağını biliyor muydu?”

“Bunu ona ben söyledim. Ama tabii nişanlandıktan sonra! Eğer öğrenmek istediğiniz buysa, Rex benimle param için evlenmiyor.”

“Onunla hâlâ nişanlı mısınız?”

“Tabii nişanlıyız.”

Poirot başka bir şey demedi. Sessizliği Theresa’yı rahatsız etmişti. Sert sert, “Tabii nişanlıyız,” diye yineledi. Sonra da ekledi. “Onu, onu gördünüz mü?”

“Evet, dün. Market Basing’de.”

“Neden? Ona ne söylediniz?”

“Hiçbir şey söylemedim. Yalnızca ağabeyinizin adresini istedim.”

“Charles’ın mı?” Kızın sesi yine sertleşmişti. “Charles’tan ne istiyorsunuz?”

“Charles mı? Charles mı dediniz?”

Bu yeni bir sestir. Hoş ve tatlı bir erkek sesi.

Teni güneşten bronzlaşmış genç bir adam odaya girdi. Samimi ve içten gülümsüyordu.

“Benden söz eden kim?” diye sordu. “Holde adımı duydum, ama konuşmalara kulak misafiri olmadım. Borstal’da bunu çok ayıplarlardı. Theresa, tatlım, neler oluyor? Haydi, ağzındaki baklayı çıkar.”

14

Charles Arundell

Charles Arundell'i görür görmez ona karşı gizli bir sempati duyduğumu itiraf etmeliyim. Keyifli ve kayıtsız bir hali vardı. Gözleri neşeyle, samimiyetle parlıyordu. O zamana kadar hiç bu denli içten ve sevimli bir gülümseme görmemiştim.

Odada ilerleyerek, minderli, büyük masif koltuklardan birinin koluna ilişti.

"Evet tatlım, neler oluyor, anlat!"

"Bu Mösyö Hercule Poirot, Charles. Şey... kendisi düşük bir ücret karşılığında bizim için birtakım pis işler yapmaya hazır."

Poirot, "İtiraz ediyorum," diye bağırdı. "Pis işler yapacak değilim! Benimki yalnızca küçük, zararsız bir aldatmaca! Böylece Miss Arundell'in isteği yerine gelmiş olacak! Bunu böyle ifade edebiliriz."

Charles sakince, "Nasıl isterseniz öyle ifade edebilirsiniz," dedi. "Merak ediyorum, acaba Theresa'nın aklına nereden geldiniz?"

Poirot hemen, "Beni düşünen o değil," diye yanıtladı. "Buraya gelen benim."

"Ve ona yardım teklif ettiniz?"

“Pek değil. Sizi soruyordum. Kardeşiniz bana yurtdişında olduğunuzu söyledi.”

“Theresa tedbirli bir kızıdır. Hiç hata yapmaz. Hatta inanılmaz şuphecidir.”

Kız kardeşine sevgiyle gülümsedi. Ama Theresa karşılık vermedi. Endişeli ve düşünceli bir hali vardı.

Charles ekledi. “Bana bu işte bir yanlışlık var gibi geliyor. Benim bildiğim Mösyö Poirot suçluları keşfedip, yakalar. Onlara yardım etmek ya da suç ortağı olmak pek ona göre değil herhalde.”

Theresa sert sert, “Biz suçlu değiliz ki,” dedi.

Charles nazik bir tavırla, “Ama olmaya hazırız,” diye yanıtladı. “Ben şahsen sahte belge hazırlamayı düşünüyordum. Bu benim uzmanlık alanım. Oxford’dan ek konusundaki küçük bir yanlış anlaşılma yüzünden kovuldum. Aslında o iş ocuk oyunağı denecek kadar basit bir içti. Yalnızca çeke bir sıfır eklemek yetmişti. Sonra bir defasında da Emily hala ve kasabadaki banka yüzünden küçük bir sorun yaşamıştım. Tabii aptallık bendeydi. İhtiyarın zeksını ve dikkatini kmsememeliydim. Ama bütün o olaylar çok az bir para içindi, birkaç metelik. Ölüm döşeğinde hazırlanmış bir vasiyetname, bu çok daha zor bir iş. Ciddi ve dik kafalı Ellen’i ele geçirmek ve yalan yere ifade vermesini sağlamak. Acaba doğru ifade edebildim mi? Neyse işe, onu yeni bir vasiyetnamenin altına tanık olarak imza attığını söylemeye ikna etmek aslında hiç kolay değil. Korkarım zel çaba gerektirecek. Belki Ellen’le evlenirim, böylece ileride aleyhimde tanıklık da edemez.” Dostça bir tavırla Poirot’ya gülümsedi.

“Buraya gizli bir mikrofon yerleştirdiğinizden ve Scotland Yard’ın da bizi dinlediğinden eminim.”

Poirot sitemkr bir tavırla, “Sorununuz beni ilgilendiriyor,” dedi. “Tabii ki yasaya aykırı bir komploya karışmam. Ama bunun birçok yolu var.” Anlamalı bir şekilde sustu.

Agatha Christie

Charles zarif bir hareketle omuz silkti.

“Yasaların sınırları içinde de bir boşluk bulunabileceğinden eminim. Sizin de bunu bilmeniz doğal.”

“21 Nisan’da yapılan vasiyetnameyi tanık olarak kimler imzalamış?”

“Avukat Purvis kâtibini getirmiş. İkinci tanık ise bahçıvan.”

“Vasiyetname Bay Purvis’in gözü önünde mi imzalanmış?”

“Öyle.”

“Bu Bay Purvis güvenilir ve saygıdeğer bir insan, değil mi?”

Charles, “Purvis, Purvis, Charlesworth ve bir kez daha Purvis, İngiltere Merkez Bankası kadar kusursuz ve saygın bir kuruluş,” dedi.

O sırada Theresa da atıldı.

“Aslında Bay Purvis bu vasiyetnameyi yapmak istememiş. Hatta hiç doğru olmasa da Emily halayı vazgeçirmek için elinden geleni yapmayı da denemiş.”

Charles söze karışarak sordu.

“Bunu sana kendisi mi söyledi Theresa?”

“Evet, dün tekrar onu görmeye gittim.”

“Bu doğru değil tatlım, bunu anlamalısın. Borcumuz birikiyor, hepsi o.”

Theresa omuz silkti.

Poirot, “Bana Miss Arundell’in son haftaları konusunda mümkün olduğunca fazla bilgi vermenizi istiyorum,” dedi. “Anladığım kadarıyla siz ikiniz ve Doktor Tanios’la karısı Paskalya’yı köşkte geçirmişsiniz.”

“Evet öyle.”

“Oradayken önemli bir şey oldu mu?”

“Sanmıyorum.” Bunu söyleyen Theresa’ydı.

“Öyle mi? Oysa ben düşünüyordum ki.”

Charles söze karıştı.

“Sen ne kadar bencil bir kızsın Theresa! *Senin* açısından önemli bir şey olmadı tabii. Aklın fikrin aşkında olduğu için çevrende olup bitenlerin farkında değilsin. Size durumu ben açıklayayım Mösyö Poirot. Bu Theresa Market Basing’de mavi gözlü bir oğlana âşık. Hani şu kasaba doktorlarından birine. Sonuç olarak dünyanın farkında değil. Neyse, ben anlatayım. O hafta sonu saygıdeğer halamız merdivenden yuvarlandı, neredeyse ölüyordu. Keşke ölseydi. O zaman bütün bu sorunlar ortaya çıkmayacaktı.”

“Demek Miss Arundell merdivenden yuvarlandı?”

“Evet. Köpeğin topuna takıldı. Bob zeki, küçük bir hayvandır, topunu merdivenin yukarısında bırakmış, halam da gece yarısı görmeyip üstüne basmış.”

“Bu kaza ne zaman oldu?”

“Durun düşüneyim... salı akşamı. Biz oradan ayrılmadan hemen bir gün önce.”

“Halanız ciddi şekilde yaralandı mı?”

“Maalesef başının üstüne düşmedi. Öyle olsa beyin kanaması ya da bilimsel adı her neyse onu geçirirdi, biz de rahatlardık. Hayır, kazayı birkaç küçük yarayla atlattı.”

“Bu sizin için büyük hayal kırıklığı olmalı.”

“Şey. Ah, nereye varmak istediğinizi anlıyorum. Evet, dediğiniz gibi hayal kırıklığı oldu. Bu ihtiyarlar çetin ceviz.”

“Hepiniz çarşamba günü köşkten ayrıldınız mı?”

“Evet, ayrıldık.”

“Yani ayın on beşinde, çarşamba günü. Peki, halanızı ondan sonra ne zaman gördünüz?”

Agatha Christie

“Ondan sonraki hafta sonu görmedik. Bir sonraki hafta sonu gittik oraya.”

“Yani, bir düşüneyim, ayın yirmi beşinde mi?”

“Evet. Öyle olmalı.”

“Peki, halanız ne zaman öldü?”

“Bir sonraki cuma günü.”

“Sanırım pazartesi gecesi hastalanmış?”

“Evet.”

“Sizin oradan ayrıldığınız pazartesi günü mü?”

“Evet.”

“Hastalandığını duyunca geri döndünüz mü?”

“Hayır, ancak cuma günü gittik oraya. Halamın hastalığının o kadar ağır olduğunu anlayamadık.”

“Onu görebildiniz mi bari?”

“Hayır. Biz köşke varmadan ölmüştü.”

Poirot, Theresa’ya döndü.

“Siz de her defasında ağabeyinize eşlik ettiniz değil mi?”

“Evet.”

“O hafta sonu, yani ikinci ziyaretinizde halanız yeni bir vasiyet-name yaptığından söz etmedi mi?”

Theresa, “Hayır,” dedi.

Ama Charles da aynı anda atıldı. “Ah, tabii. Söyledi.”

Her zamanki gibi kayıtsızca konuşmuştu. Ama bu kez tavırları biraz yapmacıktı ya da öyle görünüyordu.

Poirot kaşlarını kaldırdı. “Öyle mi?”

Theresa haykırdı. “Charles!”

Charles, kız kardeşiyle göz göze gelmemeye çalışıyor gibiydi.

Ona bakmadan, “Bunu anımsaman gerek tatlım,” dedi. “Sana anlattım. Emily hala karşımda ultiatom verir gibi konuşmuştu. Ta-

vırları bir yargıcı anımsatıyordu. Tuhaf bir konuşmadı. Akrabalarını hiç onaylamadığını söyledi; özellikle de seni ve beni. Bella'dan bir şikâyeti yoktu, ama onun da kocasından hiç hoşlanmıyor, adamdan şüpheleniyordu. Emily halanın düsturu, ne olursa olsun İngiliz olundu. Biliyorsun bunu. Bella'nın eline hatırı sayılır bir para geçerse Tanios'un ne yapıp edip onu alacağını düşünüyordu. Bir Yunanlı olarak bunu yapacağından hiç şüphesi yoktu. 'Bella böyle daha güvenli durumda,' dedi. 'Sen ve Theresa para konusunda güvenilmeyecek insanlarsınız. Kumar oynar, parayı çarçur edersiniz. Bunun için yeni bir vasiyetname hazırlattım. Her şeyimi Minnie Lawson'a bırakıyorum. O ahmağın biri ama bana çok sadık. Akılsızlığı onun suçu değil, yapacağı bir şey yok. Minnie Lawson'un bana gerçekten bağlı olduğuna inanıyorum. Bu durumu sana açıkladım Charles. Çünkü haksızlık etmek istemiyorum. Artık konacağın mirasın beklentisiyle borç para alamayacaksın.' Bu son sözleri çok kötüydü ama aslında benim de yapmayı düşündüğüm buydu."

Theresa öfkeyle sordu.

"Bunu bana neden anlatmadın Charles?"

Poirot söze karıştı.

"Peki, siz halanıza ne dediniz Bay Charles?"

Charles aynı uçarı havada, "Ben mi?" diye sordu. "Ah, yalnızca güldüm. İncindiğimi belirtmemem gerekiyordu. Ona karşı doğru olmazdı bu. 'Nasıl istersen Emily hala,' dedim. 'Belki fırsat kaçtı ama sonuçta para senin ve istediğini yaparsın.'"

"Peki, halanızın tepkisi ne oldu?"

"Hoşlandı; hatta çok hoşlandı bile diyebilirim. 'Sen gerçek bir sporcusun Charles,' dedi. Ben de, 'Acı şurubu şekerle sunsaydın bari,' dedim. 'Artık senden bir beklentim de olmadığına göre bana

bir onluk verirsin,' dedim. Benim haddini bilmezsin teki olduğumu söyledi ve kızgın ayrıldık."

"Duygularınızı akıllıca gizlemişsiniz."

"Aslında ciddiye almamıştım."

"Almamış mıydınız?"

"Hayır. Üstelik bunu bizim ihtiyarın bana gözdağı vermek için söylediğini düşündüm. Bizi korkutmak istiyordu. Onun birkaç hafta ya da bir ay sonra bu yeni vasiyetnameyi yırtacağından emindim. Emily hala aile bağlarına çok önem verirdi. Böyle birdenbire ölüvermeseydi bu vasiyetnameyi yırtardı, bundan eminim."

Poirot atıldı. "Ah! İşte ilgi çekici bir fikir bu." Bir an durdu. "Konuşmanızı başkaları duymuş olabilir mi? Örneğin Miss Lawson?"

"Olabilir. Pek öyle alçak sesle konuşmuyorduk. Hatta ben dışarı çıktığım zaman Lawson denen kadın oralarda dolaşıyordu. Herhalde kapıyı dinlemişti."

Poirot düşünceli düşünceli Theresa'yı süzdü.

"Demek sizin bütün bunlardan haberiniz yoktu?"

Theresa yanıt veremeden Charles bağırdı.

"Nasıl anlatmazsın bana bunu?"

"Theresa hayatım! Ben sana anlattığımdan eminim... ya da en azından ima ettim."

Tuhaf bir sessizlik oldu. Charles gözlerini Theresa'ya dikmişti. Bu bakışlarda bir ürkeklik, bir kaygı, anlamsız bir ısrar hissediliyordu.

Theresa yavaş yavaş, "Eğer bana anlatmış olsaydın," dedi. "Ben kesinlikle unutmazdım. Öyle değil mi Mösyö Poirot?"

Çekik siyah gözlerini dostuma yöneltmişti.

Poirot ağır ağır, "Evet," diye onayladı. "Unutacağınızı sanıyorum, Miss Arundell." Sonra birden Charles'a döndü. "Bir noktayı

iyice anlamam gerekiyor. Halanız size vasiyetnamesini değiştireceğini mi söyledi? Yoksa değiştirdiğini mi?”

Charles hemen yanıt verdi.

“Halam çok kesin konuştu. Hatta bana yeni vasiyetnameyi de gösterdi.”

Poirot öne doğru eğildi. Gözleri açılmıştı.

“İşte bu çok önemli. Miss Arundell’in size yeni vasiyetnameyi gösterdiğini söylemişsiniz değil mi?”

Charles bir okul çocuğu havasında huzursuzluk içinde yerinde kımıldandı. Poirot’nun ciddiyeti onu tedirgin etmişti.

“Evet gösterdi.”

“Bu konuda yemin edebilir misiniz?”

“Elbette ederim.” Charles öfkeyle Poirot’ya baktı. “Bunun neden bu kadar önemli olduğunu hiç anlayamıyorum.”

O anda Theresa birden hareketlendi. Ayağa kalkıp şöminenin yanına dikildi ve bir sigara daha yaktı.

Poirot birden Theresa’ya dönerek sordu. “Peki ya siz matmazel? O hafta sonu halanız size de önemli bir şey söylemedi mi?”

“Sanmıyorum bana karşı oldukça sevecen davrandı. Yani her zaman olduğu gibi sevecen. Bana biraz yaşamla ilgili öğüt verdi, yaşam şeklimi eleştirdi filan. Ama zaten bunu her zaman yapardı. Aslında her zamandan biraz daha gergin gibiydi.”

Poirot gülümsedi.

“Herhalde zamanınızın büyük bir kısmını nişanlınızla geçirdiniz matmazel?”

Theresa sert bir tavırla, “Rex orada değildi,” dedi. “Bir tıp kongresine gitmişti.”

“Yani onu en son Paskalya’da mı görmüştünüz? O zamandan sonra da görmediniz, öyle mi?”

Agatha Christie

“Evet. Köşkten ayrılmamızdan bir gece önce akşam yemeğine gelmişti.”

“Bunu sorduğum için beni bağışlayın ama nişanlınızla aranız açık değildi değil mi?”

“Kesinlikle hayır!”

“Köşke ikinci gidişinizde kasabada olmaması...”

Charles söze karıştı.

“O ikinci hafta sonu halama gitmeye birden karar verdik. Önceden planlanmış bir şey değildi.”

“Öyle mi?”

Theresa bezgin bir halde, “İşin doğrusu,” dedi. “Bella’yla kocası bir önceki hafta sonunu köşkte geçirmişlerdi. Sözüm ona halamın geçirdiği kazadan dolayı endişelenmişlerdi. Onların bizden önce davranabileceğini düşünerek.”

Charles güldü. “Emily halanın sağlığıyla bizim de ilgilenmemizin iyi olacağına karar verdik. Ama tabii bizim ihtiyar öyle saygı, endişe numaralarını yutmayacak kadar zekiydi. İlgimizin nedenini çok iyi anlayabiliyordu. Emily hala hiç de aptal değildi.”

Theresa birdenbire bir kahkaha attı.

“Ne hoş bir hikâye değil mi? Hepimiz para için dilimiz bir karış dışarıda halamın karşısında hazır olda duruyorduk.”

“Kuzininizle kocasının durumu da aynı mıydı?”

“Ah, tabii. Bella her zaman parasızdır. Zavallı elbiselerimi kopuya eder, benim gibi giyinmeye çalışır, tabii ancak benim harcadığımın sekizde biriyle. Yanılmıyorsam kocası Bella’nın bütün parasını yaptığı yanlış yatırımlarda kaybetmiş. İki yakalarını bir araya getirmekte zorlanıyorlar. Üstelik iki çocukları var ve onları İngiltere’de okutmak istiyorlar.”

Poirot, “Acaba bana adreslerini verebilir misiniz?” dedi.

“Bloomsbury’de Durham Otel’de kalıyorlar.”

“Kuzininiz nasıl bir insan?”

“Bella mı? Çok sıkıcı bir kadındır. Öyle değil mi Charles?”

“Evet, kesinlikle sıkıcı. Aynen kulağakaçan. Ama iyi bir anne, çocuklarına çok düşkün. Sanırım kulağakaçan da öyleymiş.”

“Ya kocası?”

“Tanios mu? Görünüşü biraz tuhaftır ama sanırım aslında iyi bir adam. Zeki, neşeli ve iyi bir sporcu.”

“Siz de aynı fikirde misiniz matmazel?”

“Şey, açıkçası ben de kocasını Bella’ya yeğlerim. Sanırım çok iyi bir doktormuş. Ama yine de bence pek güvenilir bir insan değil.”

Charles söze karışarak, “Zaten Theresa kimseye güvenmez,” dedi.

Kolunu kız kardeşinin omzuna attı.

“Bana da güvenmez.”

Theresa nazikçe, “Sana güvenenin aklı yoktur,” diye mırıldandı.

Poirot ayağa kalkarak hafifçe eğildi ve kapıya doğru ilerledi.

“Artık bu işi üzerime aldım,” dedi. “Belki zor ama matmazelin de dediği gibi her zaman bir yol bulunur. Ah bu arada, Miss Lawson duruşma salonunda çapraz sorgulamada kontrolü yitirebilecek tipte bir insan mı?”

Charles ve Theresa bakiştılar.

“Bence,” dedi Charles. “Bence iyi bir avukat kolayca siyaha beyaz dedirtebilir.”

Poirot gülümsedi.

“Haklısın.”

Hızla odadan çıktı. Ben de onu izledim.

Poirot holde şapkasını aldı. Sokak kapısını açtı ve hızla kapattı. Sonra geri dönerek parmaklarının ucunda salonun kapısına yaklaştı

Agatha Christie

ve hiç utanmadan kulağını kapıya yaslayıp, içeriyi dinlemeye başladı. Poirot'ya kimse kapı dinlemenin ayıp olduğunu öğretmemiş sanırım. Dehşete kapılmıştım ama yapabileceğim bir şey yoktu. Telaş içinde Poirot'ya işaret ederek bunu yapmamasını belirttim. Ama bana aldırmadı bile. O sırada Theresa'nın tok, enerjik sesini duyduk.

“Seni gidi aptal.”

Ardından koridorda ayak sesleri duyuldu. Poirot, beni kolumdan çektiği gibi sokak kapısını açtı. Sessizce dışarı süzüldük ve kapıyı arkamızdan usulca kapadı.

15

Miss Lawson

“Poirot,” dedim dışarıda. “Kapı dinlemek *ayıp* değil mi?”

“Sakin ol dostum. Dinleyen sen değil, bendim. Kapıya kulağını da dayamadın. Aksine asker gibi dimdik nöbet bekledin.”

“Ama ben de aynı şeyleri duydum.”

“Doğru. Matmazel fısıldamıyordu.”

“Bizim oradan ayrıldığımızı düşündüğü için.”

“Evet, onları yanılttığımız bir gerçek.”

“Bu gibi şeylerden hoşlanmıyorum.”

“Ahlak anlayışının kusursuz olduğu kesin. Ama bunu tartışmanın ne yeri ne de zamanı. Başka bir koşulda tartışabiliriz. Biliyorum bunun oyun olmadığını söyleyeceksin. Benim buna yanıtımsa, cinayetin oyun olmadığı.”

“Ama burada cinayet söz konusu değil ki!”

“Bundan emin olamazsın.”

“Niyet belki. Ama sonuç olarak cinayet ve cinayet girişimi tamamen farklı şeyler.”

Agatha Christie

“Ahlaki açıdan ikisinin arasında hiçbir fark yok. Ama yine de, bunun yalnızca bir cinayet girişimi olduğundan emin misin?”

Şaşkınlık içinde bakakaldım.

“Miss Arundell doğal nedenlerle ölmedi mi?”

“Yineliyorum, *emin misin?*”

“Herkes öyle söylüyor.”

“Herkes mi? *Oh, là, là!*”

“Doktor öyle olduğunu söyledi,” dedim. “Doktor Grainger. Herhalde bilmesi gerekir değil mi?”

“Evet bilmesi gerekir.” Poirot’nun sesi tereddütlüydü. “Hasting, anımsıyor musun, doktorun raporuna inandığımız birçok olayda, cesedin mezardan tekrar çıkarılması gerekmişti. ‘İyi de bu olayda Miss Arundell’in ölüm nedeni uzun süredir çektiği rahatsızlık.’”

“Öyle görünüyor, evet.”

Poirot’nun sesi hâlâ tereddütlüydü. Ona merakla baktım.

“Poirot!” dedim. “Cümleme aynen senin deyiminle, ‘emin misin’ diyerek başlamak istiyorum. Profesyonel dürtülerinin *seni* yönetmediğinden emin misin? Bunun cinayet olmasını *istiyorsun* ve cinayet olması *gerektiğini* düşünüyorsun.”

Kaşları biraz daha çatıldı. Başını yavaş yavaş salladı.

“Bu söylediklerin çok mantıklı Hastings. Önemli bir noktaya parmak bastın. Cinayet benim işim, mesleğim. Aynen apandisit ya da her ne ise işte, bir cerrah gibiyim. Nasıl bir cerrah hastayı yalnızca kendi uzmanlık alanı çerçevesinde inceliyor, bu hastanın sorununun şu ya da bu olması mümkün mü diye düşünüyorsa, ben de aynı şeyi yapıyorum. Kendi kendime, ‘Bu cinayet olabilir mi?’ diye soruyorum. Ve senin de gördüğün gibi dostum her zaman bir olasılık vardır.”

“Bence bu olayda öyle olması olasılığı oldukça düşük, hatta yok gibi.”

“Ama o öldü Hastings. Bu gerçeği inkâr edemezsin. O *öldü!*”

“Sağlığı kötüydü. Yetmişini geçmişti. Bütün bunları düşününce bana ölümü çok doğal görünüyor.”

“Peki, Theresa Arundell’in ağabeyine şiddetli bir şekilde aptal diye bağırması da sana doğal görünüyor mu?”

“Bunun bütün bu olanlarla ne ilgisi var?”

“Her şey her şeyle ilgili. Charles Arundell’in son ifadesi, halasının ona vasiyetnamesini gösterdiğine ilişkin iddiası hakkında ne düşünüyorsun?”

Poirot’ya dikkatle baktım.

“Bundan nasıl bir sonuç çıkardın?”

Neden sanki hep soru soranın Poirot olması gerekiyordu ki?

“Bence ilginç, hem de çok ilginç! Miss Theresa’nın gösterdiği tepki de öyle. Sarılmalarıysa yapmacıktı, hem de çok.”

“Hımm,” diye mırıldandım.

“Bu durumda soruşturmayı iki farklı yönde yürütmemiz gerekecek.”

“Hoş bir dolandırıcı çift,” dedim. “Her şeye hazırlar. Kız gerçekten nefes kesecek kadar güzel. Genç Charles’a gelince, çok çekici, şirin bir düzenbaz.”

O sırada Poirot bir taksi çağırmıştı. Şoför kaldırımdaki cebe girdi. Taksiye bindik, Poirot, şoföre adresin yazılı olduğu kâğıdı uzattı.

“Clanroyden Apartmanları 17 Numara, Bayswater.”

“Demek önce Lawson’a gidiyoruz,” dedim. “Peki ya sonra sıra kimde, Tanios’larda mı?”

“Kesinlikle doğru Hastings.”

Agatha Christie

Taksi Clanroyden Apartmanları'na doğru ilerlerken, "Peki şimdi kim olacaksın?" diye sordum. "General Arundell'in biyografisini yazan gazeteci misin, Littlegreen Köşkü'nün yeni talibi mi, yoksa yeni bir kişilik mi?"

"Kendimi yalnızca Hercule Poirot olarak tanıtmayı düşünüyorum."

"Çok şaşırtıcı."

Poirot, bana bir bakış attıktan sonra taksi parasını ödedi.

17 Numara ikinci kattaydı. Küstah görünümlü bir hizmetçi kız kapıyı açtı ve bizi doğruca biraz önce ayrıldığımız oturma odasından daha komik görünümlü bir odaya aldı.

Miss Theresa Arundell'in dairesi neredeyse boş denecek kadar yalın döşenmişti. Buna karşın Miss Lawson'un misafir odası öylesine tıka basa eşya, aksesuar ve biblolarla doluydu ki bir şeye çarpıp devireceğim korkusuyla insanın rahatça hareket etmesi bile olanaksızdı.

Kapı açıldı ve içeri orta yaşlı, topluca bir hanım girdi. Miss Lawson tam hayalimde canlandırıdığım gibiydi. Dolgun, aptal yüzlü, dağınık kırmızı saçlı bir kadın. Burnuna oturtmuş olduğu kelebek gözlüğü hafifçe çarpılmıştı. Sanki koşmuş gibi kesik kesik soluyarak konuşuyordu.

"Günaydın... şey... ben."

"Miss Wilhelmina Lawson?"

"Evet... evet... benim..."

"Ben de Poirot... Hercule Poirot. Dün Littlegreen Köşkü'nü gezdim."

"Ah evet?"

Miss Lawson'un ağzı biraz daha açıldı. Aklınca dağınık saçlarını toplamaya çalışıyordu.

“Oturmaz mısınız?” diye ekledi. “Lütfen şöyle geçin. Ah masa yolunuzu kesiyor değil mi? Kusura bakmayın, burası biraz dağınık da. Çok zor bu dairelere yerleşmek. Biraz küçük. Ama öyle *merkezi* ki. Ben de merkeze yakın olmayı seviyorum. Siz de öyle mi?”

Kadın iç geçirerek rahatsız olduğu anlaşılan Victoria stili bir sandalyeye ilişti. Kelebek gözlükleri halen çarpık bir durumda öne doğru eğildi ve umutla Poirot’ya baktı.

Dostum sözlerini sürdürdü. “Köşke alıcı rolünde gittim, Miss Lawson. Ama şunu hemen belirtmem gerekiyor, bütün bu konuştuklarımız aramızda kalmalı.”

Miss Lawson derin bir soluk alarak, “Ah evet, tabii,” dedi. Heyecanlanmış olduğu anlaşıyordu.

Poirot, “Oraya gidiş amacım farklıydı...” diye ekledi. “Belki biliyorsunuz belki de bilmiyorsunuz ama Miss Arundell ölümünden kısa bir süre önce bana bir mektup yazmıştı.”

Bir an için susup, daha sonra ekledi. “Ben çok tanınmış bir özel dedektifim.”

Miss Lawson’un hafifçe kızaran yüzü şekilden şekile girdi. Poirot’nun soruşturmada hangisinin üzerine gideceğini merak ediyordum: *korku, heyecan, sürpriz, şaşkınlık...*

Kadın, “Ah,” dedi. Biraz bekledikten sonra yeniden, “Ah...” dedi. Ve sonra birden hiç beklenmedik bir soru:

“Parayla mı ilgili?”

Poirot bile şaşırmıştı.

Usulca, “Hani şu para,” diye mırıldandı.

“Evet evet. Çekmeden alınan para değil mi?”

Poirot yavaşça, “Miss Arundell size bana o parayla ilgili bir mektup yazdığını söylemedi mi?” diye sordu.

Agatha Christie

“Hayır söylemedi. Hiçbir fikrim yoktu. Doğrusu çok şaşırdım.”
Duraksadı.

“Bundan kimseye bahsetmediğini düşünüyordunuz değil mi?”

“Aslında öyle düşünmedim. Bakın, o bu konuda farklı düşünüyordu.”

Yeniden sözlerine ara verdi.

Poirot devam etti. “Miss Arundell parayı kimin aldığını düşünüyordu. Söylemek istediğiniz buydu. Öyle değil mi?”

Miss Lawson başıyla onaylayarak, yine soluk soluğa, “İşte bu yüzden, yani onun dediğine göre... şey... düşündüğü...”

Poirot bu anlaşılmasız sözcükleri yeniden ustalıkla yarıda kesti. “Bu bir aile meselesiydi değil mi?”

“Kesinlikle.”

Poirot, “Benim uzmanlık alanım da aile meseleleridir,” diye belirtti. “Sizin de gördüğünüz gibi ağzım çok sıkıdır, sır tutmayı iyi bilirim.”

Miss Lawson heyecanlı bir şekilde başını salladı. “Ah, tabii, elbette bu durum farklı. Polise benzemez.”

“Tabii tabii. Ben polisten farklıyım. Polis olmazdı.”

“Evet olamazdı. Sevgili Miss Arundell çok gururlu bir kadındı. Tabii daha önce de Charles’la sorunlar yaşamış ama her defasında olay örtbas edilmişti. Hatta bir defasında sanırım Charles Avustralya’ya kadar gitmek zorunda kalmış.”

Poirot, “Evet evet, tabii, aynen öyle,” diye mırıldandı. “Neyse, sanırım olay şu, Miss Arundell’in çekmecesinde bir miktar para vardı.” Susup yanıt bekledi.

Miss Lawson hemen doğruladı.

“Evet, parayı bankadan almıştı. Biliyorsunuz işte, günlük giderler ve hizmetçilerin ücretleri.”

“Peki, tam olarak bu paradan ne kadar eksilmişti?”

“Dört sterlin. Hayır hayır yanlış. Üç sterlin ve iki şilin. İnsan bu gibi konularda kesin konuşmalı bunu biliyorum.” Miss Lawson heyecanla arkadaşına bakarken farkında olmadan kelebek gözlüğünü biraz daha çarpıttı. Patlak gözleri neredeyse fal taşı gibi açılmıştı.

“Teşekkürler Miss Lawson. Çok dikkatli bir işkadını olduğunuz anlaşılıyor.”

Miss Lawson hafifçe gülümsedi ama daha fazla gülmemek için kendini tuttuğu anlaşılıyordu.

Poirot ekledi. “Miss Arundell hiç şüphesiz haklı nedenlerle bu hırsızlığı da yeğeni Charles’ın yaptığından şüpheleniyordu, değil mi?”

“Evet.”

“Ama ortada parayı Charles’ın aldığını gösterecek kesin bir delil yoktu değil mi?”

“Ah, ama hırsız Charles’tan başkası olamazdı. Bayan Tanios asla böyle bir şey yapmazdı. Kocasını ise yabancı, zaten Miss Arundell’in parasını nereye koyduğunu bilemezdi. Bella da bilemezdi ya. Theresa’ya gelince, onun böyle bir şeyi aklından bile geçirdiğini sanmam. Onun çok parası var. Her zaman çok şık giyinir.”

Poirot, “Tabii hizmetçi ya da uşaklardan biri de olabilirdi,” dedi.

Bunun düşüncesi bile Miss Lawson’u kızdırmaya yetmişti.

“Yoo, hayır, Ellen de Annie de böyle bir şeyi akıllarından bile geçirmezler. Her ikisi de iyi insanlar ve *kesinlikle dürüst* olduklarından eminim.”

“Acaba bana bir konuda fikir verebilir miydiniz? Eminim eğer biri sizin gibi Miss Arundell’in güvenini kazanmışsa.”

Miss Lawson şaşkınlık içinde mırıldandı. “Ah, bu konuda bir fikrim yok, ama sanırım.” Gururunun okşanmış olduğu anlaşılıyordu.

“Bana yardımcı olabileceğinizi hissediyorum.”

“Elimden gelirse elbette, yapabileceğim her şeyi.”

Poirot ekledi. “Bu aramızda sır olarak kalacak.”

Miss Lawson’un yüzünde baykuşu andıran bir ifade belirdi. “Sır olarak” sözcüklerinin kadının üzerindeki mucizevi etkisi seziliyordu.

“Sizce Miss Arundell vasiyetnamesinin şartlarını neden değiştirdi?”

“Vasiyetname mi? Ah, vasiyetname!”

Miss Lawson afallamış gibiydi.

Poirot onu dikkatle süzüyordu.

“Miss Arundell’in ölümünden kısa bir süre önce yeni bir vasiyetname yaparak her şeyini size bıraktığı doğru değil mi?”

Miss Lawson tiz bir sesle itiraz etmeye başladı.

“Evet, ama benim bundan haberim yoktu! Hiçbir şey bilmiyordum! Hiçbir şey! Benim için *büyük* bir sürpriz oldu. Tabii *muhteşem* bir sürpriz! Sevgili Miss Arundell bana büyük bir iyilikte bulundu! Üstelik bu konuda en ufak bir imada bile bulunmamıştı. Bay Purvis vasiyetnameyi okuduğu zaman öyle şaşırdım ki nereye bakacağımı bilemedim. Güleyim mi yoksa ağlayayım mı şaşırp kaldım. Emin olun Mösyö Poirot *şok* geçirdim, anlıyorsunuz değil mi, *şok*! Miss Arundell’in bu *iyiliği*, bu *olağanüstü iyiliği*... tabii aslında onun bana biraz bir şeyler bırakacağını umuyordum. Ama biraz ufak bir miktar. Aslında bana para bırakması için hiç neden yoktu. Onun yanında çalışmaya başlayalı o kadar uzun bir zaman olmamıştı. Ama bu perimasalından farksız. Hâlâ inanamıyorum. Bilmem ne demek istedi-

ğimi anlatabiliyor muyum? Bazen bu mirastan huzursuz oluyorum ve yani...”

Elini kolunu sallarken kelebek gözlüğüne çarparak yere düşürdü. Eğilip aldı. Ardından daha da büyük bir coşkuyla konuşmaya devam etti.

“Bazen düşünüyorum, kan bağları çok önemlidir, etle tırnak gibi. Miss Arundell’in servetini ailesine değil de bana bırakmış olması beni çok rahatsız ediyor. Bu bana *doğru* değil gibi geliyor, öyle değil mi? Böyle tamamının bana kalması. Üstelik bu çok *büyük* bir servet. Kimse bu kadarını beklemiyordu. Hiç kimse. Ama şey, bu insanı çok huzursuz ediyor, herkes bir şeyler söylüyor, biliyorsunuz... ve ben *kötü huylu* bir kadın değilim. Yani Miss Arundell’i etkilemek, ona bir şeyler empoze etmek aklımdan bile geçmezdi. Zaten bunu başaramazdım da. Doğrusunu isterseniz ondan biraz da korkardım. Bildiğiniz gibi o çok *sertti*, birden *parlar*, insanı azarlardı. Bazen çok kabalaşırdı! ‘Aptallık etme!’ diye bağırırdı bana. Benim de duygularım var, bazen çok incinirdim, bütün gece üzülürdüm... Ama sonra aslında böyle davranmasına rağmen Miss Emily’nin beni gerçekte sevmiş olduğunu öğrenmek muhteşem bir şey, değil mi? Tabii dediğim gibi bazıları çok kötü şeyler söylüyorlar, bu kadarı biraz haksızlık oluyor, çok incitiyor... yani bu kadarına dayanmak insana çok zor geliyor, bazen insan...”

Poirot, “Yani paradan vazgeçmek istediğinizi mi söylüyorsunuz?” diye sordu.

Bir an bana Miss Lawson’un uçuk mavi, buğulu gözlerinde çok değişik bir kıvılcım belirmiş gibi geldi. Bir an karşımızda o uysal ve aptal kadının yerinde çok zeki ve kurnaz birinin olduğunu düşündüm.

Miss Lawson hafifçe güldü.

Agatha Christie

“Şey... tabii bunun bir diğer tarafı da var... Her sorunun iki yanı vardır. Yani demek istediğim Miss Arundell parasının bana kalmasını istiyordu. Eğer bu mirası almazsam onun *isteğine* karşı çıkmış olacağım. Bu da doğru olmaz öyle değil mi?”

Poirot başını salladı.

“Bu yanıtlanması zor bir soru.”

“Evet gerçekten öyle. Bu konu beni çok endişelendirdi. Bayan Tanios Bella... o çok iyi bir kadındır. Sonra o şirin çocukları. Miss Arundell’in onların sıkıntı çekmesini istediğini sanmıyorum. Yani sanırım sevgili Miss Arundell, benim bu konuda *sağduyulu* davranmamı istiyordu. Servetini *doğrudan* doğruya Bella’ya bırakamazdı, çünkü o zaman paranın o adamın eline geçeceğinden korkuyordu.”

“Hangi adamın?”

“Kocasının! Bakın Bay Poirot, zavallı Bella *tamamen* o adamın kontrolündedir. Onun *her dediğini* yapar. Korkarım kocası isterse cinayet bile işler. Üstelik kocasından çok da korkuyor. Korktuğundan eminim. Bir iki defa dehşete kapıldığını kendi gözlerimle gördüm. Bu doğru bir şey değil Bay Poirot, bunun doğru olduğunu söyleyemezsiniz.”

Poirot da öyle bir şey söylemiyordu zaten. Yalnızca, “Doktor Tanios nasıl bir adam?” diye sordu.

Miss Lawson tereddütle, “Şey,” dedi. “Aslında hoş bir insan.”

Birden kararsızlıkla sustu.

“Ama ona güvenmiyorsunuz?”

“Hayır güvenmiyorum.” Miss Lawson duraklayarak sözlerine devam etti. “Aslında ben hiçbir erkeğe pek fazla güvenmem. İnsan öyle *korkunç* şeyler duyuyor ki! Zavallı kadınların yaşadıkları şeyler. Korkunç! Tabii Doktor Tanios, karısını çok seviyormuş gibi rol yapıyor, Bella’ya çok iyi davranıyor. Davranışları gerçekten *nazik* ve

ölçülü. Ama benim yabancılara hiç güvenim yoktur. Çok sahtekâr oluyorlar. Sevgili Miss Arundell'in de parasının o adamın eline geçmesini istemediğinden eminim."

Poirot, "Bu arada Miss Theresa'yla Bay Charles'ın da mirastan yoksun bırakılmış olmaları zor bir durum," diye fikrini açıkladı.

Miss Lawson'un yüzü hafifçe kızardı.

"Theresa'nın gereğinden fazla parası olduğunu düşünüyorum!" dedi sert bir tonda. "Yalnızca giysilerine yüzlerce sterlin harcıyor. Ya iç çamaşırları? Hepsi ahlaksız! Birçok iyi eğitim almış aile kızının yaşamak için bile çalışmak zorunda kaldıklarını düşününce..."

Poirot yavaşça cümleyi tamamladı.

"Miss Theresa'nın hayatını kazanmak için biraz çalışmasının iyi olacağını düşünüyorsunuz değil mi?"

Miss Lawson onu ciddi bakışlarla süzdü.

"Bunun Theresa'ya çok yararı olurdu. Aklı başına gelirdi. Zorluklar insana çok şey öğretir."

Poirot ağır ağır başını salladı. Dikkatle kadını süzüyordu.

"Ya Charles?"

Miss Lawson sert sert, "Charles tek bir kuruşu bile hak etmiyor," dedi. "Miss Arundell onu mirasından yoksun bıraktı. Bunun da önemli bir nedeni vardı. Charles, halasını öyle kötü bir şekilde tehdit etmemeliydi!"

"Tehdit mi etti?" Poirot'nun kaşları kalkmıştı.

"Evet, tehdit etti!"

"Nasıl bir tehdit? Ne zaman?"

"Durun bakayım... ah, evet, tabii ya Paskalya'da. Pazar günü. Aslında bunun için böyle bir günü seçmesi çok daha kötüydü."

"Charles ne dedi?"

Agatha Christie

“Halasından para istedi. Miss Emily vermeyi reddetti. Bunun üzerine o da ona akıllıca davranmadığını söyledi. ‘Böyle devam ederse...’ Neydi o söz, hani şu Amerikalıların vahşi ifadelerinden biri. ‘Böyle devam edersen seni ortadan kaldırmak zorunda kalırım,’ dedi.”

“Yani halasını ortadan kaldırmakla mı tehdit etti?”

“Evet.”

“Peki Miss Arundell ne dedi?”

“Galiba, ‘Kendimi korumayı bildiğimi anlayacaksın Charles,’ dedi.”

“O sırada odada mıydınız?”

Miss Lawson kısa bir tereddüdün ardından, “Tam olarak değil,” diye mırıldandı.

Poirot hemen, “Evet evet,” dedi. “Peki Charles, halasının bu sözlerine nasıl karşılık verdi?”

“O kadar emin olma,” dedi.

Poirot, “Miss Arundell bu tehdidi ciddiye aldı mı?” diye sordu.

“Şey, bilmiyorum... Bana bu konuda bir şey söylemedi... Zaten söylemezdi...”

Poirot yavaşça, “Miss Arundell’in yeni bir vasiyetname yapmaya hazırlandığını biliyordunuz tabii,” dedi.

“Hayır hayır. Benim için büyük bir sürpriz oldu! Aklımdan bile...”

Poirot, kadının sözünü kesti.

“Vasiyetnamenin içeriğini bilmiyordunuz. Ama olayın, yani Miss Arundell’in yeni bir vasiyetname yapmaya hazırlandığının farkındaydınız.”

“Şey, bundan şüpheleniyordum, yani yatağa düşünce hemen avukatını çağırması...”

“Doğru. Bu Miss Arundell merdivenden düştükten sonra oldu değil mi?”

“Evet, Bob, yani Miss Arundell’in köpeği topunu merdivenin başında bırakmış. Miss Arundell de topa basarak yuvarlandı.”

“Kötü bir kaza.”

“Evet. Miss Arundell kolaylıkla kolunu ya da bacağı kırabilirdi. Doktor da öyle söyledi.”

“Hatta kolayca ölebilirdi de.”

“Evet doğru.”

Kadın bu sözleri çok doğal ve dürüst bir havada söylemişti.

Poirot gülümsedi.

“Küçük Bob’u köşkte gördük.”

“Ah, evet, herhalde gördünüz. Çok şirin bir fino.”

Dünyada beni hiçbir şey neşeli bir teriere “şirin bir fino” denmesi kadar sinirlendiremez. Bob’un Miss Lawson’u önemsememesi ve dediğini yapmaması boşuna değildi.

Poirot, “Bob zeki bir köpek değil mi?” diye sordu.

“Ah evet, hem de çok.”

“Neredeyse hanımının ölümüne neden olacağını bilse kim bilir ne kadar üzülürdü?”

Miss Lawson yanıt vermedi. Yalnızca başını sallayarak iç çekti.

Poirot sordu.

“Sizce bu kaza Miss Arundell’in yeni bir vasiyetname yapmasına neden olmuş olabilir mi?”

Tehlikeli sulara yüzmeye başladığımızı düşündüm ama anlaşılan Miss Lawson bu soruyu çok doğal bulmuştu.

“Bakın bu konuda haklı olabilirsiniz. Kaza Miss Emily’yi çok sarstı bundan eminim. İhtiyar insanlar öleceklerini hiç düşünmek is-

temezler. Ama öyle bir kaza insanın durup düşünmesine neden olur. Belki de Miss Emily *ölümünün yakın* olduğunu sezdi.”

Poirot kayıtsız bir tavırla, “Aslında sanırım sağlığı oldukça iyiy-miş,” dedi.

“Ah evet. Gerçekten iyiydi.”

“Sonra birden hastalandı değil mi?”

“Evet. Aniden! O akşam dostlarımız bizi ziyarete gelmişti.”

Miss Lawson sustu.

“Tripp kardeşler mi? Onlarla tanıştım. Çok hoş insanlar.”

Miss Lawson’un yüzü hoşnutlukla kızardı.

“Öyle değil mi? Çok *kültürlüler*. İlgi alanları çok geniş. Üstelik medyumlar da! Belki de size seanslarımızdan söz etmişlerdir. Tabii siz bu konuya şüpheyile yaklaşıyor olabilirsiniz ama öbür dünyaya göçmüş olanlarla bağlantı kurmanın insanı nasıl mutlu ettiğini anlatamam.”

“Bundan eminim, bundan eminim.”

“Biliyor musunuz Bay Poirot, annem bana demişti ki, hem de birçok kez, ‘Öbür dünyaya göçmüş sevdiklerinin hâlâ kendini düşündüğünü ve gözettiğini bilmek muhteşem bir duygu.’ ”

Poirot nazıkçe, “Evet evet, bunu anlıyorum,” dedi. “Miss Emily de ruhlara inanır mıydı?”

Miss Lawson’un yüzü hafifçe asıldı.

“İnanmayı istiyordu,” dedi tereddütlü bir şekilde. “Ama bu konuya her zaman doğru bakış açısıyla yaklaştığını sanmıyorum. Şüpheci, kolay inanmayan bir kadındı, birkaç kez bu tutumuyla en *istenmeyen türde* ruhların gelmesine neden olmuştu. Bazı müstehcen mesajlar filan... neyse ben bunun nedeninin Miss Arundell’in tutumu olduğundan eminim.”

“Bence de olabilir.”

“Ama son akşam...” diye sözlerini sürdürdü Miss Lawson. “Belki Julia’yla Isabel size anlatmışlardır, o son akşam çok başka bir şey oldu, çok farklı bir fenomen. Aslında ‘bedenleşme’ diye tanımlanan bir şey. Ektoplazm... Belki ektoplazmın ne olduğunu biliyorsunuz?”

“Evet evet. Bu konuda bilgim var.”

“Bildiğiniz gibi ruh medyumun ağzından *lastik* gibi bir şerit halinde çıkar ve sonra şekillenir. Bay Poirot, ben artık kendisi bunun *farkına olmasa da* Miss Emily’nin *medyum* olduğundan eminim. O akşam sevgili Miss Emily’nin ağzından *bir ışığın* çıktığını gördüm. Sonra başının etrafını ışıltılı bir sis sardı.”

“Çok ilginç.”

“Ama ne yazık ki sonra Miss Emily birden hastalandı. *Seansı* yarıda bırakmak zorunda kaldık.”

“Doktoru ne zaman çağırdınız?”

“Ertesi sabah.”

“Durumu ciddi mi buldu?”

“Şey. O akşam için eğitimli bir hemşire yolladı. Sanırım Miss Emily’nin bunu atlatacağını umuyordu.”

“Şey, affedersiniz ama, Miss Arundell’in akrabalarına haber verilmedi mi?”

Miss Lawson kızardı.

“Mümkün olduğu kadar çabuk haber verildi. Şey, yani Doktor Grainger Miss Emily’nin durumunun tehlikeli olduğunu açıklar açıklamaz.”

“Krizin sebebi neydi? Miss Arundell’in yediği bir şey mi?”

“Hayır. Belirli bir yiyecek ile ilgisi olduğunu sanmıyorum. Gerçi Doktor Grainger, Miss Arundell’in diyet konusunda yeterince dikkatli davranmadığını söyledi ama bence krize daha çok, soğuk algınlığının neden olduğunu düşünüyordu. O sırada havalar bir iyi bir kötüydü.”

Agatha Christie

“Theresa ve Charles o hafta sonu köşke gelmişlerdi değil mi?”

Miss Lawson dudaklarını büzdü.

“Evet.”

Poirot dikkatle kadını inceliyordu.

“Ama bu ziyaretleri başarılı olmadı sanırım.”

“Olmadı ya.” Kadın belirgin bir kinle ekledi. “Miss Emily onların ne için geldiklerini biliyordu tabii.”

“Niçin gelmişlerdi?” diye soran Poirot, onu dikkatlice incelemeye devam ediyordu.

Miss Lawson, “Para için tabii,” dedi. “Ama isteklerini elde edemediler.”

“Edemediler mi?”

“Hayır,” diyen Miss Lawson ara vermeden ekledi. “Sanırım Doktor Tanios da aynı şeyin peşindeydi.”

“Doktor Tanios mu? O da aynı hafta sonu köşke mi geldi?”

“Evet pazar günü. Yalnızca bir saat kaldı.”

Poirot mırıldandı.

“Herkes zavallı Miss Arundell’in parasına göz dikmiş.”

“Evet öyle, ne kadar çirkin bir şey bu değil mi?”

Poirot, “Gerçekten öyle,” diye cevap verdi. “Herhalde Charles’la Theresa o hafta sonu Miss Arundell’in onları mirasından mahrum ettiğini öğrendikleri zaman çok sarsıldılar.”

Miss Lawson şaşkınlıkla baktı.

Poirot, “Öyle değil mi?” diye sordu. “Miss Emily yeğenlerine özellikle durumu açıklamadı mı?”

“Bu konuda bir şey söyleyemem. *Ben* bir şey duymadım. Bildiğim kadarıyla, hiç tartışma filan da olmadı. Charles’la kız kardeşi köşkten ayrılırlarken *çok neşeli* görünüyorlardı.”

“Sanırım bana yanlış bilgi verildi. Miss Arundell vasiyetnamesini köşkte saklıyordu değil mi?”

Miss Lawson yine kelebek gözlüğünü düşürdü ve yerden almak için eğildi.

“Tam bir şey söyleyemem. Ama sanırım vasiyetname Bay Purvis’teydi.”

“Vasiyetnamenin hükümlerini yerine getirmekle görevli kişi kimdi?”

“Bay Purvis.”

“Ölümün ardından gelip, Miss Arundell’in belgelerini inceledi mi?”

“Evet.”

Poirot kadını ısrarlı bakışlarla süzdükten sonra birden hiç beklenmedik bir şey sordu. “Bay Purvis’ten hoşlanırmısınız?”

Miss Lawson kızarmıştı.

“Bay Purvis’ten hoşlanmak mı? Şey... evet ama, bu konuda bir şey söylemek güç değil mi? Yani zeki, akıllı bir adam olduğu kesin, iyi, zeki bir avukat, fakat biraz kaba *davranışları* var. Tavırları, yani insanın yüzüne karşı nasıl ifade edeceğimi bilemiyorum açıkçası, ne düşündüğümü resmen söylemek hoş olmayabiliyor. Belki, ne demek istediğimi anlatamıyorum. Kibar bir insandı ama zaman zaman kabalaşırdı.”

Poirot anlayışla, “Sizin için zor bir durum,” dedi.

“Evet gerçekten öyle.”

Poirot ayağa kalktı.

“Yardımlarınız ve nezaketiniz için çok teşekkür ederim matmazel.”

Miss Lawson da yerinden kalktı.

Şaşkın şaşkın, “Teşekkür edecek bir şey yok ki,” diye kekeledi. “Size yardım edebildiysem bu beni çok mutlu eder, eğer yapabileceğim başka bir şey daha varsa...”

Poirot kapıdan döndü. Sesini kıstı.

Agatha Christie

“Sanırım Miss Lawson, size şunu belirtmem gerekiyor. Charles’la Theresa vasiyetnameyi geçersiz kılmayı umuyorlar.”

Miss Lawson yanakları bir anda kıpkırmızı kesildi.

Sert bir tonda, “Bunu yapamazlar,” dedi. “Avukatım öyle söyledi.”

Poirot, “Ah,” dedi. “Demek bir avukatla görüştünüz?”

“Elbette. Neden görüşmeyeyim?”

“Doğru neden görüşmeyesiniz. Çok akıllıca bir davranış. İyi günler matmazel.”

Clanroyden Apartmanı’ndan sokağa çıkınca Poirot derin bir soluk aldı.

“Bu kadın ya görüldüğü kadar aptal bir yaratık ya da çok usta bir aktris Hastings.”

“Miss Arundell’in ölümünün doğal yoldan olduğuna inanmadığı anlaşılıyor,” dedim.

Poirot yanıt vermedi. Böyle insanın sağır olduğu anlar vardır. Bir taksi çağırdı.

Şoföre, “Durham Otel, Bloomsbury,” dedi.

16

Bayan Tanios

“Sizi görmek isteyen biri var madam.”

Durham Otel’in yazı salonundaki masalardan birinin önünde oturan kadın başını çevirip baktı. Sonra da ayağa kalkarak, kararsızlık içinde bize doğru geldi.

Bella Tanios’un yaşı konusunda emin olamasam da otuzunu geçtiğini söyleyebilirim. Siyah saçlı, uzun boylu, zayıf bir kadındı. Fazlasıyla iri gözleri ve endişeli bir yüz ifadesi vardı. Arkasına pamuklu kumaştan biçimsiz bir elbise giymiş, son moda şapkasını uygunsuz bir şekilde ters tarafa doğru eğmişti. Tereddütle, “Sizi...” diye konuşmaya başladıysa da sözü Poirot tarafından kesildi.

Poirot hafifçe eğilerek, “Kuzininiz Miss Theresa Arundell’in yanından geliyorum,” dedi.

“Ah, Theresa’nın mı? Evet?”

“Sizinle biraz özel konuşabilir miyiz madam?”

Bella Tanios kararsızlık içinde etrafına bakındı. Poirot salonun uzak köşesindeki deri kanepeyi işaret etti.

Oraya doğru ilerlediğimiz sırada yüksek tonda cırlak bir çocuk sesi duyuldu.

Agatha Christie

“Anne nereye gidiyorsun?”

“Şimdi geleceğim canım. Sen mektubuna devam et hayatım.”

Konuşan yedi yaşlarında, zayıf, çipil gözlü bir kız çocuğuydu. Dilinin ucunu dudakları arasından çıkarmış, büyük bir gayretle bir şeyler yazmaya çalışıyordu.

Salonun diğer ucu ıssız denecek kadar boştu. Bayan Tanios kanepeye oturdu. Biz de karşısına geçtik. Kadın merakla Poirot’ya bakıyordu.

Poirot söze, “Konu müteveffa teyzeniz Miss Emily Arundell’in ölümü,” diyerek başladı.

Bana mı öyle geliyordu, yoksa gerçekten seçkin, soluk gözlerde ani bir korku ifadesi mi belirmişti?

“Evet?”

“Miss Arundell ölümünden çok kısa bir süre önce vasiyetnamesini değiştirmiş. Yeni vasiyetnameye göre tüm serveti Miss Wilhelmina Lawson’a kalmış. Şimdi akrabalarınız Theresa ile Bay Charles Arundell bu vasiyetnameyi iptal ettirmeye hazırlanıyorlar. Sizin de onlara katılıp katılmayacağınızı öğrenmek istiyordum Bayan Tanios?”

“Ah!” Bella derin bir soluk aldı. “Ama ben bunun mümkün olduğunu sanmıyordum, öyle değil mi? Yani, kocam bir avukata danıştı. Kendisi böyle bir şeye kalkışmamamızı önermiş.”

“Avukatlar çok ihtiyatlı insanlardır madam. Onlar genellikle konuları mahkemeye gitmeden çözümlemekten yanadırlar, özellikle de umut azsa aslında bunda haklıdırlar da. Ama bazen risk almaya geçecek durumlar da vardır. Ben avukat değilim, dolayısıyla olaya başka açıdan bakıyorum. Miss Arundell, yani Miss Theresa Arundell savaşa hazır. Ya siz?”

“Ben mi? Bilmem ki.” Bella Tanios parmaklarını sinirli sinirli ovuşturdu, birbirine geçirdi. “Bunu kocama danışmam lazım.”

“Elbette, kesin bir karara varmadan önce kocanıza danışmanız gerekir. Ama *sizin* bu konudaki düşünceleriniz nedir?”

“Bilmem ki...” Bella Tanios daha da endişelenmişti. “Bu tamamen kocama bağlı.”

“Peki ama siz, siz ne düşünüyorsunuz madam?”

Bella kaşlarını çattı, sonra yavaş yavaş, “Bu fikir benim pek hoşuma gitmiyor. Bana biraz... biraz ayıp olur gibi geliyor, öyle değil mi?”

“Öyle mi, madam?”

“Evet... Eğer Emily teyze servetini ailesine bırakmamaya karar verdiyse bizim de buna saygı gösterip, boyun eğmemiz gerekir.”

“Yani bu durum sizi üzmüyor mu? Kendinizi haksızlığa uğramış gibi hissetmiyor musunuz?”

“Tabii ki hissediyorum.” Kadının yanakları birden kızardı. “Bence teyzemin yaptığı büyük haksızlık. Çok haksızlık etti! Üstelik bu hiç beklenmedik bir şeydi. Emily teyzeden böyle bir şeyi hiç ummazdım. Çocuklarıma karşı da haksızlık etti.”

“Yani sizce bu Miss Emily’ye yakışır bir davranış değil miydi?”

“Hayır kesinlikle değildi.”

“O zaman belki de bunu kendi özgür iradesiyle yapmadı? Belki de teyzeniz o vasiyetnameyi yaparken birinin etkisi altında kaldı?”

Bayan Tanios yeniden kaşlarını çattı. Sonra da istemeye istemeye, “Sorun teyzemin *hiç kimsenin* etkisinde kalacak bir insan olması. O kendi bildiğini yapan başına buyruk bir kadındı.”

Poirot anlayışla başını salladı.

“Evet, söyledikleriniz doğru. Ayrıca Miss Lawson da güçlü kişiliği olan bir insan değil.”

“Öyle. Aslında iyi bir kadındır. Belki biraz aptal ama aslında çok iyi kalplidir. İşte belki de bu yüzden...”

Agatha Christie

Poirot hemen onu cesaretlendirmek istercesine, “Evet madam?” dedi.

“Şey, belki de bu yüzden vasiyetnameyi iptal etmeye kalkışmanın ayıp olacağını düşünüyorum. Miss Lawson’un bu işte bir parmağı olamayacağını hissediyorum. O öyle komplolar kuracak, planlar yapacak bir kadın değil.”

“Sizinle yine hemfikirim madam.”

“Bu nedenle bana mahkemeye başvurmak uygunsuz bir hareket olacakmış gibi geliyor. Sanki ona kin duyuyormuşuz gibi. Ayrıca bu çok da büyük masraf gerektiriyor değil mi?”

“Doğru, çok pahalı.”

“Ve büyük olasılıkla da yararsız. Ama yine de kocamla konuşmalısınız. O böyle işlerden benden daha iyi anlar.”

Poirot bir iki dakika susup bekledikten sonra devam etti. “Sizce bu vasiyetnamenin yapılmasının arkasındaki neden ne olabilir?”

Bayan Tanios yanakları hafifçe kızarıırken mırıldandı. “En ufak bir fikrim bile yok.”

“Bakın madam, size avukat olmadığımı söyledim. Halen mesleğimin ne olduğunu sormadınız.”

Kadın dostumu merakla süzdü.

“Ben aslında dedektifim. Miss Emily Arundell ölümünden çok kısa bir süre önce bana bir mektup yazdı.”

Bella Tanios ellerini göğsünde kavuşturarak öne doğru eğildi. “Bir mektup mu? Kocam hakkında mı?”

Poirot bir an kadına baktı. Sonra yavaş yavaş, “Korkarım bu sorunuzu yanıtlamayacağım,” dedi.

“Demek mektup kocamla ilgiliydi.” Bella’nın sesi hafifçe yükseldi. “Teyzem size ne yazdı? Emin olun Bay... şey... adınızı bilmiyorum.”

“Adım Poirot. Hercule Poirot.”

“Emin olun Bay Poirot eğer o mektupta kocamın aleyhinde bir şey varsa kesinlikle asılsız. O mektuba kimin neden olduğunu biliyorum. Zaten Theresa ve Charles’la *bir şey* yapmak istememenin diğer bir nedeni de bu. Theresa kocamdan hiçbir zaman hoşlanmadı. Hep onun aleyhinde konuştu. Onun aleyhinde konuştuğunu biliyorum. Emily teyzemin de kocam İngiliz olmadığı için bazı önyargıları vardı. Belki de bu yüzden Theresa’nın söylediklerine inanmış olabilir. Ama bunların hiçbirisi *doğru* değil. Buna inanın.”

“Anne mektubum bitti.”

Bayan Tanios hızla arkasını döndü. İçten bir gülümsemeyle küçük kızın kendisine uzattığı mektubu aldı.

“Çok iyi tatlım, çok güzel olmuş. Mickey Mouse resmi de çok hoş.”

“Şimdi ne yapayım anneciğim?”

“Güzel bir kartpostal almak istemez miydin? Al işte sana para. Lobideki dükkâna git, bir kartpostal seç. Sonra da Selim’e gönderirsin.”

Çocuk uzaklaştıktan sonra Charles Arundell’in dediklerini anımsadım. Bayan Tanios iyi bir eş, çocuklarına bağlı bir anne olabilirdi ama gerektiğinde ailesini korumak için her şeyi de yapabilirdi.

“Tek çocuğunuz mu madam?”

“Hayır. Bir de küçük oğlum var. Şu an babasıyla dışarıda.”

“Littlegreen Köşkü’ne gittiğinizde sizinle birlikte geliyorlar mı?”

“Evet bazen. Ama bakın, teyzem oldukça yaşlıydı ve çocuklar onu zaman zaman endişelendiriyorlardı. Yine de onlara karşı her zaman çok iyiydi ve Noel’lerde çok güzel hediyeler gönderirdi.”

“Miss Emily Arundell’i en son ne zaman gördünüz?”

Agatha Christie

“Sanırım ölümünden on gün kadar önce.”

“Siz, kocanız ve akrabalarınızla hep birlikte köşkteydiniz değil mi?”

“Hayır, bu bir önceki hafta sonundaydı. Paskalya’da.”

“Paskalya’dan hemen sonraki hafta sonunu da orada mı geçirdiniz? Teyzenizin sağlığı ve neşesi yerinde miydi?”

“Evet. Her zamanki gibiydi.”

“Yatakta değil miydi?”

“Merdivenden düştüğü için bir süre yattı. Ama biz oradayken yine de aşağıya indi.”

“Teyzeniz size yeni bir vasiyetname yaptığından söz etti mi?”

“Hayır, bu konuda hiçbir şey söylemedi.”

“Size her zamanki gibi mi davrandı?”

Bella Tanios cevap vermeden önce oldukça uzun bir süre sustu.

“Evet.”

O an Poirot ile aynı şeyi düşündüğümüzden eminim.

Bayan Tanios yalan söylüyordu.

Poirot bir an susup bekledikten sonra, “Size Miss Arundell’in davranışlarında bir değişiklik olup olmadığını sorarken ‘siz’ sözcüğünü çoğul olarak kullanmamıştım. Özellikle sizi, *kişisel* olarak kastetmişim.”

“Anlıyorum. Emily teyzem bana çok iyi davrandı. Küçük, incili pırlantalı bir iğne verdi. Çocukların her birine de on şilin cep harçlığı yolladı.”

Kadının davranışları değişmişti. Özgürce, hızla yanıt vermişti.

“Ya kocanız... Teyzenizin ona karşı davranışında da bir değişiklik olmuş muydu?”

Kızı yine geri dönmüştü. Bayan Tanios yanıt verirken Poirot’nun gözlerinden özellikle kaçındı.

“Tabii aynıydı... Neden olmasın?”

“Ama kuzininiz Theresa’nın teyzenize kocanızı çekiştirmiş olabileceğini söylediniz...”

“Bundan eminim! Kesinlikle yaptı bunu.” Bella heyecanla öne doğru eğildi. “Aslında haklısınız. Teyzemin halinde bir değişiklik vardı. Emily teyze kocama çok daha mesafeli davranıyordu. Ve çok da tuhaf. Hatta eczanede yaptırılması gereken bir ilacı vardı ve onu yaptırmakta sorun yaşıyordu, eşim gidip onun ilacını yaptırttı. Teyzem ona yalnızca baştan savma bir teşekkür etti. Sonra da ilacı musluğa döktüğünü gördüm.”

Poirot’nun gözleri parlıyordu.

“Çok tuhaf bir hareket.” Sesi özellikle sakindi.

“Bence son derece nankörce bir davranış.”

“Dediğiniz gibi yaşlı bayanlar bazen yabancılara güvenmezler. Teyzenizin de yeryüzündeki tek güvenilecek doktorların İngiliz doktorlar olduğunu düşündüğünden de eminim. Dar görüşlülük ne de olsa.”

“Evet sanırım öyle.” Bayan Tanios öfkeli görünüyordu.

“Pire’ye ne zaman döneceksiniz madam?”

“Birkaç hafta içinde. Eşim... ah işte eşim ve Edward da geliyorlar.”

17

Doktor Tanios

Doktor Tanios'u ilk gördüğüm an şok geçirdiğimi söylemeliyim. Onu her tür uğursuz ve kötü nitelikle bütünleştirmiş olmalıyım. Zihnimde esmer, siyah sakallı, esrarlı ve karanlık bir adam olarak canlandırmıştım.

Oysa karşımdaki kumral saçlı, kahverengi gözlü, toparlak bir adamdı. Gerçi sakalı vardı ama saçları gibi kumral ve kısa olan bu sakal ona değişik bir hava veriyordu.

İngilizcesi neredeyse kusursuzdu. Sesi yumuşak ve neşeli, iyimser yüz ifadesiyle tam bir uyum içindeydi.

Karısına gülümseyerek, “İşte, geldik,” dedi. “Edward yaşamında ilk kez metroya binince biraz korktu. Ne de olsa şimdiye dek yalnızca otobüse bindi.”

Edward babasına benzemiyordu ama hem o hem de kız kardeşinin yabancı oldukları hemen anlaşılıyordu. Şimdi Miss Peabody'nin onlardan sarı çocuklar diye bahsederken ne demek istediğini anlıyordum.

Kocasının gelmesiyle Bella biraz daha gerginleşmişti. Sinirli görünüyordu. Hafifçe kekeleyerek dostumu onunla tanıştırdı. Beni ise atladı.

Dostumun adı Doktor Tanios'a yabancı gelmedi.

"Poirot mu? Mösyö Hercule Poirot? Bu ismi iyi biliyorum. Bu-
raya gelmenizin nedeni Mösyö Poirot?"

Poirot bu soruyu, "Yakın bir tarihte ölen bir hanımla ilgili ola-
rak buradayım," diye yanıtladı. "Miss Emily Arundell."

"Karımın teyzesi mi? Evet, sorun neydi?"

"Miss Arundell'in ölümüyle ilgili olarak ortaya çıkan bazı..."

Bayan Tanios birden arkadaşımın sözünü kesti.

"Vasiyetnameyle ilgili Jacob. Mösyö Poirot, Theresa ve Charles'la
görüşmüş."

Doktor Tanios'un gerginliği bir ölçüde kayboldu. Bir koltuğa
çöktü.

"Ah, vasiyetname. Şu haksız vasiyetname. Neyse, sanırım bu be-
ni ilgilendiren bir konu değil."

Poirot ana hatlarıyla Arundell kardeşlerle yaptığı görüşmeyi özet-
ledi (büyük ölçüde gerçekleri söylediğini belirtmeliyim) ve vasiyet-
namenin iptali konusunda bir savaş başlatmak niyetinde olduklarını
ima etti.

"Bahsettikleriniz çok ilgimi çekti Mösyö Poirot, hem de çok.
Sizinle aynı görüşte olduğumu belirtmeliyim. Hiç şüphesiz yapıla-
cak bazı şeyler vardır. Bu konuda avukatımıza danıştım, ne yazık ki
onun önerileri pek cesaret verici değildi."

Omuz silkti.

"Eşinize de söylediğim gibi avukatlar genellikle ihtiyatlı insan-
lardır. İyi şansa bırakmak istemezler. Ama ben farklıyım. Ya siz?"

Doktor Tanios şen bir kahkaha attı.

Agatha Christie

“Bu konuda şansımızı denemek isterim tabii. Çoğu zaman da öyle yaparım zaten, öyle değil mi Bella tatlım?” Karısına gülümsedi. Kadın da ona gülümsedi ama bu bana daha çok zorlama bir gülümseymiş gibi geldi.

Doktor Tanios yeniden bakışlarını Poirot’ya yöneltti.

“Ben avukat değilim. Ama bana göre Miss Emily’nin o vasiyetnameyi bilinçli olarak yaptığını zannetmiyorum. O Lawson denilen kadın hem zeki hem de sinsî.”

Bella Tanios huzursuzca kımıldandı. Poirot hemen ona döndü.

“Siz aynı fikirde değil misiniz madam?”

Kadın şaşkın şaşkın mırıldandı.

“O bana hep iyi davrandı. Ben Miss Lawson’un zeki bir kadın olduğunu sanmıyorum.”

Doktor Tanios, “Kadın sana iyi davrandı,” dedi. “Çünkü senden bir korkusu yoktu Bella tatlım. Sen kolayca kandın.”

Doktor Tanios konuşurken neşeliydi ama Bella kızardı. Doktor Tanios konuşmaya devam etti.

“Ama Miss Lawson’un bana karşı davranışları farklıydı. Benden hoşlanmıyordu. Ve bunu belli etmekten de kaçınmıyordu. Size bir örnek vereyim. Orada kaldığımız sırada yaşlı kadın merdivenlerden yuvarlandı. Ertesi hafta sonu onun nasıl olduğunu görmek için köşke gitmekte ısrar ettim. Miss Lawson bizi engellemek için elinden geleni yaptı. Gerçi engel olamadı ama hiç hoşlanmadığı açıkça anlaşılıyordu. Bunun nedeni ortadaydı. *Miss Emily’nin kendine kalmasını istiyordu.*”

Poirot yeniden Bella’ya döndü.

“Siz de aynı fikirde misiniz madam?”

Doktor Tanios karısının yanıt vermesine fırsat tanımadı.

“Bella çok yufka yüreklidir. Hiç kimse için kötü bir şey düşünmez. Ama ben haklı olduğumdan eminim. Size bir şey daha anlatabayım Mösyö Poirot. Miss Lawson’un Miss Arundell üzerindeki etkisinin kaynağı o ruh çağırma seanslarıydı.”

“Öyle mi düşünüyorsunuz?”

“Bundan eminim dostum. Böyle şeyleri çok gördüm. İnsanları tamamen etkisine alır. Büyülenip kalırsınız. Özellikle de Miss Arundell’in yaşıdaysanız. Bu vasiyetname fikrinin nasıl oluştuğu konusunda bahse girmeye bile hazırım. Herhalde bir ruh seansı sırasında, büyük olasılıkla da Miss Arundell’in babası ona vasiyetnamesini değiştirmesini ve tüm parasını Miss Lawson’a bırakmasını söyledi. Miss Emily’nin sağlığı bozuktu, her şeye inanacak bir durumdaydı.”

Bella hafifçe kımıldandı. Poirot hemen ona döndü.

“Sizce bu mümkün mü? Ne düşünüyorsunuz?”

Doktor Tanios, “Konuşsana Bella,” dedi. “Bize fikirlerini açıkla.”

Karısını cesaretlendirmek istercesine ona bakıyordu. Ama Bella onu tuhaf bakışlarla süzdü. Kısa bir süre tereddüt ettikten sonra da, “Benim bu konularda fazla bir bilgim yok,” diye mırıldandı. “Ama haklı olabilirsin Jacob.”

“Elbette ki haklıyım. Öyle değil mi Mösyö Poirot?”

Poirot da başını salladı.

“Doğru olabilir. Sanırım Miss Arundell’in ölümünden önceki hafta sonu da Market Basing’e gittiniz?”

“Oraya Paskalya’da ve bir sonraki hafta sonu gittik, bu doğru.”

“Hayır hayır, benim kastettiğim daha sonraki hafta sonu, yani ayın yirmi altısı. Sanırım pazar günü oradaydınız?”

“Oh Jacob sahi mi? Oraya gittin mi?”

Agatha Christie

Bayan Tanios gözlerini kocaman kocaman açmış, kocasına bakıyordu.

Adam hemen ona döndü.

“Evet. Anımsamıyor musun? Akşamüzeri gidip döndüm. Sana bundan söz etmiştim.”

Poirot da ben de Bella’ya bakıyorduk. Kadın sinirli sinirli şapkasını geriye doğru itti.

Kocas, “Bunu anımsaman gerekir Bella,” diye ısrar etti. “Hafızan ne kadar zayıf.”

Kadın isteksizce gülümseyerek özür diledi.

“Tabii! Çok haklısın, hafızam çok zayıf. Ama aradan da iki ay geçti.”

Poirot, “Sanırım o sırada Miss Theresa’yla Bay Charles da oradaymış,” dedi.

Tanios kayıtsızca, “Olabilir,” dedi. “Ben onları görmedim.”

“Öyleyse köşkte pek fazla kalmadınız?”

“Haklısınız, yalnızca yarım saat kadar...”

Poirot’nun meraklı bakışları Tanios’u huzursuz etmiş gibiydi. Gözlerinde muzip bir pırıltıyla, “Sanırım her şeyi itiraf etmem daha doğru olacak,” dedi. “Miss Arundell’den borç almayı umuyordum, ama başarılı olamadım. Korkarım Bella’nın teyzesi benden pek hoşlanmıyordu. Bu benim açımdan üzülecek bir durumdu, çünkü ben yaşlı kadını gerçekten seviyordum. Aklı başında yaşlı bir kadındı.”

“Size açıkça bir şey sorabilir miyim Doktor Tanios? Ama lütfen dürüst yanıt verin.”

Adamın gözlerinde anlık bir endişe belirmiş miydi, yoksa bana mı öyle gelmişti?

“Kesinlikle Mösyö Poirot.”

“Charles ve Theresa Arundell hakkındaki görüşünüz?”

Doktor rahatlamışa benziyordu.

“Charles ve Theresa mı?” Gülümseyerek sevgi dolu bakışlarla karısını süzdü. “Bella hayatım, ailen hakkındaki samimi görüşlerimi açıklamam seni kızdırır mı?”

Kadın hafifçe gülümseyerek başını salladı.

“Peki o zaman, bence o iki kardeş de işe yaramaz. İşin tuhafı Charles’tan hoşlanıyorum. Serserinin teki ama tatlı bir serseri. Ahlaksız, ama farklı davranmak elinde değil.”

“Peki ya Theresa?”

Tanios duraksadı.

“Bilemiyorum. Çok çekici bir kız. Ama sanırım son derece hırçın. İşine gelirse rahatlıkla cinayet işleyebilecek bir tip o. Daha doğrusu bana öyle geliyor. Annesinin cinayet suçuyla yargılanmış olduğunu bilmem duydunuz mu?”

Poirot, “Kadın beraat etmiş,” dedi.

Tanios hemen, “Evet aynen dediğiniz gibi beraat etmiş,” diye yineledi. “Ama insan yine de bazen acaba diyor...”

“Theresa’nın nişanlısıyla tanıştınız mı?”

“Donaldson’la mı? Evet bir akşam yemeğe geldi.”

“Onun hakkında ne düşünüyorsunuz?”

“Zeki bir genç. Bence işinde de çok başarılı olacak, tabii fırsat bulursa. Uzmanlık para gerektirir.”

“Yani mesleki açıdan olduğunu düşünüyorsunuz, öyle mi?”

“Evet öyle. Çok zeki, hatta mesleğinde dâhi bile denebilir.” Tanios gülümsedi. “Ama asla sosyete de dikkat çekecek biri değil. Davranışları biraz soğuk ve kibirli. Theresa’yla çok gülünç bir çift oluşturuyorlar. Tezatlar birbirini çekermiş. Kız tam bir sosyete keleşliği. Adamsa münzevi.”

İki çocuk annelerini sıkıştırıp duruyorlardı.

Agatha Christie

“Anne artık yemeğe gitsek. Çok acıktım. Geç kalacağız.”

Poirot saatine bakarak ayağa kalktı.

“Çok özür dileriz zamanınızı aldık, bizim yüzümüzden yemeğe geç kaldınız.”

Bayan Tanios, kocasına bakarak kararsızlık içinde mırıldandı.
“Acaba bizimle.”

Poirot hemen atıldı.

“Çok naziksiniz madam, yemek için önceden verilmiş bir sözü-müz var. Şimdiden geç bile kaldık.”

Tanios’ların çocuklar da dahil ellerini sıktı. Ben de onu izle-dim.

Holde bir iki dakika kadar oyalandık. Poirot telefon etmek isti-yordu. Onu lobide bekledim.

Orada durduğum sırada Bella Tanios salondan çıkarak telaşla etrafına bakındı. Endişeli, bir hali vardı. Beni görünce doğruca ya-nıma geldi.

Alçak sesle, “Dostunuz Mösyö Poirot,” dedi. “Gitti mi?”

“Hayır, telefon kabininde.”

“Ah!”

“Onunla konuşmak mı istiyordunuz?”

Başıyla onayladı. Gerginliği artmıştı.

O anda Poirot telefon kabininden çıkarak bizi gördü. Hızla ya-nımıza geldi.

Bayan Tanios hızla ve kısık sesle konuşmaya başladı. “Size söy-lemek istediğim bir şey var. Bunu *anlatmalıyım*.”

“Evet madam.”

“Bu önemli... çok önemli. Anlayacağınız...” Bella birden konuş-maya ara verdi. Doktor Tanios salonun kapısında belirmişti.

Adam ağır adımlarla yanımıza geldi ve bize katıldı.

“Mösyö Poirot’yla ayaküstü bir şey mi konuşuyordun Bella?”

Sesi neşeli, gülümsemesi içtendi.

“Evet...” Bella önce tereddüt ettiyse de sonra ekledi. “Evet hepsi bu kadar Mösyö Poirot. Theresa’ya her konuda onun arkasında olduğumuzu, ne yapmaya karar verirse onu destekleyeceğimizi söyleyin lütfen. *Aile olarak* birbirimize destek olmalıyız.”

Bize başıyla selam verdikten sonra kocasının koluna girerek yemek salonuna doğru uzaklaştı.

Poirot’nun omzuna dokundum.

“Aslında söylemek istediği bu değildi.”

Arkadaşım ağır ağır başını salladı. Uzaklaşan çiftin arkasından bakıyordu.

“Kadın fikrini değiştirdi,” diye ekledim.

“Evet *mon ami* fikrini değiştirdi.”

“Neden?”

“Bunu bilmeyi ben de isterdim,” diye mırıldandı.

Umutla, “Başka bir zaman anlatır,” dedim.

“Acaba? Korkarım anlatmayacak...”

18

Bu İşin İçinde Bir Çapanoğlu Var

Hemen yakındaki küçük bir lokantada Poirot'yla öğle yemeği yedik. Onun Arundell ailesinin üyeleri hakkındaki fikirlerini öğrenmek için sabırsızlanıyordum.

“Evet Poirot?” diye sordum.

Bana serzenişle baktıktan sonra tüm dikkatini mönüye verdi. Yemekleri sipariş ettikten sonra da arkasına yaslanarak, ekmeğini tam ortadan ikiye böldü ve hafiften alaycı bir ses tonuyla, “Evet Hastings?” dedi.

“Artık hepsini gördüğümüze göre onlar hakkında ne düşünüyorsun?”

Poirot ağır ağır yanıt verdi.

“*Ma foi*, bana sorarsan çok ilginç bir aile. Açıkçası gerçekten büyüleyici bir olay. Nasıl diyeyim, ‘sürprizlerle dolu.’ Düşünsene ne zaman, ‘Miss Arundell’den ölmeden önce bir mektup aldım,’ diye konuşmaya başlasam mutlaka ortaya yeni bir şey çıkıyor. Bu sayede Miss Lawson’dan Miss Arundell’den çalınan parayı öğrendim. Bella Tanios telaşla, ‘Mektup kocam hakkında mıydı?’ diye sordu.

Neden kocası hakkında olsun ki? Miss Emily'nin bana, yani Hercule Poirot'ya Doktor Tanios'la ilgili bir mektup yazması için ne gibi bir neden olabilirdi?"

"Bella Tanios'un kafasında bir şey var," dedim.

"Evet bildiği bir şey var. Ama *ne*? Miss Peabody bize, Charles'ın para için büyükannesini bile öldürebilecek bir tip olduğunu söyledi. Miss Lawson ise Bella'nın kocası emrettiği takdirde cinayet işleyebileceğini de söyledi. Doktor Tanios, Theresa'yla Charles'ın ahlaksız olduklarından emin. Annelerinin de bir katil olduğunu ima etti. Theresa'nın soğukkanlılıkla cinayet işleyebileceğini söyledi.

Doğrusunu istersen hepsinin birbirleri hakkındaki görüşleri çok ilginç! Doktor Tanios, Miss Emily'nin haksız etki altında kaldığını düşünüyor ya da düşündüğünü *söylüyor*. Karısı ise o gelmeden önce hiç de öyle düşünmüyordu. Sonra fikrini değiştirdi. Gördüğün gibi Hastings kazan kaynıyor, kabarıyor, zaman zaman yüzeye çok ilgi çekici şeyler çıkıyor. Kazanın diplerinde bir yerde bir çapanoğlu var, evet eminim bir çapanoğlu var. Ben Hercule Poirot buna yemin bile ederim!"

Onun bu içtenliğinden istemesem de etkilenmiştim. Bir iki dakika durup düşündükten sonra, "Belki haklısın," dedim. "Ama her şey öyle bulanık öyle anlaşılmaz ki."

"Ama *bir* şey olduğunda benimle hemfikirsin değil mi?"

Tereddütle, "Evet," diye mırıldandım. "Sanırım öyle."

Poirot masanın üzerinden eğilerek gözlerini gözlerime dikti. "Evet, sen değiştin. Fikrini değiştirdiğini görüyorum. Artık beni, akademik zevklerimi tatmin etme peşinde olmakla itham etmiyor-sun. Peki ama bunun nedeni ne? Bunun nedeni benim olay hakkındaki kusursuz mantık yürütmem değil... Başka bir şey, tamamen

başka bir şey seni etkiledi. Haydi anlat bana dostum, bu olayı ciddiye almanı sağlayan ne oldu?”

Ağır ağır, “Sanırım...” dedim. “Bella Tanios neden oldu. Kadın korkmuş, evet korkmuş gibiydi...”

“Benden mi korktu?”

“Hayır hayır senden değil. Başka bir şey var. Başka bir şeyden. Başlangıçta gayet sakin ve mantıklı konuşuyordu, vasiyetname nedeniyle doğal olarak kızgındı ama yine de yakınmıyor, olumlu yaklaşıyordu. Hatta her şeyin olduğu gibi kalmasından yana gibi göründü. Tam anlamıyla iyi yetiştirilmiş, ağırbaşlı bir kadın gibi davrandı. Ama sonra birden değişti, Doktor Tanios’un gelmesiyle birlikte açgözlü bir havaya büründü. Sonra biz oradan ayrılırken arkamızdan gelmesi sanki gizli, kaçamak...”

Poirot cesaret verircesine başını salladı. Ekledim. “Bir şey daha var, sanırım sen bunu fark etmedin.”

“Ben her şeyi fark ederim.”

“Kocasının o son pazar Littlegreen Köşkü’ne gittiğini bilmiyor olmasından söz ediyorum. Bunu bilmediğinden eminim, hatta bu konuda bahse bile girebilirim. Bu onun için de büyük bir sürpriz oldu ama kendini çok çabuk toparladı. Kocasının bundan söz ettiğini ama kendisinin olayı unuttuğunu söyledi. Ben... ben bu durumdan hiç hoşlanmadım Poirot.”

“Haklısın Hastings. Bu çok anlamlı bir durumdu.”

“Benim üzerimde çok kötü bir etki bıraktı, korktum.”

Poirot ağır ağır başını salladı.

“Sen de mi aynı şeyi hissettin?”

“Evet, bu açıkça sezilen, çok belirgin bir şeydi.” Bir an sustu, sonra konuşmaya devam etti. “Ama yine de Doktor Tanios’u sevdin değil mi? Sen de onu iyi niyetli, zeki ve mantıklı bir adam olarak

nitelendiriyorsun değil mi? Arjantinlilere, Portekizlilere ve Yunanlılara karşı önyargılı olmana rağmen adamdan sen de hoşlandın sanırım, kesinlikle cana yakın bir insan!”

“Evet,” dedim. “Haklısın.”

Oluşan sessizlikte Poirot’yu izledim. Neden sonra sordum. “Ne düşünüyorsun Poirot?”

“Farklı birtakım insanları. Genç, yakışıklı, Norman Gale’i, açık-sözlü, candan Evelyn Howard’ı, neşeli Doktor Sheppard’ı ve sessiz, güvenilir bir insan olan Knighton’u.”

Geçmişte kalmış olaylardaki bu kişilerle bu olay arasında ne gibi bir bağlantı kurduğunu anlayamamıştım.

“Onlarla ne ilişkisi var?”

“Onların hepsi iyi insanlardı...”

“Tanrım yoksa sen aslında Tanios’un...”

“Hayır hayır. Hemen sonuç çıkarmaya çalışma Hastings. Ben yalnızca kişiler hakkındaki ilk izlenimlerin yanıltıcı olabileceğine dikkat çekmek istemiştım. Duygulara değil, gerçeklere göre hareket etmek gerekir.”

“Hımmm,” dedim. “Demek gerçekler farklı. Hayır hayır, yeniden her şeyin üstünden geçmemize hiç gerek yok.”

“Hiç korkma dostum kısa keseceğim. Bir cinayet girişimiyle karşı karşıya olduğumuz kesin. Bunda hemfikiriz değil mi?”

“Evet,” dedim yavaşça. “Öyle.”

Açıkçası o zamana kadar Poirot’nun Paskalya gecesi olanlara ilişkin varsayımlarına hep şüpheyle yaklaşmıştım. Ancak düşününce, onun varsayımlarının kesinlikle mantıklı olduğunu kabul etmem gerektiğini anlıyordum.

“Katil olmazsa cinayet girişimi de olmaz. O akşam orada bulunanlardan biri katildi, başarılı olamadıysa da buna niyetlendi.”

“Bu konuda hemfikiriz.”

“Öyleyse çıkış noktamız bu katil. İşte hakikat. Biraz araştırma yaptık, senin deyişinle suyu biraz bulandırdık biraz dedikodu yaptık. Elimize ne geçti? Görünürde sıradan, öylesine birtakım ithamlar.”

“Yani sence bunlar öylesine olmayabilir mi?”

“Şu an için bunu söylemek imkânsız. Miss Lawson Charles’ın halasını tehdit ettiğini söylerken gerçekten bunu safça söylemiş olabilir ama olmayabilir de. Doktor Tanios’un Theresa Arundell hakkında söylediklerinde de hiçbir kötülük olmayabileceği gibi. Unutmamak gerekir ki, bu uzman bir doktorun görüşü. Diğer yandan Miss Peabody de, Charles’ın eğilimleri konusundaki görüşlerinde büyük olasılıkla ciddiye ama sonuçta bu da bir görüş. Neyse, bilirsin bir söz vardır. Bu işin içinde bir çapanoğlu var! *Eh bien*, benim de aradığım bu işte. Gerçi çapanoğlu değil katil!”

“Poirot, benim asıl bilmek istediğim senin bu konudaki düşüncen.”

“Hastings, Hastings... benim senin kastettiğin anlamda ‘düşünmek’ gibi bir lüksüm yok. Şu an için yapabileceğim tek şey bu konuda mantık yürütmek, sonuç çıkarmak.”

“Ne gibi?”

“Nedeni düşünüyorum. Miss Arundell’in ölümünün olası *nedeni* ne olabilir? En olası neden *çıkart*. Peki, Miss Arundell’in ölümünden kimin ne çıkarı olacaktı eğer o Paskalya günü ölseydi?”

“Herkesin, Miss Lawson dışında.”

“Kesinlikle.”

“Ama bu durumda bir kişi temize çıkmış oluyor.”

Poirot, “Evet,” dedi. Düşünceliydi. “Öyle görünüyor. Ama işin tuhafı Miss Arundell’in o Paskalya’da ölmesi durumunda hiçbir şey

kazanamayacak olan kişi, yani Miss Lawson, iki hafta sonra ölünce her şeyi kazanıyor.”

Şaşırmıştım.

“Bundan ne sonuç çıkarıyorsun Poirot?”

“Neden ve sonuç dostum. Neden ve sonuç.”

Ona şüpheyile baktım.

“Süreci mantıklı bir şekilde düzenlemeliyiz. Kazadan sonra gerçekte ne oldu?”

Poirot’nun bu tavırlarından nefret ediyordum. Kim ne söylese yanlış, kesinlikle yanlıştı. Çekinerek yanıtladım.

“Miss Emily yatağa düştü.”

“Evet. Ve yatarken uzun uzun düşünme fırsatı oldu. Peki ya sonra?”

“Sana mektup yazdı.”

Poirot başıyla onayladı.

“Evet, bana mektup yazdı. Ama mektup postaya verilmedi. Maalesef. Ya sonra?”

“Yani sence mektubun postaya verilmemiş olmasında da bir iş olabilir mi?”

Poirot kaşlarını çatı.

“Bu konuda Hasting, bir fikrim olmadığını itiraf etmeliyim. Bence şu ana dek emin olabildiğim gerçekleri göz önüne alınca mektubun yanlışlıkla gönderilmediği kanısına varıyorum. Ama yine de bundan emin değilim, kimse böyle bir mektubun yazılmış olabileceğinden şüphelenmedi. Neyse, ya sonra ne oluyor?”

Düşündüm.

“Avukatın ziyareti.”

“Doğruca avukatı çağırıyor ve adam da geliyor.”

“Ve yeni bir vasiyetname hazırlıyor,” diye ekledim.

Agatha Christie

“Kesinlikle. Hiç beklenmedik şekilde yeni, sürpriz vasiyetname yapıyor. Şimdi bu vasiyetnameyi dikkate alınca Ellen’in bize açıkladığı bir şeyi çok daha dikkatle ele almamız gerekecek. Anımsıyorsan Ellen, Miss Lawson’un, Bob’un geceyi dışarıda geçirdiğinin Miss Arundell’in kulağına gitmesini istemediğini, hatta bundan dolayı çok endişelendiğini açıkladı.”

“Ama... ah evet, anlıyorum... ama hayır hayır anlayamıyorum. Yoksa neyi ima ettiğini kavramaya başlıyor muyum?...”

Poirot, “Bundan şüpheliyim,” dedi. “Ama eğer gerçekten anladıysan, umarım bu açıklamanın *ne kadar önemli* olduğunu da kavramışsındır.”

Gözlerini bana dikti ve ilgiyle baktı.

Telaşla, “Tabii tabii,” dedim.

Poirot, “Ve sonra,” diye ekledi. “Başka birçok şey oldu. Charles’la Theresa hafta sonunda köşke geldiler. Miss Emily Charles’a yeni vasiyetnamesini gösterdi ya da Charles’ın iddiasına göre öyle.”

“Ona inanmıyor musun?”

“Ben yalnızca *doğrulan*an iddialara inanırım. Miss Arundell vasiyetnameyi Theresa’ya göstermemiş.”

“Herhalde Charles’ın söyleyeceğini düşünüyordu.”

“Ama söylemedi. Acaba *neden*?”

“Charles’ın söylediğine göre kız kardeşine bundan *söz etmiş*.”

“Theresa ise bunu *ısrarla reddetti*. Çok ilginç ve anlamlı bir çatışma. Üstelik biz odadan çıktıktan sonra ağabeyine, ‘Seni gidi aptal,’ diye bağırırdı.”

Üzülerek, “Aklım karıştı,” diye yakındım.

“Biz yine süreci düşünelim. Doktor Tanios pazar günü köşke gitmiş, büyük olasılıkla da karısına bundan bahsetmemiş.”

“Bence kadının kesinlikle bu konuda bilgisi yok.”

“Yine de açık bir kapı bırakalım ve *muhtemelen* diyelim. Sonra, Charles’la Theresa pazartesi günü Littlegreen Köşkü’nden ayrıldılar. O sırada Miss Emily’nin sağlığı da morali de iyiydi. İştahla yediği akşam yemeğinden sonra Tripp kardeşler ve Miss Lawson’la birlikte karanlıkta oturup, ruh çağırdı. Seansın sonlarına doğru da hastalandı. Yatağına yattı, dört gün sonra öldü ve tüm varlığı da Miss Lawson’a kaldı. Ve Bay Hastings yaşlı kadının ölümünün normal olduğunu iddia ediyor.”

“Hercule Poirot ise ortada hiçbir kanıt yokken yaşlı kadının zehirlendiğini iddia ediyor.”

“Elimde *bazı* kanıtlar var Hastings. Tripp kardeşlerle yaptığımız konuşmayı hatırla. Miss Lawson’un birbiriyle ilgisi olmayan konuşmalarının arasında da dikkatimi çeken bir ifade vardı.”

“Miss Arundell’in o akşam körili Hint pilavı yemiş olması mı? Köri zehrin lezzetini de kokusunu da gizleyebilir. Kastettiğin bu mu?”

Poirot ağır ağır, “Evet,” diye mırıldandı. “Köri önemli olabilir.”

“Ama,” dedim. “Eğer tüm tıbbi kanıtlar aksini göstermesine rağmen, bu varsayımın doğruysa zehri yemeğe yalnızca Miss Lawson ya da hizmetçilerden biri katmış olabilir.”

“Acaba?”

“Ya da Tripp’ler. Saçma. Hiç sanmıyorum. Bu insanların masum oldukları açıkça ortada.”

Poirot omuz silkti.

“Hastings şunu bil ki, aptallık, hatta salaklık kurnazlığa engel değildir. Ayrıca ilk cinayet girişimini de unutma. Bu kesinlikle zeki ve ayrıntılı düşünebilen bir beyne ait olamaz. Bob’un topunu merdiven basamaklarının en üst kısmına götürüp bırakmak, basamakların üst kısmına ip germek, bunlar çok basit, sıradan bir cinayet girişimi. Bir çocuk bile bunu düşünebilirdi.”

Kaşlarımı çattım. “Yani.”

“Demek istediğim yalnızca şu. Bizim öğrenmeye çalışmamız gereken tek bir şey var, cinayet isteği. Başka hiçbir şey değil.”

“İyi de zehri kullanan her kimse, bunu hiçbir iz bırakmayacak şekilde seçebilecek kadar kurnaz olmalı,” dedim. “Sıradan bir insan bunu düşünmekte de bulmakta da zorlanabilirdi. Lanet olsun, bütün bunlara inanamıyorum Poirot. Elimde değil. Bunu *bilemezsin*. Bu seninki yalnızca bir varsayım.”

“Yanıyorsun dostum. Bu sabah yaptığımız görüşmeler sonucunda şimdi elimde üzerine gidebileceğimiz bir şeyler var. Belirsiz, muğlak ama yanılmaz bulgular. Ama asıl önemli olan, korkuyorum.”

“Korkuyor musun? Neden?”

Dostum ciddiyetle, “Uyuyan yılanın kuyruğuna basmaktan,” dedi. “Sizin böyle bir atasözünüz vardı değil mi? Uyuyan yılanı uyandırmak... Şu anda katilimizin yaptığı bu, kovuğundaki yılan gibi güneşte huzur içinde uyuyor... Hastings sen de ben de çok iyi biliyoruz ki, güveni sarsılan bir katil ikinci, hatta üçüncü bir cinayetten asla kaçınmaz.”

“Böyle bir şeyin olabileceğini mi düşünüyorsun?”

Başıyla onayladı.

“Evet. *Eğer* gerçekten bir katil varsa... ve bence var Hastings. Evet, olduğunu düşünüyorum...”

19

Avukat Purvis

Poirot, garsonu çağırıp hesabı istedi.

“Şimdi ne yapıyoruz?” diye sordum.

Sabahleyin söylediğin şeyi. Harchester’a Bay Purvis’i görmeye gideceğiz. Durham Otel’den telefon etmemin nedeni de buydu.”

“Purvis’e mi telefon ettin?”

“Hayır. Theresa Arundell’e. Ondan beni ona tanıtan bir mektup yazmasını istedim. Avukata yaklaşmanın ve ondan bilgi almanın en kolay yolu aile aracılığıyla gitmek. Theresa güven belgesini elden daireme göndermeye söz verdi. Belge şu sıralar dairemde bizi bekliyor olmalı.”

Mektubu Charles getirmişti. Daireye gittiğimizde onu bizi beklerken bulduk.

Salonda etrafına bakınarak, “Güzel bir daireniz var Mösyö Poirot,” dedi.

O anda gözüüm yazı masasındaki yarı açık çekmeceye takıldı. Araya sıkışan kâğıt parçası çekmecenin tam olarak kapanmasını engelliyordu.

Agatha Christie

Poirot'nun bir çekmeceyi bu şekilde bırakmış olması olanaksızdı. Charles'ı dikkatlice süzdüm. Bu odada yalnızca bizim gelmemizi beklememişti. Zamanını Poirot'nun eşyalarını karıştırarak geçirdiğinden emindim. Ne serseriydi ama! Bu yaptığının beni kızdıldığını hissediyordum.

Charles'ın ise tamamen kayıtsız ve neşeli bir havası vardı.

Mektubu uzatarak, "İşte mektup," dedi. "Her şey tam istediğiniz gibi. İhtiyar Purvis konusunda Theresa'yla benden daha şanslı olacağınızı umarım."

"Size hiçbir umut olmadığını mı söylemişti?"

"Kesinlikle öyle. Biraz olsun cesaret vermediği gibi Lawson cadısının servetin tamamına sahip olduğunu, yasal en ufak bir boşluk bile olmadığını söyledi."

"Siz ve kız kardeşiniz hiç onunla yakınlaşmayı denemediniz mi?"

Charles gülümsedi.

"Aslında bunu düşünmedim değil. Ama yapılabilecek bir şey yoktu. Tüm konuşma çabam boşa gitti. Mirastan yoksun kalabileceği korkusu kadının içine öyle bir yerleşmiş ki, öyle olmadığını söylese de para onda sabit bir fikir halini almış (ya da bana öyle geldi) kadına yaklaşılmıyor bile. Aslında bildiğiniz gibi benden nefret ediyor. Nedenini de hiç bilemiyorum." Bir kahkaha attı. "Oysa yaşlı kadınların çoğu benden hoşlanırlar. Benim asla tam olarak anlaşılmadığımı ve bana şans tanınmadığını düşünürler."

"Sizin açınızdan yararlı bir bakış açısı."

"Ah, şimdiye dek hep yararı olmuştu. Ama dediğim gibi Lawson denilen kadında bu hiç işe yaramadı. Bence o temelde erkeklere

düşman. Savaş öncesi dönemde kendilerini korkuluklara zincirleyip, kadın hakları bayrağı dalgalandıran feministlerden o.”

Poirot başını salladı.

“Madem basit yöntemlerle bir yere varamıyoruz...”

Charles neşeyle bağırdı.

“O zaman cinayete başvururuz!”

Poirot, “Hah,” dedi. “Cinayetten söz etmişken halanızı tehdit ettiğiniz, onu ortadan kaldıracacağınız ya da bu anlama gelen bir şeyler söylediğiniz doğru mu?”

Charles bir koltuğa oturarak ayaklarını öne doğru uzattı. Dikkatlice Poirot’ya baktı.

“Bunu size kim söyledi?”

“Bu önemli değil. Doğru mu?”

“Eh, içinde biraz gerçek payı var.”

“Haydi ama, bana şu işin doğrusunu anlatın... gerçeği!”

“Merak etmeyin anlatacağım. Bunun öyle dramatik bir yönü filan yoktu. Halamdan borç almaya çalışıyordum, şansımı denedim anlıyorsunuz değil mi?”

“Anlıyorum.”

“Ama planım işe yaramadı. Emily hala ondan para sızdırma çabalarımın bir işe yaramayacağını ima etti. Bunu bekliyordum, kızmadım ama halama da hissettiklerimi açıkça söyledim. ‘Buraya bak Emily hala,’ dedim. ‘Böyle devam edersen bir gün birinin seni ortadan kaldırmasına yol açmış olacaksın.’ Halam o zaman soğukkanlı bir tavırla ne demek istediğimi sordu. Ben de, ‘Akrabalarının hepsi züğürt, ceplerinde metelik yok,’ dedim. ‘Hepsi ağızlarını açmış umutla bekliyorlar, etrafında dönüyorlar. Peki sen ne yapıyorsun?’

Servetinin üzerine çöreklenmişsin, onlara koklatmıyorsun bile. Böyle giderse kendini öldürtürsün. Bak söylemedi deme, eğer ortadan kaldırılırsan bu yalnızca kendi suçun olacak.’ Bunun üzerine gözlüklerinin üzerinden beni düşmanca bakışlarla süzdü. ‘Ah, demek görüşün bu,’ dedi. ‘Öyle,’ dedim. ‘Sen böyle davranmakla kendin kaybediyorsun, biraz daha cömert ol, bu benden sana bir tavsiye.’ Bunun üzerine, ‘Teşekkürler Charles,’ dedi. ‘Bunu anımsayacağım. Ama sen de benim kendimi koruyabileceğimi göreceksin.’ Bunun üzerine de, ‘Bak Emily hala,’ dedim. Sinirden gülüyordum. Aslında o da herhalde pek o kadar kızmamıştı ki sanırım bana bakarken gülmüyordu. ‘Uyarmadı deme, hepsi bu.’ En son dediği, ‘Bunu anımsayacağım,’ oldu.”

Bir an sustu, sonra ekledi. “Hepsi bu kadar işte.”

Poirot, “Demek öyle,” dedi. “Siz de bunun üzerine çekmecedен birkaç sterlin almakla yetindiniz,” dedi.

Charles yine kahkahalarla gülmeye başladı.

“Karşınızda şapka çıkarırım. Gerçekten çok iyi bir dedektifsiniz. Bunu nasıl öğrendiniz?”

“Öyleyse bu doğru?”

“Evet doğru.” Duraksadı. “Çok sıkışık durumdaydım. Bir yerden para bulmam gerekiyordu. Çekmecede bir deste para vardı, içlerinden birkaçını aldım. Çok alçakgönüllü davranmıştım, halamın bu küçük eksikliği fark etmeyeceğini düşünüyordum. Zaten etse bile uşaklardan şüphelenecekti.”

“İyi de böyle bir düşünce uşaklardan birinin işini kaybetmesine bile neden olabilirdi.”

Charles omuz silkti.

“Her koyun kendi bacağından asılır,” diye mırıldandı.

“Ve sona kalan dona kalır. Sizin inancınız bu değil mi?”

Charles dostumu şüpheyle süzdü.

“İhtiyarın bunu nasıl anladığını bilemiyorum. Peki ya siz bunu nasıl öğrendiniz? Sonra o ‘ortadan kaldırma’ meselesini?”

“Miss Lawson anlattı.”

“Sinsi cadı!” Sanırım Charles biraz endişelenmişti.

Bir süre sustuktan sonra, “Lawson ne benden hoşlanır ne de Theresa’dan,” dedi. “Peki, başka neler anlattı?”

“Ne anlatabilir ki?”

“Bilmem. Kadının kalbi kin dolu. Beni görünce şeytan görmüş gibi oluyor. Theresa’dan da nefret ediyor.”

“Bay Arundell, Doktor Tanios’un halanız ölmeden önceki o son pazar günü onu ziyarete geldiğini biliyor muydunuz?”

“Ne yani? Biz oradayken mi gelmiş?”

“Evet. Onu görmediniz mi?”

“Hayır. Akşamüzeri dolaşmaya çıkmıştık. Sanırım Tanios o sırada geldi. Tuhaf, Emily hala bu ziyaretten hiç söz etmedi, neden acaba? Size kim söyledi?”

“Miss Lawson.”

“Yine mi Lawson? Kadın sanki bilgi bankası.”

Charles bir an durdu, sonra ekledi. “Tanios sevimli adamdır. Neşeli, güler yüzlü. Ondan hoşlanıyorum.” Ayağa kalktı ve ekledi. “Ben Tanios’un yerinde olsaydım o can sıkıcı Bella’yı yıllar önce öldürürdüm. Tam öldürülecek kadın, tipik bir kurban. Öyle değil mi? Biliyor musunuz, bir gün parçalanmış cesedi Margate’te ya da öyle bir yerde bir sandık içinde bulunursa buna hiç şaşmam.”

Agatha Christie

Poirot ciddiyle, “Sanırım doktora ilişkin bazı şüpheleriniz olduğunu ima ediyorsunuz, bu hiç hoş değil,” dedi.

Charles düşünceliydi.

“Hayır, yanılıyorsunuz,” diye mırıldandı. “Tanios bir sineği bile incitemez. Fazlasıyla yufka yürekli.”

“Peki ya siz? İşinize geldiği takdirde birini öldürebilir misiniz?”

Charles neşeyle gülmeye başladı. Kahkahası odada yankılanıyordu.

“Bana şantaj mı yapacaksınız Mösyö Poirot? İşe yaramaz. Emin olun Emily halanın...” Birden durakladı, sonra konuşmaya devam etti. “Çorbasına striknin filan karıştırmış değilim.”

Kayıtsız bir tavırla elini sallayarak odadan çıktı.

“Onu korkutmaya mı çalışıyordun Poirot?” diye sordum. “Eğer öyleyse pek başarılı olmuş sayılmazsın. Öyle suçlu filan gibi davranmadı.”

“Öyle mi dersin?”

“Soğukkanlı görünüyordu.”

Poirot, “Ama sözlerine ara vermesi tuhaftı,” dedi. “Birden sustu.”

“Ara mı?”

“Evet. ‘Striknin’ demeden önce bir an durakladı. Sanki başka bir şey söyleyecekti de son anda vazgeçti.”

Omuz silktim.

“Belki de daha orijinal bir zehir ismi düşünüyordu.”

“Olabilir. Olabilir. Neyse artık hazırlanıp yola çıkmalıyız. Sanırım geceyi Market Basing’de George Hanı’nda geçirmemiz gerekecek.”

On dakika sonra hızla Londra sokaklarından geçip, şehir dışına doğru yol alıyorduk.

Harchester'a vardığımızda saat dörde geliyordu. Doğruca Purvis, Purvis, Charlesworth & Purvis Hukuk Bürosu'na gittik.

Bay Purvis beyaz saçlı, pembe yüzlü, iri yapılı bir adamdı. Biraz taşra burjuvası havası vardı. Tavırları samimi ama ölçülüydü. Theresa'nın mektubunu okuduktan sonra bizi masasının gerisinden zeki, meraklı bakışlarla süzdü.

Nazikçe, "Sizi ismen elbette ki tanıyorum Mösyö Poirot," dedi. "Miss Arundell'le ağabeyinin sizin hizmetlerinizden yararlanmak istedikleri anlaşılıyor. Ama mevcut koşullarda onlara nasıl yardımcı olabileceğiniz konusunda hiçbir fikrim yok."

"Sanırım koşulları biraz daha yakından araştıracağımı söyleyebiliriz Bay Purvis?"

"Miss Arundell ve ağabeyine bu konudaki yasal görüşümü zaten söylemiştim. Durum apaçık ortada, herhangi bir yanlış beyan filan söz konusu değil."

Poirot hemen, "Elbette," dedi. "Ancak bize konuyu bir de siz açıklarsanız durumu daha kolaylıkla zihnimde canlandırabileceğim."

Avukat başını eğdi.

"Emrinizdeyim."

Poirot konuya girdi. "Sanırım Miss Arundell size 17 Nisan'da bir mektup yazarak talimat verdi."

Bay Purvis masasındaki kâğıtları karıştırdı.

"Evet, bu doğru."

"Bana sizden ne istediğini söyleyebilir misiniz?"

Agatha Christie

“Yeni bir vasiyetname hazırlamamı istiyordu. Hizmetçilere ve üç dört yardım kurumuna mirastan biraz pay verilecek, servetin kalan kısmı tamamen Miss Wilhelmina Lawson’un olacaktı.”

“Affedersiniz ama Bay Purvis, bu sizi şaşırttı mı?”

“Evet şaşırttı. Bunu itiraf etmeliyim.”

“Miss Arundell daha önce de vasiyetname yapmış mıydı?”

“Evet, beş yıl önce.”

“O vasiyetnamede servetini yeğenlerine bırakmıştı değil mi?”

“O vasiyetnameye göre serveti ağabeyi Thomas’ın ve kız kardeşi Arabella Biggs’in çocukları arasında eşit şekilde pay edilecekti.”

“Peki o vasiyetnameye ne oldu?”

“Miss Arundell’in isteği üzerine o vasiyetnameyi 21 Nisan’da Littlegreen Köşkü’ne giderken yanımda götürdüm.”

“Bay Purvis, sizden bana o gün olanlar hakkında ayrıntılı bilgi vermenizi isteyebilir miyim?”

Avukat bir iki dakika kadar sustu. Sonra ağır ağır açıklamaya başladı:

“Littlegreen Köşkü’ne öğleden sonra üçte vardım. Sekreterlerimden biri de bana eşlik ediyordu. Miss Arundell, beni salonda karşıladı.”

“Nasıl görünüyordu?”

“Yakın zamanda merdivenlerden düşmüş olduğu için bastonla dolaşması dışında sağlıklı görünüyordu. Genel anlamda iyiydi. Ama yine de biraz gergin ve heyecanlı göründüğünü söyleyebilirim.”

“Miss Lawson da yanında mıydı?”

“Oraya vardığımda yanındaydı. Ama bizi hemen yalnız bıraktı.”

“Ya sonra?”

“Miss Arundell düzenlememi istediği yeni vasiyetnameyi getirip getirmediğimi sordu. Getirdiğimi söyledim. Şey...” Avukat bir an durakladı, sonra ekledi. “Bu arada belirtmem gerekir ki Miss Arundell’le biraz tartıştık. Belki bunu yapmam doğru değildi ama bu yeni vasiyetnameyle ailesini, kendi kanından canından olan insanları mirasından yoksun bırakmasının doğru olmayacağını, bunun haksızlık olduğunu söyledim.”

“Peki, yanıtı ne oldu?”

“Bana paranın kendisine ait olduğunu ve onunla istediğini yapabileceğini söyledi. Tabii ki ona hak verdim. ‘Peki o zaman?’ dedi. Ben yine de Miss Lawson’u çok kısa bir süredir tanıdığını belirtip, ailesine yaptığının haksızlık olacağını söyledim. ‘Sevgili dostum, emin ol ben ne yaptığımı biliyorum,’ dedi.”

“Heyecanlı olduğunu söylemiştiniz değil mi?”

“Evet. Ama inanın bana akli başındaydı. Kelimenin tam anlamıyla yaptığı her şeyi bilinçli olarak yapıyordu. Aslında Miss Arundell ve ailesine karşı sempati oldukça fazladır. Mahkemede onlar için elimden geleni yaparım.”

“Çok iyi anlıyorum. Lütfen devam edin.”

“Miss Arundell önce eski vasiyetnamesini iyice okudu. Sonra elini uzatarak yeni yaptığım vasiyetnameyi istedi. Ben öncelikle bir taslak yapmayı önerdim, ama o vasiyetnamenin o anda imzalanacak hale getirilmesinde ısrar etti. Koşulları basit olduğu için belgeyi hazırladığım şekliyle vermemde bir sakınca yoktu. Dikkatlice okuyup başını salladı ve hemen imzalayacağını söyledi. Görevim gereği son bir kez uyarmam gerektiğini düşündüm. Beni sabırla dinledi ve kararını çoktan vermiş olduğunu söyledi. Sekreterimi çağırdım. O ve

Agatha Christie

bahçıvan tanık olarak imza attılar. Yasal olarak tabii ki vasiyetnamele lehtar olarak ismi geçenlerden birini, yani hizmetçileri filan tanık olarak çağıramazdık.”

“Peki sonra vasiyetnameyi saklamanız için size mi verdi?”

“Hayır, her zaman tuttuğu masanın çekmesine koydu.”

“Peki, öteki vasiyetnameyi ne yaptı? Yırttı mı?”

“Hayır. Diğerleriyle beraber kilitledi.”

“Ölümünden sonra vasiyetnamesi nerede bulundu?”

“Aynı çekmecede. Vasiyetnamenin vasisi olarak anahtarlar, belgeler ve dokümanlar bana teslim edildi.”

“Her iki vasiyetname de çekmecede miydi?”

“Evet. Miss Arundell’in koyduğu yerde.”

“Ona bu sürpriz davranışının nedenini sormuş muydunuz?”

“Sordum. Ama tatminkâr bir yanıt alamadım. Israrla ‘ne yaptığını bildiğini’ belirtti.”

“Yine de bu davranışı sizi şaşırtmıştı değil mi?”

“Hem de çok. Miss Arundell aslında aile bağlarına çok önem veren biriydi.”

Poirot bir an için sustu, sonra sordu:

“Peki, bu vasiyetname ile ilgili olarak Miss Lawson ile görüştünüz mü?”

“Kesinlikle hayır. Böyle bir davranış uygunsuz olurdu.”

Bay Purvis bunun düşüncesinden bile rahatsız olmuşa benziyordu.

“Peki sizce Miss Arundell bu yeni vasiyetnamenin koşullarını Miss Lawson’a açıklamış olabilir miydi? Onun lehinde bir vasiyetname yapacağını?”

“Kesinlikle hayır. Aksine Miss Lawson’un bunu bilip bilmediğini sorduğumda hiddetle hiçbir şeyden haberi olmadığını söyledi. Bence de Miss Lawson’un bu konuda bilgisi olmaması gerekiyordu. Miss Arundell’i bu konuda uyardığımda o da benimle hemfikir olduğunu söyledi.”

“Neden bu konunun üzerinde ısrarla durdunuz Bay Purvis?”

Bay Purvis üzerine basa basa yanıt verdi.

“Bence bu gibi konuların saklı kalmasında yarar vardır. İleride bir gün hayal kırıklıklarına neden olabilir.”

“Ah,” dedi Poirot derin bir soluk alarak. “*Miss Arundell’in ileride fikrini değiştirebileceğini düşünüyordunuz değil mi?*”

Avukat başını eğdi.

“Evet. Miss Arundell’in ailesiyle tartıştığını, öfkeyle hareket ettiğini düşünüyordum. Sakinleştiğinde bu ani kararından vazgeçebilirdi.”

“Sizce böyle bir durumda ne yapardı?”

“Benden yeni bir vasiyetname hazırlamamı isteyebilirdi.”

“Peki yeni vasiyetnameyi yırtıp atsa, eski vasiyetname kendiliğinden geçerli olmaz mıydı?”

“Bu tartışmalı bir konu. Yasal olarak eski vasiyetnamenin vasiyetnameyi yapan kişi tarafından iptal edilmiş olması gerekir.”

“Belki de Miss Arundell bu yasal gerekliliğin bilincinde değildi. Yeni vasiyetnamesini yırttığı takdirde eskisinin geçerlilik kazanacağını düşünmüş olabilir.”

“Bu olabilir.”

“Vasiyetname yapmadan ölseydi serveti ailesine kalacaktı değil mi?”

Agatha Christie

“Evet. Yarısı Bayan Tanios’a verilecekti, diğer yarısı ise Charles ve Theresa Arundell’e. Ama gerçek şu ki o fikrini *değiştirmedi*. Ölümünden önce kararını *değiştirmedi*.”

“İşte benim üzerinde durduğum nokta da bu.”

Avukat dostuma merakla baktı.

Poirot öne doğru eğildi.

“Bay Purvis, diyelim ki Miss Arundell ölüm döşeğinde o *vasiyetnameyi yırtmak istedi*, yani yeni vasiyetnameyi. Ya da bunu yaptığını düşündü ama aslında belki de yanlışlıkla *ilk vasiyetnameyi* yırttı.”

Bay Purvis başını salladı.

“Hayır, her iki vasiyetname de el değmemiş bir şekilde oradaydı.”

“Belki de *sahte bir vasiyetname* yırttı, tabii *gerçek belgeyi* yırttığı *düşüncesiyle*. Unutmayın ki çok hastaydı, onu yanıltmak kolaydı.”

Bay Purvis sert bir ifadeyle, “Böyle bir iddianın kanıtlanabilmesi gerekir,” dedi.

“Ah elbette, hiç şüphesiz...”

“İzninizle bir şey sorabilir miyim, böyle bir şey olduğunu düşünmeniz için bir neden var mı?”

Poirot arkasına yaslandı.

“Şu aşamada bu konuda açıklama yapmam olanaksız.”

Avukat bu gerekçeyi yeterli bulmuştu.

“Tabii, anlıyorum.”

“Ama yine de aramızda kalması koşuluyla bu olayda çok tuhaf bazı yönler olduğunu söyleyebilirim.”

“Sahi mi? Gerçek mi bu?” Bay Purvis heyecanla ellerini ovuşturdu.

Poirot ekledi.

“Bu konuda sizden öğrenmek istediklerimi öğrendim. Sizce Miss Arundell er geç fikrini değiştirecek ve ailesine karşı insafa gelecekti, değil mi?”

Avukat üzerine basarak, “Tabii bu yalnızca benim kişisel görüşüm,” diye belirtti.

“Tabii bunu anlıyorum. Sanırım siz Miss Lawson’un vekili değilsiniz.”

Bay Purvis, “Miss Lawson’a başka bir avukata danışmasını önerdim,” dedi.

Sesi ifadesizdi.

Poirot onun elini sıkarak, bizi ağırlamaktaki nezaketi ve verdiği bilgiler için teşekkür ettikten sonra oradan ayrıldık.

20

Littlegreen Köşkü'ne İkinci Ziyaretimiz

Harchester'dan Market Basing'e doğru giderken –yaklaşık on beş kilometre– yol boyunca durumu tartıştık.

“Orada ileri sürdüğün varsayımın bir temeli var mıydı?”

“Miss Arundell'in yeni vasiyetnameyi yırttığını sanıyor olabileceğini mi kastediyorsun? Hayır *mon ami*, açıkçası hayır. Ama kabul etmelisin ki arada sırada da olsa bu türden temelsiz varsayımlarda bulunmam gerekiyor. Purvis çok zeki bir adam. Bu gibi bir imada bulunmasaydım, bu konuda bir şeyler yapacağıma inanmayacaktı.”

“Bunun bana ne anımsattığını biliyor musun Poirot?”

“Hayır, *mon ami*.”

“Çok sayıda topu aynı anda havaya atıp tutan bir jonglörü.”

“Bu renkli toplar da benim söylediğim yalanlar öyle mi?”

“Büyüklüklerine bağlı olarak.”

“Ve de sence günün birinde bunların hepsi birbirine girecek, öyle mi?”

“Bunu sonsuza kadar böyle sürdüremezsin,” diye uyardım.

“Bu doğru. Belki de öyle bir an gelir ki topları teker teker yakalar, reverans yapar, sahneyi terk ederim.”

“Seyircinin çılgın alkışları altında.”

Poirot beni şüpheyle süzdü.

“Evet, bu olabilir, evet.”

Geldiğimiz bu tehlikeli noktadan uzaklaşmak amacıyla, “Bay Purvis’ten pek bir şey öğrenemedik,” dedim.

“Bizim fikirlerimizi onaylaması dışında hayır.”

“Evet, böylece Miss Lawson’un yeni vasiyetnameden haberi olmadığını söylerken doğruyu söylediğini de öğrenmiş olduk.”

“Bunu da nereden çıkardın Hastings? Bence bu ifade doğrulanmış filan değil.”

“Ama Bay Purvis, Miss Arundell’e vasiyetnamenin koşullarını Miss Lawson’a söylememesini önermiş, o da böyle bir niyeti olmadığını belirtmiş ya.”

“Evet, orası öyle ama anahtar delikleri dostum. Ve de kilitli çekmecelere uydurulabilecek anahtarlar.”

Çok şaşırmıştım.

“Yani Miss Lawson’un konuşmalara kulak misafiri olduğunu ve gizlice araştırdığını mı düşünüyorsun?”

Poirot gülümsedi.

“Miss Lawson senin gibi görgü kurallarına bağlı biri değil monşer. Kadının duymaması gereken bir konuşmayı işittiğini biliyoruz. Hani şu Charles’la halasının arasında geçen kötü niyetli akrabaların onu *ortadan kaldırabileceği* konusundaki konuşmayı.”

Bunun doğru olduğunu kabul ettim.

Agatha Christie

“Gördüğün gibi Hastings, kadın rahatça Miss Arundell’le Bay Purvis arasındaki konuşmanın bir bölümünü duymuş olabilir. Adamın ses tonu oldukça yüksek.”

Poirot, “Gizlice etrafı araştırmaya gelince,” diye ekledi. “Sandığından çok daha fazla kişi yapıyor bunu. Özellikle de Miss Lawson gibi korkak ve çekingen kadınlar kolaylıkla bu gibi kötü alışkanlıklar edinirler. Bunlar onlar için büyük bir avuntu ve eğlence kaynağı olur.”

“O kadar da değil,” diye itiraz ettim.

Başını defalarca salladı.

“Evet dostum, öyle, kesinlikle öyle.”

Bu arada George Hanı’na varmıştık. Arabadan inerek iki oda ayırttık. Sonra da ağır ağır Littlegreen Köşkü’ne doğru yürüdük.

Köşkün kapısını çalar çalmaz Bob içeriden havlamaya başladı. Holde telaş içinde koşuyor, korkuyla havlıyor, zaman zaman da atlayıp sıçrayarak ön kapıya vuruyordu.

“Sizi paramparça edeceğim. Size bu eve girmeye çalışmayı göstereceğim. Dişlerinizi görmediniz herhalde,” dercesine hırıliyordu.

Bu gürültüye yatıştırıcı bir mırıltı eklendi.

“Haydi yavrum sakın ol. Sen cici bir köpeksin. Haydi içeri gel.”

Kulağımıza gelen gürültülerden, Bob’un istememesine rağmen tasmaından çekilerek sabah odasına kapatıldığını anladık.

Sanki, yine her zamanki gibi eğlencemi kursağında bıraktılar, diye homurdanıyordu Bob. Bunca zamandan sonra ilk kez elime birini gerçekten korkutma fırsatı geçti. Dişimi paçasına geçirmek. Bu arada sen de yanında ben yokken, korumasız kalacaksın, dikkatli ol.

Sonunda sabah odasının kapısının onun üstüne kapandığını duyduk; Ellen sürgü ve kilitleri çekip bize kapıyı açtı.

“Ah, siz miydiniz?” diye bağırdı.

Kadının yüzünde heyecanlı ve sevinçli bir ifade belirmişti. “Buyurun efendim. İçeri buyurun.”

Hole girdik. Soldaki odadan giderek artan hırıltı ve homurtular duyuluyordu. Bob bizi doğru olarak tanımlamaya çabalıyordu.

Ellen’e, “Onu serbest bırakabilirsiniz,” dedim.

“Ben de öyle yapacağım efendim. Aslında çok iyi bir köpek. Ama öyle şiddetle havlayıp insanların üstüne atlıyor ki, ister istemez insanı korkutuyor. Tabii Bob aslında çok iyi bir bekçi köpeği.”

Sabah odasının kapısını açtı.

Bob hemen şimşek hızıyla dışarı fırladı.

“Kim gelmiş? Neredesiniz? Demek buradasınız? Sizi tanıyor muyum... tanıdık bir koku bu. Tabii. Daha önce tanıştık.”

“Merhaba dostum,” dedim. “Nasılsın bakalım?”

Bob hemen mutlulukla kuyruğunu salladı.

Havlamasıyla, “Teşekkürler, seni gördüğüme sevindim,” demeye çalışan Bob koklayarak incelemeye devam ediyordu. “Son zamanlarda bir spanielle konuşmuşsun, kokusunu alıyorum. Bence onlar aptal köpekler. Bu da ne? Kedi mi? İşte bu ilginç. Keşke burada olsaydı. Biraz spor olurdu. Hımm... bu iyi işte... bir terier.”

Son zamanlarda köpekli arkadaşlarıma yaptığım ziyareti doğru tanımlamış olmanın rahatlığıyla dikkatini Poirot’ya yöneltti. Ancak alabildiği tek koku benzin ve toz olunca sitemle uzaklaştı.

“Bob!” diye seslendim.

Omzunun üstünden bana baktı.

Merak etme, der gibiydi. Şimdi döneceğim.

Evin bütün pencere ve panjurları kapalıydı.

“Kusurumuza bakmayın,” diyen Ellen telaşla kahvaltı odasının panjurlarını açmaya başladı.

Poirot, kadının peşinden kahvaltı odasına gitti.

“Çok iyi. Çok iyi. Sorun yok,” diyerek bir koltuğa yerleşti.

Tam ben de onun yanına gideceğim sırada Bob tekrar görüldü. Topu ağzındaydı. Hızla merdivenden yukarıya çıkarak yere çöktü. Topu pençelerinin arasındaydı. Kuyruğunu sallıyordu.

“Yukarı gel,” diyordu. “Yukarı gel. Oynayalım.”

O anda dedektifliğe karşı olan ilğim kayboldu. Bir süre Bob’la oynadıktan sonra suçluluk duygusuna kapılarak kahvaltı odasına geri döndüm.

O sırada Ellen’le Poirot hastalıklar ve ilaçlar konusunda derin bir sohbeta dalmışlardı.

“Küçük beyaz haplar efendim. Hanımım bunları sürekli alırdı. Her yemekten sonra iki üç tane. Doktor Grainger vermişti. Çok iyi geliyordu. Küçücük şeylerdi bu haplar. Bir de Miss Lawson’un çok güvendiği bir ilaç vardı. Loughbarrow’un karaciğer kapsülleri. O ilacın ilanlarını her yerde görürsünüz.”

“Miss Arundell o kapsüllerden de alır mıydı?”

“Evet efendim. O kapsülleri başlangıçta Miss Lawson getirmişti ama Miss Arundell onların kendisine de iyi geldiğini düşündü.”

“Doktor Grainger bunu biliyor muydu?”

“Onun da bu kapsüllere bir itirazı yoktu. Hanımefendiye, ‘Madem sana iyi geldiklerini düşünüyorsun, o halde içebilirsin,’ demişti. Miss Arundell de bunun üstüne, ‘Sen gülüp alay etsen de o kapsüller bana iyi geliyor. Hatta senin ilaçlarından çok daha fazla,’ dedi. Doktor Grainger gülüp, inancın her ilaçtan güçlü olduğunu söyledi.”

“Başka kullandığı ilaç yok muydu?”

“Hayır. Bir defasında Miss Bella’nın kocası, o yabancı doktor onun için şehre inip bir şişe ilaç yaptırdı. Gerçi Miss Arundell ona nazikçe teşekkür etti ama ardından ilacı döktürdü. Aslında belki haklıydı da. Bu yabancılara güvenilmez.”

“Bayan Tanios onun ilacı döktürdüğünü gördü mü?”

“Evet. Korkarım zavallı kadıncağz bundan dolayı çok incindi. Doktorun iyi niyetinden hiçbir şüphem yok ama.”

“Hiç şüphesiz. Hiç şüphesiz. Sanırım Miss Arundell öldükten sonra evdeki bütün ilaçlar atıldı değil mi?”

Bu soru Ellen’i şaşırtmıştı.

“Ah, evet efendim. Hemşire ilaçların büyük bir bölümünü attı. Miss Lawson da banyodaki ilaç dolabını boşalttı.”

“O kapsüller Loughbarrow’un karaciğer kapsülleri o dolapta mı duruyordu?”

“Hayır efendim. Onlar yemek salonunda, hanımefendi her yemekten sonra kolayca alabilsin diye köşedeki dolapta duruyordu.”

“Miss Arundell’e bakan hemşire kimdi? Bana onun adını ve adresini verebilir misiniz?”

Ellen bu isteği hemen yerine getirdi.

Poirot hizmetçiye, Miss Arundell’in son hastalığı konusunda soru yöneltmeye devam ediyordu. Ellen soruları zevkle yanıtlıyor, Miss Arundell’in rahatsızlığını, çektiği acıları, sarılığın başlangıcını, son koma durumunu ayrıntılarıyla anlatıyordu. Poirot bundan tatmin oluyor muydu bunu bilemiyorum. Sabırla dinliyor, zaman zaman özellikle de Miss Lawson ve onun hastanın odasında ne kadar zaman geçirdiğine ilişkin kısa, basit sorular yöneltiyordu. Yaşlı kadının diyet programıyla da yakından ilgileniyor, bunu kendinin vefat etmiş bazı akrabalarının (tabii aslında hiçbir zaman olmayan) uyguladıkları diyetlerle karşılaştırıyordu.

Onları kendi aralarında konuşmaya bırakarak yeniden antreye çıktım. Bob yerinde uyumaya çekilmişti, topu çenesinin altındaydı.

Ona hafif bir ısıklık çalmamla birlikte yerinden sıçradı. Ancak bu kez hiç şüphesiz gitmemle incinen gururunun etkisiyle topu bana atarken ağırdan aldığı gibi birçok kez de son dakikada tuttu.

Agatha Christie

Hayal kırıklığına uğradın değil mi? Şey, belki bu kez de ben seni bırakırım, der gibiydi.

Sabah odasına döndüğümde Poirot ihtiyar kadının ölümünden önceki son pazar günü Doktor Tanios'un köşke yaptığı sürpriz ziyaretten söz ediyordu.

"Evet efendim. Bay Charles ile Miss Theresa yürüyüşe çıkmışlardı. Bildiğim kadarıyla Doktor Tanios'un geleceğinden kimsenin haberi yoktu. Miss Arundell yatıyordu, ona haberi ilettiğimde çok şaşırdı ve, 'Bayan Tanios da yanında mı?' diye sordu. Ona yalnız olduğunu söylediğimde, doktora bir dakika içinde aşağı ineceğini iletmemi istedi."

"Doktor Tanios çok kaldı mı?"

"Yaklaşık bir saat kadar. Giderken pek mutlu görünmüyordu."

"Bu ziyaretin nedeni konusunda bir fikriniz var mı?"

"Emin olun bir şey bilmiyorum efendim."

"Tesadüfen de olsa bir şey duymadın mı?"

Ellen'in yüzü kızardı.

"Hayır efendim *duymadım*. Benim kapıları dinlemek gibi bir alışkanlığım yok, *başkalarının* ne yaptığı beni hiç ilgilendirmez, bazıları meraklı olabilir, çok daha fazlasını bilebilirler."

Poirot atıldı. "Ah, beni kesinlikle yanlış anladınız. Doktor Tanios içerideyken çay filan götürmüş olabileceğinizi ve bu arada kulağınıza istemeseniz de bazı şeylerin çalınmış olabileceğini kastetmiştim."

Ellen yatışmıştı.

"Çok affedersiniz efendim, sizi yanlış anladım. Hayır Doktor Tanios çaya kalmadı."

Poirot, kadına bakarak gözlerini kırıştırdı. Düşünüyor gibi görünüyordu.

“Ne dersiniz, onun buraya gelme nedenini öğrenmem gerekirse bunu kimden öğrenebilirim? Acaba Miss Lawson bilebilir mi? Onları duyabilecek bir yerde miydi ya da Miss Arundell söylemiş olabilir mi?”

“Şey, efendim, emin olun o bilmiyorsa hiç kimse bilemez.”

Poirot bir şey anımsamaya çalışıyormuş gibi kaşlarını çattı.

“Bir şey daha,” dedi daha sonra. “Miss Lawson’un yatak odası Miss Arundell’in odasının bitişiğinde miydi?”

“Hayır efendim, Miss Lawson’un odası merdiven sahanlığının hemen sağında. İsterseniz size gösterebilirim.”

Poirot bu öneriyi kabul etti. Merdivenlerden çıkarken özellikle duvar dibinden ilerliyordu. Tepeye vardığı zaman, bağırarak pantolonunun paçasından bir şey aldı.

“Ah, şimdi de iplik takıldı... merdivenin kenarında da bir çivi var.”

“Evet efendim var. Herhalde gevşemiş olacak. Ben de birkaç kez elbisemi taktım.”

“Hep böyle çıkık mıydı?”

“Evet, korkarım öyle efendim. Bunu ilk kez hanımım kaza geçirdikten sonra fark ettim. Çıkartmaya çalıştım ama beceremedim.”

“Sanırım çiviye ip bağlanmış?”

“Evet, gayet iyi anımsıyorum, üzerinde bir ilmik ip vardı. Neden olduğunu anlayamamıştım.”

Ellen’in ifadesinde hiçbir çelişki yoktu. Ona göre, bu evin içinde olabilecek sıradan olaylardan biriydi ve üzerinde düşünmeye bile değmezdi.

Poirot merdiven sahanlığındaki ilk odaya girdi. Burası orta büyüklükte bir odaydı. Tam karşımızda iki pencere vardı. Bir köşede tuvalet ve iki pencere arasında da uzun aynalı bir gardırop duru-

yordu. Yatak kapının sağında, pencerenin karşısındaydı. Soldaki duvarın dibinde ise maun, çok sayıda çekmecesine olan bir şifonyer ve üzeri mermer bir lavabo dolabı duruyordu.

Poirot odaya dikkatle göz gezdirdikten sonra yeniden sahanlığa çıktı. Koridorda ilerleyip iki yatak odasını daha geçtikten sonra Emily Arundell'in kullandığı büyük yatak odasının önünde durdu.

Ellen, "Hemşire hemen yandaki küçük odada kalıyordu," diye açıkladı.

Poirot düşünceliydi, başını salladı.

Merdivenlerden aşağı indiğimizde Poirot bahçeyi gezmek istediğini belirtti.

"Oh, tabii efendim. Bahçe hâlâ çok güzel."

"Bahçıvan hâlâ çalışıyor mu?"

"Angus mu? Oh, evet efendim, Angus hâlâ burada. Miss Lawson her şeyin yolunda olmasını istiyor, böylece köşkün daha kolay satılabileceğini düşünüyor."

"Miss Lawson zeki bir kadın. Her şeyi olurlarına bırakmak hiç de akıllıca bir davranış olmaz."

Bahçe güzel ve sakindi. Kenardaki çitlerde salkımlar, saray çiçekleri ve büyük kırmızı gelincikler göz alıyordu. Çiçek tarhlarında renkli şakayıklar vardı. Bahçedeki limonluğun önüne geldiğimizde orada iriyarı, zinde, yaşlı bir adam olan bahçıvanın çalışmakta olduğunu gördük. Bizi saygıyla selamladı. Poirot hemen onunla konuşmaya başladı. Arkadaşımın o gün Bay Charles'ı gördüğünü söylemesi üzerine bahçıvan Angus'un dili çözülüyordu.

"Ah ne yaramaz bir çocuktu o! Buraya mutfaktan aşırıldığı yarım bekaşıüzümlü kekle gelir, tamamını yer, aşçı yakalayınca da masum bir ifadeyle kedinin yemiş olabileceğini söylerdi. Aslına ba-

karsanız ben hiç bekaşıüzümlü kek yiyen kedi görmedim. Ah o ne yaramazdı!”

“Geçen nisanda da buradaydı değil mi?”

“Evet. İki hafta sonunu da burada geçirdi. Hanımefendi ölmeden hemen önce.”

“Onu sık sık gördünüz mü?”

“Aslında oldukça sık gördüm. Genç bir centilmenin aslında burada yapacağı pek bir şey yok, bu gerçek. George’a gidip, orada birilerini bulması daha normal. Ama o buraya gelip benimle konuşur, bazı sorular sorardı.”

“Çiçekler hakkında mı?”

“Evet, çiçekler ve yabani bitkiler hakkında.”

Yaşlı adam güldü.

“Yabani bitkiler mi?”

Poirot’nun sesinde ani bir merak belirmişti. Başını çevirerek limonluğun raflarına bir göz attı. Ve bakışları bir teneke kutuya takıldı.

“Herhalde yabani bitkilerden, yani otlardan nasıl kurtulunacağını öğrenmek istiyordu.”

“Aynen öyle.”

“Sanırım siz bu ilacı kullanıyorsunuz?”

Poirot teneke kutuya uzandı. Üzerindeki etiketi okudu.

Angus, “Evet, öyle,” dedi. “Çok etkili bir ilaçtır.”

“Tehlikeli değil mi?”

“Uygun şekilde kullanılırsa değil. Tabii bu konuda Bay Charles ile biraz şakalaştık. Eğer günün birinde sevmediği bir karısı olursa onu ortadan kaldırmak için buraya gelip benden bu ilaçtan isteyeceğini söyledi. Ben de, kim bilir, belki asıl *senden* kurtulmak isteyen *o olur*, diye şaka yaptım. Bu sözüme çok güldü. İyi bir espriydi.”

Agatha Christie

Görev gereği biz de güldük. Poirot teneke kutunun kapağını açtı.
“Ah, hemen hemen boşalmış.”

İhtiyar bahçıvan da bir göz attı.

“Evet düşündüğümden daha fazla kullanılmış. Bu kadar çok kullandığımın farkında değildim. Yeniden sipariş vermeliyim.”

“Evet,” dedi Poirot gülümseyerek. “Sanırım buradaki miktar beni karımdan kurtarmaya bile yetmez!”

Bu espriye hep beraber güldük.

Angus, “Sanırım siz evli değilsiniz. Bundan eminim,” dedi.

“Öyle.”

“Öyle olmasa bu şakayı yapamazdınız. Evli olmayan halden anlamaz.”

“Sizin karınız?”

Poirot incelikle sustu.

“Hâlâ hayatta, hem de çok sağlıklı.”

Angus bundan pek mutlu değilmiş gibiydi.

Onu bahçeyi överek kutladıktan sonra vedalaşıp oradan ayrıldık.

21

Eczacı, Hemşire ve Doktor

Yabani otlara karşı kullanılan teneke kutu kafamda yeni, farklı düşüncelerin belirmesine yol açmıştı. İlk kez gerçek anlamda şüphe duyuyordum. Charles'ın bu konuyla ilgilenmesi, yaşlı bahçıvanın kutunun neredeyse boş olması karşısındaki şaşkınlığı, bütün bunlar doğru yolda olduğumuzun işaretleriydi.

Poirot'ya gelince, her zaman olduğu gibi ben heyecanlandığımda o sakindi.

“Hastings, eğer bu *ilaçtan* alınmışsa bile bu, bunu alanın Charles olduğunu göstermez.”

“Ama bahçıvanla bu konuyu uzun uzun konuşmuş.”

“Eğer gerçekten de böyle bir şey yapacak olsa, hiç de akıllıca bir davranış olmazdı.” Sonra ekledi. “Senden bir zehir ismi söylemeni istesem, aklına ilk gelen zehir ismi ne olurdu?”

“Sanırım arsenik.”

“Evet. Şimdi Charles'ın bugün konuşurken neden striknin demeden önce duraksadığını anlıyorsun.”

Agatha Christie

“Yani?”

“Çorbaya arsenik koymadım diyecekken duraksadı.”

“Ah! İyi de neden?”

“Doğru. Neden? İşte bu ‘nedeni’ bulmak için bahçeye çıkıp, bahçıvanla yabancı bitki zehirleri hakkında konuşmak istedim.”

“Amacına ulaştın da.”

“Evet.”

Başımı salladım.

“Her şey Charles’ın aleyhinde görünüyor. Ellen’le ihtiyar kadının hastalığı konusunda uzun uzun konuştun. Sence belirtiler arsenik zehirlenmesini andırıyor mu?”

Poirot burnunu kaşıdı.

“Bunu söylemek güç... Karnında bir ağrı varmış... bulantı.”

“Hiç şüphesiz neden bu.”

“Hımm. Ben bundan emin değilim.”

“Hangi zehri andırıyor?”

“*Eh bien* dostum karaciğer hastalığı görüntüsüyle ölümü çağrıştıracak çok fazla sayıda zehir yoktur.”

“Poirot,” diye haykırdım. “Bu doğal bir ölüm olamaz! Cinayet olmalı!”

“*Oh, là, là*. Bakıyorum yer değiştirdik, sen ve ben.”

Birden hemen yakındaki eczanenin önünde durdu. Poirot kendi özel sindirim sorunları konusunda uzun bir görüşmenin ardından küçük bir kutu hazım ilacı aldı. Tam paketi alıp eczaneden çıkacağımız anda gözüne Doktor Loughbarrow’un karaciğer kapsüllerinin çarpıcı kutusu ilişti.

Orta yaşlı, konuşkan bir adam olan eczacı hemen, “Oh, evet efendim. Bu da çok iyi bir karışım,” dedi. “Çok etkili.”

“Sanırım Miss Arundell, Emily Arundell de kullanıyordu bunlardan?”

“Evet öyle efendim. Littlegreen Köşkü’nden Miss Arundell’i kastediyorsunuz değil mi? Evet, çok iyi, asil bir kadındı. Ona hizmet etmek bizim için zevkti.”

“Çok ilaç alır mıydı?”

“Diğer yaşlı kadınlar kadar değil. Örneğin onun yardımcısı Miss Lawson, hani şu tüm servetini...”

Poirot başıyla onayladı.

“O ilaçlara çok meraklıydı. Tabletler, hazım ilaçları, şuruplar, kan yapıcılar.” Adam güldü. “Şişelerden hoşlanıyordu galiba. Keşke onun gibi çok insan olsaydı. Bugünlerde çok ilaç alan fazla insan yok. Onun yerine çok miktarda tuvalet ve kozmetik malzemesi satıyoruz.”

“Miss Arundell bu karaciğer kapsüllerini sürekli alıyor muydu?”

“Evet, sanırım ölmeden önceki üç ay boyunca aldı.”

“Bir gün de kadının akrabalarından Doktor Tanios gelip özel bir ilaç yaptırdı değil mi?”

“Evet, tabii, Miss Arundell’in yeğeniyle evlenen Yunan doktor. Çok ilginç bir ilaçtı. Daha önce rastladığım bir şey değildi.”

Adam gerçekten mesleğini seven biri gibi konuşuyordu.

“İnsan böyle yeni şeyleri pek kolay unutamıyor. Çok ilginç bir karışım olduğunu anımsıyorum, birçok ilacın karışımı. Tabii adam doktor. Hem de iyi biri. Onunla tanışmak zevkti.”

“Karısı da buraya alışverişe geldi mi?”

“Geldi mi? Durun bir düşüneyim. Tam anımsayamıyorum. Ama evet, geldi. Uyku hapi almaya. Sanırım Chloral aldı. Reçetede yazı-

lanın iki katı. Bu uyutucu ilaçlar bizim için her zaman sorun oluyor. Doktorlar reçeteye bir taneden fazla yazmıyorlar.”

“Reçete kimindi?”

“Sanırım kocasının. Tabii ki reçetede *bir sorun yoktu*. Biliyor musunuz bugünlerde çok dikkatli olmamız gerekiyor. Belki siz bunu bilmezsiniz ama eğer bir doktor reçetede yanlışlık yaparsa ve biz iyi niyetle dikkat etmeden ilacı hazırlarsak, bir aksilik olduğu takdirde suçlu biz oluyoruz doktor değil.”

“Bu haksızlık.”

“Doğru, üzücü bir durum bu. Ah neyse, şikâyet etmeye hakkım yok. Burada böyle şeyler olmuyor, hiç başıma gelmedi.”

Parmağıyla nazar değmesin anlamında tezgâhı tıklattı.

Poirot bir paket de Doktor Loughbarrow’un karaciğer kapsüllerinden alacağını söyledi.

“Teşekkürler efendim. Hangi boy olsun, 25, 50, 100?”

“Büyük ambalajın daha ucuz olduğunu sanıyorum ama.”

“50’lik alın. Miss Arundell de hep öyle alırdı. Sekiz şilin altı peni.”

Poirot onayladı ve bu ilacı da bedelini ödeyip aldı.

Ardından dükkândan çıktık.

Sokağa çıkar çıkmaz, “Demek Bayan Tanios uyku hâpı almış,” dedim. “Eğer fazla dozda alınırsa insanı öldürebilir değil mi?”

Poirot başını salladı.

“Hem de rahatça.”

“Yani sence ihtiyar Miss Arundell...”

Miss Lawson’un sözlerini anımsıyordum.

“*Korkarım kocası söylerse adam bile öldürebilir.*”

Poirot başını salladı.

“Chloral uyuşturucudur. Hem uyku hapi hem de ağrı kesici olarak kullanılır. Bağımlılık yapar.”

“Yani sence Bayan Tanios bağımlı mı?”

Poirot başını salladı.

“Bundan şüpheliyim. Bence bir tek açıklaması var. Ama bunun anlamı da...”

Birden susarak saatine baktı.

“Haydi gel, öncelikle Miss Arundell’e son hastalığında bakan hemşire Carruthers’i bulmaya çalışalım.”

Hemşire Carruthers orta yaşlı, akıllı başında bir kadındı. Poirot ise sözde titiz akrabasına hemşire arayan biri rolündeydi. Bu defa da yaşlı bir annesi vardı ve ona sevecen, sempatik bir hemşire bulmakta zorlanıyordu.

“Sanırım anlarsınız, sizinle açık konuşacağım. Annem çok zor bir kadın. Birçok kusursuz sayılacak hemşire tuttuk, çok iyi, bilgili, genç hemşirelerdi bunlar. Ancak genç olmaları sorun oldu. Annem gençlerden nefret ediyor, onları aşağılıyor, kaba ve ters davranıyor. Açık pencereler ve modern hijyene de karşı. Anlayacağınız çok zor biri.”

Yapmacık bir hüznle iç çekti.

“Biliyorum,” dedi hemşire Carruthers anlayışlı, cana yakın bir tavırla. “Bazen çok zor olabiliyor. Bir sürü taktik geliştirmek gerekiyor. Hastayı kızdırmanın hiçbir anlamı yok. İnsan elinden geldiğince onun isteklerini yapmaya çalışmalı. Bir kez onları bazı şeyleri yapmaya zorlamadığınızı, üzerlerinde güç uygulamadığınızı hissedilerse rahatlıyorlar ve kendilerini bırakıyorlar.”

Agatha Christie

“Sizin bu iş için çok uygun olduğunuz anlaşılıyor. Yaşlı insanlarla iyi anlaşıyorsunuz.”

Hemşire Carruthers gülerek, “İzin verin de bileyim,” dedi. “Birçok böyle hastam oldu. Sabır ve sevgiyle çok şey elde edilebilir.”

“Bu çok akıllı bir tutum. Sanırım Miss Arundell’e de bakmışsınız. Kendisi hiç de kolay bir hasta olmasa gerek?”

“Ah, bilemiyorum. Gerçi kararlı ve sert bir kadındı ama ben bir zorluk yaşamadım. Tabii orada pek fazla kalmadım. Oraya gidişimin dördüncü gününde öldü.”

“Daha dün onun yeğeni Miss Theresa ile konuştum.”

“Gerçekten mi? Çok ilginç! Hep söylerim dünya çok küçük!”

“Sanırım onu tanıyorsunuz?”

“Elbette, halasının ölümünden sonra geldi, cenazede de oradaydı. Ve tabii onu daha önce orada kaldığı sırada da görmüştüm. Çok güzel bir kız.”

“Evet gerçekten ama biraz fazla ince.”

Şişmanlığının farkında olan hemşire Carruthers kendine hafifçe çekidüzen verdi.

“Evet, aslında *o kadar da ince* olmamalı.”

Poirot, “Zavallı kız,” diye ekledi. “Onun adına çok üzülüyorum. *Entre nous*.” Poirot gizli bir şey söyleyecekmişçesine öne eğildi. “Halasının vasiyetnamesi onun için büyük bir şok.”

“Öyle olmalı. Bu konunun bir sürü *söylentiye* yol açtığını anımsıyorum.”

Dostum sözü dönüp dolaştırıp vasiyetnameye getirmeyi başarmıştı.

“Acaba neden Miss Arundell ailesini mirasından yoksun bırakmak istedi? Çok tuhaf bir durum bu.”

“Gerçekten tuhaf. Kesinlikle size katılıyorum. Tabii insanlar da bunun arkasında bir şeyler olabileceğini söylüyorlar.”

“Acaba neden neydi? İhtiyar, size bu konuda bir şey söyledi mi?”

“Hayır... Bana bir şey söylemedi.”

“Ama başkasına söyledi öyle mi?”

“Evet, şey, sanırım Miss Lawson’a *bu konuda bir şeyler* söyledi. Miss Lawson’un ona, ‘Evet ama hayatım, o avukatta,’ dediğini duydum. Bunun üzerine Miss Emily, ‘Ben onun aşağıdaki çekmecede olduğundan eminim,’ diye üsteledi. O zaman Miss Lawson, ‘Hayır, onu Bay Purvis’e yolladınız,’ dedi. ‘Unuttunuz mu?’ Sonra hastanın midesi bulanmaya başladı. Bunun üzerine Miss Lawson, Miss Emily’yi bana bırakarak odadan çıktı. Sonradan hep bu konuşmanın vasiyetnameyle ilgili olup olmadığını düşündüm.”

“Evet olabilir.”

Hemşire Carruthers sözlerine devam etti.

“Eğer öyleyse sanırım Miss Arundell vasiyetname için endişeleniyordu. Hatta belki de vasiyetnameyi değiştirmek istiyordu ama zavallı daha sonrasında öyle ağırlaştı ki hiçbir şey düşünecek hali kalmamıştı.”

“Miss Lawson hasta bakımına yardımcı oluyor muydu?”

“Oh hayır, bu konuda asla iyi değildi. Bildiğiniz gibi çok mız-mız ve telaşlı. Hastayı germekten başka işe yaramazdı.”

“O zaman hastanın bakımı tamamen sizdeydi öyle mi?”

“Hizmetçi kız, adı neydi... hah Ellen. O bana yardımcı oluyordu. Ellen çok iyi biriydi. Hastalığa alıştı ve yaşlı kadının gönlünü almayı biliyordu. Çok iyi anlaşıştık. Bu arada Doktor Grainger

cuma gecesi için bir hemşire gönderecekti ama Miss Arundell hemşire gelmeden öldü.”

“Miss Lawson hastanın yemeğinin hazırlanmasına da yardımcı olmuyor muydu?”

“Hayır aslında hiçbir şey yaptığı yoktu. Zaten hazırlanacak bir şey de yoktu. İlaçları, serumları filan ben hazırlıyordum. Miss Lawson’un tek yaptığı bağırarak evde dolaşıp herkese ayak bağı olmaktı.”

Hemşirenin ses tonunda gizli bir hırçınlık vardı.

“Anlıyorum. Miss Lawson’un pek yararlı olduğu kanısında değilsiniz.”

“Genellikle bu yardımcıların hepsi böyledir. Çoğu *eğitimsizdir*. Amatör. Başka işte dikiş tutturamamış kadınlar.”

“Sizce Miss Lawson, Miss Arundell’e bağlı mıydı?”

“Öyle görünüyordu. İhtiyar kadın öldüğü zaman çok üzüldü, perişan oldu.” Hemşire Carruthers iç çekerek ekledi. “Bence kendi akrabalarından bile daha fazla üzüldü.”

“Öyleyse,” dedi Poirot başını anlamlı bir şekilde sallayarak. “Miss Arundell parasının kime kalacağına karar verirken ne yaptığını çok iyi biliyordu.”

“Miss Arundell çok zeki, kurnaz bir kadındı. Bilmediği, atladığı, kandığı çok az şey olduğunu söyleyebilirim.”

“Hiç köpeğinden, yani Bob’dan bahsetti mi?”

“Bunu sormanız çok ilginç! Bundan çok fazla bahsetti, özellikle de sayıklarken. Köpeğin topu ve kendi düşüşü hakkında bir şeyler sayıklıyordu. Bob akıllı, şirin bir köpek. Ben şahsen köpeklerden çok hoşlanırım. Zavallı, hanımı ölünce perişan oldu. Bu hayvanlar olağanüstü değil mi? Aynen insan gibi.”

Hemşireyle son olarak yaptığımız köpeklerin insani yönlerine ait konuşmanın ardından oradan ayrıldık.

Poirot dışarıda, “Kesinlikle şüphelenilmeyecek biri,” dedi.

Hayal kırıklığına uğramışa benziyordu.

George Hanı’nda berbat bir akşam yemeği yedik. Poirot epeyce homurdandı, özellikle de çorbayı beğenmemişti.

“İyi çorba yapmak o kadar kolay ki Hastings!”

Yemek pişirme konusunda bir söylevi zorlukla engelledim.

Yemek sonrası bizi bir sürpriz bekliyordu.

Lobideki koltuklara yerleşmiş oturuyorduk. Yalnızdık. Yemek sırasında bizim dışımızda bir masa daha doluydu. Adam görünürde sıradan bir satıcıya benziyordu. Zaten yemek sonrası da hemen gitti. Eski bir *Stock Breeder’s Gazette*’i ya da periyodik bir yayını şöyle bir karıştırıyordum ki birden Poirot’nun adının söylendiğini duydum.

Ses dışarıdan geliyordu.

“Nerede o? Burada mı? Pekâlâ, ben onu bulurum!”

Kapı birden açılarak Doktor Grainger hızla içeri daldı. Yüzü kıpkırmızıydı, kaşları çatılmıştı. Öfkeyle içeri girdi, kapıyı kapadı ve üzerimize doğru geldi.

“Ah demek buradasınız? Bakın Mösyö Hercule Poirot, bana gelip bir sürü yalan uydurmaya ne hakkınız var?”

Yavaşça, “Jonglörün toplarından biri,” diye mırıldandım.

Poirot mümkün olabilecek en yumuşak ses tonuyla, “Sevgili doktor, izin verirseniz açıklayayım,” dedi.

“İzin vermek mi? İzin mi? Bana bunu açıklamak zorundasınız. Siz dedektifsiniz, gerçek bu! Her şeye burnunu sokan, etrafı inceleyip, koku almaya çalışan biri. Neden bana gelip General Arundell’in

Agatha Christie

hayatını yazdığınıza ilişkin bir sürü yalan söylediniz? Ne kadar aptalım! Nasıl oldu da böylesine aptal bir öyküye inandım?”

Poirot sordu. “Size kimliğimi kim açıkladı?”

“Kim mi? Miss Peabody elbette! O yalanlarınıza kanmadı. *Gerçeği gördü.*”

“Miss Peabody, evet...” Poirot düşünceli görünüyordu. “Düşünüyordum ki.”

Doktor Grainger hiddetle bağırarak sözünü kesti.

“Açıklama bekliyorum! Bana neden yalan söylediniz!”

“Elbette. Açıklaması çok basit. *Cinayet girişimi!*”

“Ne? Ne dediniz?”

Poirot yavaşça, “Miss Arundell bir kaza geçirmişti değil mi?” diye sordu. “Ölümünden çok kısa bir süre önce merdivenlerden düşmüştü.”

“Evet, bunda ne var? Köpeğin topuna basıp düştü.”

“Hayır doktor, *öyle olmadı*. Merdivenin üst kısmına *bir ip* gerilmişti. Miss Arundell buna takılıp düştü!”

Doktor Grainger donup kaldı.

“Peki, Miss Arundell bunu bana neden söylemedi? Tek bir kelime bile etmedi.”

“Bu kolayca anlaşılabilir bir durum, ya o ipi geren *ailesinden biri* ise...”

“Himm... Anlıyorum...” Doktor Grainger, Poirot’ya hışımla baktıktan sonra bir koltuğa çöktü. “Peki siz bu işe nasıl karıştınız?”

“Miss Arundell bana bir mektup yazdı. Ama ne yazık ki mektup elime çok geç geçti.” Poirot bu konuda doktora özenle seçip ayık-

ladığı bazı bilgileri ilettili ve süpürgeliğe çakılı olarak bulduğu çiviylil açıkladı.

Doktor anlatılanları ciddi bir şekilde dinledi. Öfkeli yatışmıştı.

“Sanırım durumumun o sırada ne denli güç olduğunu anlıyorsunuz,” diye tamamladı Poirot sözlerini. “Ölmüş bir kadından bir görev almıştım. Ama yine de ona karşı sorumluydum, bu olay sorumluluğumu ortadan kaldırmıyordu.”

Doktor Grainger’in kaşları çatılmıştı. Düşünüyordu.

“Merdivene o ipi kimin gerdiği hakkında bir fikriniz var mı?”

“Elimde bir *kanıt* yok ama bir fikrim olmadığını söyleyemem.”

Grainger’in yüz ifadesi sertleşmişti.

“Çok çirkin bir olay.”

“Evet. Sanırım anlıyorsunuz, başlangıçta bu kazanın bir daha tekrarlanıp tekrarlanmayacağından emin olamazdım.”

“Yani? Ne demek istiyorsunuz?”

“Her ne kadar Miss Arundell’in ölümü normal gibi görünüyorsa ve tüm kanıtlar bunu gösterse de bundan emin olabilir miydim? Onu daha önce öldürmeye kalkışmışlardı, bir *cinayet girişimi* vardı. İkinci bir girişimin olmadığını nereden bilebilirdim? Hem de başarılı bir girişimin.”

Doktor düşünceli düşünceli başını salladı.

“Lütfen bana kızmayın doktor ama sanırım siz Miss Arundell’in ölümünün doğal bir ölüm olduğundan *eminsiniz*? Ne var ki bugün bir kanıt buldum ve...” Poirot, Angus’la yaptığı konuşmayı, Charles’ın yaban otlarının telef edilmesi için kullanılan ilaca ilgisini ve son olarak da yaşlı adamın teneke kutunun hemen hemen boş olduğunu gördüğü zamanki şaşkınlığını anlattı.

Grainger onu dikkatle dinledi.

Sonunda, “Evet size hak veriyorum,” dedi. “Gerçekten de bazı durumlarda arsenik zehirlenmeleri akut mide iltihabı ile karıştırılabilir ve özellikle de şüpheli bir durum söz konusu değilse ölüm belgesi imzalanabilir. Arsenik zehirlenmesi çok zor saptanan bir durumdur, çok değişik şekilleri olabilir. Genellikle batında şiddetli sancı ve bulantı olur ama bu belirtiler hiç olmayabiliyor da. Kişi birdenbire yere düşüp ölebilir ya da komaya girip, felç geçirebilir. Semptomlar çok çeşitli olabiliyor.”

“*Eh bien*, şimdi gerçekleri bildiğinize göre ne düşünüyorsunuz?”

Doktor Grainger bir müddet sessiz durduktan sonra, “Bütün gerçekleri ve tıbbi bilgimi göz önünde bulundurarak ve kesinlikle önyargısız olarak Miss Arundell’in ölümünden önce ve ölümü sırasında tanık olduğum belirtilerin arsenik zehirlenmesiyle ilgisi olmayacağını söyleyebilirim. Kendisinin karaciğer bozukluğundan kaynaklanan sarılık nedeniyle öldüğünden eminim. Bildiğiniz gibi yıllardır Miss Arundell’i tedavi ediyorum ve daha önce de ölümüne neden olan krizin benzerlerini yaşadı. Benim son görüşüm bu, Bay Poirot.”

Ve böylece zorunlu olarak konuya son nokta konulmuş oluyordu.

Ne var ki Poirot’nun özür dilercesine mahcup bir havada eczaneden aldığı karaciğer haplarının kutusunu doktora uzatması bir anlamda doktor açısından düş kırıklığıydı.

“Sanırım Miss Arundell bunlardan alıyordu? Bunlar zararsızdı, değil mi?”

“Bunlar mı? Hiç zararı yok, Aloes, Podophyllin tamamıyla zararsızdır. Böyle şeyleri denemekten hoşlanıyordu. Bence de bir sakıncası yoktu.”

Ayağa kalktı.

“Peki, siz ona belirli bazı ilaçlar vermiş miydiniz?”

“Evet. Yemeklerden sonra alınan hafif bir karaciğer ilacı.” Doktorun gözü seğiriyordu. “Bir kutuyu bile bitirmiş olsa bir şey olmaz. Hastalarımı zehir vermem, Mösyö Poirot.”

Sonra gülümseyerek ikimizin de elini sıktı ve yanımızdan ayrıldı.

O gittikten sonra Poirot eczaneden aldığı kutuyu açarak üçte ikisi kahverengi bir tozla dolu olan şeffaf kapsülleri masaya döktü.

“Bir zamanlar aldığım deniz tutma haplarına benziyor.”

Poirot kapsüllerden birini açtı, içindeki tozu inceledi ve diliyle hafifçe tattı. Birden yüzü ekşidi.

“Evet,” dedim sandalyemde arkama yaslanarak. “Her şey çok zararsız görünüyor. Doktor Loughbarrow’un kapsülleri de Doktor Grainger’in ilaçları da. Ayrıca Doktor Grainger arsenik varsayımımızı da kesinlikle reddediyor. Söyle bakalım, artık tatmin oldun mu benim inatçı Poirot’m?”

“Benim, senin deyişinle keçi kafalı olduğum kanısındasın değil mi sevgili dostum? Evet dostum, gerçekten de keçi inadı var bende.”

“Öyleyse hemşirenin, eczacının ve doktorun tüm söylediklerine rağmen sen hâlâ Miss Arundell’in cinayete kurban gittiği kanısındasın öyle mi?”

“Buna inanıyorum, hatta biraz daha fazlası, bundan eminim Hastings.”

“Bunu kanıtlamanın tek yolu,” dedim yavaşça. “Cesedi mezar-
dan çıkarmak.”

Poirot başıyla onayladı.

Agatha Christie

“Bir sonraki aşama bu mu?”

“Dostum çok dikkatli olmalıyız.”

“Niçin?”

Poirot, “Dostum,” dedi ve biraz duraksadıktan sonra kısık sesle devam etti. “İkinci bir trajediden korkuyorum.”

“Yani?”

“Korkuyorum Hastings, korkuyorum. Şimdilik bunu burada bırakalım.”

22

Merdivendeki Kadın

Ertesi sabah hana elden bir pusula gönderildi. Çarpık çurpuk, biçimsiz bir elyazısıyla yazılmıştı.

*Sayın Mösyö Poirot,
Ellen'den dün Littlegreen Köşkü'ne uğramış olduğunuzu öğrendim. Eğer bugün gelip beni görürseniz çok sevinirim.*

Saygılarımla,

Wilhelmina Lawson

“Demek kadın burada?” diye mırıldandım.

“Evet.”

“Acaba neden geldi?”

Poirot gülümsedi.

“Bunun gizemli bir nedeni olması gerekmiyor. Sonuçta köşkünün.”

Agatha Christie

“Tabii o da doğru. Oynadığımız bu oyunun en kötü yanı bu Poirot. Herkesin yaptığı en ufak bir şeye bile şüpheli gözlerle bakıyorsun.”

“Benim ‘herkesten şüphelenmek’ anlayışımın sana ters geldiği bir gerçek.”

“Hâlâ aynı görüşte misin?”

“Hayır, bu olayda sonuca yaklaştığımı hissediyorum. Kazan kaynadı artık. Şüphelendiğim bir kişi var.”

“Kim?”

“Bunun şu an için yalnızca bir şüphe olduğunu ve henüz kanıtlayamadığımı göz önüne alırsak, senin düşüncelerini etkilemek, öğrendiklerimizden bir sonuç çıkarmanı engellemek istemem Hastings. Sakın psikolojiyi ihmal etme, bu önemli. Cinayetin yapısı doğal olarak katilin karakteriyle bağlantılıdır ve bizi sonuca götürecek gerçek ipucu da budur.”

“Katilin kim olduğunu bilmeden nasıl onun karakterine ilişkin bir yargıya varabilirim ki?”

“Hayır hayır, söylediklerime dikkat etmemişsin. Eğer karaktere yoğunlaşırsan, yani cinayet için gerekli olan *karaktere*, katilin kim olduğunu anlarsın.”

Çekinerek, “Gerçekten katilin kim olduğunu biliyor musun Poirot?” diye sordum.

“Henüz elimde kanıt olmadığı için tam olarak *bildiğimi* söyleyemem. Zaten şu an için daha fazlasını söylemiyorsam nedeni de budur. Ama eminim. Evet dostum, zekâma güveniyorum, kafamda konuyu bitirdim.”

“Öyleyse,” dedim gülerek. “Umarım zekân seni yanıltmaz. Bu senin açımdan bir trajedi olur.”

Poirot bir an şaşırdı. Söylediklerimi şaka olarak algılamamıştı. Sonra mırıldandı. “Haklısın. Dikkatli olmalıyım, çok dikkatli olmalıyım.”

“Bence zincirden örülmüş bir zırh giymelisin,” diye takıldım. “Bir de zehri tespit etmek için çeşnici tut. Aslında seni korumaları için de adam tutabilirsin.”

“Mersi Hastings, kendi zekâm ve farkındalığım yeterli.”

Ardından Miss Lawson’a bir not yazarak, on birde Littlegreen Köşkü’nde olacağını belirtti.

Kahvaltıdan sonra Poirot’yu beklerken ağır ağır kasabanın meydanına çıktım. Saat onu çeyrek geçiyordu ve durgun, sıcak bir sabahtı.

Antikacının vitrinindeki Hepplewhite sandalyelerden oluşan takıma baktığım sırada birden sırtımda, kaburgalarımnda hissettiğim yoğun bir acı ve ardından insanın içine işleyen cırlak bir sesle irkil dim.

Başımı çevirdiğimde Miss Peabody ile yüz yüze geldim. Elinde silah gibi tuttuğu uzun, büyük, sağlam şemsiyesini beni dürtmekte kullanmıştı.

Sanırım neden olduğu acının farkında bile değildi, neşe içinde konuşmaya başladı.

“Hah işte! Sizin olduğunuzu anlamıştım. Hiç yanılmam.”

Soğuk bir sesle, “Şey, günaydın,” dedim. “Sizin için yapabileceğim bir şey var mı?”

“Arkadaşınızın kitabının nasıl gittiğini söyleyebilirsiniz, hani şu General Arundell’in yaşamıyla ilgili olan.”

“Henüz yazmaya başlamadı,” dedim.

Agatha Christie

Miss Peabody bir an sustu, ama için için güldüğü anlaşılıyordu. Pelte gibi titriyordu.

Bu gülme krizinin ardından, “Yazacağını da sanmıyorum,” dedi.

Gülümsedim.

“Sanırım artık size yalan söylemenin bir anlamı yok?”

“Aptal biri gibi mi görünüyorum?” Miss Peabody güldü. “Arkadaşınızın neyin peşinde olduğunu hemen anladım. Beni konuşturmak istiyordu. Eh *benim* için de sakıncası yoktu. Konuşmaktan hoşlanırım. Günümüzde asıl zor olan iyi bir dinleyici bulmak. O öğleden sonra çok eğlendim.”

Beni muzip bakışlarla süzdü.

“Evet anlatın bakalım neler oluyor? Neler öğrendiniz?”

Tam ne diyeceğimi bilemediğim o anda Poirot yanımıza geldi ve beni bu zor durumdan kurtardı. Miss Peabody’nin önünde saygıyla eğildi.

“Günaydın matmazel. Size rastlamak ne mutluluk.”

“Günaydın. Bu sabahki adınız ne, Parotti mi Poirot mu?”

Poirot gülümsedi.

“Çok zekisiniz. Kim olduğumu hemen anlamışsınız.”

“Anlaşılmayacak gibi değildi. Size benzeyen çok insan yok değil mi? Bilmem ki bu iyi mi yoksa kötü mü? Söylemesi çok zor.”

“Benzersiz olmayı yeğlerim matmazel.”

“Bu isteğinizin yerine gelmiş olduğunu söylemeliyim,” diyen Miss Peabody bir an sustu ve sonra ekledi. “Size o gün bir sürü dedikodu anlattım. Şimdi soru sorma sırası bende. Neler oluyor? Neler öğrendiniz?”

“Bu soruların yanıtını bildiğinizden eminim.”

“Acaba?” Miss Peabody zekâ fışkıran gözleriyle arkadaşına baktı. “Vasiyetnamede bir terslik mi var? Yoksa başka bir şey mi? Emily’yi mezarından mı çıkaracaksınız? Bu mu?”

Poirot yanıt vermedi.

Miss Peabody ağır ağır başını salladı, sanki yanıt almış gibi düşünceliydi.

“Hep düşünürdüm,” dedi bir süre sonra. “Acaba ne olur diye... Biliyorsunuz işte, hep gazetelerde okuyoruz, eğer Market Basing’de de biri mezardan çıkarılırsa diye düşünürdüm. Tabii bunun Emily Arundell olacağı hiç aklıma gelmezdi...”

Arkadaşımı keskin bir bakışla süzdü.

“Biliyorsunuz, bundan hiç hoşlanmazdı. Bunu düşündünüz de-ğil mi?”

“Evet düşündüm.”

“Aptal bir insan değilsiniz, tabii ki düşüneceksiniz. Gereksiz işlere kalkışacak biri de olmadığınızın farkındayım.”

Poirot, “Teşekkürler matmazel,” dedi.

“İnsanlar bıyığınıza bakınca şaşırıyorlar, ne diyeceklerini bilemiyorlar. Neden bıyığınızı böyle kesiyorsunuz? Bundan hoşlanıyor musunuz?”

“İngiltere’de bıyık kültürü yok, maalesef ihmal ediliyor,” diyen Poirot bir yandan da eliyle belli etmeden bıyığını düzeltiyordu.

“Evet anlıyorum. İlginç.” Miss Peabody gülümsedi. “Bir kadın tanımıştım, guatrı vardı ve bununla gurur duyuyordu. Belki inanmayacaksınız ama bu doğru. Neyse tek söyleyebileceğim, insanın Tanrı’nın kendisine verdiğinden mutluluk duyması ne kadar hoş bir şey. Genellikle durum tam tersidir.” Başını sallayarak iç çekti.

Agatha Christie

“Dünyanın bu üçra köşesinde cinayet işlenebileceği hiç aklıma gelmezdi.” Yeniden zeki, keskin bakışlarla Poirot’yu süzdü. “Kim yapmış?”

“Bunu meydanın ortasında bağırarak söyleyeceğimi sanmıyorsunuz ya?”

“Sanırım katilin kim olduğunu bilmiyorsunuz ya da belki biliyorsunuz. Ah, şu kötü kan, kötü kan! Acaba o Varley denilen kadın ilk kocasını gerçekten zehirlemiş miydi? Çok önemli.”

“Kalıtıma inanıyor musunuz?”

Miss Peabody birden, “Katilin Tanios olmasını dilerdim,” dedi. “Bir yabancı. Ama dilemekle olmuyor ki! Neyse, anladığım kadarıyla bana gerçeği anlatmak niyetinde değilsiniz... Bu arada kimin adına hareket ediyorsunuz Mösyö Poirot?”

Poirot ciddiyetle, “Ölü bir bayanın matmazel,” diye yanıtladı.

Miss Peabody’nin yanıtı tiz bir kahkaha oldu. Sonra birden kendini kontrol etti.

“Çok affedersiniz. Birden karşımda sanki Isabel Tripp konuşuyormuş gibi oldum da hepsi bu! Ne korkunç bir kadın! Sanırım Julia daha da kötü. Ne kadar çocuksu. Hiçbir zaman kuzu postuna bürünmüş koyunlardan hoşlanmamışımdır. Neyse görüşmek üzere. Bu arada Doktor Grainger’i gördünüz mü?”

“Matmazel bu konuda size sitem etmeliyim. Sırrımı açığa vurmuşsunuz.”

Miss Peabody kıs kıs güldü.

“Erkekler tuhaf oluyor. Sizin ona anlattığınız o gülünç öyküye içtenlikle inanmış. Bu yüzden ona gerçeği söylediğimde deliye döndü. Öfkeyle homurdanarak yanımdan ayrıldı. Sizi arıyordu.”

“Dün gece buldu da.”

“Ah! Keşke ben de orada olsaydım.”

Poirot nazikçe, “Keşke matmazel,” dedi.

Miss Peabody gülererek gitmek için hazırlandı. Son anda hafifçe omzuma vurdu.

“Görüşmek üzere genç adam. Sakın bu sandalyeleri satın almaya kalkma. Hepsi sahte.”

Arkasını dönüp uzaklaşırken hâlâ gülüyordu.

Poirot mırıldandı.

“Çok zeki bir kadın.”

“Bıyıklarını beğenmiyor olsa bile mi?”

Poirot soğuk bir ifadeyle, “Zevk başka, zekâ başka,” dedi.

Dükkâna girerek içeride çok zevkli yirmi dakika geçirdik. Ve neyse ki cebimiz yara almadan dükkândan çıkıp Littlegreen Köşkü’ne doğru yola çıktık.

Ellen bizi yine her zamanki gibi kıpkırmızı bir yüzle karşılayıp, doğruca salona aldı. Kısa bir süre sonra merdivenlerden ayak sesleri duyuldu ve Miss Lawson içeri girdi. Her nedense soluk soluğa kalmış gibi görünüyordu. Saçını ipek bir mendille bağlamıştı.

“Sizi böyle karşıladığım için kusuruma bakmayacağınızı umarım Mösyö Poirot. Kilitli bazı dolapları boşaltıyordum da. Her yer o kadar dolu ki, korkarım ihtiyarlar hiçbir şeyi atmayıp *biriktiriyorlar*. Sevgili Miss Arundell de. Bu işi yapınca da insanın saçına toz doluyor, onlardan çok da farklı davranmıyor. İnanın insanlar öyle şaşırtıcı şeyleri saklayabiliyorlar ki tam iki düzine iğnedenlik, tam iki düzine.”

“Yani Miss Arundell iki düzine iğnedenlik mi satın almış?”

“Evet, sonra onları kaldırıp varlıklarını bile unutmuş. Tabii şimdi iğnelerin hepsi paslanmış, çok yazık. Keşke hizmetçilere Noel armağanı olarak verseymiş.”

Agatha Christie

“Çok mu unuttuk?”

“Evet hem de *çok*. Özellikle de bir şeyi saklayınca. Aynen kemiğini gömüp sonra bulamayan köpekler gibi. Bu yüzden onunla hep şakalaşırdım yine gömü yapıp kaybetmeyin diye.”

Güldü ve sonra birden cebinden küçük bir mendil çıkarıp, burnunu çekerek için için ağlamaya başladı.

“Zavalılık. Burada gülmek bana öyle acı geliyor ki.”

“Çok duygusalsınız. Olayların üzerinde herkesten fazla duruyorsunuz.”

“Annem de bana hep aynı şeyi söylerdi Mösyö Poirot. ‘Çok hassassın, her şeyin üstünde çok fazla duruyorsun Minnie,’ derdi. Aslında bu kadar duygusal olmak hiç iyi değil Mösyö Poirot. Özellikle de yaşamınız başka birine bağlıken.”

“Ah evet, doğru, ama bütün bunlar geçmişte kaldı. Şimdi artık kendi kendinizin efendisisiniz. İstedığınızı yapabilir, seyahatlere gidebilirsiniz, hiçbir şey için endişelenmenize, korkmanıza gerek yok.”

“Sanırım bu doğru,” diyen Miss Lawson’un aslında bu konuda şüpheli olduğu anlaşılıyordu.

“Emin olun doğru. Neyse, Miss Arundell’in unutkanlığından söz etmişken sanırım mektubunun bana geç gelmesinin sebebi de buydu.”

Poirot mektubun eline geçiş şeklini anlattı. Miss Lawson’un elmacıkkemiklerinde bir kızarıklık belirdi.

Sert bir ifadeyle, “Ellen bundan *bana* bahsetmeliydi,” dedi. “Bana bir tek kelime bile etmeden size o mektubu göndermesi büyük küstahlık. Önce bana danışmalıydı. *Küstahlık* bu, had bilmezlik! Benim bundan haberim bile yok. Çok ayıp!”

“Oh sayın bayan, eminim bunda hiçbir kötü niyet yoktur.”

“Şey, sanırım onlara karşı çok hoşgörölü oldum. Çok tuhaf! Hizmetçiler gerçekten çok büyük aptallıklar yapabiliyorlar. Ellen’in benim artık bu evin hanımı olduğumu anımsaması gerekirdi.”

Kendine bir hava vererek dikleştı.

“Sanırım Ellen hanımına çok bağılıydı değıl mı?”

“Ah, bir şey olup bittikten sonra yaygara koparmanın hiçbir faydası olmadığının farkındayım. Ama yine de Ellen’in sormadan kendi başına böyle şeyler yapmaması gerekirdi, onu uyarmalıydık.” Sustu. Yanakları kızarmıştı.

Poirot bir dakika kadar susup bekledikten sonra sordu. “Beni görmek istemişsiniz? Sizin için ne yapabilirim?”

Miss Lawson’un öfkesi aniden kabardığı gibi yine aniden yatıştı. Yeniden telaşlı ve tutarsız olmuştu. Anlaşılmaz ve abuk sabuk konuşmaya başladı. “Şey, aslında anlayacağınız düşünüyordum da, acaba... Doğrusunu isterseniz Mösyö Poirot, köşke dün geldim. Ellen sizin uğradığınızı söyledi. Tabii merak ettim. Yani bana buraya geleceğinizden bahsetmemiştiniz, şey bana çok tuhaf göründü de yani anlayamadım...”

Poirot onun yerine cümleyi tamamladı.

“Yani benim burada ne işim olduğunu anlayamadınız.”

Miss Lawson’un yüzü kızarmıştı, ama meraklı bir şekilde Poirot’ya bakıyordu.

Poirot gülümsedi.

“Korkarım küçük bir itirafta bulunmam gerekiyor, sizi yanılttım. Miss Arundell’in bana yazdığı mektubun o çekmecedan çalınan ve büyük olasılıkla Bay Charles Arundell’in aldığı parayla ilgisi olduğunu düşündünüz.”

“Ama bir köpek bunu...”

Poirot hemen, “Evet bir köpek bunu yapamaz,” dedi. “Çünkü hiçbir köpek bu kadar akıllı ve kötü değildir ya da izninizle bu kadar *kötü* olamaz... O ipliği oraya geren *bir insandı*...”

Miss Lawson’un yüzü bembeyaz olmuştu. Titreyen elleriyle yüzünü kapadı.

“Ah Bay Poirot buna inanamam, yani sizce, ama bu korkunç... korkunç bir şey bu. Yani sizce bu *kasten* mi yapıldı?”

“Evet, bilerek ve isteyerek yapıldı.”

“Bu korkunç... bu öldürmek demek... cinayet!”

“Eğer plan başarılı olsaydı, biri, yani Miss Arundell ölecekti. Başka bir deyişle bu cinayet başarıya ulaşacaktı!”

Miss Lawson tiz bir sesle çığlık attı.

Poirot aynı ciddiyetle sözlerine devam etti.

“İpliğin bağlanması için süpürgeliğe bir çivi çakılmıştı. Çivinin görülmemesi için de üzerine cila sürülmüştü. Söyleyin bana, hiç cila kokusu hissettiniz mi, nedenini anlayamadığınız bir cila kokusu?”

Miss Lawson bağırdı.

“A ne tuhaf! Tabii ya... Hiç aklıma gelmedi! Nereden gelecekti ki? Ama o sırada bunu tuhaf bulmuştum!”

Poirot öne doğru eğildi.

“Evet matmazel bize çok yardımcı oldunuz. Bir kez daha olun!”

“Ah demek buydu! Evet, şimdi her şey yerine oturuyor.”

“Lütfen söyleyin bana. Cila kokusunu aldınız, değil mi?”

“Evet ama ne olduğunu anlayamamıştım. Kendi kendime, yağlıboya mı bu, diye sordum. Ama daha çok parke cilasına benziyordu. Tabii sonra da *yanıldığıma*, bana öyle geldiğine karar verdim.”

Agatha Christie

“Bu ne zaman oldu?”

“Bir düşünüyüm ne zamandı?”

“Paskalya tatilinde köşkte konukların olduğu o hafta sonunda olabilir mi?”

“Ah evet o sırada... Ama ben günü hatırlamaya çalışıyorum... Durun bakayım, pazar günü değildi, salı da olamaz, o gece Doktor Donaldson yemeğe gelmişti. Çarşamba bütün konuklar gitti... Ah, tabii, pazartesi günüydü, Paskalya tatilinde. Çok endişeliydim, uyuyamıyor, yarı uyanık yatıyordum. Her zaman Paskalya tatilinde endişelenirim. Akşam yemeğinde rosto herkese anca yetmişti, acaba Miss Arundell ertesi gün bu yüzden bana kızacak mı diye düşünüyordum. Siparişi cumartesi günü vermiştim, aslında yedi kilo istemeliydim, ama nedense beş kilonun yeteceğini düşündüm. Miss Arundell bir şey eksik kaldı mı öyle kızardı ki, çok misafirperverdi.”

Miss Lawson derin bir soluk aldıktan sonra konuşmaya devam etti.

“Yatakta yarı uyur yarı uyanık bir halde yatmış, ertesi gün neler olabileceğini, Bayan Arundell’in ne diyeceğini düşünürken uykuya dalmış olmalıyım ki birden bir ses yataktan sıçramama neden oldu. Bir gürültü, bir tür tak tak sesi, sanki biri bir yere vuruyordu. Yatakta doğrulup etrafı kokladım. Ben yangından çok korkarım, bazen aynı gecede iki üç defa burnuma yanık kokusu gelir. Yangın ne korkunç bir şey değil mi? Neyse, o gece de bir koku vardı. Etrafı iyice kokladım, ama duman ya da is kokusu değildi bu. Kendi kendime bunun daha çok yağlıboya ya da parke cilasına benzediğini düşündüm. Tabii gece yarısı kimse böyle bir şey yapmazdı. Ama yine de koku çok şiddetliydi. Kalktım, kokladım, kokladım ve sonra aynada onu gördüm.”

“Onu mu gördünüz? Kimi?”

“Aynamda gördüm. Aynanın yeri görevime çok uygundur. Miss Arundell seslenirse ya da kalkıp aşağı inerse göreyim diye kapımı her zaman yarı açık bırakırdım. Koridorun bir ışığı da hep yanardı. İşte böylece onun merdivenin başına diz çökmüş olduğunu gördüm. Yani Theresa’nın. Yukarıdan üçüncü basamakta diz çökmüş, bir şeyin üzerine doğru eğilmişti. Ne tuhaf diye düşündüm. Acaba hastalandı mı? Ama o sırada Theresa ayağa kalkıp uzaklaştı. Ben de, herhalde ayağı burkulup yere çöktü veya eğilip yerden düşürdüğü bir şeyi aldı, diye düşündüm. Tabii ondan sonra da bu olayı unuttum.”

Poirot düşünceli bir tavırla mırıldandı.

“Uyanmanıza neden olan tak tak sesleri çekiç sesi olabilirdi değil mi?”

“Evet sanırım olabilirdi. Ah Mösyö Poirot! Ne *korkunç* bir şey bu. Ben hep Theresa’nın biraz *vahşi* olduğunu düşünürdüm ama böyle bir şey yapmak...”

“Gördüğünüzün Theresa olduğundan emin misiniz?”

“Ah Tanrım evet.”

“Örneğin hizmetçilerden biri ya da Bayan Tanios olamaz mı?”

Miss Lawson başını sallayarak kendi kendine birçok kez mırıldandı. “Tanrım... Tanrım...”

Poirot hiçbir anlam veremediğim bir havada ona bakıyordu. Birden, “İzin verirseniz bir deneme yapmak istiyorum,” dedi. “Yukarıya çıkalım ve o sahneyi canlandırmaya çalışalım.”

“Canlandırmak mı? Ah, bilmem ki ama nasıl...”

Poirot otoriter bir tavırla onun sözünü kesti.

“Size göstereceğim!”

Agatha Christie

Telaşlanan Miss Lawson bizi yukarıya çıkardı.

“Odanın toplu olduğunu umarım, yapılacak çok iş var...”

Miss Lawson dolapları boşalttığı için odası bir hayli karışık, eşyalar etrafa dağılmıştı. Kadın yine aynı anlaşılmasız telaşlı tavrıyla o gece yattığı yeri işaret etti. Poirot da duvardaki aynadan gerçekten de merdivenin bir bölümünün görüldüğünü belirledi.

Poirot daha sonra, “Ve şimdi de matmazel,” dedi. “Gidip lütfen Miss Theresa’nın hareketlerini aynen tekrarlar mısınız?”

Hâlâ mırıldanan Miss Lawson, “Tanrım!” diyerek söylenileni yapmak için dışarı fırladı. Poirot, onun hareketlerini aynadan izledi.

Ondan sonra da merdiven sahanlığına çıkarak o gece hangi lambanın yandığını sordu.

“Şu... şuradaki... Miss Arundell’in kapısının hemen önündeki.”

Poirot uzanarak lambadaki ampülü çıkardı ve kontrol etti.

“Kırk vat. Pek güçlü değil.”

“Öyle, yalnızca koridorun çok karanlık olmaması için yakılıyordu.”

Poirot yeniden merdivenin başına gitti.

“Affedersiniz matmazel ama bu loşluktaki bir ışıktaki, gölgenin düşüş yönü ve şekli de dikkate alındığında merdivenin başındaki kişiyi net olarak görmüş olmanız imkânsız. Onun Theresa Arundell olduğundan emin misiniz? Yoksa gördüğünüz yalnızca sabahlık giymiş bir kadının figürü müydü?”

Miss Lawson öfkeleni.

“Hayır Mösyö Poirot. *Kesinlikle* eminim. Theresa’yı yeterince tanıdığımı umuyorum! Evet merdivendeki kesinlikle oydu. Koyu renk sabahlığını ve üzerinde isminin baş harfleri olan o iri parlak broşunu nerede olsa tanırım, kesinlikle oydu.”

“Demek hiç şüpheniz yok? Onun adının baş harflerini gördünüz?”

“Evet. T. A. O broşu biliyorum. Theresa o broşu sık sık takar. Ah evet, merdivendekinin Theresa olduğuna yemin edebilirim. Gerekirse yeminli ifade de veririm!”

Kadın her zamankinin aksine bu son iki cümleyi çok kesin bir tavırla söylemişti.

Poirot ona baktı. Yine bakışlarında anlayamadığım bir tuhafılık vardı. Soğuk, düşünceli bir ifadeydi bu, sanki bir şeye değer biçer, karar vermek ister gibi.

“Peki, o son ruh çağırma seansında Miss Emily’nin başının etrafında bir hale gördüğünüze de yemin eder misiniz?”

“Eğer... eğer... gerekirse evet. Ama sanırım... gerekli olacak mı?”

Poirot yeniden kadını aynı tuhaf bakışlarla süzdü.

“Bu cesedin mezardan çıkarılmasından elde edilecek sonuçlara bağlı.”

“Mezardan çıkarma mı?”

Poirot elini iki yana açtı. Miss Lawson heyecandan neredeyse merdivenden düşecekti.

“Cesedin mezardan çıkarılması gerekebilir.”

“Ah evet, tabii ama bu *çok* tatsız bir durum. Yani demek istediğim ailesi buna şiddetle karşı çıkacaktır, kesinlikle karşı çıkacaklardır.”

“Olabilir.”

“Bunu duymak bile istemeyeceklerinden eminim.”

“İçişleri Bakanlığı’nın emriyle yapılacak.”

“Ama Bay Poirot *neden*? Yani demek istediğim... demek istediğim... sanki.”

Agatha Christie

“Sanki ne?”

“Şey yani... sanki... bir *terslik* varmış gibi?”

“Olmadığını mı düşünüyorsunuz?”

“Hayır elbette yok. Neden olsun ki? *Olamaz*. Yani doktor, hemşire ve her şey.”

Poirot onu sakinleştirmek istercesine fısıltılı bir sesle, “Heyecanlanmayın, sakın olun,” dedi.

“Ama elimde değil, zavallı Miss Arundell. Üstelik o öldüğünde Theresa burada bile değildi.”

“Evet o hastalanmadan önce, pazartesi günü buradan ayrılmıştı değil mi?”

“Sabah erkenden. Gördüğünüz gibi *onun* bununla hiçbir ilgisi olamaz.”

Poirot, “Olmadığını umalım,” dedi.

“Tanrım! Hiç bu kadar *korkunç* bir şey duymamıştım. Gerçekten kafam karıştı, ayaklarım tutmuyor.”

Poirot saatine baktı. “Artık gitmeliyiz. Londra’ya dönüyoruz. Ya siz matmazel, burada daha bir süre kalacak mısınız?”

“Hayır... hayır... belirli bir planım yok. Aslında ben de bugün dönmeyi düşünüyorum... Yalnızca bir gece için geldim, bazı şeyleri ayarlamak için.”

“Anlıyorum. Neyse görüşürüz. Sizi üzdüysem beni bağışlayın matmazel.”

“Ah Bay Poirot. *Üzmek* mi? Kendimi *berbat* hissediyorum. Tanrım... Tanrım bu ne kötü bir dünya! Korkunç... berbat bir dünya.”

Poirot kadının yakınmalarını elini avuçlarının arasına alarak kesti.

“Evet. Hâlâ Theresa Arundell’i Paskalya gecesi merdivenlerde gördüğünüze yemin edebilir misiniz?”

“Ah evet, elbette yemin ederim.”

“Peki, ruh çağırma seansı sırasında Miss Arundell’in başının etrafında bir hale gördüğünüze?”

Miss Lawson’un ağzı bir karış açık kaldı.

“Ah Mösyö Poirot... bu gibi şeylerle, böyle şeylerle alay etmeyin.”

“Alay etmiyorum. Çok ciddiylim.”

Miss Lawson kendinden emin bir havada, “Bu tam anlamıyla bir hale değildi,” dedi. “Daha çok bir görüntünün başlangıcıydı. Parıltılı, ışıktan bir şerit gibiydi. Sanırım bir yüze dönüşüyordu.”

“Çok ilginç matmazel, lütfen bütün bunlar aramızda kalsın.”

“Ah, tabii... tabii. Bana güvenebilirsiniz, asla...”

Oradan ayrılırken son gördüğümüz Miss Lawson’un anlamsız bakışlarla arkamızdan baktığı oldu.

23

Doktor Tanios'un Ziyareti

Evden ayrılmamızla birlikte Poirot'nun havası değışti. Yüz ifadesi sert ve kaygılıydı.

"Mümkün olduğunca çabuk Londra'ya dönmeliyiz Hastings," dedi.

"Memnuniyetle." Bu isteği yerine getirmek için hızımı artırdım. Bu arada yan gözle dostumun asık yüzüne baktım.

"Kimden şüpheleniyorsun Poirot? Öğrenmek istiyorum. Sence merdivenlerdeki kadın gerçekten Theresa Arundell miydi?"

Poirot sorularıma yanıt vermedi. Aksine soru soran o oldu.

"Miss Lawson'un anlattıklarında seni rahatsız eden bir şey olmadı mı? Yanıt vermeden önce iyice düşün, anlattıklarında *yanlış* bir taraf yok muydu?"

"Yanlış derken neyi kastediyorsun?"

"Bilseydim sana sorar mıydım?"

"Evet ama ne anlamda yanlış?"

"Evet işte bu. Emin olamıyorum. Bana söyledikleri pek gerçek değilmiş gibi geldi... sanki bir şey... ufak bir nokta var. Ters gelen bir

şey... evet, bunu hissettim... bir şey var, *imkânsız* bir şey... bir terslik..."

"Theresa olduğundan kesinlikle emin görünüyordu."

"Evet evet!"

"İyi de ışığın yeterli olmadığı da bir gerçek. Gördüğünden nasıl o kadar emin olabilir?"

"Bana hiç yardımcı olmuyorsun Hastings. Küçük bir nokta var ve bu nokta evet, bundan eminim, yatak odasıyla ilgili."

"Yatak odası mı?" Odanın ayrıntılarını anımsamaya çalıştım. "Hayır," dedim sonunda. "Sana bu konuda yardımcı olamam."

Poirot çaresizlik içinde başını salladı.

Birden aklıma başka bir şey geldi ve sordum. "Oradayken neden yine o ruh çağırma konusunu açtın?"

"Çünkü önemli."

"Önemli olan ne? Miss Lawson'un şu parlak, ışık saçan 'kurdele öyküsü' mü?"

"Miss Tripp'in seansı anlatışını düşün."

"Miss Arundell'in başının etrafında bir hale görmüşler." Kendi kendime güldüm. "Ben asla onu bir aziz olarak düşünemiyorum. Miss Lawson bundan korkmuş görünüyordu. Zavallı kadının yatakta öylesine yatmış, eksik biftek ısmarlamış olmanın endişesi içinde uykusuz kaldığını anlatırkenki haline gerçekten acıdım."

"Evet bu ilginç bir nokta."

George'a döndüğümüzde Poirot hesabı öderken, "Londra'da ne yapacağız?" diye sordum.

"Hemen gidip Theresa Arundell'i göreceğiz."

"Gerçeği öğrenmeyi mi umuyorsun? Sence her şeyi inkâr etmez mi?"

Agatha Christie

“Monşer, merdivenin basamağına çömelmiş olmak suç değil, olması da gerekmez. Şans getirsin diye, orada gördüğü bir iğneyi almak için de eğilmiş olabilir ya da öyle bir şey işte.”

“Peki ya cila kokusu?”

O sırada garson faturayı getirdiği için bu konuda daha fazla konuşamadık.

Londra yolunda da pek konuşmadık. Araba kullanırken konuşmaktan hoşlanmıyordum. Poirot ise atkısıyla bıyıklarını rüzgâr ve tozun yıkıcı etkisinden koruma çabası içinde olduğundan zaten konuşacak durumda değildi.

Londra’da Poirot’nun dairesine ikiye yirmi kala eriştik. Apartmanın kapısını bize Poirot’nun terbiyeli, sadık, tipik bir İngiliz uşağı olan yardımcısı George açtı.

“Doktor Tanios adında biri sizi bekliyor efendim. Geleli yarım saat kadar oldu.”

“Doktor Tanios mu? Nerede?”

“Oturma odasında efendim. Ayrıca bir hanım da sizi görmeye geldi. Evde olmadığınızı öğrenince çok üzüldü. O sırada henüz sizden döneceğinize ilişkin telefon mesajını almamıştım, dolayısıyla kendisine Londra’ya ne zaman döneceğiniz konusunda bir şey söyleyemedim.”

“Bana bu kadını tanıtır mısınız?”

“Boyu bir altmış iki kadardı. Saçları siyah, gözleri açık maviydi. Gri bir tayyör giymişti. Şapkasını hafifçe sağa eğceği yerde, başının arkasına doğru itmişti.”

Alçak sesle, “Bella Tanios!” diye mırıldandım.

“Çok endişeli görünüyordu efendim. Sizi hemen bulması gerektiğini, bunun çok önemli olduğunu söyledi.”

“Kaç gibi geldi?”

“On buçukta efendim.”

Poirot oturma odasına doğru yürürken başını salladı.

“Bu ikinci oluyor, yine Bella Tanios’un bize anlatmak istediklerini öğrenemedik. Ne dersin? Sence bu kaderin bir oyunu mu?”

“Üçüncüsünde kez şansımız yaver gidecek,” dedim.

Poirot başını şüpheyle salladı.

“Acaba bir üçüncüsü olacak mı? Acaba? Neyse bakalım kocası neler anlatacak Hastings?”

Doktor Tanios bir koltukta oturmuş, Poirot’nun psikolojiyle ilgili kitaplarından birini okuyordu. Bizi görünce ayağa fırladı ve içtenlikle selam verdi.

“Davetsiz geldiğim için beni bağışlayın. Umarım içeriye girip sizi beklemek için ısrar etmemden rahatsız olmamışsınızdır.”

“Lütfen oturun. Size bir kadeh şeri ikram edebilir miyim?”

“Teşekkür ederim. Sizi beklemek için gerçekten geçerli bir gerekçem var Mösyö Poirot. Karım için endişeleniyorum. Çok endişeleniyorum.”

“Karınız için mi? Buna üzüldüm. Sorun ne?”

“Acaba onu son zamanlarda gördünüz mü?”

Bu normal bir soruya benziyordu ama tavırları için aynı şey söylenemezdi.

Poirot kayıtsızca cevap verdi.

“Dün otelde hep birlikte konuşmamızdan bu yana görmedim.”

“Ah, onun sizi aramış olabileceğini düşünüyordum.”

“Araması için bir neden mi vardı?”

Poirot üç kadehe şeri doldurdu.

Agatha Christie

“Hayır hayır,” diyen Doktor Tanios’un dalgın olduğu anlaşılıyordu. Poirot’nun uzattığı şeriyi aldı. “Teşekkür ederim. Hayır *kesin bir nedeni* yok. Ama açıkçası karımın sağlığı beni çok endişelendiriyor.”

“Sağlığı bozuk mu?”

Doktor Tanios ağır ağır, “Bedensel olarak sağlığı yerinde,” dedi. “Keşke ruhsal açıdan da aynı şeyi söyleyebilseydim.”

“Ah?”

“Korkarım karım büyük bir depresyonun eşiğinde Mösyö Poirot.”

“Bunu duyduğuma çok üzıldüm Doktor Tanios.”

“Bir süredir durumu giderek kötüleşiyor. Şu son iki aydır bana karşı davranışları tamamen değişti. Çok sinirli, kolayca her şeyden ürüyor, acayip hayallere kapılıyor, daha doğrusu kuruntulara. *Sanrılar* görüyor.”

“Gerçekten mi?”

“Evet. Sürekli izlendiği, herkesin onun aleyhinde komplolar kurduğu duygusu yaşıyor. Tıpta iyi bilinen bir rahatsızlıktır bu.”

Poirot mırıldandı.

“Yazık.”

“Şimdi endişemin nedenini anlıyorsunuz değil mi?”

“Tabii tabii. Elbette. Ama benim anlayamadığım şey şu. Neden bana geldiniz? Ben size nasıl yardımcı olabilirim?”

Doktor Tanios biraz utanmış gibiydi.

“Karımın size olmayacak bir öykü anlatmış ya da anlatacak olabileceğini düşündüm. Tehlikede olduğunu da söyleyebilir. Tehlikenin kaynağı olarak da beni gösterecektir.”

“İyi de neden bana gelsin?”

Doktor Tanios gülümsedi. Sevimli ama hüzünlü bir gülümse-meydi bu.

“Siz çok ünlü bir dedektifsiniz Mösyö Poirot. Dün karımın sizden etkilendiğini sezdim. İçinde bulunduğu ruhsal durumda bir dedektifle tanışmanın onu etkilemesi doğal. Bu nedenle büyük olasılıkla sizi arayacak ve size açılacaktır. Ruhsal rahatsızlıklarda bu her zaman görülen bir durumdur. Kişi kendisini en çok sevene ve kendisine en yakın olana karşı olma eğilimindedir.”

“Çok üzücü bir durum bu.”

“Evet gerçekten öyle. Karımı çok severim.” Adamın sesinde derin bir şefkat vardı. “Her zaman Bella’nın benimle evlenmekle büyük bir cesaret göstermiş olduğunu düşündüm... başka bir ırktan, bir yabancıyla. Üstelik benimle uzak bir ülkeye geldi. Yakınlarını ve arkadaşlarını terk etti. Şu son birkaç günden beri çok perişanım karımın iyileşmesi için tek çare...”

“Evet?”

“...sessizlik içerisinde uygun psikolojik tedavi. Tam sessizlik, dinlenme ve uygun bir psikolojik tedavi. Çok iyi bir uzmanın yönettiği bir klinik var. Norfolk’ta. Bella’yı hemen alıp oraya götürmek istiyorum. Dış etkilere uzak sessiz sakin bir yer. Bella için gereken sadece bu. Eminim orada bir iki ay gerekli bakımı görürse daha iyi olacaktır. Bunu hissediyorum.”

Poirot, “Anlıyorum,” dedi. Sesi yine kayıtsızdı.

Doktor Tanios yeniden ona baktı.

“Bu nedenle karım size gelirse hemen bana haber vermenizi rica edeceğim.”

“Elbette. Sizi telefonla ararım. Hâlâ Durham Otel’desiniz, değil mi?”

“Evet. Şimdi de oraya gideceğim.”

“Karınız otelde değil mi?”

“Kahvaltıdan sonra otelden ayrıldı.”

“Nereye gideceğini size söylemedi mi?”

“Bir tek kelime bile etmedi. Oysa Bella hiç böyle yapmazdı.”

“Ya çocuklar?”

“Onları da götürdü.”

“Anlıyorum.”

Doktor Tanios ayağa kalktı.

“Çok teşekkür ederim Mösyö Poirot. Size ona baskı ve zulüm uyguladığıma dair öyküler anlatırsa ona inanmamanızı söylememe sanırım hiç gerek yok. Ne yazık ki hastalığın belirtilerinden biri bu.”

Poirot, adama acıdığını belirten bir ses tonuyla, “Çok üzücü...” diye mırıldandı.

“Gerçekten öyle. Gerçi bunun bu ruhsal hastalığın belirtisi olduğunu tıbben biliyorum ama ne olursa olsun insan yine de çok sevdiği yakın biri aleyhine döndüğü, kendisinden nefret etmeye başladığı zaman çok inciniyor.”

Poirot konuğun elini sıkarken, “Durumunuza çok üzüldüm,” diye açıkladı.

Tanios tam kapıya vardığı anda da omzunun üstünden arkaya seslendi.

“Bu arada...”

“Evet?”

“Karınıza hiç Chloral yazmış mıydınız?”

Tanios bir an şaşırarak hafifçe irkildi.

“Ben... hayır... ama yazmış da olabilirim. Ancak son zamanlar da değil. Bella uyku ilaçlarından nefret ediyordu.”

“Ah, herhalde bunun nedeni size güvenememesi.”

“Mösyö Poirot!” Tanios öfkeyle Poirot’nun üzerine geldi.

Poirot nazikçe, “Yani hastalığının gereği olarak,” diye mırıldandı.

Adam durakladı. “Ah, evet, öyle...”

“Sanırım sizin ona yemek ya da içmek için verdiklerinizden de şüpheleniyordur? Onu zehirlemek istediğinizi düşünüyor olabilir?”

“Tanrım! Mösyö Poirot kesinlikle haklısınız. Bu gibi durumlardan anlıyorsunuz.”

“Doğal olarak zaman zaman karşıma çıkıyor, özellikle de benim mesleğimde. Neyse sizi tutmayayım. Sanırım onu otelinizde sizi bekler bulacaksınız.”

“Doğru. Umarım öyle olur. Çok endişeliyim.”

Dönerek hızla odadan çıktı.

Poirot hemen telefona uzandı. Rehberi karıştırarak bir numara buldu ve hemen çevirdi.

“Alo? Alo? Durham Otel mi? Bayan Tanios’la görüşebilir miyim? Ne? T A N I O S. Evet bu doğru. Evet? Evet? Ah anlıyorum.”

Ahizeyi yerine bıraktı.

“Bayan Tanios, bu sabah erkenden otelden ayrılmış. Sonra on birde dönmüş. Bavulları aşağıya indirilirken taksiyi bekletmiş, sonra da eşyalarını alıp otelden ayrılmış.”

“Acaba Tanios kadının bavullarını aldığını biliyor mu?”

“Sanırım henüz bilmiyor.”

“Bella nereye gitti acaba?”

“Kim bilir?”

“Buraya gelir mi dersin?”

“Belki. Kesin bir şey söyleyemem.”

“Belki de sana mektup yazar.”

“Belki.”

“Şimdi ne yapacağız?”

Poirot başını salladı. Endişeli ve üzgün görünüyordu.

“Şu an için hiçbir şey. Önce çabucak bir öğle yemeği yiyecek, sonra da Theresa Arundell’i görmeye gideceğiz.”

“Merdivenlerdeki kadının o olduğuna inanıyor musun?”

“Kesin bir şey söylemek imkânsız. Ama bir şeyden eminim, Miss Lawson onun yüzünü görmüş olamaz. Siyah sabahlıklı, ince uzun birini gördü hepsi o.”

“Peki ya broş?”

“Sevgili dostum, broş insanın anatomisinin parçası değildir. Herkes takabilir. Ayrıca o broş kaybolmuş, ödünç alınmış, hatta çalınmış da olabilir.”

“Başka bir deyişle sen Theresa Arundell’in suçlu olabileceğine inanmak istemiyorsun.”

“Onun bu konuda ne diyeceğini duymak istiyorum.”

“Peki ya Bayan Tanios geri dönerse?”

“Bunu ayarlayacağım.”

O sırada George omlet getirdi.

Poirot, “Beni iyi dinle George,” dedi. “Eğer o bayan geri gelirse, ondan beklemesini rica et. Tabii eğer o buradayken Doktor Tanios geri gelirse kesinlikle ama kesinlikle karşılaşmamalarını sağlamalı-

sın. Karısının burada olup olmadığını sorarsa olmadığını söylersin. Anlıyor musun?”

“Kesinlikle efendim.”

Poirot omlete uzandı.

“Bu iş giderek zorlaşıyor. Çok dikkatli olmalıyız. Eğer dikkat etmezsek katil yeniden harekete geçecek.”

“Eğer böyle bir şey yaparsa onu yakalarsın.”

“Büyük olasılıkla ama ben masum birinin yaşamasını suçluyu yakalamaya her zaman tercih ederim. Çok, çok dikkatli olmalıyız.”

Theresa İnkâr Ediyor

Oraya vardığımızda Theresa Arundell sokağa çıkmaya hazırlanıyordu.

Yine çok şık, çok çekiciydi. Son moda küçük şapkasını çapkınca, bir kaşının üzerine doğru eğmişti. Bir an Bella Tanios'un da bir gün önce bu şapkanın ucuz bir kopyasını giymiş olduğunu anımsadım. Ama şapkayı –George'un da belirttiği gibi– kaşına doğru eğeceği yerde başının arkasına itmişti. Heyecanlandıkça dağınık saçlarının arasından giderek daha da geriye ittiğini anımsıyordum.

Poirot nazikçe, “Bir iki dakikanızı alabilir miyim madam?” diye sordu. “Yoksa sizi çok mu geciktirmiş olurum?”

Theresa güldü.

“Önemli değil. Ben zaten her yere kırk beş dakika geç kalırım. Bu defa bir saat geciksem de olur.”

Bizi oturma odasına aldı.

Doktor Donaldson'ın pencerenin önündeki koltuktan kalktığını görmek beni şaşırttı.

“Mösyö Poirot’yla tanışmıştın değil mi Rex?”

Donaldson soğuk bir tavırla, “Evet,” dedi. “Market Basing’de.”

Theresa güldü.

“Sanırım ayyaş büyükbabamın hayatını yazacağınız gibi bir masal anlatmışsınız ona, neyse, Rex hayatım, bizi yalnız bırakır mısın?”

“Teşekkürler Theresa ama sanırım birçok açıdan bu konuşmada burada bulunmam daha doğru olacak.”

İki nişanlı, bakışlarıyla adeta kısa süren bir düello yaptılar. Theresa’nın bakışları emrediciydi. Genç adamın bakışları ise ısrarcı. Theresa birden öfkeye kapıldı.

“Allah kahretsin! Peki, kal öyleyse.”

Donaldson onun öfkesine aldırmamış görünüyordu. Yeniden pencerenin dibindeki aynı yere oturdu, kitabını koltuğun koluna koydu. Kitabın hipofiz bezleriyle ilgili olduğu dikkatimi çekti.

Theresa da favorisi pufa ilişerek merakla Poirot’yu süzdü. “Evet, Purvis’le görüşmüşsünüz. Sonuç?”

Poirot kayıtsız bir tavırla, “Bazı olasılıklar var matmazel,” dedi.

Theresa Poirot’yu dalgın, düşünceli bakışlarla süzdü. Sonra bir an için doktora baktı. Sanırım bu Poirot’ya bir uyarıydı.

Poirot, “Sanırım her şey iyi olacak,” diye ekledi. “Size durumu daha sonra, planlarım netleştikten sonra açıklayacağım.”

Theresa’nın yüzünde bir an için hafif bir gülümseme belirdi.

Poirot sözlerini sürdürdü.

“Bugün Market Basing’den geldim. Oradayken Miss Lawson ile konuşma fırsatım oldu. Şimdi size bir şey sormak istiyorum Miss

Arundell. Paskalya tatilinin ertesi günü, yani 13 Nisan gecesı herkes yattıktan sonra köşkteki merdivenlerde yere diz çöktünüz mü?"

"Sevgili Hercule Poirot ne tuhaf bir soru bu? Bunu neden yapıyım?"

"Size *nedenini* değil, *yapıp yapmadığınızı* sordum, matmazel."

"Yapmadım. Böyle bir şey yaptığımı hiç sanmıyorum."

"Sanırım anlarsınız, Miss Lawson sizi gördüğünü söylüyor."

Theresa biçimli omzunu silkti.

"Bu önemli mi?"

"Çok önemli."

Theresa gözlerini Poirot'ya dikti. Poirot da ona aynı şekilde dostça karşılık verdi.

Theresa, "Kaçık!" diye mırıldandı.

"*Pardon?*"

Theresa, "Kesinlikle kaçık," diye yineledi. "Sence de öyle değil mi Rex?"

Doktor Donaldson hafifçe öksürerek boğazını temizledi.

"Çok affedersiniz Mösyö Poirot ama bu sorununuzun nedeni?"

Arkadaşım ellerini iki yana açtı.

"Çok basit! Biri merdivenin başına uygun bir yere çivi çakmış. Bunun belli olmaması için de üzerine süpürgelikle aynı renkte, kah-verengi bir cila sürmüştü."

Theresa sordu.

"Bu da yeni bir büyü mü?"

"Hayır matmazel, bu ondan çok daha basit ve sıradan bir şey. Aynı kişi ertesi akşam, yani salı gecesı, çiviyle tırabzan arasına bir

ip germiş. Bunun sonucu olarak da Miss Arundell odasından çıktığı zaman, ipe takılmış ve merdivenlerden aşağı yuvarlanmış.”

Theresa soluğunu tuttu.

“O kazaya Bob’un topu neden olmuştu.”

“*Pardon* ama kazanın nedeni top değildi.”

Kısa bir sessizliğin ardından sakin ve ruhsuz ses tonuyla Donaldson, “Bu iddianızı destekleyecek delilleriniz var mı?” diye sordu.

Poirot yavaşça, “Var,” dedi. “O çivi. Miss Arundell’in yazıp bıraktığı mektup. Ve Miss Lawson’un gördüğü sahne.”

Theresa sonunda konuşabildi.

“Demek o bu işi benim yaptığımı söylüyor?”

Poirot sadece başını eğmekle yetinip yanıt vermedi.

“Yalan bu! Benim o kazayla hiçbir ilgim yok!”

“Diz çökmenizin başka bir nedeni mi var?”

“Ben o gece merdivenlerde diz filan çökmedim!”

“Dikkatli olun matmazel.”

“Ben orada değildim. Köşkteyken geceleri odama çekildikten sonra bir daha dışarı çıkmam.”

“Miss Lawson sizi tanımış!”

“Herhalde merdivendeki Bella Tanios ya da hizmetçilerden biriymi!”

“Miss Lawson gördüğünün siz olduğunu söylüyor.”

“Pis yalancı!”

“Sabahlığınıza ve broşunuzu tanımış.”

“Broşumu mu, hangi broşumu?”

“Üzerinde adınızın baş harfleri olan broşunuzu.”

Agatha Christie

“Ah evet, anladım! Ne usta bir yalancı o.”

“Hâlâ Miss Lawson’un sizi gördüğünü inkâr ediyor musunuz?”

“Onun sözüne karşı benim sözüm.”

“Yani siz ondan daha iyi bir yalancı mısınız?”

Theresa soğukkanlılıkla, “Bu olabilir,” dedi. “Ama bu kez gerçeği söylüyorum. Orada ne birine bubi tuzağı hazırlıyordum ne dua ediyordum, ne yerden altın ya da gümüş bir şey alıyordum ne de başka bir şey yapıyordum, merdivende hiçbir şey yapmadım.”

“O broş hâlâ sizde mi?”

“Herhalde. Görmek ister misiniz?”

“Mümkünse evet, matmazel.”

Theresa yerinden kalkarak odadan çıktı. Odaya sıkıntılı bir sessizlik çökmüştü. Doktor Donaldson Poirot’yu karşısında bir anatomi örneği varmışçasına dikkatle süzüyordu.

O sırada Theresa döndü.

“İşte burada.”

İğneyi Poirot’ya neredeyse fırlattı. Broş, krom veya çelikten yapılmış fazlasıyla büyük ve gösterişli bir şeydi. Daire şeklindeydi ve içinde T. A. harfleri vardı. İçimden, Miss Lawson’un aynada rahatlıkla seçebileceği kadar büyük ve gösterişli, diye düşündüm.

Theresa, “Bu broşu artık takmıyorum,” diye açıkladı. “Bundan sıkıldım. Londra’da bu tip broşları her yerde bulabilirsiniz. Bütün hizmetçi kızların vardır.”

“Ama siz bunu satın aldığınız zaman bir hayli pahalıydı değil mi?”

“Ah, evet. O sırada oldukça pahalı ve nadir bulunurdu.”

“Ne zamandı bu?”

“Geçen Noel’de sanırım. Evet o sıralarda.”

“Bu broşu hiç, birisine ödünç verdiniz mi?”

“Hayır.”

“Peki Littlegreen Köşkü’ne gittiğinizde bu broş yanınızda mıydı?”

“Sanırım evet. Evet yanımdaydı. Anımsıyorum.”

“Broşu bir yerde bırakmış olabilir misiniz?”

“Hayır hep üzerimdeydi. Broşu yeşil süveterime takmıştım. Köşkte de hemen hemen her gün o yeşil süveteri giydim.”

“Peki ya geceleri?”

“Broş yeşil süveterime takılıydı.”

“Peki ya süveter?”

“Tanrım, süveteri sandalyenin üzerine bırakıyordum.”

“Yani birinin süveteri ya da broşu alıp ertesi sabah yine aynı yere bırakması olanaksızdı öyle mi?”

“Eğer mahkemede olsaydık bu belki de söylenebilecek iyi bir yalan olurdu. Ama bu gibi bir şeyin olmadığından *kesinlikle eminim*. Birinin broşu benden almış olması imkânsız. Suçu benim üzerime yıkmaya çalıştıklarını söylemek isterdim ama sanırım bu doğru olmaz.”

Poirot kaşlarını çatı. Sonra ayağa kalkarak broşu özenle ceke-tinin yakasına taktı. Odanın diğer ucundaki aynaya doğru gitti. Bir süre önünde durarak, ileri geri hareket ettirip aynadaki görüntüye baktı. Sonra da homurdandı.

“Tabii ya! Ne aptalım!”

Geri dönüp zarif bir reveransla broşu Theresa’ya uzattı.

Agatha Christie

“Kesinlikle haklısınız, matmazel. Broş hep üzerinizdeymiş. Ne kadar kalın kafalıyım.”

Theresa broşu dikkatle göğsüne taktı.

“Alçakgönüllü, dürüst insanlardan hoşlanırım.”

Sonra başını kaldırarak Poirot’ya baktı.

“Başka bir şey var mıydı? Artık gitmem gerekiyor.”

“Şimdilik hayır denilebilir.”

Theresa kapıya doğru ilerledi.

Poirot yavaşça, “Cesedin mezardan çıkarılması konusu da vardı ama...” diye mırıldandı.

Theresa birden irkilerek durdu. Broş yere düştü.

“Ne dediniz?”

Poirot açıkça, “Miss Arundell’in mezarının açılması gerekebilir,” dedi.

Kız yumruklarını sıkmış, olduğu yerde kalakalmıştı.

Kısıp ama öfkeli bir sesle, “Bu iş sizin başınızın altından mı çıktı?” diye sordu. “Böyle bir şey için ailenin izni gerekir.”

“Yanılıyorsunuz matmazel. İçişleri Bakanlığı’nın emriyle yapılabilir.”

“Tanrım!” Theresa odada bir aşağı bir yukarı gidip gelmeye başladı.

Donaldson sakın sakın, “Bu kadar üzülmek için bir neden göremiyorum Tessa,” dedi. “Tabii ki dışarıdan bakan biri için ilk anda bu insana pek hoş gelmeyebilir ama...”

Kız onun sözünü kesti.

“Aptallık etme Rex.”

“Bu durum sizi rahatsız mı ediyor matmazel?”

“Tabii ediyor. Hoş bir şey değil. Zavallı Emily hala! Lanet olsun, mezarın *neden* açılması gerekiyormuş ki?”

Donaldson söze karışarak, “Sanırım ölümü şüpheli görüldü,” diye mırıldandı. Israrla Poirot’ya bakıyordu. “Buna çok şaşırdığımı açıklamalıyım. Ben Miss Arundell’in uzun süredir hasta olduğu için, doğal nedenlerle öldüğünden eminim.”

Theresa, “Sen bana bir keresinde tavşanda rastladığın karaciğer hastalığından söz etmiştin Rex,” dedi. “Ne olduğunu unuttum. Ama sanırım bir tavşana sarılık hastalığı olan birinin karını vermiştin. Sonra bu tavşanın kanını başka bir tavşana. Sonra da ikinci tavşanın kanını bir insana... Sonuçta o kimsenin karaciğeri de hastalanıyordu. Böyle bir şey...”

Donaldson sabırla, “Benim sana anlatmaya çalıştığım aşı tedavisiydi,” diye yanıt verdi.

Theresa delicesine bir kahkaha attı.

“Bu öyküde nereye dönsen tavşan var! Neyse ki hiçbirimiz tavşan beslemiyoruz.” Poirot’ya döndü. Sesi ciddileşmişti. “Söylediğiniz *gerçek* mi Mösyö Poirot?”

“Evet öyle. Ama bunu engelleme olasılığı var matmazel.”

“Öyleyse engelleyin.” Theresa’nın sesi bir fısıltı halini almıştı. “*Ne pahasına* olursa olsun engelleyin.”

Poirot ayağa kalktı.

“Son sözünüz bu mu?” Sesi çok ciddiydi.

“Evet talimatım bu.”

Donaldson sözünü kesti.

Agatha Christie

“Ama Tessa.”

“Kes sesini! O benim halamdı değil mi? Neden benim halamın mezarı açılıyormuş? Gazetelerde çıkacak yazıları, dedikoduları, çirkin söylentileri, çıkacak sorunları, huzursuzluğu düşünemiyor musun?”

Birden yeniden Poirot’ya döndü.

“Bunu durdurmalısınız. Size *carte blanche*. Ne yaparsanız yapın, ama durdurun.”

Poirot resmi bir tavırla eğildi.

“Elimden geleni yapacağım matmazel. *Au revoir mademoiselle, au revoir, doktor...*”

Theresa bağırды. “Ah, gidin artık! Şu sadık St. Bernard’ınızı da alın! Keşke ikinizi de hiç görmemiş olsaydım!”

Odadan çıktık. Poirot bu kez kulağını kapıya dayamadı ama çok yavaş davrandı. Evet çok yavaş davrandı.

Bu boşuna değildi.

O sırada Theresa’nın meydan okurcasına bağırдыğını duyduk. “Bana öyle bakma Rex.”

Sonra birden sesi titremeye başladı.

“Sevgilim!”

Doktor Donaldson sakince, “Bu adam şeytanın ta kendisi,” dedi.

Poirot birden sıırttı. Beni çekerek sokak kapısından çıkardı. “Gel bakalım. Seni Bernard köpeğı!”

Doğrusu bence bu aptalca bir espriden başka bir şey değildi.

25

Ben de Yalan Söylüyor ve Düşünüyorum

Hızla Poirot'nun peşinden giderken, artık hiç şüphe yok, diye düşünüyordum. Miss Arundell bir cinayete kurban gitti ve Theresa da bunu biliyor. Acaba suçlu o mu yoksa bunun başka bir açıklaması olabilir mi?

Korkuyordu, evet korkuyordu. Ama kendisi için mi korkuyordu yoksa başka biri için mi? Yoksa bu kişi soğuk, mesafeli davranışlarıyla bu sessiz, sakin, kuralcı doktor olabilir miydi?

Yaşlı kadın gerçekten karaciğeri hasta olduğu için mi yoksa onda yaratılmak istenen bir hastalıktan dolayı mı ölmüştü?

Bir noktaya kadar tüm taşlar yerine oturuyordu; Donaldson'ın hırsları, tutkuları, Theresa'nın halasının ölümünden sonra bu servetin mirasçısı olacağı inancı. Hatta o akşam yemekte Littlegreen Köşkü'nde olması bile. Pencerelerden birini açık bırakıp, sonra gece geri gelerek merdivenin başına bir ip bağlamış olması muhtemel. İyi de çiviye uygun yere çakmayı nasıl başaracaktı?

Hayır, bunu Theresa yapmış olmalıydı. Theresa, nişanlısının suç ortağıydı. İkisinin birlikte çalıştıklarını düşününce her şey yerli yerine oturuyordu. Bu durumda ipi ve çiviye uygun yere yerleştiren büyük olasılıkla Theresa idi. *Birinci* cinayet, yani başarısızlıkla sonuçlanan *cinayet*, onun *işiydi*. İkinci cinayet, yani başarıya ulaştıkları cinayetse, Doktor Donaldson'ın bilimsel yeteneğinin eseri idi.

Evet her şey şimdi yerine oturuyordu.

Ama yine de açıklanamayan bazı noktalar vardı. Theresa karaciğer hastalığının tavşanlara ve insanlara aşılandığı deneylerden durup dururken neden söz etmişti ki? Sanki gerçeği anlayamamış ya da bilmiyormuş gibi... Bu durumda aklımın iyice karıştığını hissediyordum. Bütün bu düşünceleri kafamdan atmaya çalışarak, "Poirot," dedim. "Nereye gidiyoruz?"

"Daireme. Bayan Tanios orada olabilir."

Bu kez düşüncelerim tamamen farklı bir yöne kaydı.

Bayan Tanios! Bir başka gizemli durum daha! Theresa'yla nişanlısı suçluysa, o zaman Bella Tanios'la kocasının bu olaylarla ne ilgisi vardı? Kadın, Poirot'ya ne anlatmak istiyordu? Kocasını niçin onu engellemeye çalışıyordu?

"Poirot," dedim mütevazı bir şekilde. "Çok şaşırmış durumdayım. Bunların *hepsi* de mi bu işin içinde?"

"Ortaklaşa cinayet mi? Aile ortaklığı mı? Hayır, bu kez değil. Bu bir tek kişinin işi ve oldukça zeki biri olduğu ortada."

"Sence Theresa ya da Donaldson mı, yoksa ikisi birlikte mi? Ona merdivenin başına çivi çakmanın olaya kaza süsü vereceğini söyleyen adam mı?"

"Sevgili dostum, Miss Lawson'un öyküsünü dinlediğim andan beri başlıca üç olasılığın üzerinde durdum. (1) Miss Lawson kesin-

likle gerçeği anlatıyor. (2) Miss Lawson kendince bazı nedenlerle bu öyküyü uydurdu. (3) Miss Lawson anlattığı bu öyküye gerçekten inanıyor ama tanımlaması tamamen bir broşa dayanıyor. Sana daha önce de belirttiğim gibi bir broşu kolayca sahibinden başkası da takabilir.”

“İyi de Theresa broşun hep kendisinde olduğunda ısrar ediyor.”

“Ve bunda kesinlikle haklı da. Küçük ama çok önemli bir noktayı atlamışım.”

“Hiç sana göre bir şey değil Poirot,” dedim şakayla. “Poirot yanılmaz!”

“Herkesin yanıldığı bir an vardır.”

“Yaştan ileri geliyor bunlar.”

“Yaşın bununla hiç ilgisi yok.” Poirot’nun soğuk sesi sinirlendiğini gösteriyordu.

Apartmanının antresine girdiğimizde, “Peki bu önemli nokta ne?” diye sordum.

“Sana göstereceğim.”

Bu arada daireye varmıştık. Bize kapıyı yine George açtı. Poirot’nun endişeli sorularına, “Hayır efendim,” diye yanıt verdi. “Bayan Tanios gelmedi. Telefon da etmedi.”

Poirot oturma odasına girdi. Birkaç dakika boyunca bir aşağı bir yukarı gidip geldi. Sonra da telefona uzanarak önce Durham Otel’i aradı.

“Evet, evet lütfen. Doktor Tanios, ben Hercule Poirot. Karınız döndü mü? Dönmedi demek? Bavullarını da aldığını mı söylediniz? Çocukları da mı... Nereye gittiği hakkında hiçbir fikriniz yok öyle mi?... Evet, tabii... Kesinlikle... Size profesyonel hizmetlerimle yar-

dımcı olabilirsem? Bu konuda biraz deneyimim var... Kimse duymadan, gizlice yapılabilir bu gibi işler... Hayır, elbette hayır... Evet, tabii ki bu doğru... Elbette, elbette... İsteklerinize saygı göstereceğimden emin olabilirsiniz.”

Telefonu kapattığında düşünceliydi.

“Tanios karısının nerede olduğunu bilmiyor,” dedi. Düşünceliydi. “Bu konuda doğruyu söylediğinden eminim. Sesindeki endişe açıkça fark ediliyordu. Polise gitmek istemiyor, bunu anlıyorum. Haklı tabii... Ama benim yardım önerimi de kabul etmedi. Gerçi bu pek anlaşılır bir durum değil... Karısının bulunmasını istiyor ama onu benim bulmamı istemiyor... Evet, kesinlikle onu benim bulmamı istemiyor. Bunu kendi başına halledebileceğinden emin. Karısının yanında fazla para olmadığı için uzun süre saklanamayacağını düşünüyor. Ayrıca yanında çocuklar da var. Evet, sanırım çok geçmeden onu bulacak. Ama Hastings, elimizi Tanios’tan daha çabuk tutmamız gerektiği kanısındayım. Evet, bence bu çok önemli, kesinlikle çabuk hareket etmeliyiz.”

“Sence kadın gerçekten biraz kaçık mı?” diye sordum.

“Bence sinirleri çok bozuk depresyonun eşiğinde.”

“Ama sanırım bir psikiyatri kliniğine yatırılmasını gerektirecek kadar değil.”

“Bu kesinlikle doğru.”

“Biliyor musun Poirot, ben bütün bu olanlardan hiçbir şey anlayamıyorum.”

“Böyle dediğim için beni bağışla Hastings ama sen zaten hiçbir şey anlamıyorsun.”

“O kadar çok ayrıntı var ki.”

“Elbette ki bu olayda birçok ayrıntı var. Asıl olayı ayrıntılardan ayıklamak düzenli bir beynin ilk görevidir.”

“Söylesene Poirot, şüphelenilmesi gereken yedi değil de *sekiz* kişi olduğunun farkında mısın?”

Poirot alaycı bir tavrıyla yanıt verdi.

“Theresa, Doktor Donaldson’ı, en son köşkte yemek yedikleri gece, yani 14 Nisan’da gördüğünü söylediği andan itibaren bunu dik-kate almaya başladım.”

“Hiç anlayamıyorum...” Durakladım.

“Anlayamadığın ne?”

“Madem Donaldson Miss Emily’yi bilimsel bir yolla, yani aşılama ile ortadan kaldırmayı planlıyordu o halde neden merdivenin yukarısına ip germek gibi basit bir yönetime başvurdu?”

“Bazen sabrımı taşıyorsun Hastings. Bu yöntemlerden biri kesinlikle bilimsel ve belirli bir alanda uzmanlık istiyor, öyle değil mi?”

“Evet.”

“Diğer yöntemse basit ve eski bir yöntem, reklam diliyle ‘annelerimizden kalma’ öyle değil mi?”

“Evet doğru.”

“Öyleyse düşün Hastings *düşün*. Gözlerini kapa, arkana yaslan ve küçük gri hücrelerini biraz çalıştır!”

Dediğini yaptım. Daha doğrusu gözlerimi kapatarak arkama yaslandım ve Poirot’nun talimatının üçüncü kısmını yerine getirmeye çalıştım. Ve düşünmeye başladım. Sonuç hiç de tatminkâr değil-di, durum hiç de berraklık kazanmadı.

Agatha Christie

Gözlerimi açtığımda Poirot aynen bir dadının küçük bir çocuğa baktığı gibi dikkatle ve sevgiyle bana bakıyordu.

“*Eh bien?*”

Onun beklentisine bir ölçüde de olsa karşılık vermeye çalıştım. “Şey,” dedim. “Merdivene ip geren, yani o bubi tuzağını hazırlayan bilimsel bir cinayeti tasarlayabilecek nitelikte biri değildi.”

“Doğru.”

“Bilimsel zorlukları çözümlemeye programlı bir beynin böylesine basit, çocuksu bir kazayı planlayabilecek kadar basit düşünebileceğinden şüphem var, bu çok gelişigüzel bir şey olurdu.”

“Kesinlikle geçerli bir açıklama.”

Cesaret alıp devam ettim.

“Bu durumda bence tek mantıklı çözüm şu olabilir, bu iki girişim iki farklı insan tarafından planlandı. Karşımızda cinayet işlemek isteyen iki ayrı kişi var.”

“Sence bu kadar rastlantı biraz fazla değil mi?”

“Bir defasında senin hemen hemen her cinayet olayında bir rastlantı payı olduğunu söylediğini anımsıyorum.”

“Evet, bu doğru. Bunu kabul etmeliyim.”

“Öyleyse?”

“Peki, sence bu olası suçlular kim?”

“Donaldson ve Theresa Arundell. Son başarılı cinayet ancak bir doktorun işleyebileceği bir şey. Öte yandan ilk girişimin Theresa’nın işi olduğunu biliyoruz. Bence ikisi birbirinden tamamen bağımsız hareket etmiş olabilir.”

“Biliyoruz demeye çok meraklısın Hastings. Emin ol *sen* belki biliyorsun ama ben Theresa’nın bu işe karıştığını bilmiyorum.”

“Ama Miss Lawson’un öyküsü!”

“Miss Lawson’un öyküsü yalnızca Miss Lawson’un öyküsü. Hepsi o.”

“Ama onun dediğine göre...”

“Onun dediğine göre, onun dediğine göre... İnsanların söylediklerini kanıtlanmış ve kabul edilmiş gerçekler olarak kabul etmeye ne kadar da hazırsın. Şimdi beni iyi dinle monşer. Sana Miss Lawson’un öyküsünde beni rahatsız eden bir nokta olduğunu söylemiştim değil mi?”

“Evet öyle dediğini anımsıyorum. Ama ne olduğunu bulamamıştın.”

“Ama şimdi biliyorum. Bana birazcık zaman ver sana gerçeği neden hemen göremeyecek kadar aptal olabildiğimi açıklayacağım.”

Poirot çalışma masasına giderek bir çekmeceyi açtı. İçinden bir karton parçası aldı. Kartonu makasla oymaya başlamadan önce bana ona bakmamamı işaret etti.

Onun bu isteğini yerine getirerek gözlerimi başka tarafa çevirdim.

“Biraz sabır Hastings. Bir iki dakika sonra deneyimizin sonucunu göreceksin.”

Bir iki dakika sonra Poirot mutlulukla bir çığlık attı. Makası kenara koydu. Karton parçalarını da kâğıt sepetine attıktan sonra yanıma geldi.

“Sakın bakma. Ben ceketinin yakasına bir şey iğnelerken başka tarafa bakmaya devam et.”

Dediğini yapmaktan başka çarem yoktu. Poirot işini tamamladıktan sonra beni ayağa kaldırdı ve bitişikteki yatak odasına götürdü.

“Evet Hastings, şimdi aynada kendine bak. Gördüğün gibi üzerinde *isminin baş harfleri* olan modaya uygun bir broşun var. Tabii, bu broş krom, çelik, altın veya platinden yapılmış değil. Bu broş kartondan ama üzerinde adının baş harfleri bulunuyor.”

Aynadaki görüntüme bakarak gülümsedim. Poirot gerçekten çok becerikliydi. Yakama Theresa Arundell’in broşuna benzeyen bir şey takmıştı. Kartondan bir yuvarlak. İçinde de adımın baş harfleri vardı.

Poirot, “*Eh bien*,” dedi. “Memnun kaldın mı? Yakanda üzerinde adının baş harfleri olan çok şık bir broş var, değil mi?”

Başımı salladım.

“Çok başarılı.”

“Evet, parlamıyor, ışığı yansıtmıyor ama yine de bu broşun da belirli bir uzaklıktan görülebileceğini sen de kabul edersin.”

“Bundan hiç şüphem yok.”

“Evet. Sen zaten şüpheli bir insan değilsin dostum. ‘Karakterinin en belirgin yanı inanç dolu bir insan olman.’ Şimdi Hastings lütfen ceketini çıkar.”

Biraz şaşırmışım ama dediğini yaptım. Poirot da kendi cekektini çıkararak benimkini giydi. Bunu yaparken hafifçe diğer tarafa dönmüştü.

“Şimdi,” dedi. “Bak bakalım üzerinde *senin adının baş harfleri* olan bu iğne bana uyuyor mu?”

Birden döndü. Ona baktım ama ilk anda bir şey anlayamadım. Sonra ne demek istediğini kavradım.

“Kahretsin! Ne kadar aptalım! Tabii ya! Broştaki harfler H. A. Benim ismimin baş harfleri değil. A. H. değil.”

Poirot, bana ceketimi uzatırken mutlulukla gülümsüyordu.

“Kesinlikle. Şimdi Miss Lawson’un öyküsünde beni rahatsız eden şeyin ne olduğunu anladın mı?” Kendi ceketini giydi. “Kadın, Theresa’nın broşundaki harfleri açıkça gördüğünü söyledi. Ama o Theresa’yı aynada görmüştü. Bu durumda *eğer harfleri gördüyse bile tersten* görmüş olması gerekiyordu.”

İtiraz ettim.

“Belki gördü ve harflerin ters olduğunu anladı.”

“Dostum biraz önce aynaya bakarken bu senin aklına geldi mi? ‘Ah Poirot bu yanlış!’ diye bağırdın mı? ‘Bu harfler H. A. benimki- lerse A. H. dedin mi? Oysa sen sanırım Miss Lawson’dan çok daha zekisin. O kafası karmakarışık kadın birden uykudan uyandı. Yarı uykulu durumda A. T.’nin aslında T. A. olduğunu anladı öyle mi? Buna kesinlikle inanmam, Miss Lawson’un kişiliğine ters düşüyor.”

Ağır ağır, “O suçlunun Theresa olmasını istiyordu,” dedim.

“Evet, durumu anlamaya başlıyorsun dostum. Anımsıyor musun? Ona merdivenlerin başında duran kadının yüzünü iyice görmesinin olanaksız olduğunu söyledim, o ne yaptı?”

“Hemen Theresa’nın broşunu anımsadı ve bunu ileri sürdü. Broşu aynada gördüğünü söylediğini unuttu ve tüm öyküsünün yalan olduğu da böylece ortaya çıktı.”

O sırada telefon çalmaya başladı. Poirot hemen ahizeye uzandı.

Agatha Christie

Tam anlaşılmayan bir konuşmaydı bu.

“Evet? Evet... kesinlikle. Evet çok uygun. Öğleden sonra sanırım. Evet saat iki uygun.” Ahizeyi yerine bırakarak bana döndü. Gü-lümsüyordu.

“Doktor Donaldson, benimle konuşmak istiyormuş. Yarın öğleden sonra saat ikide buraya gelecek. İlerleme kaydediyoruz, *mon ami*. İlerleme kaydediyoruz.”

26

Bayan Tanios Konuşmaya Yanaşmıyor

Ertesi sabah kahvaltı yapmak için odaya girdiğim sırada Poirot'nun çalışma masasının başında harıl harıl çalıştığını gördüm.

Elini kaldırıp bana selam verdikten sonra yaptığı işe devam etti. Sonra kâğıtları toplayarak katladı ve bir zarfa koydu. Zarfı da büyük bir dikkatle kapatıp yapıştırdı.

Şaka yollu, “Ne yapıyorsun dostum?” diye sordum. “Olayın dö-kümünü mü yapıyorsun? Zarfı kasaya kilitleyeceksin ve gün içinde biri seni öldürdüğü takdirde belge açılıp okunacak. Öyle mi?”

“Pek yanıldığın söylenemez Hastings.”

Poirot çok ciddiye.

“Yani bizim katil gerçekten tehlikeli olmak üzere öyle mi?”

Poirot yine ciddi bir tavırla, “Bir katil her zaman tehlikelidir,” dedi. “Şaşılacak bir şey ama nedense bu hep unutulur.”

“Yeni bir haber var mı?”

“Doktor Tanios telefon etti.”

“Karısından hâlâ iz yok mu?”

“Hayır.”

“Öyleyse sorun yok.”

“Acaba?”

“Kahretsin! Onun da öldürülmüş olabileceğini düşünmüyorsun ya?”

Poirot şüpheyle başını salladı.

“Onun nerede olduğunu bilmek isterdim,” diye mırıldandı.

“Ah,” dedim. “Elbet ortaya çıkacak.”

“Bu neşeli iyimserliğin çok hoşuma gidiyor Hastings!”

“Tanrım, Poirot, Bayan Tanios’un parçalanmış cesedinin bir sandığın içinde bulunacağını düşünüyor olamazsın değil mi? Ya da vücudunun kısım kısım paketler içinde gönderileceğini?”

Poirot ağır ağır, “Doktor Tanios’un endişesini bir şekilde abartılı buluyorum,” dedi. “Ama bunu şimdi bir yana bırakalım, öncelikle Miss Lawson’la konuşmalıyız.”

“Ona broş konusunda yanıldığını mı söyleyeceksin?”

“Kesinlikle hayır. Doğru an gelene dek onu koz olarak elimde tutacağım.”

“O halde ona ne söyleyeceksin?”

“Bunu *mon ami* yakında öğreneceksin.”

“Yine mi yalan söyleyeceksin?”

“Bazen çok saldırgan olabiliyorsun Hastings. Seni duyan da yalan söylemekten hoşlandığımı sanacak,” dedi Poirot saf saf. “Bazen yaratıcılığımdan ötürü kendi kendimi kutladığım doğru,” diye de mırıldandı.

Gölmekten kendimi alamadım. Poirot bana sitemle baktı. Arından Clanroyden Mansions Apartmanları'na doğru yola çıktı.

Bizi yine o eşya dolu salona aldılar. Miss Lawson telaşla içeri daldı. Konuşması her zamankinden daha anlaşılmazdı.

“Ah sevgili Mösyö Poirot, günaydın. Neler oluyor böyle, korkarım ortalık çok karışık. Üstelik her şey sabahın altısıyla yedisi arasında oldu. Bella geldiğinden beri...”

“Ne dediniz? Bella mı?”

“Evet, Bella Tanios. Yarım saat önce geldi, çocuklar da. Zavallı perişan halde! Gerçekten ne yapacağımı bilemiyorum. Kocasını terk etmiş.”

“Terk mi etmiş?”

“Öyle söyledi. Tabii, bunda *kesinlikle* haklı. Zavalıcık...”

“Size bir şeyler anlattı mı?”

“Şey, tam anlamıyla anlattı sayılmaz. Hatta hiçbir şey söylemek istemedi. Yalnızca kocasını terk ettiğini, hiçbir şeyin onu geri dönmeye zorlayamayacağını tekrarlayıp durdu.”

“Çok ciddi bir adım bu.”

“Elbette öyle! Eğer adam İngiliz olsaydı, o zaman Bella'ya kocasına dönmesini öğütlerdim ama adam İngiliz değil... Zavalıcık, çok tuhaf görünüyor, perişan. Çok *korkmuş* gibi bir hali var. Acaba adam ona ne yaptı? Bence bu Türkler çok zalim olabiliyorlar.”

“Doktor Tanios Yunanlı.”

“Ne fark eder ki? O da denizin öte tarafı, aynı şey. Her neyse, bence Bella'nın kocasının yanına *dönmemesi* daha doğru olur. Öyle değil mi Mösyö Poirot? Zaten Bella da dönmeyeceğini söylüyor. Hatta Tanios'un onun nerede olduğunu öğrenmesini bile istemiyor.”

“Demek durum bu kadar kötü?”

“Evet, tabii asıl sorun *çocuklar*. Bella kocasının çocukları alıp Pire’ye götürmesinden korkuyor. Zavallı, gerçekten kötü durumda. Anlayacağınız parası da yok. Nereye gideceğini, ne yapacağını bilemiyor. Çalışarak hayatını kazanmayı denemek istiyor ama bildiğiniz gibi Mösyö Poirot, aslında bu da görüldüğü kadar kolay bir şey değil. Bunu iyi biliyorum. Üstelik Bella’nın bir mesleği ya da iş deneyimi de yok.”

“Bayan Tanios, kocasını ne zaman terk etmiş?”

“Dün. Geceyi Paddington yakınlarında bir otelde geçirmiş. Zavallı, gidebilecek başka bir yeri olmadığı için de çıkıp bana gelmiş.”

“Demek ona yardım edeceksiniz? Çok iyisiniz.”

“Bakın Mösyö Poirot, bunun görevim olduğunu düşünüyorum. Ama tabii *çok zor* bir durum bu. Bu daire çok küçük, fazla oda yok. Sonrasında da...”

“Bayan Tanios’u Littlegreen Köşkü’ne gönderebilirsiniz.”

“Evet, yollayabilirim ama ya kocası orada olduğunu tahmin ederse? Şimdilik Bella’yla çocuklarına Queen’s Caddesi’ndeki Wellington Oteli’nde Bayan Peters adıyla yer ayırttım.”

“Anlıyorum,” diyen Poirot bir an sustuktan sonra ekledi. “Bayan Tanios’la görüşmek istiyorum. Dün bana uğramış ama maalesef o sırada evde değildim.”

“Öyle mi? Bana bundan söz etmedi. Onu çağırayım mı?”

“Evet... lütfen, çok iyi olur.”

Miss Lawson hızla odadan çıktı. Sesini duyuyorduk.

“Bella, Bella... hayatım, gelip Mösyö Poirot’yla konuşur musun?”

Bayan Tanios'un yanıtını duyamadık. Ama bir iki dakika sonra odaya girdi.

Onu görünce neredeyse şok geçirdim. Gözlerinin altında mor halkalar oluşmuştu. Yüzü bembeyazdı. Ama beni en çok gözlerindeki o dehşet etkiledi. En ufak bir gürültü duyunca irkiliyordu. Sanki sürekli etrafı dinlermiş gibi bir hali vardı.

Poirot onu sevgiyle, anlayışla karşıladı. Ona doğru ilerledi, elini tutup, avuçlarının arasına aldı, bir koltuğa oturttu ve sırtına bir yastık verdi. Bu solgun yüzlü, korkmuş kadına sanki karşısındaki bir kraliçeymiş gibi davranıyordu.

"Şimdi biraz konuşalım madam. Sanırım dün beni görmeye gelmişsiniz?"

Bella Tanios başıyla onayladı.

"Ne yazık ki ben evde değildim."

"Evet evet, keşke evde olsaydınız."

"Sanırım bana bir şey söylemek istiyordunuz?"

"Evet o niyetteydim."

"*Eh bien*, işte şimdi burada emrinizdeyim."

Bayan Tanios yanıt vermedi. Hiç kıınıldamadan oturuyor, parmağındaki yüzüğü çevirip duruyordu.

"Evet madam?"

Kadın ağır ağır, istemeye istemeye başını salladı.

"Hayır buna cesaretim yok."

"*Cesaretiniz yok* mu madam?"

"Evet, eğer o bunu öğrenirse... ah, başıma çok kötü şeyler gelebilir!"

"Haydi, yapmayın madam bu çok saçma."

Agatha Christie

“Ah, hiç de saçma değil. Hiç değil. Siz onu tanıımıyorsunuz.”

“O derken kastettiğiniz kocanız değil mi madam?”

“Evet, tabii.”

Poirot bir iki dakika bir şey söylemedi.

Sonra, “Dün kocanız beni görmeye geldi madam,” dedi.

Kadının yüzünde o anda bir panik ifadesi belirdi.

“Tanrım! Ona söylemediniz değil mi? Ah, tabii söylemiş olamazsınız! O sırada nerede olduğumu bilmiyordunuz ki. O... o... benim *deli* olduğumu söyledi, değil mi?”

Poirot ihtiyatla, “Yalnızca...” dedi. “Sinirlerinizin çok bozuk olduğunu söyledi.”

Bella inanmamış gibi başını salladı.

“Hayır, mutlaka benim *deli* olduğumu söylemiştir. Ya da delirmek üzere olduğumu. Kimseye bir şey söylememem için beni tımarhaneye kapatmak istiyor.”

“Söylemek mi, neyi?”

Bella yalnızca başını salladı. Endişeyle, sinir içinde ellerini ovuşturmaya başlamıştı. Mırıldandı.

“Korkuyorum...”

“Ama madam bana her şeyi *anlattığınız* takdirde *güvende* olursunuz! Çünkü sırrınız açığa çıkmıştır, başka bir bilen vardır. Bu güvende olmanızı sağlar.”

Bella yanıt vermedi. Yüzüğünü çevirip duruyordu.

Poirot yavaşça, “Bunu sizin de bilmeniz gerekir,” dedi.

Kadın hafifçe inledi.

“Nereden bilebilirim ki... Ah Tanrım, korkunç bir şey bu. Öyle *inandırıcı* konuşuyor ki. Üstelik o doktor. İnsanlar ona inanır bana

değil. Bundan eminim. Ben de ona inandım. Hem bana neden inansınlar ki?”

“Bana bir şans tanısanız?”

Kadın, Poirot’ya endişeyle baktı.

“Nereden bilebilirim ki? Siz de onun tarafında olabilirsiniz.”

“Hayır madam, ben hiç kimseden yana olmam. Ben her zaman gerçeklerden yanayım.”

Bayan Tanios umutsuzluk içinde, “Bilemiyorum,” diye mırıldandı. Sonra sözlerine devam etti. Hızla konuşuyor, sözcükler birbirine karışıyordu.

“Yıllardan beri... korkunç bu. Hep aynı şeyleri gördüm, aynı şeyleri yaşadım tekrar tekrar. Hiçbir şey söyleyemiyor, hiçbir şey yapamıyordum. Çocuklarımız vardı. Bu uzun, bitip tükenmez bir kâbus gibiydi. Şimdi de bu ama artık ona geri dönmeyeceğim. Onun çocukları almasına izin vermeyeceğim. Beni bulamayacağı bir yere gideceğim. Minnie Lawson bana yardım edecek. O öyle iyi ki... çok çok iyi ve nazik. Hiç kimse ondan daha iyi olamaz.”

Susarak bir an için Poirot’ya bir göz attı.

Ardından, “Jacob benim hakkımda ne söyledi?” diye sordu. “Halüsinasyonlar gördüğümü mü?”

“Ona karşı değişmiş olduğunuzdan bahsetti madam.”

Bella başını salladı.

“Ve de benim yersiz kuruntularım olduğunu söyledi değil mi?”

“Bakın doğru söylemek gerekirse evet, öyle dedi.”

“Görüyorsunuz ya? Herkes ne düşünecek? Elimde kanıt da yok, gerçek bir kanıt yok.”

Agatha Christie

Poirot sandalyesinde arkaya yaslandı. Tekrar konuşmaya başladığında tavrı tamamen değişmişti. Sanki önemsiz bir işten bahsedermiş gibi bir kayıtsızlık ve ciddiyet içindeydi.

“Kocanızın Miss Arundell’i öldürdüğünden mi şüpheleniyorsunuz?”

Bella hemen heyecanla yanıt verdi.

“Şüphelenmiyorum. Bundan eminim.”

“O halde madam, konuşmak göreviniz.”

“Ama bu o kadar kolay değil. Hiç kolay değil!”

“Kocanız teyzenizi nasıl öldürdü?”

“Bunu tam olarak bilmiyorum ama o öldürdü.”

“Öldürdüğünü biliyorsunuz ama cinayeti nasıl işlediğini bilmiyorsunuz öyle mi?”

“Evet. Bu... bu... o son pazar yaptığı bir şeyle ilgili.”

“Teyzenizi görmeye gittiği o son pazar günü yaptığı bir şeyle mi?”

“Evet.”

“Ama ne olduğunu bilmiyorsunuz?”

“Evet.”

“Öyleyse, affedersiniz ama madam, bundan nasıl emin olabiliyorsunuz?”

“Çünkü o...” Bella duraksadı, sonra da ağır ağır, “Bundan *eminim*,” dedi.

“Pardon madam, ama sakladığınız bir şey var. Bana açıkladığınız bir şey.”

“Evet.”

“Öyleyse bunu açıklayın.”

Bella Tanios birden ayağa kalktı. “Hayır, hayır. Bunu yapamam. Çocuklar. Onların babası. Yapamam, bunu yapamam...”

“Ama madam...”

“Bunu size anlatamam!”

Sesi adeta bir çığlık halini almıştı.

O sırada kapı açılarak Miss Lawson içeri girdi. Merak ve heyecanla karışık bir saflıkla başını yana eğmişti.

“Gelebilir miyim? Konuşmanız bitti mi? Bella tatlım, bir fincan çay ya da biraz çorba içsen? Ya da bir kadeh konyak ister miydin?”

Bayan Tanios başını salladı.

“İstemem, iyiyim ben.” Hafifçe gülümsedi. “Artık otele çocukların yanına dönmem gerekiyor. Bavulların açılması işini onlara bırakmıştım.”

Miss Lawson, “Sevimli yavrucuklar,” dedi. “Çocukları çok severim.”

Bayan Tanios birden ona döndü.

“Sen olmasaydın ne yapardım bilmem? Bana karşı çok çok iyisin.”

“Haydi tatlım, haydi ağlamayı bırak. Her şey yoluna girecek. Birlikte avukatıma gideceğiz, çok iyi bir insan, anlayışlı ve bilgili. Sana boşanmanın en iyi ve kolay yolunu gösterecek. Günümüzde boşanmak çok kolaylaştı değil mi? Herkes öyle söylüyor. Ah, kapı çalınıyor! Acaba kim geldi?”

Miss Lawson telaşla odadan dışarı fırladı.

Holde mırıltılar duyuldu. Ardından kadın yeniden içeri girdi. Ayaklarının ucuna basa basa ilerleyerek kapıyı arkasından dikkatle kapattı. Sözcüklerin üstüne basarak, heyecanla fısıldadı.

Agatha Christie

“Ah, Tanrım... Bella, tatlım... gelen kocan. Bilmem ki...”

Bayan Tanios odanın diğer ucundaki kapıya doğru atıldı. Miss Lawson hızla başını salladı.

“Evet evet, hayatım, en iyisi sen oraya gir. Ben Doktor Tanios’u buraya getirince, sen öbür taraftan kaçarsın.”

Bella, “Sakın benim buraya geldiğimi söyleme,” diye fısıldadı. “Beni gördüğünden hiç söz etme.”

“Tabii tabii. Kesinlikle söylemem.”

Bayan Tanios kapıdan çıktı, Poirot’yla ben de onu izledik ve kendimizi küçük bir yemek odasında bulduk.

Poirot antreye açılan kapıyı hafifçe aralayarak dışarıya baktı. Sonra da işaret etti.

“Tamam. Miss Lawson doktoru diğer odaya aldı.”

Yavaşça antreden geçerek ön kapıdan çıktık. Poirot kapıyı arkamızdan elinden geldiğince sessizce kapattı.

Bayan Tanios hızla merdivenlerden inmeye başladı. Sendeliyor, yalpalıyor, tırabzana tutunuyordu.

Poirot koluna girerek dengesini sağlamasına yardımcı oldu.

“Her şey yolunda. Biraz sakin olun.”

Bu arada girişteki antreye ulaştık.

Bella adeta yalvararak, “Ne olur benimle gelin,” dedi. Bayılacakmış gibi bir hali vardı.

Poirot onu cesaretlendirmeye çalıştı.

“Tabii ki geleceğim.”

Yolun karşı tarafına geçerek köşeyi döndük ve kendimizi Queen’s Caddesi’nde Wellington Oteli’nin önünde bulduk. Burası daha çok

pansiyona benzeyen küçük bir oteldi. İçeri girince Bayan Tanios hemen pelüş bir kanepeye çöktü. Eli kalbindeydi.

Poirot ona cesaret vermek istercesine omzuna vurdu.

“Evet, neredeyse yakalanıyordunuz. Şimdi lütfen beni dikkatle dinleyin madam.”

“Artık size bir şey söylemeyeceğim, Mösyö Poirot. Bu *doğru* olmaz. Ne düşündüğümü neye inandığımı biliyorsunuz. Bu kadarıyla yetinmelisiniz.”

“Sizden beni dinlemenizi istedim madam. Diyelim ki bu bir varsayım ve diyelim ki *ben olayla ilgili her şeyi biliyorum* ve yine diyelim ki bana *anlatabileceğiniz* her şeyi zaten *biliyorum*. Bu, durumu değiştirirdi değil mi?”

Bella şüphe dolu gözlerle Poirot’ya baktı. Bu gözlerdeki derin ıstırap anlaşılıyordu.

“Ah inanın bana madam, sizi oyuna getirip yapmak istemediğiniz bir şeyi yapmanızı, istemediğiniz bir şeyi söylemenizi sağlamak gibi bir niyetim yok. Ama gerçeği bilmem çok şeyi *değiştirirdi* değil mi?”

“Evet herhalde.”

“İyi. O zaman size şunu söylememe izin verin. *Ben Hercule Poirot, gerçeği biliyorum*. Sizden bunu doğrulamanızı istemiyorum ama buna inanın. Ve de şunu da alın.” Kadına o sabah kapattığını gördüğüm zarfı uzattı. “Gerçekler bunun içinde yazılı. Yazdıklarımı okuduktan sonra, bana hak veriyorsanız evime telefon edin. Numa-ram kâğıtta yazılı.”

Bella istemeyerek zarfı aldı.

Agatha Christie

Poirot hızla sözlerine devam etti.

“Bir şey daha var. Bu otelden hemen ayrılmalısınız!”

“Neden?”

“Euston yakınındaki Coniston Oteli’ne gidin. Nereye gittiğinizi de kimseye söylemeyin.”

“İyi ama Minnie Lawson kocama asla nerede olduğumu söylemeyecektir.”

“Öyle mi dersiniz?”

“Oh hayır, o kesinlikle benim tarafımda.”

“Evet ama kocanız çok akıllı bir adam madam. Orta yaşlı bir kadını kandırıp, konuşturmakta zorlanmayacaktır. Bakın bu gerekli, hem de çok gerekli. Kocanız nerede olduğunuzu bilmemeli.”

Kadın çaresizlik içinde başını salladı.

Poirot bir kâğıt uzattı.

“Alın adres burada. Hemen toparlanın ve çocukları da alıp oraya gidin. Anlıyorsunuz değil mi?”

Kadın başıyla onayladı.

“Anlıyorum.”

“Şu anda kendinizi değil çocuklarınızı düşünmelisiniz. Çocuklarınızı seviyorsunuz değil mi?”

Poirot, kadının yumuşak karnını bulmuştu.

Bella’nın yüzüne biraz renk geldi. Başını dikleştirdi. O korkulu, paniğe kapılmış zavallının yerini şimdi kendinden emin, neredeyse güzel, hatta çekici sayılabilecek bir kadın almıştı.

Poirot, “O zaman anlaştık,” dedi.

El sıkıştık ve oradan ayrıldık. Ama fazla değil. Hemen oradaki bir kafeye gidip, pencerenin dibinde kahvemizi yudumlarken otelin

girişini gözetlemeye başladık. Beş dakika kadar sonra yolda Doktor Tanios'u gördük. Wellington Oteli'ne bakmadı bile. Önünden yürüyüp gitti. Başı önünde düşünceliydi. Doğruca metro istasyonuna indi.

On dakika kadar sonra da Bayan Tanios çocukları ve valizleriyle otelden çıkıp bir taksiye bindi ve uzaklaştı.

“*Bien,*” dedi Poirot elindeki hesabı havaya kaldırarak. “Üzerimize düşeni yaptık. Bundan sonrası Tanrı'ya kalmış.”

Doktor Donaldson'ın Ziyareti

Donaldson tam ikide geldi. Yine her zamanki gibi ciddi, soğuk ve sakindi.

Genç adamın kişiliği beni ilgilendirmeye başlamıştı. Başlangıçta onun oldukça silik bir tip olduğunu düşünmüştüm. Theresa gibi canlı, etkileyici bir kızın onda ne gördüğünü kendi kendime sormuştum. Ama artık Donaldson'daki gizli gücü hissetmeye başlıyor, onun asla itici bir tip olmadığını anlıyordum.

El sıkışmaların ardından genç adam hemen konuya girdi.

“Bu ziyaretimin nedenini şöyle belirteyim. Bu olaydaki rolünüzü ve tutumunuzu anlayamıyorum Mösyö Poirot.”

Poirot ihtiyatla, “Sanırım mesleğimi biliyorsunuz,” diye yanıt verdi.

“Kesinlikle. Ayrıca belirtmem gerekir ki hakkınızda biraz soruşturma yapmak zahmetine de katlandım.”

“Çok dikkatli bir insansınız doktor.”

Donaldson ifadesiz ve kuru bir ses tonuyla, “Durumdan emin olmak isterim,” dedi.

“Bilimadamı olduğunuz her halinizden belli.”

“Hakkınızda hep aynı şey söylendi. Çok zeki biri olduğunuz ve mesleğinizde uzmanlaştığınız. Ayrıca dürüst ve adil biri olmakla da tanınıyorsunuz, bu konuda ünlüsünüz.”

Poirot mırıldandı. “İltifat ediyorsunuz.”

“Bu yüzden de bu olayla ilginizi açıklamakta zorlanıyorum.”

“Oysa çok basit.”

Donaldson, “Hiç de değil,” dedi. “Önce kendinizi bir biyografi yazarı olarak tanıttınız.”

“Sizce de bu bağışlanabilir bir aldatmaca değil mi? İnanın her yere açıkça dedektif olduğunu belirterek girmek ne yazık ki pek mümkün olmuyor. Gerçi zaman zaman bunun da yararları olabiliyor.”

“Sanırım öyledir.” Donaldson’ın ses tonu yine soğuk ve anlamsızdı. “Daha sonra da Theresa’ya giderek halasının vasiyetnamesinin geçersiz kılınabileceğini söylediniz.”

Poirot yalnızca başını eğdi.

“Bu tabii ki çok gülünç bir iddiaydı.” Donaldson’ın sesi sertleşmişti. “Vasiyetnamenin yasal açıdan geçerli olduğunu ve yapılacak bir şey olmadığını çok iyi biliyordunuz.”

“Sizce gerçekten öyle mi?”

“Ben aptal değilim Mösyö Poirot.”

“Hayır Bay Donaldson asla aptal değilsiniz.”

“Yasalar hakkında biraz bilgim var, pek fazla değil ama yeterli. Bu vasiyetnamenin iptali kesinlikle olanaksız. Peki ama neden aksi-ni iddia ettiniz? Böyle bir iddiada bulunmanızın elbette ki kendiniz-ce bazı nedenleri vardı ama tabii Theresa bunu anlamadı.”

“Miss Theresa’nın tepkilerini çok iyi biliyor gibisiniz.”

Agatha Christie

Genç adamın yüzünde hafif bir gülümseme belirdi.

Ve hiç umulmadık bir şekilde, “Ben Theresa’yı onun sandığından çok daha iyi tanıyorum. Onun ve Charles’ın birtakım dalavereli işlerinde sizin onlara yardımcı olacağınızı sandıklarından eminim. Charles tam bir ahlaksız. Theresa ise annesinden kalan kötü bir mirasın izlerini taşıyor, üstelik iyi eğitilmemiş.”

“Bu nasıl konuşma? Nişanlınızdan sanki bir kobaymış gibi söz ediyorsunuz.”

Donaldson tel çerçeveli gözlüklerinin arkasından Poirot’yu süzdü.

“Gerçeği görmezden gelmek bana göre bir şey değil. Theresa Arundell’i seviyorum. Onu olduğu gibi seviyorum, onda olduğunu hayal ettiğim birtakım özellikler için değil.”

“Theresa’nın size ne kadar bağlı olduğunun, aslında bu parayı da sizin isteklerinizi yerine getirmek için elde etmeye çalıştığının farkında mısınız?”

“Tabii ki farkındayım. Size aptal olmadığımı söylemiştim. Ama Theresa’nın benim uğruma kendini tehlikeye atıp, karışık işlere girişmesine izin veremem. Theresa hâlâ bir çocuk. Ben kariyerimde kendi çabalarım ile istediğim noktaya gelebilirim. Kesinlikle bir para desteğinin yararı olmayacağını söylemeye çalışıyor değilim. Aslında çok da iyi olabilirdi. Hedefe giden yolu kısaltabilir, ama hepsi o kadar işte.”

“Yeteneklerinize gerçekten çok güvendiğiniz anlaşılıyor.”

Donaldson sakın sakın, “Kendini beğenmişlik olarak nitelendirilirsiniz ama evet,” dedi.

“Öyleyse gerçekleri konuşmaya devam edelim. Miss Theresa’nın güvenini küçük bir taktik sayesinde kazandım. Ona para karşılı-

ğında, nasıl diyeyim doğru yoldan biraz sapabileceğimi hissettirdim. Ve o da buna kolaylıkla inandı.”

“Theresa insanın para için her şeyi yapabileceğine inanır,” diyen doktor aynen mesleki yeteneklerinden söz ettiği zaman olduğu gibi kendinden emin bir havadaydı.

“Doğru, onun tutumu bu, tabii ağabeyinin de.”

“Charles büyük olasılıkla para için *her şeyi yapar*.”

“Müstakbel kayınbiraderiniz konusunda yanılmadığınızı, kendinizi kandırmadığınızı görüyorum.”

“Hayır. Aksine onu ilginç bir vaka olarak görüyorum. Bana sorsanız zihninin gerilerinde bir sarsıntı bir tür ruhsal bozukluk var ama bu uzun bir konu. Yeniden asıl konumuza dönersek kendi kendime *neden* sizin bu şekilde davrandığınızı soruyor ve bir yanıt bulamıyorum. Theresa ya da Charles’ın Miss Arundell’in ölümüyle ilgileri olabileceğinden şüphelendiğinizi anlıyorum. Lütfen aksini iddia etmeye kalkışmayın. Sanırım mezarın tekrar açılacağını söylemeniz de onun tepkisini ölçmek için yapılmış bir hamleydi. Gerçekten de İçişleri Bakanlığı’ndan mezarın açılarak mevtanın çıkarılması için izin istemiş olamazsınız değil mi?”

“Size karşı dürüst olacağım. Henüz böyle bir şey yapmadım.”

Donaldson başını salladı.

“Ben de öyle düşünmüştüm. Sanırım Miss Arundell’in ölümünün tamamen doğal nedenlerden kaynaklanmış olabileceği olasılığını da düşünmüşsünüzdür?”

“Öyle gibi görüldüğünü düşündüm tabii.”

“Ama sizin düşünceniz farklı öyle mi?”

“Kesinlikle. Diyelim ki karşınıza bir hasta geldi, hastalık verme benzemektedir, verem gibi reaksiyon vermektedir, kandaki reak-

siyonu da pozitifdir, *eh bien*, bunun verem olduğunu düşünürsünüz değil mi?”

“Bunu böyle mi nitelendiriyorsunuz? Peki, o zaman beklen-
tiniz ne?”

“Son bir kanıt bekliyorum.”

O sırada telefon çalmaya başladı. Poirot’nun işaretiyle yerimden kalktım ve telefonu yanıtladım. Karşımdaki sesi hemen tanımıştım.

“Bay Hastings? Ben Bayan Tanios. Mösyö Poirot’ya kesinlikle haklı olduğunu söyler misiniz? Yarın sabah saat onda buraya gelirse ona istediklerini vereceğim.”

“Yarın sabah onda mı?”

“Evet.”

“Peki kendisine iletirim.”

Poirot soran gözlerle, merakla bana bakıyordu. Başımı salladım.

Donaldson’a döndü. Davranışı değişmişti. Kararlı, kendinden emin ve sertti.

“Size bu olayla ilgili olarak ne düşündüğümü açıklayayım. Başlangıçtan itibaren cinayet gibi görünüyordu, bir cinayette bulunacak tüm karakteristik özelliklere sahipti ve de kesinlikle cinayetti. Bu konuda en ufak bir şüphem yoktu.”

“Ama yine de sizi düşündüren, şüpheyi düşüren bir şey vardı değil mi?”

“Şüphem katilin kişiliğinden kaynaklanıyordu ama artık bu konuda da bir şüphem kalmadı.”

“Gerçekten mi? Yani katilin kim olduğunu biliyor musunuz?”

“Şöyle diyelim. Yarın sabah elimde kesin kanıtlar olacak.”

Donaldson kaşlarını alaycı bir tavırla hafifçe kaldırdı.

Sessiz Tanık

“Ah, demek yarın? Mösyö Poirot, bazen yarın çok uzaktır.”

Poirot, “Aksine,” dedi. “Ben yarının her zaman değişmez bir tekdüzelikle bugünün yerini aldığı kanısındayım.”

Donaldson gülümseyerek ayağa kalktı.

“Korkarım zamanınızı aldım Mösyö Poirot.”

“Önemli değil. İnsanların birbirlerini anlamaları daima iyidir.”

Doktor Donaldson hafifçe eğilerek bizi selamladı ve odadan çıktı.

Bir Kurban Daha

Poirot düşünceli bir tavırla, “Zeki bir adam,” dedi.

“Neyin peşinde olduğu anlaşılmıyor.”

“Evet. Biraz duygusuz bir insan. Ama algılama yeteneği çok yüksek.”

“Telefon eden Bayan Tanios’tu.”

“Anlamıştım.”

Kadının söylediklerini yineledim. Poirot başıyla onayladı.

“İyi. Her şey yolunda gidiyor. Yirmi dört saat daha, sanırım her şey açıkça ortaya çıkacak Hastings.”

“Benim aklım halen biraz karışık. Tam olarak kimden şüpheleniyoruz?”

“Açıkçası *senin* kimden şüphelendiğini bilemiyorum Hastings. Sanırım sırasıyla herkesten.”

“Bazen *senin* beni özellikle bu duruma düşürmeye çalıştığını düşünüyorum.”

“Hayır hayır. Bu şekilde eğlenmek gibi bir niyetim asla olmadı.”

“Ama bu davranış modeli sana uyardı.”

Poirot başını salladı, dalgındı. Onu dikkatlice inceledim. Neden sonra, “Bir şey mi var?” diye sordum.

“Dostum, her araştırmanın sonuna doğru sinirlerim gerilir. Eğer bir şeyler ters giderse...”

“Ters gitme olasılığı olan bir şey mi var?”

“Hayır sanmıyorum.” Poirot susarak kaşlarını çatı. “Her olasılığa karşı önlem aldığımı sanıyorum.”

“Öyleyse gel cinayeti unutalım ve tiyatroya gidelim.”

“İşte bu harika bir fikir Hastings!”

Çok güzel bir gece geçirdik, ama ben yine de Poirot’yu polisiye bir oyuna götürmek gibi küçük bir hata yapmıştım. Tüm okuyucularıma benden küçük bir tavsiye. Aklınızda bulunsun bir askeri askerlerle ilgili bir oyuna, bir denizciyi denizcilikle ilgili bir oyuna, bir İskoç’u İskoçlarla ilgili bir oyuna, bir dedektifi polisiye bir oyuna götürmeyin, bir aktörü ise ne olursa olsun hiçbir oyuna götürmeyin.

Her şekilde yaşayacağınız eleştiri seli bir şekilde dayanılmaz yıkıcılıkta olacaktır. Poirot da durup dinlenmeden oyunun hatalı psikolojik kurgusundan ve oyunun kahramanı olan dedektifin düzen ve yöntem eksikliğinin onu neredeyse deli ettiğinden yakınıp durdu. O akşam gece yarısına doğru ayrıldığımızda Poirot hâlâ her şeyin oyunun birinci yarısında ortaya çıkması gerektiğini savunuyordu.

“Ama o durumda oyun olmazdı ki,” dedim.

Poirot ister istemez bunu kabul etmek durumunda kaldı.

Ertesi sabah salona indiğimde saat dokuzu biraz geçiyordu. Poirot kahvaltı sofrasındaydı, özenle mektuplarını açıyordu.

O sırada telefon çaldı. Uzanıp açtım.

“Mösyö Poirot? Ah, Bay Hastings siz misiniz?”

Bir yutkunma ve ardından bir hıçkırık.

“Miss Lawson siz misiniz?” diye sordum. “Evet, evet... Kötü bir şey oldu.”

Ahizeyi iyice kulağıma yaklaştırdım.

“Ne oldu?”

“Biliyor musunuz, Wellington’dan ayrılmış. Bella’yı kastediyorum. Dün akşamüzeri oraya uğradım, Bella’nın gittiğini söylediler. Hem de bana haber vermeden! Bu *çok tuhaf*! Kim bilir belki de Doktor Tanios gerçekten *haklıydı*. Ondan o kadar *sevgiyle* bahsediyordu ve onun için o kadar *endişeleniyordu* ki. Şimdi bu durum belki de onun haklı olduğunu gösteriyor.”

“İyi de ne oldu Miss Lawson? Sorun yalnızca Bayan Tanios’un size haber vermeden otelden ayrılması mı?”

“Hayır hayır. Yalnızca *bu* değil! Yalnız bu olsaydı sorun etmezdim. Yine de bu bence biraz *tuhaf*. Doktor Tanios, Bella’nın pek de normal olmadığından korktuğunu açıklamıştı. Sanırım ne demek istediğimi anlıyorsunuz. Bunu izlenme fobisi olarak açıklamıştı.”

“Evet?” dedim. (Lanet olasıca baş belası kadın!) “İyi de ne oldu Miss Lawson?”

“Ah, Tanrım, kötü bir şey bu! Zavallı Bella uykusunda ölmüş. Aşırı miktarda uyku ilacı almış. *Zavallı* yavrucaklar! Ne acı, ne acı! Ne korkunç bir şey bu! Haberi aldığımdan beri ağlıyorum.”

“Bunu nasıl duydunuz? Anlatın bana!”

O sırada gözcüyle Poirot’nun mektup açmaktan vazgeçip dikkatle beni dinlediğini fark ettim. Yerimi ona devretmeyi düşünmüyordum bile. Bunu yaptığım takdirde Miss Lawson tüm yakınmalarına en baştan başlayacaktı.

“Beni telefonla aradılar. Otelden. Coniston Otel’den. Sanırım adımı ve adresimi Bella’nın çantasında bulmuşlar. Ah, sevgili Mös-

yö Poirot... şey... yani Bay Hastings... *Ne korkunç* değil mi? O zavallı yavrucaklar annesiz kaldılar.”

“Bakın Miss Lawson,” dedim. “Bunun bir kaza olduğundan emin misiniz? Bayan Tanios *intihar* etmiş olamaz mı?”

“Ah, bu ne *korkunç* bir düşünce Bay Hastings! Tanrım, bilmem ki? Emin değilim. Acaba öyle olabilir mi? Ah, işte bu çok *korkunç* olur. Tabii Bella çok *üzgündü* ama... aslında o kadar üzülmesi için neden yoktu. Yani demek istediğim *para* yönünden bir sıkıntısı olmayacaktı ki. Mirası onunla *paylaşacaktım*, gerçekten kararlıydım buna. Sevgili Miss Arundell de bunu yapmamı isterdi. Bundan emimim. Bella’nın intihar etmiş olabileceğini düşünmek bile *korkunç*... Ama belki de etmedi... Oteldekilerin bunun bir kaza olduğunu düşündükleri anlaşılıyordu.”

“Ne almış?”

“Şu uyku haplarından. Sanırım Veronal. Hayır hayır Chloral. Tanrım, Yüzbaşı Hastings sizce...”

Telefonu kabaca kapadım.

Poirot’ya dönerek, “Bayan Tanios...” dedim.

Arkadaşım elini kaldırdı. “Evet evet, ne diyeceğini biliyorum. Kadın ölmüş değil mi?”

“Evet. Aşırı dozda uyku ilacından. Chloral.”

Poirot ayağa kalktı.

“Gel Hastings. Hemen oraya gitmeliyiz.”

“Dün gece korktuğun bu muydu? Hani her araştırmanın sonlarına doğru sinirlerinin gerildiğini söylediğin zaman?”

“Başka birinin ölmesinden korkuyordum.”

Poirot’nun yüzünde sert ve ciddi bir ifade vardı. Euston’a doğru giderken çok az konuştuk. Yalnızca Poirot bir iki kez başını salladı.

Agatha Christie

Bense çekinerek, “Ne dersin kaza olabilir mi?” diye sordum.

“Hayır Hastings hayır. Kaza değildi.”

“Katil kadının nereye gittiğini nasıl öğrendi ki?”

Poirot yanıt vermeden başını salladı.

Coniston Otel Euston İstasyonu’nun yakınında pek de hoş görünmeyen bir yerdi. Poirot kartvizitini gösterip, zorbalıkla da olsa sonunda otel müdürünün odasına girmeyi başardı.

Olay basitti. Adam olanları şöyle açıkladı:

“Adının Bayan Peters olduğunu ifade eden bayan yanında iki çocuğuyla on ikiye doğru otele geldi. Birlikte saat bir sularında öğle yemeği yediler.

Saat dörtte adamın biri Bayan Peters’a bir not getirdi. Not yukarı yollandı. Birkaç dakika sonra Bayan Peters yanında iki çocuğu ve bir valizle aşağıya indi. Ardından çocuklar gelen adamla birlikte otelden ayrıldılar. Bayan Peters ise resepsiyona artık bir tek odanın ona yeteceğini bildirdi.

Üzgün veya endişeli bir hali yoktu. Tersine çok sakin ve rahat görünüyordu. Yedi buçukta akşam yemeğini yedikten sonra odasına çekildi.

Sabahleyin temizlik için odaya giren oda hizmetçisi onu ölü buldu.

Tabii hemen doktor çağırdık. Onun birkaç saat önce ölmüş olduğunu belirtti. Yatağın başucundaki komodinin üzerinde boş bir bardak vardı. Doktor Bayan Peters’ın yanlışlıkla fazla miktarda uyku ilacı içmiş olabileceğini söyledi. Doktorun söylediğine göre hidroklor bu açıdan oldukça tehlikeliymiş. Kadının intihar ettiğini gösterecek hiçbir şey yoktu. Mektup da bırakmamıştı. Akrabalarını

bulabilmek için çantasına baktık. Ve böylece Miss Lawson'un adını ve adresini bulup hemen telefon ederek durumu bildirdik."

Poirot herhangi bir mektup ya da belge bulunup bulunmadığını sordu. Örneğin çocukları alıp götüreren adamın getirdiği mektup gibi...

Adam bu türde hiçbir belge ya da mektup bulunmadığını söyledi. Ama şöminede yakılan bazı belgeler olduğu anlaşılıyordu.

Poirot düşünceli bir tavırla başını salladı.

Bayan Peters'ı çocukları alıp giden adamdan başka arayıp soran olmadığı anlaşılıyordu.

O adamın kim olduğunu anlayabilmek için valeyı sorguya çektim. Ama aldığım bilgiler çelişkiliydi. Tarif edilen kişi orta boylu, sarı ya da açık kumral saçlı, asker görünümlü, tam olarak tanımlanamayan silik bir tip. Sakalı olmadığından eminlerdi.

Poirot'ya dönerek, "Bu kişinin Doktor Tanios olmadığı belli," dedim.

"Sevgili Hastings! Bayan Tanios'un çocukları babalarından uzaklaştırmak için onca çaba harcadıktan sonra onları uysalca, itiraz etmeden, karşı koymaya bile kalkışmadan Doktor Tanios'a teslim edeceğini mi düşünüyorsun? Ah, bu olacak şey değil!"

"O halde o adam kimdi?"

"Hiç şüphesiz Bayan Tanios'un güvendiği biri ya da güvendiği üçüncü birinin gönderdiği biri."

"Orta boylu bir adam," diye mırıldandım.

"Adamın görünüşüyle bu kadar ilgilenme Hastings. Gelip çocukları alan kimsenin kesinlikle önemli biri olmadığından eminim. Onu gönderen gerçek kişi arka planda kalmayı yeğlemiştir."

"Notu gönderen de aynı kişi mi?"

"Evet."

Agatha Christie

“Bayan Tanios’un güvendiği biri mi?”

“Kesinlikle.”

“Ve mektubu yandı.”

“Evet. Ona yakması söylenmişti.”

“Peki, senin Bayan Tanios’a olayla ilgili verdiği o özet mektup.

O ne oldu?”

Poirot’nun yüzünde ciddi bir ifade belirdi.

“O da yakıldı. Ama bunun önemi yok.”

“Yok mu?”

“Yok. Çünkü, çünkü her şey Hercule Poirot’nun kafasında.” Kolumdan tuttu.

“Haydi Hastings gel. Buıadan gidelim artık. Bizim işimiz ölü-
lerle değil dirilerle. Benim onlarla yapacaklarım var.”

29

Littlegreen Köşkü'ndeki Soruşturma

Ertesi sabah saat on birde Littlegreen Köşkü'nün salonunda yedi kişi toplanmıştı.

Hercule Poirot şöminenin önünde duruyordu. Charles ve Theresa Arundell kanepede oturuyorlardı. Charles ilişmiş, kolunu da kardeşinin omzuna atmıştı. Doktor Tanios berjer koltukta oturuyordu. Gözleri kıpkırmızıydı ve koluna siyah bir bant takmıştı.

Yuvarlak masanın başındaki dik arkalıklı sandalyede evin sahibi olan Miss Lawson oturuyordu. Onun da gözleri kızarmıştı. Saçları her zamankinden daha da karışıktı. Doktor Donaldson, Hercule Poirot'nun tam karşısında oturuyordu. Yüzü her zamanki gibi ifade-sizdi.

Yüzleri sırayla incelerken merakım giderek arttı.

Poirot'yla dostluğum sırasında kaç kez böyle bir sahneye tanık olmuştum. Yüzlerinde soylu maskeler olan, görünüşte sakın küçük bir grup insan. Ve ben çok kez Poirot'nun bir maskeyi çıkarıp aldığını ve altındaki yüzü ortaya çıkardığını görmüştüm. *Katilin yüzünü!*

Agatha Christie

Evet, hiç şüphem yoktu. Bu insanlardan biri katildi. İyi de hangisi? O anda bile bundan emin değildim.

Poirot her zaman olduğu gibi biraz da ukalaca bir tavırla boğazını temizlemek için hafifçe öksürdükten sonra konuşmaya başladı.

“Sayın hanımefendiler ve beyefendiler, burada geçen 1 Mayıs’ta ölen Miss Emily Arundell’in ölümünü konuşmak için toplanmış bulunuyoruz. Bu konuda dört olasılıkla karşı karşıyayız. Bir, Miss Arundell tamamen doğal nedenlerle öldü. İki, bir kaza sonucunda öldü. Üç, intihar etti. Ve dört, bildiğimiz ya da bilmediğimiz biri onu öldürdü.

Miss Arundell’in öldüğü zaman resmi bir soruşturma yapılmadı. Çünkü onun normal nedenlerden öldüğü düşünülüyordu ve Doktor Grainger de yine buna göre defin iznini verdi.

Bir cenazenin ardından ölümle ilgili bazı şüpheler ortaya çıktığı takdirde genellikle söz konusu kişinin cesedi mezardan çıkarılır. Benim böyle bir yola başvurmamamın bazı nedenleri vardı. Bunlardan en önemlisi de müşterimin bundan mutlu olmayacağı gerçeğiydi.”

Poirot’nun tam da bu noktada sözünü kesen Doktor Donaldson oldu.

“Müşteriniz mi?”

Poirot ona döndü.

“Müşterim Miss Emily Arundell’dir. Ben onun adına hareket ediyorum. Onun en büyük isteği ise bu konunun bir skandala dönüşmemesiydi. Bundan sonraki on dakikayı gereksiz yinelemelere neden olmamak için özetleyerek geçeceğim. Poirot aldığı mektuptan söz etti ve ardından da bunu oradakilere okudu. Sonra Market Basing’e gelişini, burada attığı ilk adımları ve kazayla ilgili bulgularını açıkladı.”

Bu noktada sözlerine ara verip, yeniden boğazını temizledikten sonra devam etti.

“Size gerçeğe ulaşmak için hangi yollardan geçtiğimi açıklayacağım. En baştan başlayarak sürece ilişkin gerçekleri doğru bir kurgulamayla açıklamaya ve olayın nasıl olduğunu anlatmaya çalışacağım.

Bunun için öncelikle Miss Arundell’in kafasından geçenlerin doğru olarak anlaşılması gerekiyor. Bunun kolaylıkla anlaşılabilceği kanısındayım. Miss Arundell merdivenden yuvarlanmıştı. Buna köpeğin topunun neden olduğu sanılıyordu. Ama Miss Arundell *işin içyüzünün bu olmadığını biliyordu*. Yatağında yatarken akıllı ve zeki bir insan olan Miss Arundell kazayı kafasında canlandırdı ve böylece kesin bir yargıya da vardı. Biri bilerek ve isteyerek onu sakatlamaya, belki de öldürmeye çalışmıştı.

Miss Arundell bu sonuca vardıktan sonra bunun kim olabileceğini düşünmeye başladı. Evde yedi kişi vardı, dört konuk, yardımcısı ve iki hizmetçi. Bu yedi kişiden yalnızca biri kesinlikle şüpheli listesinden silinebilirdi, çünkü onun böyle bir durumdan hiçbir çıkarı yoktu. Aslında Miss Arundell hizmetçilerinden de ciddi anlamda şüphelenmiyordu, çünkü her ikisi de yıllardan beri onun yanında çalışıyorlardı ve onların kendisine sadık olduklarını biliyordu. Bu durumda geriye dört kişi kalıyordu. Üç akrabası ve bir de yakınlarından biriyle evli olan kimse. Ve bu dört kişinin hepsinin de, üçünün doğrudan, birinin dolaylı olarak ölümünden çıkarı vardı.

Miss Emily aile bağlarına çok önem veren bir kişi olduğu için çok zor bir durumdaydı. Nasıl derler, o ‘kirli çamaşırların toplumun gözü önüne serilmesinden’ hoşlanacak biri değildi. Öte yandan böy-

le bir öldürme girişimini uysal ve sakın bir şekilde karşılayacak, üstünü kapatmaya katlanacak bir insan da değildi.

Sonunda kararını vererek bana mektup yazdı. Ve bir adım daha attı. Bu ikinci adımın kanımca belli başlı iki nedeni vardı. Birinci neden, ailesine karşı tuhaf bir kin duyması, onlara nispet yapmak istemesiydi. Hepsinden şüpheleniyordu ve ne olursa olsun onlardan intikam almaya kararlıydı. İkinci ve çok daha anlamlı olanı ise kendini korumak istemesiydi. Ve bunu nasıl başaracağını da biliyordu. Bildiğiniz gibi avukatı Purvis'e mektup yazarak ona, aynı evde yaşayan, ancak kazayla hiçbir şekilde ilişkisi olamayacak tek kimsenin lehinde bir vasiyetname hazırlamasını istedi.

Şimdi, bu durumda gerek elimdeki mektuptan gerekse kaza sonrasındaki davranışlarından çıkardığım kadarıyla Miss Arundell sonuç olarak bu dört kişinin *hepsinden* şüphelenmiyordu, şüpheleri bu dört kişiden *birine* odaklanmıştı. Artık *belirsiz* bir şüphe değil *belirli* bir şüpheliydi bu. Bana yazdığı mektubunda özellikle üzerinde durduğu bu konunun gizli tutulmasıydı, çünkü söz konusu olan ailesinin onuruydu.

Olaya Victoria Devri terbiyesi almış bir insan olan Miss Arundell'in bakış açısıyla bakınca açıkça görülmüyordu ki, şüphelendiği *ailenin adını taşıyan* biriymi ve bu kişi büyük olasılıkla da *erkekti*.

Eğer Bayan Tanios'tan şüphelenseydi belki kendi güvenliğini sağlamak konusunda aynı titizliği gösterirdi ama aile onuru için bu denli endişelenmezdi. Theresa Arundell konusunda da benzer şeyler düşünebilirdi, ama Charles için durum farklıydı.

Charles bir *Arundell*'di. *Aile adını* taşıyordu! Miss Arundell'in Charles'tan şüphelenmesinin nedenleri açıktı. Öncelikle yeğeninin

karakterini çok iyi biliyordu. Genç adam daha önce de aile onurunu lekeleyebilecek bir davranışta bulunmuştu. Miss Emily onun *potansiyel* bir suçlu değil, *gerçek* bir suçlu olduğundan emindi. Charles halasının imzasını atarak sahte bir çek düzenlemişti. Sahtekârlığın bir adım ötesi ise *cinayetti*.

Bunun dışında Miss Arundell kazadan yalnızca iki gün önce yeğeniyle anlamlı bir konuşma yapmıştı. Charles ondan para istemiş, o da vermeyi reddetmişti. Bunun üzerine genç adam böyle davranarak ortadan kaldırılmak için zemin hazırladığını söylemişti. Miss Arundell'in buna yanıtı kendini koruyabileceği olmuştu. Yeğeni ise bunun üzerine, 'Bundan o kadar emin olma,' demişti. Ve bu konuşmadan iki gün sonra da *bu gizemli kaza olmuştu*.

Dolayısıyla yatağında yatıp, kafasında bütün bunları kuran Miss Arundell'in sonuçta onu öldürme girişiminde bulunan kişinin *Charles Arundell* olduğu sonucuna varmasına şaşmamak gerek.

Süreç apaçık ortada. Charles'la yapılan konuşma. Kaza. Büyük bir endişeyle bana yazılan mektup. Avukata gönderilen mektup. Ve takip eden salı günü, yani ayın yirmi birinde Bay Purvis'in yeni vasiyetnameyi getirmesi ve Bay Arundell'in de bunu imzalaması.

Charles ve Theresa Arundell bir sonraki hafta sonu köşke geldiler. Miss Emily kendi güvenliği için birtakım önlemleri aldı. *Charles'a yeni vasiyetnamesinden söz etti*. Hatta *söz etmekle kalmadı*, vasiyetnameyi ona *gösterdi* de! Bence bu çok net ve ikna edici bir tedbirdi. *Miss Arundell olası katile işleyebileceği bir cinayetin hiçbir işine yaramayacağını açıkça kanıtlıyordu*.

Herhalde Charles'ın bu durumu kız kardeşine açıklayacağını sanıyordu. Ama Charles böyle bir şey yapmadı. Neden? Sanırım ke-

tum davranmasının önemli bir nedeni vardı, genç adam kendini suçlu hissediyordu. Yeni vasiyetnamenin yapılmasına kendinin *neden* olduğunu düşünmekteydi. Peki, Charles *neden kendini suçlu* hissediyordu? Halasını gerçekten öldürmeye kalkıştığı için mi? Yoksa biraz para çalmış olduğu için mi? Charles ağır ya da hafif kendini suçlu hissettiği için konuşmadı. Vasiyetname konusunda kardeşine bir şey söylemedi. Halasının sonunda yumuşayacağını ve fikrini değiştireceğini umuyordu.

Böylece Miss Arundell'in nasıl düşündüğünü varsayarak olayları doğru biçimde sıraladığımdan emin oldum! Sıra yaşlı kadının şüphelerinde haklı olup olmadığını anlamaya gelmişti.

Ben de aynen onun gibi şüpheli sayısının çok az olduğunu görüyordum. Toplamda yedi kişi: Charles ve Theresa Arundell. Doktor Tanios ve Bayan Tanios. İki hizmetçi ve Miss Lawson. Aslında dikkate alınması gereken sekizinci biri daha vardı: Doktor Donaldson. Kaza gecesi köşkteki yemekte o da vardı. Ancak ben bunu çok sonra öğrenebildim. Bu yedi kişi iki kategoride incelenebilirdi. Miss Arundell'in ölümünün öyle ya da böyle bu kişilerden altısına yararı olacaktı. Eğer cinayet bu *altı* kişiden biri tarafından işlendiyse cinayetin nedeni de büyük olasılıkla belliydi: *Çıkar!* İkinci grupta ise bir tek kişi vardı: Miss Lawson. Miss Emily'nin ölümünün Miss Lawson'a bir yararı *olmayacaktı*. Ama yine sonradan da olsa bu *kaza sonucunda* Miss Lawson büyük bir servete konacaktı.

Yani o sözde kazayı Miss Lawson düzenlediye..."

O anda Miss Lawson Poirot'nun sözünü kesti.

"Ben asla öyle bir şey yapmadım! Utanın, ayıp bu! Orada durmuş, böyle haksız ithamlarda bulunuyorsunuz!"

“Biraz sabırlı olun matmazel. Ve lütfen sözümü kesmeme nezaketini gösterin.”

Miss Lawson öfkeyle başını salladı.

“İtirazım aynen geçerli. Ayıp bu yaptığınız! Çok ayıp!”

Poirot kadına aldırmayarak sözlerine devam etti.

“Dediğim gibi, Miss Lawson bu kazayı *çok farklı* nedenlerle düzenlemiş olabilirdi. Kısacası bu kazayı düzenleme nedeni Miss Arundell’in ailesinden *şüphelenmesini ve onlardan tamamen uzaklaşmasını sağlamak* olabilirdi. Bu da bir olasılıktı. Bu varsayımı destekleyecek bir şeyler bulmak için araştırma yaptım. Ve bir gerçeği ortaya çıkardım. Eğer Miss Lawson, Miss Arundell’in ailesinden şüphelenmesini isteseydi, o zaman köpeği Bob’un o geceyi *dışarıda* geçirdiğini öğrenmesine çalışırdı. Bu durumda Miss Arundell kesinlikle kazanın düzmece olduğundan ve bunu ailesinden birinin planladığından şüphelenecekti. Oysa Miss Lawson, hanımının bunu duymasını *engellemek* için elinden geleni yapmıştı. Dolayısıyla Miss Lawson suçlu değil, masum olmalıydı.”

Miss Lawson sert bir ifadeyle, “Elbette öyle!” dedi.

“Daha sonra Miss Arundell’in ölümünü inceledim. Eğer bir kişi bir kez birini öldürme girişiminde bulunduysa, genellikle bunu ikinci bir girişim izler. Birinci girişimden on dört gün sonra Miss Arundell’in vefat etmiş olması bana çok anlamlı göründü. Hemen araştırmaya başladım.

Doktor Grainger hastasının ölümünün doğal nedenlerden dolayı olduğunu düşünüyordu. Tabii bu benim varsayımım ile bir ölçüde ters düşüyordu. Ancak Miss Arundell’in hastalandığı gece olanları incelerken çok tuhaf bir durumla karşılaştım. Miss Julia Tripp, Miss

Agatha Christie

Arundell'in başının etrafında beliren ışıklı bir haleden söz etti. Kız kardeşi de aynı şeyi onayladı. Tabii iki kardeş uyduruyor olabilirlerdi. Ama yine de böyle bir öykü durup dururken akıllarına gelmiş olamazdı. Miss Lawson'u sorguya çekerken o da bana aynı konuda ilginç bir açıklamada bulundu. Miss Emily'nin ağzından parlak bir şeridin çıktığını ve dönerek başının etrafında ışıklı bir hale oluşturduğunu söyledi.

Açıkçası iki farklı görgü tanığı aynı olayı iki farklı şekilde tanımlıyordu, ama gerçekte olay aynıydı. Ruh çağırmaya ilişkin safsatalar filan dikkate alınmayacak olursa bundan şu sonuç çıkıyordu: *Söz konusu edilen o gecede Miss Arundell'in soluğu fosforluydu."*

Doktor Donaldson yerinde hafifçe kıpırdandı.

Poirot ona bakarak başını salladı.

"Evet, durumu anlamaya başladınız. İçinde fosfor bulunan maddeler pek fazla değildir. Bunlardan ilki ve belki de en kolay bulunanı tam olarak istediğim sonuca varmamı sağladı! Şimdi size fosfor zehirlenmesine ilişkin bir yazıdan kısa bir bölüm okuyacağım:

'Zehirlenen kimse daha zehrin etkisini hissetmeden, soluğu fosfor gibi ışıldar.'

İşte Miss Lawson'la Tripp kardeşlerin karanlıkta gördükleri buydu. Miss Arundell'in fosforla ışıldayan soluğu, onların 'ışıklı sis' diye tanımladıkları şey buydu işte, hastanın soluğu.

Evet, şimdi aynı yazıyı okumayı sürdürüyorum:

'Hastanın klinik tablosuna bakarak zehirlenme konusunda kesin bir karara varmak her zaman kolay olmaz. Ortaya çıkan sarılık durumu bedenin fosforun toksik etkisine girmiş olduğunu gösterir,

ama buna eşlik eden bilinç kaybı, ağrılar ve de safranın kana karışması sonucunda ortaya çıkan tablo fosfor zehirlenmesiyle diğer bazı karaciğer hastalıklarının belirtilerinin arasında bir fark olmaması gibi bir durum gösterir. Bulgular özellikle ağır sarılık olgularına benzer.'

Bunun ne kadar zekice bir şey olduğunu görüyor musunuz? Miss Emily uzun yıllardan beri karaciğer hastasıydı. Dolayısıyla fosfor zehirlenmesinin belirtileri *aynı hastalığın yeniden ortaya çıkmasının düşünülmesini* sağlayacaktı. Bu yeni bir şey olmayacağı için kimse de bu işe şaşırmayacaktı.

Ah, evet, her şey çok iyi planlanmıştı. Yabancı ülkelerde satılan kibritler? Fare zehri? Fosfor elde etmek hiç zor değildi. Üstelik çok az bir dozu bile bir insanı öldürmeye yeterliydi.

Voilà. Her şey ortaya çıkmıştı. Doktor Grainger doğal olarak yanılmıştı. Özellikle de burnu koku alma duyusunu kaybetmiş olduğu için, fosfor zehirlenmesinin en belirgin belirtisi olan soluktaki sarmısak kokusunu alamamıştı. Doktor Grainger hiçbir şeyden şüphelenmedi, hem neden şüphelenecekti ki? Ortada şüphe uyandıracak bir durum yoktu. Kendisi için ipucu olabilecek, kafasını karıştırabilecek tek şeyi hissedememişti, ayrıca ışıklı haleyi de duymamıştı zaten, duysaydı bile büyük olasılıkla bunun ruh çağırma meraklılarının saçmalıklarından biri olduğunu düşünecekti.

Artık, Miss Lawson ve Tripp kardeşlerin ifadelerini de dikkate alarak Miss Arundell'in gerçekten bir cinayete kurban gitmiş olduğundan emindim. Ama ortada hâlâ bir soru vardı. *Katil kimdi?* Hizmetçilerin üzerinde durmadım. Onlar böyle bir cinayeti işleyebilecek kapasitede değillerdi. Miss Lawson'u da listeden çıkardım.

Çünkü eğer cinayetle bağlantısı olsaydı herhalde ışıklı ektoplazmdan söz etmezdi. Charles Arundell'in de suçsuz olduğuna karar verdim. Çünkü o *halasının vasiyetnamesini görmüştü ve Miss Emily'nin ölümünün ona hiçbir yararı olmayacağını biliyordu.*

Bu durumda geriye kız kardeşi Theresa, Doktor Tanios, Bayan Tanios ve 'köpeğin topu' olayının olduğu gece köşke yemeğe geldiğini öğrendiğim Doktor Donaldson kalıyordu.

Bir noktaya ulaşmıştım ama elimde artık bana yardımcı olabilecek başka bir bilgi yoktu. Bunun üzerine cinayeti psikolojik açıdan incelemeye başladım ve '*katilin kişiliği*' üzerinde durdum. Her iki cinayet girişimi de *kaba hatlarıyla birbirine benziyordu.* İkisi de *basitti.* Kurnazlıkla düşünülmüş ve ustalıkla uygulanmamışlardı. Belirli bir düzeyde bilgi gerekliydi, ama pek fazla değil. Fosfor zehirlenmesiyle ilgili bilgi kolaylıkla elde edilebilirdi, aynı şekilde fosfor da. Özellikle de yurtdışında yaşıyorsanız.

Önce iki erkeğin üzerinde durdum. İkisi de doktordu. İkisi de çok zekiydi. İkisi de fosforun bu duruma uygun olduğunu düşünebilirlerdi. Ama köpeğin topu olayı bana bir erkekten çok kadın zihnine yakışır bir durum gibi görünüyordu.

Öncelikle Theresa Arundell'i inceledim. Onun bazı karakteristik özellikleri vardı. Cüretkâr, zalim ve acımasızdı. Kurallara aldırımıyordu. Ağgözlü ve bencil bir hayat sürüyordu. Daima her istediği olmuştu. Üstelik çok paraya ihtiyaç duyduğu bir yaşam standardı hayal ediyordu, hem kendisi hem de sevdiği adam için. Bunun dışında tavırlarından da halasının bir cinayete kurban gittiğini bildiği anlaşıyordu.

Theresa'yla Charles arasında geçen ilginç bir konuşmaya tanık oldum. O zaman ikisinin de birbirinden şüphelendiğini anladım.

Charles, Theresa'ya *yeni bir vasiyetname yapıldığını bildiğini* söyletmeye çalışıyordu. Neden? Çünkü Theresa'nın halasının yeni bir vasiyetname yaptığını bildiği ortaya çıkarsa kimse ondan cinayet nedeniyle şüphelenmeyecekti. Öte yandan Theresa halasının yeni vasiyetnamesini Charles'a gösterdiğine inanmıyordu. Bunu Charles'ın şüpheleri kendisinden uzaklaştırmak için başvurduğu beceriksiz bir girişim olarak nitelendiriyordu.

Önemli bir nokta daha vardı. Charles 'arsenik' sözcüğünü kullanmaktan kaçınıyordu. Daha sonra onun yaşlı bahçıvanı yaban otlarını telef etmek için kullanılan ilaç hakkında uzun uzun sorguya çektiğini öğrendim. Bu durumda ne düşündüğü hemen anlaşıyordu."

Charles Arundell yerinde kımıldandı.

"Bunu düşünmedim değil," dedi. "Ama anlaşılan o kadar cesur değilim."

Poirot ona bakarak başını salladı.

"Kesinlikle. Cinayet *sizin psikolojinize uygun bir şey değil*. Sizin işlediğiniz suçlar hep zayıf kişilerin işledikleri türden şeyler olacaktır. Çalmak, sahtekârlık. Evet, bir anlamda kolayca kaçmak. Ama öldürmek? *Hayır!* Öldürecek insanın kafası belirli bir fikre saplanmış olmalıdır."

Ve davranış bilimlerine ilişkin görüşlerini özetledi.

"Theresa Arundell'in böyle bir planı tasarlayıp uygulayacak kafa gücüne sahip olduğuna karar verdim, ama dikkate alınması gereken başka noktalar vardı. Hayatı boyunca kimse onu engellememişti. İsteddiği gibi, bencil bir hayat sürmüştü. Bu tipler *genelde cinayet işleyemezler*. Ancak bir anda büyük bir öfkeye kapılırlarsa kontrolü kaybedip, birini öldürebilirler. Ama planlı olarak asla. Yine de *o yaban*

otları için kullanılan ilacı tenekeden alanın Theresa Arundell olduğundan emindim!”

Theresa birden söze karıştı. “Size doğruyu söyleyeceğim. Bunu düşündüm. Gerçekten de Littlegreen Köşkü’ndeki tenekeden o ilacı aldım. Ama sonra bu işi yapamadım! Ben hayatı seviyorum. Yaşamay! Başkasına bunu yapamam, onu yaşamaktan yoksun edemem... Kötü ve bencil olabilirim, ama benim de yapamayacağım şeyler var. Ben yaşayan, soluk alan bir yaratığa kıyamam!”

Poirot başını sallayarak onayladı.

“Bu doğru. Ve siz görüldüğünüz kadar da kötü değilsiniz, matmazel. Siz yalnızca genç ve pervasızsınız.”

Ve dostum açıklamalarına devam etti.

“Geriye Bayan Tanios kalmıştı. Onu görür görmez bir şeyden çok korktuğunu anladım. Bella Tanios da bunu sezdiğimi anladı ve hemen o an zayıflığını kendi çıkarına kullandı. Başarılı bir biçimde *kocasından korkan bir kadın* portresi çizmeye başladı. Kısa bir süre sonra taktiğini değiştirdi. Çok zekice yaptı bunu. Ama bu değişiklik beni kandırmadı. Bir kadın ya *kocas* için korkar ya da *kocasından* korkar, ama bu ikisi bir arada olamaz. Bayan Tanios sonunda bu ikinci rolde karar kılıp oyununu zekice oynadı. Hatta otelde peşimden gelerek sanki bana açıklamak istediği bir şey varmış gibi bir tavır takındı. Kocasının onu izleyeceğini biliyordu. Gerçekten de öyle oldu. Doktor Tanios gelince de onun yanında konuşamıyormuş gibi bir tavır takındı.

Kocasından korkmadığını, ama nefret ettiğini anlamam uzun sürmedi. Ve yine, konuyu toparlarsak, aradığım doğru karakterin o olduğundan emindim. Karşımdaki kendinden emin ve zevkine düş-

kün bir kadın değildi. Aksine, ezik ve engellenmiş biriydi. Sıkıcı bir yaşamı olan, erkekleri istediği gibi etkileyemeyen, yalın, sade, basit bir genç kız, sonunda ihtiyar bir kız olarak kalmamak için sevmeyi biriyile evlenmiş. Yaşamları ilgili tatminsizliği giderek artıyordu, Pire'deki yaşamı onun için yaşamda değer verdiği her şeyden uzak bir sürgün yeri idi. Üstelik bir de çocukları vardı ve onlara tutkuyla bağlıydı.

Kocasını ona bağlıydı ama Bella ona karşı içinden giderek artan bir nefret duyuyordu. Adam, Bella'nın parasıyla spekülasyonlar yapmış, paranın tamamını kaybetmişti. Bu da başka bir nefret nedeni idi.

Bella'nın sıkıcı, yavan yaşamını renklendiren bir tek şey vardı, Emily teyzesinin öleceği umudu, onun öleceği günün hayali. O zaman parası olacaktı, bağımsızlığına kavuşacaktı, çocuklarını istediği gibi eğitecekti. Eğitim Bella için çok önemliydi, ne de olsa o bir profesörün kızıydı.

Bella bu cinayeti önceden planlamıştı, buna İngiltere'ye dönmeyi önce karar vermişti. Belirli ölçüde kimya bilgisi vardı. Babasına laboratuvarında yardım etmişti. Miss Arundell'in hastalığının belirtilerini de biliyordu. Fosforun bu açıdan çok işine yarayacağına, kolayca elde edilebileceğinin, kullanabileceği ideal bir madde olduğunun farkındaydı.

Sonra Littlegreen Köşkü'ne geldi ve bu isteğini gerçekleştirebileceği çok daha kolay bir yöntem olduğunu gördü. Köpeğin topu. Merdivenin yukarısına kalın bir ip ya da sicim germek yeterli olacaktı. Basit, zeki ve kadınca bir fikirdi bu.

Bella gerekli girişimde bulundu ama başarılı olamadı. Halası ölmedi. Sanırım Bella, Miss Arundell'in kazanın içyüzünü anladığının farkında değildi. Zaten Miss Arundell de doğrudan Charles'tan şüpheleniyordu. Sanırım yaşlı kadının Bella'ya karşı tavırlarında da bir değişiklik olmamıştı. İşte böylece bu sakın ve içine kapanık, mutsuz ve hırslı kadın, acımasızca ilk planını uygulamaya karar verdi. Fosforu neye katacağını da bulmuştu. Miss Arundell'in yemeklerden sonra aldığı karaciğer kapsüllerinden birinin içine. Kapsüllerden birini açıp, içine fosfor katmak çocuk oyuncağıydı. Bella fosfor kattığı kapsülü yeniden diğerlerinin arasına koydu. Miss Arundell'in er geç bu kapsülü alacağını biliyordu. Kimse onun zehirlendiğinden şüphelenmeyecekti. Zaten biri şüphelense bile Bella o sırada Market Basing'in yakınında bile olmayacaktı.

Ama yine de önceden bir önlem daha aldı. Kocasının imzasını taklit ederek bir reçete yazdı ve eczaneden reçetede yazanın iki katı Chloral aldı. Bunu neden yaptığı konusunda en ufak bir şüphem yok, bir aksilik durumunda bu ilacı içecekti. Dediğim gibi, onu ilk gördüğüm an aradığım insan karakterinin Bella Tanios olduğunu anladım. Ama elimde *kanıt* yoktu. Çok dikkatli davranmam gerekiyordu. Bayan Tanios kendisinden şüphelendiğimi sezerse, bir cinayet daha işleyebileceğinden korkuyordum. Ayrıca Bella'nın kafasına cinayet fikri yerleşmişti bir defa, yeni bir cinayet planladığını seziyordum. Yaşamdaki tek amacı belki de kocasından kurtulmak, özgür kalmaktı.

İlk cinayet girişimi bildiğiniz gibi onun için büyük bir düş kırıklığıydı. Düşüncesi bile onu mutlu etmeye yeten o büyük servet, bütün para Miss Lawson'a kalmıştı! Bu Bella için ağır bir darbeydi.

Ama zekice düşünülmüş bir plan daha yaptı. Miss Lawson'un vicdanını etkilemeye çalıştı, sanırım Miss Lawson da olanlardan ötürü vicdan azabı çekiyordu.”

Birden bir hıçkırık sesi duyuldu. Miss Lawson mendilini çıkararak ağzına bastırdı. Hüngür hüngür ağlıyor, bir yandan da konuşmaya çalışıyordu:

“Korkunç bir şeydi bu. Ben çok kötülük ettim. Çok kötüyüm çok! Anlayacağınız o vasiyetnameyi çok merak ediyordum, yani Miss Arundell'in neden yeni bir vasiyetname yaptığını. Bir gün Miss Arundell uyurken o masanın çekmecesini açmayı başardım. Ve o zaman her şeyi *bana* bıraktığını öğrendim! Tabii servetinin bu kadar *büyük* olduğunu hiç bilmiyordum. Yalnızca birkaç bin sterlini olduğunu düşünüyordum. Üstelik bu neden haksızlık olacaktı ki? Ne de olsa akrabalarının onu *sevdikleri, onun için endişelendikleri* filan yoktu! Ama sonra Miss Arundell hastalığı iyice ağırlaştığı zaman benden yeni vasiyetnameyi istedi. Onun vasiyetnameyi yırtacağını anladım, bunu hissediyordum... bundan emindim... İşte o zaman gözüme karardı ve o kötülüğü yaptım. Miss Arundell'e yeni vasiyetnameyi Bay Purvis'e yollamış olduğunu söyledim. Zavalıcılık, o kadar unuttuk ki. Hiçbir zaman ne yaptığını anımsamazdı. Bana inandı. Avukata o yeni vasiyetnameyi getirmesi için mektup yazmamı söyledi. Ben de yazacağımı söyledim.

Ah, Tanrım, yüce Tanrım! Daha sonra Miss Arundell iyice ağırlaştı. Artık başka bir şey düşünecek halde değildi. Ve öldü. Vasiyetname okununca Miss Arundell'in ne kadar büyük bir serveti olduğunu öğrendim. Ve işte o zaman kendimi çok kötü hissettim. Korkunç bir şeydi bu! Üç yüz yetmiş beş bin sterlin. Onun bu kadar

parası olduğu bir an bile aklımın köşesinden geçmemişti, yoksa asla böyle bir şey yapmazdım.

O zaman kendimi bu parayı zimmetime geçirmiş, bir hırsız, bir dolandırıcı gibi hissettim, ne yapacağımı bilemiyordum. Geçen gün Bella bana geldiği zaman paranın yarısını ona vereceğimi söyledim. Böylece rahatlayacağımı, yeniden mutlu olabileceğimi düşünüyordum.”

Poirot, “Gördüğünüz gibi,” dedi. “Bayan Tanios neredeyse amacına erişiyordu. İşte bu yüzden vasiyetnameye itiraz girişimlerine şiddetle karşı koyuyordu. Onun kendince planları vardı ve en son istediği şey Miss Lawson’u kızdırmaktı. Gerçi kocasının isteklerine uyuyormuş gibi davrandı ama gerçek isteğinin ne olduğu açıkça anlaşılıyordu.

Aslında iki amacı vardı; çocuklarını alıp Doktor Tanios’tan ayrılmak, servetin yarısını ele geçirmek. O zaman tüm isteklerine kavuşacaktı, İngiltere’de çocuklarıyla birlikte zengin bir hayat sürerek mutlu olacaktı.

Zaman ilerledikçe artık kocasına duyduğu nefreti gizleyemez olmuştu. Aslında saklamaya da çalışmıyordu. Zavallı Doktor Tanios ciddi şekilde üzölmüş ve endişelenmişti. Karısının davranışlarına bir anlam veremiyor olmalıydı. Bu da normaldi. Çünkü Bella dehşette düşmüş bir kadın rolündeydi. Bu arada eğer benim bazı şüphelerim varsa ki bence Bayan Tanios olduğundan emindi, davranışlarıyla cinayeti kocasının işlediğini düşünmemi istiyordu. Bu arada ben her an kafasında planladığından emin olduğum ikinci bir cinayetin daha işlenebileceğinden korkuyordum. Bella’nın bunu tasarladığından emindim. Yanında öldürücü miktarda Chloral olduğunu biliyordum.

Kocasını öldüreceğinden, buna intihar süsü vereceğinden ve sonra da onun ağzından katil olduğunu itiraf eden bir mektup yazacağından korkuyordum.

Yine de elimde Bella aleyhinde kanıt yoktu. Ama sonra tam çaresizlik içinde kıvrandığım sırada bir ipucu yakaladım! Miss Lawson bana o Paskalya gecesı Theresa Arundell'i merdivenin başında diz çökmüş olarak gördüğünü açıkladı. Hemen Miss Lawson'un Theresa'yı tam olarak seçebilmiş olmasının olanaksız olduğunu anladım. *Yüz hatlarını* seçmiş olamazdı, çünkü merdiven loştu. Ama Miss Lawson merdivenin sahanlığındaki kadının Theresa olduğu konusunda ısrarcıydı. Biraz üstüne gidince üzerinde Theresa'nın baş harfleri olan bir broştan söz etti, T. A. harfleri olan bir broştan.

İsteğim üzerine Theresa Arundell bana bu broşu gösterdi. Ama aynı zamanda kesinlikle o gece merdivenlerde diz çökmediğini belirtti. Başlangıçta başka birinin onun broşunu takmış olabileceğini düşündüm. Ama aynada broşa bakarken birden gerçeğı anladım. Miss Lawson uyku mahmurluğıyla, üzerindeki broşta ışıktı pırıldayan T. A. harfleri olan bir karaltı görmüştü. Bundan hemen bir sonuç çıkarmış ve bu kişinin Theresa olduğuna karar vermişti.

Ama aynada T. A. harflerini gördüğüne göre broştaki harflerin aslında A. T. olması gerekiyordu, çünkü aynaya her şey tersine yansır.

Bayan Tanios'un annesinin adı Arabella'ydı. Arabella Arundell. Bella ise yalnızca Arabella adının kısaltılmış şekliydi. Yani onun gerçek ismi Arabella Tanios'tu. Bayan Tanios'un da böyle bir broşu olması şaşılacak bir şey değildi. Noel sırasında bu broşlar ender ve de oldukça pahalıydı ama sonradan ilkbaharla birlikte çoğalmış, do-

layısıyla fiyatı düşmüştü. Bella Tanios'un sınırlı olanaklarıyla kuzini Theresa'nın pahalı elbise ve şapkalarının ucuz kopyalarına öykünmeye çalıştığını anlıyordum.

Kendi kafamda olayın portresini tüm hatlarıyla çizmiştim artık.

İyi de ne yapmalıyım? Cesedin mezardan çıkarılması için İçişleri Bakanlığı'na başvurarak izin mi alacaktım? Elbette bunu yapabilirdim. Belki Miss Arundell'in fosforla zehirlenmiş olduğunu kanıtlayabilirdim, ama bu konuda da az da olsa şüpheliydim. Miss Arundell'in gömülmesinin üzerinden iki ay gibi bir zaman geçmişti, böyle bir sürenin ardından fosfor zehirlenmesinin izlerinin saptanabileceğinden emin olunamayacağını biliyordum. Ayrıca zehir saptansa bile Bayan Tanios'un elinde zehrin olduğunu ya da fosfor satın aldığını kanıtlayacak durumda da değildim. Hiç şüphesiz İngiltere'ye gelmeden önce yurtdışından almıştı.

Tam bu aşamada Bella kesin bir eyleme geçmeye karar verdi. Kocasını terk ederek Miss Lawson'a sığındı. Ayrıca kocasını da açıkça cinayetle suçladı.

Hemen harekete geçmezsem ikinci kurbanının kocası olacağından emindim. Bayan Tanios'un güvenliğinden endişeleniyormuş gibi yapıp onları birbirinden uzaklaştıracak önlemler aldım. Bayan Tanios'un bunun aksini iddia etmesi olanaksızdı.

Aslında düşündüğüm *kocasının* güvenliği idi. Ve sonra..."

Poirot sustu, uzun bir araydı bu. Yüzü bembeyaz olmuştu.

Bu yalnızca geçici bir önlemdi. Katilin yeni bir cinayet daha işlememesini sağlamam gerekiyordu. Tamamen suçsuz birinin güvende olmasını sağlamam önemliydi.

Bunun üzerine cinayet konusunda tüm bildiklerimi yazarak bunu Bayan Tanios'a verdim.”

Uzun bir sessizlik oldu.

Ardından Doktor Tanios haykırdı. “Tanrım! Demek Bella bu yüzden kendini öldürdü.”

Poirot yavaşça, “Bu belki de en iyi çözümdü değil mi?” dedi. “Bella böyle düşünüyordu. Benimse sizi ve çocuklarınızı düşünmem gerekiyordu.”

Doktor Tanios yüzünü avuçlarına gömdü.

Poirot ilerleyerek elini onun omzuna koydu.

“Bu olmalıydı. İnanın bana bu gerekliydi. Yoksa bunu başka cinayetler izleyecekti. Önce sizi öldürecekti sonra da duruma göre uygun koşullar sağlandığı takdirde Miss Lawson’u. Bu sürüp gidecekti.”

Poirot sözlerine ara verdi.

Tanios’un sesi titreyerek, “Bella...” dedi. “Bir gece uyku ilacı içmemi istedi. Yüzünde çok tuhaf bir ifade vardı. İlacı döktüm, o andan sonra da onun delirmeye başladığına inandım...”

“Olaya bir de şu gözle bakın. Belki de en doğrusu buydu. Tabii ki yasal anlamda değil. Bella ne yaptığının farkındaydı.”

Doktor Tanios üzüntüyle, “O her zaman bana karşı çok fazla iyiydi,” diye mırıldandı.

Hayatına kasteden bir katil için söylenebilecek en tuhaf söz-
dü bu!

Son Söz

Artık anlatacak pek fazla bir şey kalmadı.

Theresa kısa bir süre sonra doktoruyla evlendi. Onlarla dostuz ve ben Doktor Donaldson'ın ileri görüşlülüğünü, derin ve gizli gücünü ve hümanizmini takdir etmesini öğrendim. Tabii ki davranışları yine eskisi gibi soğuk ve resmi. Theresa çoğu zaman Donaldson'ın yüzüne karşı onun taklidini yapıyor. Ama bence Theresa inanılmayacak kadar mutlu. Kocasından ve onun kariyerinden başka bir şey düşünmüyor. Donaldson ise şimdiden ün kazanmaya başladı bile, iç salgıbezlerinin fonksiyonları konusunda otorite sayılıyor.

Vicdan azabıyla kıvranan Miss Lawson mirastan son kuruşuna kadar kurtulma baskısı hissetti. Bu konuda da herkesin üzerinde anlaşacağı, herkesin mutlu olacağı bir çözüm yolunu Bay Purvis buldu ve Miss Arundell'in serveti Miss Lawson, Theresa, Charles ve Tanios'ların iki çocuğu arasında pay edildi.

Charles hissesine düşen parayı bir yıldan kısa bir sürede tüketti ve şimdi sanırım Columbia'da.

Agatha Christie

Yalnızca iki küçük olay daha...

Bir gün Poirot'yla Littlegreen Köşkü'nün bahçe kapısından çıkarken Miss Peabody bizi durdurdu.

Poirot'ya, "Her şeyi örtbas etmeyi çok iyi başardınız," dedi. "Emily'nin mezarının açılmasına gerek kalmadan her şey sessiz sedasız yoluna girdi."

Poirot nazikçe, "Miss Emily'nin sarılıktan öldüğü konusunda bir şüphe yoktu," diye cevap verdi.

Miss Peabody, "Bu mutluluk verici bir sonuç," diyerek güldü. "Duyduğuma göre, Bella Tanios da aşırı dozda uyku ilacından ölmüş."

"Evet. Çok üzücü bir durum."

"O mutsuz bir kadındı, hep kendinde olmayanı isterdi. Böyle kimseler bazen akıllarını yitirirler. Bir zamanlar bir mutfak hizmetçim vardı. Aynen Bella gibi. Çirkin, sıradan bir kızdı. Bunun farkındaydı. Sonunda herkese imzasız, müstehcen mektuplar yazmaya başladı. Neyse, sanırım herkes için en iyisi buydu."

"Öyle olduğunu umarım madam. Öyle olduğunu umarım."

Miss Peabody giderayak, "Şunu özellikle belirtmeliyim," dedi. "Her şeyi gerçekten ustalıkla örtbas ettiniz. Harika bir şekilde!" Ağır ağır uzaklaştı.

O anda arkamdan sitem dolu bir havlama, duydum. Dönerek bahçe kapısını açtım.

"Gel bakalım dostum."

Bob dışarı fırladı. Topu ağzındaydı.

"Hayır onunla yürüyüşe çıkamazsın."

Bob içini çekti. Döndü, ağır ağır topu bahçe kapısından içeri attı. Topa endişeyle baktıktan sonra yeniden yanıma geldi.

Sessiz Tanık

Başını kaldırarak gözlerini bana dikti.

Madem böyle diyorsun sanırım doğrusu bu olmalı, der gibiydi.

Derin bir soluk aldım.

“Ah, Poirot. Yeniden köpek sahibi olmak çok güzel.”

Poirot, “Savaş ganimeti,” dedi. “Ama dostum anımsatırım sana.

Miss Lawson, Bob’u *bana* armağan etti *sana* değil.”

“Belki,” dedim. “Ama sen köpekler konusunda hiç iyi değilsin, köpek psikolojisinden hiç anlamıyorsun Poirot. Oysa Bob’la ben birbirimizi çok iyi anlıyoruz değil mi oğlum?”

Bob coşkuyla onayladı.

“Havv! Havv!”

S ON

